

₹30

డైనెంబర్ - 2019

DECCAN LAND, HYDERABAD

దుక్కం

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక

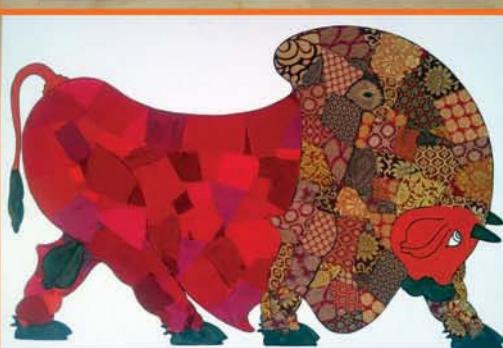
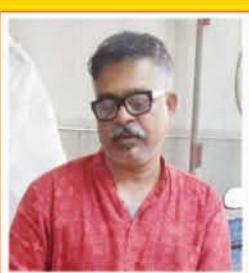
ల్యూండ్

- ✿ శ్రీజీవన దృష్ట్యకావ్యాలు: శ్యాం బెనెగర్
- ✿ చరిత్రలో వెలుగు చూడని చీకటి కోణాలు

- ✿ 'తెలంగాణ పాట సమగ్ర సమాలోచన'
- ✿ పర్యావరణం - తాత్త్విక దృష్టధాలు

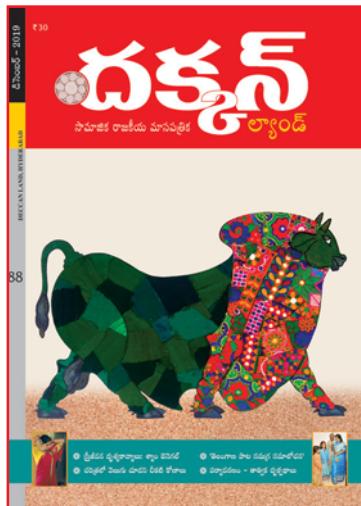

Artist:
SRIKANT KURVA

శైష్వలకు ప్రాజా పోదుడం,
గుర్తింపుకు నీచుకొని వస్తువులకు
ప్రేతం విస్తాత్తు బూపమిట్ట
అధ్యతమైన ప్రయోగాలు చేయడం
శీఖంత కుర్చు కే చెల్లించి.
ప్రతిభట సహాయ లద్దుకావు.
కృషికోనే లత్యాత్మమంగా
రాశించవస్తుని నిరుపిస్తున్నారు.
వాస్తవికతకు లద్దంపట్టేలా
వేసిన చిత్రాలు తన స్వాజనాత్మకతకు
గీయురాయిగా విలుపున్నాయి.
తన పెయింబింగ్స్ తో లద్దాతమైన
కళాకారుడే కాదు.. లందమైన
ప్రపంచాన్ని పూడా
ఆవిష్కరిస్తున్నారు. కళకు లిపి
లేదని, పైన్చుక్కు ఉండని
నిరుపిస్తున్నారు. కళాతమైన
ప్రయోగాలు లేకేలో ఇచ్చి ఎందరినే
మెష్యూంచి తన
శైష్వరాన్ని చాటుకున్నారు.

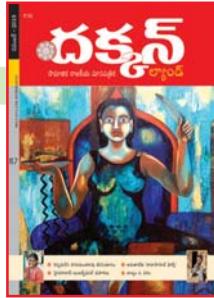
విలక్షణ చిత్రకారుడు శ్రీకాంత్ కుర్వ

ప్రతిభ, శైవుణ్ణంతోపాటు నిత్యం పరిశీధనాత్మకమైన ఆలోచనలతో ముందుకునాగేవాళ్లు విజయాలను సమోదు చేస్తుంటారు. ఎంచుకున్న రంగం గొప్పదైతే దానికి కృషి తోడయలే విజయాలు వాటంతటవే వస్తాయి. బిభాగమైన పెయింబెంగ్స్‌తో శ్రీకాంత్ తన వైవిధ్యాన్ని వాటుకున్నారు. ఎన్నో ప్రయోగాలు చేసి సొందర్య రహిత వస్తువులకు వినుత్త రూపమిచ్చి జీవం పోచారు. జంతువుల బోమ్మలతో కొత్త ప్రపంచాన్ని ఆవిష్కరించారు. శ్రీకాంత్ కుర్వ బోమ్మల్లో నిజాయితీ, వ్యంగ్యం కనిపిస్తుంది.

"CHANDRAM" 3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail: desk.deccan@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్స్

జీవనయానం

శైతిక పరిస్థితులు, కాలగమసంలో జరిగే మార్పులు ఎవరినీ ఏ ఒక్క భావజాలం దగ్గరో, అభిప్రాయం వద్దనో నిలబడనియిపు. అందులోనూ సత్యాచ్ఛాపణి జీవితమైనచోట అభిప్రాయాల మార్పు ఒక నిరంతర చర్య. చెన్నమనేని హనుమంతరావుగారి జీవనయానం కొన్ని దశాబ్దాల దేశ కాలమాన పరిణామాలు. చారిత్రక, సామాజిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక రంగాలలో చోటు చేసుకున్న మార్పులు మన కళముందు సాక్షాత్కరింపచేస్తుంది. సంక్లిష్ట పరిచయమే అయినా విశ్వతమైన జీవిత పరిచయం ఇది.

-కాసోజు సంపత్తి, మిర్యాలగుడ

ప్రయోజనకర పర్యావరణ సాహిత్యం

సామాజిక ఉద్యమాలకు కొత్త నిర్వచనం, పర్యావరణ పరిరక్షణ ఒక సామాజిక ఉద్యమంగా ఎదగదం, ఇది మిగతా సామాజిక ఉద్యమాలో మమేకం అపుతున్న చారిత్రక అనివార్యత, రామచంద్రగుహ, అమితా బాలిస్కర్, సుందర్లాలబహుగుణ, మేఘాపాట్టర్, వందన శివ తదితరుల ప్రకృతి పరిరక్షణ ఉద్యమాల నేపథ్యాలు, వాటి అధ్యయన పరిశీలనలు ఏటి గురించి సమగ్రంగా ఉంది. ఆర్. సీతారామారావు గారి పర్యావరణ సాహిత్య శీర్షిక.

-వి.కనకాంబరశర్మ, వనపర్తి

స్వేచ్ఛ కథ

నిదానం సీరియాల కథ స్వేచ్ఛ పిల్లల అభిరుచుల ఎంపికలో వారికి స్వేచ్ఛ ఇవ్వాలిన అవసరాన్ని, అందువల్ల వారిలోని ప్రతిభాపారవాలు వెలికి రావడాన్ని సూచిగా, స్పష్టంగా చెప్పింది. అభినందనలు

-వెగ్గలం శీలక్ష్మి, కరీంగర్

అన్లైన్ డాక్టరా దక్కన్ ల్యాండ్ చందా చెల్లింపు

దక్కన్ ల్యాండ్ బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు

Name : DECCAN LAND,
Kotak Account No: 7111218829
Bank: KOTAK MAHINDRA BANK
IFSC Code: KKBK0007463
Branch Code : 007463

దక్కన్ ల్యాండ్

చరిత్ర ఖాజానా

ప్రాదరాబాద్ విశ్వనగరమని ఈరోజు అందరికి తెలుసు. వృత్తిరీత్యా వివిధ దేశాల ట్రై పురుషులు వారి వారి సంస్కృతి సంప్రదాయాలతో ఇక్కడ మమేకమైన సంగతి చూస్తూనే ఉన్నాం. కానీ నిజానికి ప్రాదరాబాద్ శతాబ్దాల నుంచి అంతర్జాతీయ నగరమైనని వరిత్రాకురుడు సంగిలెట్టి శ్రీనివాస్సిగారు తన వ్యాసం ద్వారా మనకు ఎరుక పరిచారు. ఇరానికి చెందిన కుతుబ్ పోహాలు ఇక్కడకొచ్చి స్థిరపడిన తరువాత విదేశీయులు రాకపోకలు ప్రారంభమై తరువాత బ్రిటిష్పురు ఇక్కడ కుటుంబాలతో స్థిర నివాసం ఏర్పరుచుకున్న తరువాత విదేశీ స్వదేశి సంస్కృతి సంప్రదాయాలు సమీక్షతమైన జీవనవిధానం ఏర్పడింది. శ్రీమతి నెవిల్ జోసెఫ్ పోలెన్, మార్గరెట్ కజిన్స్ పీరు ప్రాదరాబాద్లో నిర్వహించిన బృహత్తర కార్బ్రూక్మాలను చక్కగా విశ్లేషించారు. రచయిత సంగిలెట్టి శ్రీనివాస్సికు కృతజ్ఞతలు.

-మారేడుపల్లి కేశవ్, ప్రాదరాబాద్

త్వరలో మీ ముందుకు 'బాలచెలిమి'

చిల్డ్రన్స్ ఎడ్యుకేషన్ అకాడమీ ఆధ్వర్యంలో మణికొండ వేడకుమార్ సంపాదకత్వంలో వెలువడుతున్న 'బాల చెలిమి' పిల్లల మాన పత్రికను రంగులతో 52 పేజీలు డిసెంబర్ మాసం నుండి అందచేస్తామని తెలియజేయడానికి సంతోషిస్తున్నాం. బాలలలో స్యజనాత్మకతను పెంచి విజ్ఞాన, వినోదాలను అందించాలన్న లక్ష్యంతో ముందుకు సాగే 'బాల చెలిమి'ని త్వరలో మీ ముందుకు తెచ్చేందుకు కృషి చేస్తున్నాం. చిల్డ్రన్స్ ఎడ్యుకేషన్లో అకాడమీ ప్రతి నెలా రెండవ శనివారం నిర్వహిస్తున్న 'బాలచెలిమి-ముఖ్యత్వం'లో ప్రసిద్ధ రచయితలు, మేధావులు, ఆర్టిస్టులు, ఫోటోగ్రాఫర్లు, పట్టిష్టులు, ప్రింటర్లు, పాల్గొని తమ సూచనలు, సలహోలు అందిస్తున్నారు. బాల రచయితల నుండి బాలలు, కథలు, గీయాలు, కవితలు, స్నేచ్ఛలు, వ్యాసాలు, పాండుపుకథలు, సామెతలు, జాతీయాలు బాలచెలిమిలో ప్రచురణ కోసం ఆహ్వానిస్తున్నాం. బాలచెలిమిని www.balachelimi.com వెబ్సైట్లో కూడా చూడవచ్చు.

-చిల్డ్రన్స్ ఎడ్యుకేషన్ అకాడమీ

మీ రచనలు మాతు పంపవలసిన చిరునామా:
ఎడిటర్, "బాలచెలిమి", చంద్రం, 3-6-712/2, ట్రైట్ నెం: 12,
హిమాయత్సినగర్, ప్రాదరాబాద్ - 500029, తెలంగాణ.

Mobile: 9030626288

E-Mail: desk.chelimi@gmail.com

Website: www.balachelimi.com

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపత్తి: 8 సంఖిక: 4 పేజీలు: 68

డిసెంబర్ - 2019

సంపాదకులు

మసికొండ వేదకుమార్

9848044713

editordeccan@gmail.com

సహాయ సంపాదకులు

జాగ్రత్త విభాగాలు

స్టైపర్ కరస్టోండెంట్

కట్టు ప్రభాకర్

8106721111

సర్కూల్ లేపన్

పాచ్. మొహన్లాల్

వాణిజ్య ప్రకటనలు

సయ్యద్ శైజన్ బాప్

9030626288

ఫాటోగ్రాఫర్

టీ.సాము

8374995555

కవర్సేషన్ ఫాటో

తీకాంత్ కుర్డు

చిత్రాలు

కూరాళ్ తీనివాన్

layout & composing @

CHARITHA IMPRESSIONS

printed @ DECCAN PRESS

అజామాబాద్, హైదరాబాద్-500 020.

కార్యాలయ బిరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 3-6-712/2, St.No. 12,
Himayatnagar, Hyderabad - 500 029
TELANGANA

Mobile: 9030626288 Fax: 040-27635644

E-mail: desk.deccan@gmail.com
website : www.deccanland.com

కృతజ్ఞతలు

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక సాహిత్యం విభాగంలో
నఱపోలు, సూచనలు అందించిన
డా॥ ఎన్. రఘుకు మా కృతజ్ఞతలు.

లీపులి వేజెల్లో...

ఎం.ఎల్. జయసింహో	పి.వి.రామమౌన్ నాయుడు	6
పారితపణితో అడవులకు జీవం (ఎడిటోరియల్)	ఎం. వేదకుమార్	7
చరిత్రలో వెలుగు చూడచి చీకచి కోణాలు	సంగీశట్టి శ్రీనివాస్	9
నన్ను దేశబిష్ణులని చేసిన నవల 'ఛంఘిజీఖాన్'	పరవస్తు లీకేస్వర్	13
పరూపరణం - శాస్త్రం - నైతికత - తాత్క్విక దృక్షాధాలు	డా॥ ఆర్. సీతారామారావు	15
పారితపణిరంతో అడవులకు జీవం	కట్టు ప్రభాకర్	20
చాటుకు చక్కప్పి త్రైలోక్యమల్లవి తొత్త శాసనం	శ్రీరామోజ పరగోపాల్	21
జంబర్దట్ అఫ్ థింగ్స్ : నశ్వజగతిచి చిరునామా!	పుట్టు పెద్ద డిబులేసు	23
మూల సంగీత పరికరాలు రిజ్యూ చేసుకోవాలి	దక్కన్ మృగ్యం	26
నిజివస్సులింగం కవి నీలా జంగయ్య పదాలు	అంబచి వేకువ	28
'తెలంగాణ పాట సమగ్ర సమాచోచన' జాతీయ సద్గున్	డా॥ కె. సరేందర్	31
'బాలచెలిపి గ్రంథాలయాలు'	డా॥ పత్రిపాక మోహన్	33
పిల్లలు మనీవికాసం కోసం పార్టీసర గ్రంథాలు చదెవాలి	జూగ్పివిలి	35
పిలక్కణమైన పెయింబింస్ శ్రీకాంత్ కుర్డు విశేషత	రామకృష్ణ కాంపాచి	37
శ్రీజీవన దృష్టకావ్యాలు శ్యాంబెనెగల్ చిత్రాలు	పాచ్. రమేష్బాబు	39
'ఇంత్రుంట్ అఫ్ టైమ్స్' - ఆవిష్కరణ సభ	దక్కన్ మృగ్యం	42
తెలంగాణ ఉధ్యమానికి పాట ఒక వరం	దక్కన్ మృగ్యం	45
అప్పదప్పదు - 9	బి. నరసింగరావు	49
గోధుమ రంగు పిల్లి	కోట్ల వునజాత	51
కన్నడ భాషలో 'ప్రజాకవిముఖ'	డా॥ గిన్నార్పు ఆబినారాయణ	55
సినారె సాహితీ పరిమళం	డా॥ వెల్లండి శ్రీధర్	57
బాల్యంలోనే స్మజనాత్మకత	దక్కన్ మృగ్యం	59
సామాజిక స్థితిగులను అవిష్కరించిన గప్పలు	డా॥ వాసురవేశి పరశురాం	63
పుస్తక పరిచయం	దక్కన్ మృగ్యం	65

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చవుతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలన్నిటితో సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాల్చిన అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్వామిక అభిప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక సాహిత్య విశేషణావేదికగా తీర్చిదిద్దాలన్నదే మా సంకల్పం. అంచుకు అనుగుణంగానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకూ, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా అయి అంతాలపై, సమ స్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పారకుల్లో అవగాహన పెంపాందించడమే 'దక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్యం.

ఎం.ఎల్. జయసింహ

డేశ స్వాతంత్ర్యానికి ఎంతో కాలం పూర్వమే ప్రైదరాబాద్ నగరం ప్రపంచ పటంపై భాసిల్చుతుండేది. ప్రపంచంలో సంపన్న రాజ్యంగాను, విలాసవంతమైన రాజుప్రసాదాలు, బహు భాషలు, విభిన్న సంస్కృతుల సంగమంగా, సామరస్య సహజీవన సౌందర్యానికి సంకేతకంగా ప్రైదరాబాద్ సగరాన్ని చెప్పుకొనేవారు. అలాంటి సగరానికి ప్రపంచం ప్రభ్యాతి తెచ్చిన వారిలో క్రీడాకారులు ఉన్నారు. ఒలింపిక్స్‌లో భారత పుట్టబాబు జట్టుకు ఏడుగురు ఆటగాట్లను జట్టిన నగరంగా, భారత క్రికెట్ జట్టుకు మేలిమి తరగల్లాంటి ఆటగాట్లను అందించిన జట్టుగా ప్రైదరాబాద్కు క్రీడా చరిత్రలో ఎంతో ప్రాముఖ్యత ఉంది.

అలా ప్రైదరాబాద్ క్రికెట్కు వన్నె తెచ్చిన మేలి ఆటగాడు జయసింహగా అందరికి పరిచితుడైన ప్రముఖ క్రికెటర్ మొట్టంపూర్తి లక్ష్మి నర్సు జయసింహ. జయ్గా ఆయన అభిమానులు ప్రేమతో పిలుచుకొనేవారు. 1939 మార్చి 3 వ తేదిన ప్రైదరాబాద్లో సంపన్న కుటుంబంలో జన్మించాడు జయసింహ. ఆయన తల్లి లక్ష్మి. తండ్రి లక్ష్మినర్సు పేరొందిన కాంట్రాక్టర్. బేగంపేట విమానాశ్రయంతో పాటు అనేక నిర్మాణాలను చేపట్టిన అగ్రమైసి గుత్తేదారు. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో సికింద్రాబాద్ కంటోన్మెంటును నిర్మించిన కాంట్రాక్టర్ ఆయనే. అందుకే ఆడింది ఆటగా పాడింది పాటగా జయసింహ బాల్యం వైభవంగా గడిచింది.

ప్రైదరాబాద్ సుంచి ప్రపంచ క్రికెట్ పటంపై జీగేలమన్న పేరు ఎం.ఎల్. జయసింహ. ప్రైదరాబాద్ రంజీ జట్టుకు, దక్షిణ మండలం జట్టుకు నాయకత్వం వహించి ఎన్నో విజయాలు నమోదు చేసుకున్న మేలి క్రికెట్ కెప్టెన్ జయసింహ. కుడిచేతి వాటం ఆల్ రొండర్. మీదియం పేన్ బొలర్గా జట్టు బొలింగ్సు ప్రారంభించే జయసింహ ఆసక బంతి పాతపడ్డాక తన ఆఫ్-స్నైన్ మాయాజాలం చూపేవారు. తన మేధస్సతో, వ్యాషోలతో ప్రత్యర్థులను తికమక పెట్టేవారు. అలాగే బ్యాటీంగ్లోను అన్ని స్థానాలలో ఆయన ఆడి తన సత్తా చాటుకున్నారు. తొలినాళ్ళలో మిడిట్ ఆర్డర్లో బ్యాటీంగ్లు దిగున జయ్ తరువాతి రోజుల్లో జట్టులో ట్రైగర్ పట్టాడి, దిలీవ్ సర్దేశాయ్, చందు బోర్డే, రూసీ సూర్య, అజిత్ వాడేకర్ పంటి మేలి క్రికెటర్ల మధ్య తన స్టోనం పదిలపరచుకోవడానికి ఓపెనర్గా జట్టు బ్యాటీంగ్ను ప్రారంభించారు.

దీప్తిన బొలింగ్కు, ధాటిపాట్లు, చక్కని ఫీల్డింగ్తో క్రికెట్ అభిమానులను ఆకట్టుకున్న జయసింహ సాగపైన బ్యాటీంగ్కు పెట్టింది పేరు. తరువాతి రోజుల్లో మహమ్మద్ అజారుద్దీన్ ఆట శైలి జయసింహ తీరుకు దగ్గరి పోలికలు ఉండేవి. అదే మణికట్టు మాయాజాలం, అదే మృదువుగా పచ్చికపై జారుకొనే పాట్లు, అజార్, వి.వి.ఎన్. లక్ష్మీలు

కూడా ప్రదర్శించినా జయసింహో ఆట తీరు అనుపమానమైనది, అసామాన్యమైనది, మరింత ప్రత్యేకమైనదిగా, క్రికెట్ విశ్లేషకులు పేరొంటుంటారు. క్రీడా మైదానంలోను, వెలుపల కూడా జయ్ ఒక రాకుమారుడిలా వెలిగారు. ఆ కాలంలో అయినకు పోమ్మాన్గా పేరు. మెడలో స్టోర్చు ధరించి, ఇన్ పర్షు వేసిన సిల్కు చొక్కా మణికట్టు, కాలర్ గుండీలు పెట్టుకొని, కాలర్ వెనుకమైపు పైకి ఎత్తిపెడుతూ ఆయన ధరించే శైలి ఆ తరం కుర్కారులో విపరీతమైన మొజు కలిగించిది. నినిమా కళాకారులు సైతం జయసింహో శైలిని, స్టోల్ను అనుకరించేవారు. హిందీ నటుడు జితేంద్ర తొలి నాటి చిత్రాల్లో జయసింహోను అనుకరించి తన అభిమానం చాటుకున్నవాడే.

1967-68లో ఆస్ట్రేలియా పర్యటనకు మంచి ఫొంలో ఉన్న జయసింహోను జట్టు నుంచి సెల్కెర్క్రూ తప్పించారు. అయితే పర్యటన మధ్యలో ఉండగా ఆటగాళ్ళు గాయాలు పాలై జట్టు పీకల్లోతు కప్పోల్లో కూరుకుపోయి ఉంది. అప్పుడు ప్రత్యేక విమానంలో జయసింహోను రప్పించారు. విమానం దిగి బ్రిస్టేల్ బెస్ట్ మ్యాచ్లో అడుగు పెట్టిన జయ్ ప్రయాణపు బడలికను కూడా పక్కన పెట్టి తన బ్యాట్తో మెరుపులు మరిపించాడు. వరుస ఇన్నింగ్లో సాగసైన 74, 101 పరుగులు చేసి భారత పరువు కాపొడాడు. ఇది భారత క్రికెట్ చరిత్రలో ఓ మరపురాని ఘుట్టం.

టెస్ట్ జరిగిన 5 రోజులూ బ్యాటీంగ్ చేసిన అరుదైన రికార్డ్ జై పేరున చెక్కుచెదరకుండా ఉంది. 1959-60లో కలకత్తాలో జరిగిన చివరి టెస్ట్లో ఈ అరుదైన ఘుట్టం సంభవించిది. మ్యాచ్ జరుగుతున్న మొదటి రోజు చివరల్లో జయసింహో బ్యాటీంగ్కు దిగి 20 పరుగులతో నాట్ అవుటగా మిగిలారు. రెండోరోజు మళ్ళీ బ్యాటీంగ్కు వచ్చారు. జట్టు ఆల్ అవుట అయ్యాక మూడో రోజు చివరల్లో తన రెండో ఇన్నింగ్ బ్యాటీంగ్కు దిగిన జయ్ ఆ రోజు ఆట ముగిసేసరికి నాట్ అవుటగా మిగిలారు. అనంతరం 4వ రోజంతా నిపాదిగా అదీ కేవలం 59 పరుగులు చేసి నాట్ అవుటగా మిగిలారు. చివరి రోజు బ్యాటీంగ్కు దిగి మరో 15 పరుగులు జోడించి అవుట అయ్యారు. దీంతో టెస్ట్ జరిగిన 5 రోజులు జయ్ బ్యాటీంగ్ చేసినట్లయింది.

నెమ్మిగా ఆరంభించి స్థిరపడ్డాక బొలర్కు చుక్కలు చూపించడం ఆయన నైజం. వెనుక అడుగు పైన మిడ్ ఆన్కు ఎడంగా పొట్ కొట్టడంలో జయసింహోకే చెల్లిందని ప్రభ్యాత ఆఫ్ స్పిన్సర్ ఎర్పవలి ప్రసస్తు తన పుస్తకం వన్ మోర్ ఓవర్లో పేరొన్నారు.

నవాబ్ ఆఫ్ పట్టాడిగా, టైగర్ పట్టాడిగా సుపరిచితుడైన మేలి

(ముగ్గతా ఈవ వేజీలో)

సామాజిక న్యాయసాధనే రాజ్యంగ లక్ష్యం

భారత రాజ్యంగానికి 70 వసంతాలు

భారత రాజ్యంగం దిగ్విజయంగా 70 వసంతాలు పూర్తి చేసుకుంది. భారత రాజ్యంగం ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద లిఫిత రాజ్యంగం. దేశ ప్రజలందరికి సమానమైన విలువ, గౌరవం, హక్కులు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో రాజ్యంగ నిర్మాత డా.బిఆర్.అంబెద్కర్ భారత రాజ్యంగాన్ని రచించారు. రాజ్యంగాన్ని రచించడానికి 2 సంవత్సరాల 11 నెలల 18 రోజులు పట్టింది. 395 అధికరణాలు, 12 షెడ్యూల్స్‌తో 1949 నవంబర్ 26న అమోదం పొందింది. 1950 నవంబర్ 26 నుండి అమల్లోకి వచ్చింది.

ప్రపంచంలో విజయవంతమైన పటలు దేశాల రాజ్యంగాల నుండి స్వార్థివంతమైన కీలక అంశాలను తీసుకున్నారు. భారత రాజ్యంగంలో ప్రాథమిక హక్కులు పోర స్వేచ్ఛను పరిరక్షిస్తూ, రాజ్యాధికారాన్ని పరిమితంచేస్తాయి. ఆదేశిక సూత్రాలు సామాజిక, ఆర్థిక న్యాయాన్ని సాధించేందుకు రాజ్యాన్ని ఆదేశిస్తాయి. రాజ్యంగం ప్రసాదించిన మత స్వాతంత్యం హక్కు, మతపరమైన అల్పసంఖ్యక వర్గాల్లో భద్రతాభావాన్ని కలిగిస్తుంది. లోకికవాదం... మత, సాంస్కృతిక విషయాల్లో రాజ్యపు జోక్యాన్ని నిషేధిస్తుంది. రాజ్యంగ 17వ ప్రకరణ అనాదిగా కొనసాగుతున్న అంఱరానితసమనే సాంఘిక దురాచారాన్ని నిషేధించింది.

మారుతున్న పరిస్థితులు, ఎదురువుతున్న సవాళ్లు, పెరుగుతున్న అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని రాజ్యంగ హోలిక సూత్రాలకు భంగం కలగకుండా వివిధ లక్ష్యాలతో రాజ్యంగాన్ని ఇప్పటి వరకు 103 సార్లు సపరించారు.

1951లో తొలి సవరణ ద్వారా భూ సంస్కరణలు, ఇతర చట్టాలకు న్యాయ సమీక్ష నుంచి రక్షణ కల్పించారు. ఏడో సవరణ ద్వారా దేశాన్ని భాషా ప్రాతిపదికన 14 రాష్ట్రాలు, 6 కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలుగా పునర్వ్యాపజించారు. భాషల పరిరక్షణకు ప్రాథమిక పారశాలల్లో మాత్రభాషలోనే బోధించేలా 350వ ప్రకరణ జోడించారు. 42వ రాజ్యంగ సవరణ ద్వారా సామ్యవాద, లోకిక, సమగ్రత అనే మూడు పదాలను ప్రవేశికకు అదనంగా జోడించారు. 73, 74 సవరణలు ద్వారా గ్రామ పంచాయితీలు, పట్టణ స్థానిక సంస్థలకు రాజ్యాంగబద్ధ పోందా కల్పించారు. 86వ సవరణ ద్వారా కొత్తగా విద్యాప్రాక్షసు 6 నుంచి 14 విళ వయసులోని బాలబాలికల అందరికి ఉచిత, నిర్వంధ విద్య అందించాలి. 102వ సవరణ ద్వారా వెనుకబడిన తరగతుల జాతీయ కమిషన్ ఏర్పాటు చేసి బీసీ జాబితాలో మార్పులు, చేర్పులమై అధ్యయనం చేసే బాధ్యత అప్పగించారు. 103వ సవరణ ద్వారా విద్య, ఉద్యోగాల్లో ఆర్థికంగా వెనుకబడిన వర్గాలకు 10 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించారు.

రాజ్యంగ లక్ష్యం ప్రజల ఆశలు, ఆశయాలు, ఆకాంక్షలు ప్రతిఫలించడం. స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం, న్యాయం కల్పించినప్పుడే భారతదేశం నిజమైన ప్రజాస్వామిక గణతంత్ర రాజ్యంగ విలసిల్పుతుంది. రాజ్యంగానికి మూలం ప్రజలు. వారి హక్కులను నిత్యం కాపాడాలి. రాజ్యంగం ప్రజలకు ఇచ్చిన రక్షణలను చిత్తపుద్దితో అమలు చేసినప్పుడే రాజ్యంగ నిర్మాతలు ఆశించిన అభివృద్ధి, శ్రేయరాజ్యం సాధ్యమవుతాయి. భారత రాజ్యంగం దేశ ప్రజల ఐక్యతకు ప్రతీకగా ఉంది. మన దేశం విభిన్న సంస్కృతుల నమ్మేళనం. సంస్కృతి అంటే జాతి, మతం, కులం, భాష కలయిక. వ్యక్తుల కంటే వ్యవస్థ గొప్పది అనే అంశాన్ని రాజ్యంగం సూచిస్తుంది. అందరికి రాజకీయ ప్రాతినిధ్యాలోపాటు సామాజిక న్యాయం అందించడమే ప్రజాస్వామ్యం ముఖ్య లక్ష్యంగా ఉండాలి. ప్రజాస్వామ్యంలో పోరలే పాలకులు, పాలితులు. ప్రాథమిక లక్ష్యాలు నెరవేరాలంటే సరైన సాధనం రాజ్యంగమే. కాబట్టి ప్రభుత్వాలు రాజ్యంగాన్ని కాపాడుతూనే ప్రజలకు రక్షణకవచంలా నిలవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ప్రజలలో రాజ్యంగ స్వార్థ ఎంత బలంగా వుంటే ప్రజాస్వామ్యం అంతగా విజయ పంతమవుతోంది.

వేదకుమార్.ఎమ్

(మణికొండ వేదకుమార్)

ఎడిటర్

(పెట్టే జీవితాన్యాసాలు)

క్రికెటర్ మన్సుర్ అలి ఖాన్ పట్టాడి సమకాలీనుడవటం వల్ల భారత జట్టుకు నాయకత్వం వహించే అవకాశాన్ని జయసింహా పోందలేకపోయాడు. అయితే జయ్ నాయకత్వంలో ఎలాంటి భేషజాలక పోకుండా టైగర్ పట్టాడి ప్రైదరాబాద్ రంజీ జట్టుకు ఆడేవాడు. 1969-70లో వెస్ట్ ఇండీస్, ఇంగ్లాండ్ పర్యాటనకు వెళ్లిన జట్టుకు జయసింహా నాయకత్వం వహించడానికి అనుమతిన సమయం. పట్టాడి తప్పుకోవడంతో జయసింహా ఒక్కడే జట్టులో ఉన్న అనుభవజ్ఞుడు. సహజంగా ఆయననే కెప్పేనీ వరిస్తుందని అంతా ఊహించారు. అభిమానులు ఒకటి తల్లినే సెల్కెక్కు మరొకటి తలిచారు. ఎంపిక కమిటీ చైర్మన్ విజయ్ మర్చంట తన నిర్దయాత్మక ఓటుతో అజిత్ వాడేకర్ను కెప్పేన్గా చేశారు. అయినా ఎలాంటి పొరపాచ్చాలు లేకుండా జయసింహా ఆ పర్యాటనలో జట్టుకు పెద్ద దిక్కుగా నిలిచారు.

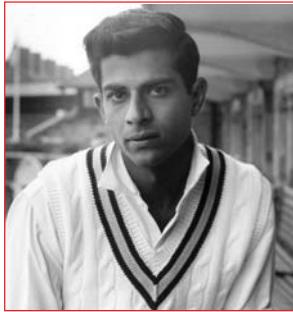
జట్టును నడివించడంలో అజిత్ వాడేకర్కు మెళకువలు, వ్యాపోలు అందించారు. అవి ఫలించి వెస్ట్ ఇండీస్, ఇంగ్లాండ్ జట్టును వారి స్పూంత గడ్డపై మొదటిసారి ఓడించిన అరుదైన రికార్డ్ భారత నమోదు చేసుకోగింది. జయసింహా తనకన్నా సీనియర్ ఐసప్టుటికీ ఎలాంటి అరమరికలు లేకుండా తనకు మార్గదర్శిగా నిలిచారని అజిత్ వాడేకర్ పేర్కొనడం జయ్ క్రీడా సూట్రికి మచ్చుతునక. ఆడే పర్యాటనలో తొలి టెస్ట్ ఆడుతున్న సునీల్ గవాస్కర్కు కూడా జయ్ ఎన్నో సలహలు, సూచనలు ఇచ్చి ఒక మేటి అటగాడికి తొలిరోజుల్లో నైతిక షైర్యం అందించారు.

1959 నుంచి 1971 వరకు 12 ఏళ్లపాటు సాగిన జయసింహా క్రికెట్ క్రీడా ప్రస్తావంలో 39 టెస్ట్ మ్యాచెల్ అడి 2,056 పరుగులు 30.68 సగటుతో చేశాడు. వాటిలో 3 శతకాలు కూడా ఉన్నాయి.

1961-62లో ఇంగ్లాండ్తో జరిగిన రబ్బర్ సిరీస్లో వరుసగా 56, 51, 70, 127 పరుగులు సాధించాడు. మొత్తం 399లతో జట్టు విజయంలో కీలక పాత్ర పోషించాడు. జట్టు ప్రారంభ బ్యాట్స్ మాన్గా 1963-64 సిరీస్లో 444 పరుగులతో ఆయన రాణించారు. కలకత్తా, ఈడెన్ గార్డెన్లో జరిగిన 3వ టెస్ట్లో జయ్ చేసిన అధ్యాత్మమైన 129 పరుగులు మరపురానివి.

ంచి టోఫీ మ్యాచుల్లో ప్రైదరాబాద్, దక్కిణ మండలం జట్టు తరపు అడి 13,515 పరుగులు చేశాడు. వాటిలో ఎంతో ప్రతిభావంతంగా ఆయన చేసిన 33 సెంచరీలు జయసింహా పేరును క్రికెట్ యవనికపై మెరిసేలా చేశాయి. ఫీలీంగ్లోను తన సత్తా చాటిన జయ్ మొదటి తరగతి క్రికెట్ మ్యాచుల్లో 157 క్యాచులు పట్టరు. ఎందరో యువ క్రికెటర్ను ఆయన తీర్చి దిద్దారు. జయసింహా తర్పుదులోనే ప్రముఖ స్థిరుర్లు ఎం.వి. నరసింహా రావు, ముంతాజ్ హస్సేన్, గోవింద్ రాజ్ పంటి మేటి పేన్ బోలర్ రాణించారు. నాషీర్ మెహతా, అబ్బుల్ హాయ్, జయంతి లార్, వహిదియార్ ఖాన్, కృష్ణమూర్తి పంటి గొప్ప అటగాళ్లు జయసింహా శిక్షణ, మార్గదర్శకత్వంలోనే రాటు తేలారు. ప్రైదరాబాద్ క్రికెట్కు వన్నె తెచ్చారు.

ప్రవంచ మేటి బాట్స్ మాన్ సునీల్ గవాస్కర్ కూడా తాను

గట్టుకాలం ఎదుర్కొంటున్న తరుణంలో జయ్ వద్దకు వచ్చి మెళకువలు నేర్చుకున్నాడే. తన బ్యాటీంగ్ శైలిని మెరుగు పరుచుకున్నాడే.

అజార్యుద్దిన్నను ఎంపిక కోసం సెలక్షన్ కమిటీ సభ్యుడుగా జయసింహా పోరాటమే చేశారు. ఆశాటి ఎంపిక కమిటీలో సభ్యుడిగా ఉన్న జయ్ అజార్యుద్దిన్కు స్థానం కల్పించాడు. ఆశాటి ఎంపిక కమిటీలో జయ్ అజార్యుద్దిన్కు జట్టులో స్థానం కల్పించింది. తొలి మూడు టెస్టుల్లో పరున శతకాలు కొణ్ణి అజార్యుద్దిన్ స్పష్టించిన చరిత్ర ప్రపంచానికి తెలిసిందే. భారత్ జట్టుకు ఎక్కువ విజయాలను అందించిన కెప్పేన్గా తరువాతి రోజుల్లో అజార్ నిలిచాడు. యువ అజార్లోని వైపుణ్యాన్ని గుర్తించి జయ్ ఆసాడు అతని కోసం పట్టుబట్టక పోతే దేశం ఒక ప్రతిభావంతుడిని కోల్పేయినట్లుయ్యేది.

ఆటగాడిగా రిటైర్యూక్ జయసింహా భారత జట్టు సెలక్షన్గా అకాశవాణిలో క్రికెట్ ప్రత్యక్ష వ్యాఖ్యాతగా తన అనుభవాన్ని అందించారు. వ్యాఖ్యాతగా లా లా అమర్యాధ్రుతో సమ ఉస్టోగా రాణించారు. ఆటను కన్నులకు కట్టినట్లు చెప్పుడమే కాకుండా ఆటలోని మలుపులపై తనదైన అభిప్రాయాన్ని ఆయన చేపే తీరు క్రికెట్ పొలాలు వంటివే.

మృదుభాషి, స్నేహశీలించైన జయసింహాకి ప్రవంచ క్రికెటర్లు ఎందరో స్నేహితులు, అభిమానులు. భారత మేటి క్రికెటర్ సునీల్ గవాస్కర్ తన కుమారుడికి జయసింహా పేరు కలిసి వచ్చేలా “రోహన్ జయ్ విష్ గవాస్కర్” అని నామకరణం చేసి తన అభిమాన క్రికెటర్కు నివాళి అర్పించారు. తన ఆరాధ్ క్రికెటర్లు రోహన్ కన్యాయ్, జయసింహా, గుండపు విశ్వనాథ్ ముగ్గురి పేర్లను కలిపి తన కుమారుడికి గవాస్కర్ నామకరణం చేసాడు.

వాటీర్ సుల్తాన్ టుబాకో సంఘాలో పి.ఆర్.ఓ.గా చాలా కాలం పసి చేసిన జయసింహా ప్రజా సంబంధాలు నెరవడంలో నేటి కార్పోరేట్ సమాజానికి ఒక ఆదర్శంగా నిలిచారు.

ఊపిరితత్తులు క్యాస్టర్లో చాలా రోజులు బాధపడిన జయసింహా తన 60వ ఏట 1999 జులై 7వ తేదిన తన అశేష అభిమానులను, తాను ఎంతగానో ప్రేమించే ప్రైదరాబాద్ను పదిలి తనువు చాలించారు.

జయసింహా నివైపుషణతో భారత క్రికెట్ తన సవ్యాహసన శక్తిని కొంత మేరకు కోల్పేయింది. ప్రైదరాబాద్ తన సాగసరి బ్రియు పుత్రుడికి దూరమయ్యాంది.

జయసింహా తొలి అభిమాని ఆయన భార్య శ్రీమతి జయసింహా అని చెప్పాలి. ఆయన నుంచి అలవరచుకున్న స్నేహ సౌరభాలు పంచుతూ గడువుతున్నారు. ఇద్దరు కుమారులు వివేక్ జయసింహా, విద్యుత్ జయసింహా కుమారులు వివేక్ క్రికెటర్లు. యువ క్రికెటర్లను తీర్చిదిద్దే సంఘను నెలకొల్పి తండ్రి బాటలో నడుస్తున్నారు. ఉత్తములేచి ఆటగాడిగా, ప్రైదరాబాద్ నుండి ప్రపంచ స్టోలుకి ఎదిగిన క్రికెట్ దిగ్జింగ్ జయసింహా మనందరి హృదయాల్లో నిలిచి ఉంటాడు.

-పి.వి. రామమహాన్ నాయుడు

(తెలంగాణ ప్రభుత్వం భాషా సాంస్కృతిక శాఖ ప్రచరించిన

‘తెలంగాణ తేజోమార్ధులు’ నుంచి)

చరిత్రలో వెలుగు చూడని చీకటి కోణాలు

మొయ్యెస్ట్రోమ్సో, అకడమిక్ రంగంలో తెలంగాణ చరిత్రకు తగిన గారవం, గుర్తింపు ఇప్పటికే దక్కలేదు. ఇది నిర్వివాదాంశం. రాష్ట్రం ఏర్పడి ఆరేండ్చయినా సర్వ సముగ్ర చరిత్ర ఇంకా రికార్డు కాలేదు. అపోవాలు, దురూహాలు ఎనుకటి మాదిరిగానే కొనసాగుతున్నాయి. తెలంగాణ చరిత్రే వివక్షకు గురయిందంటే ఈ చరిత్రలో బలీయ భాగమైన అనష్టాఫీల చరిత్ర మరింతగా అన్యాయానికి గురయింది. అబ్బాయిక్ గురయింది. వక్కీకరించ బడింది. విస్మరించబడింది. ఒక వైపు సనాతన వాదులు, మరోవైపు కమ్ముయిస్టులు, ప్రగతి శీలురు, అభ్యుదయ వాదులు, మార్కిస్టులు, మనువాదులు ఇట్లా అందరూ అనష్టాఫీల చరిత్రను - అంటే నిజామ్ రాజుల చరిత్రను వారి పాలనను ఎక్కుడా కూలంకషంగా ప్రస్తావించలేదు. అక్కడక్కడా అరకొరగా ప్రస్తావించినా ఆఖరి అనష్టాఫీ రాజు ఉస్కానలీభాన్ గురించి రాస్తా దుర్మార్గుడు, నియంత, నాజీ అని బిరుదులిచ్చి తప్పకుండ్రు. మరోవైపు కాంగ్రెన్ ప్రశ్నత్వం 1955లో రాయించిన ‘శ్రీ దవ్వం ప్రశ్నగుల్ ఇన్ హైదరాబాద్ స్టేట్’ చరిత్రలో కూడా సముగ్రమైన సమాచారం రికార్డు కాలేదు. ఎగ్గోటీ నేతృత్వంలోని ఈ కమిటీ సభ్యులు తమకు ఇబ్బంది కిలగనంత మేరకు చరిత్రను నిష్పాక్షికంగానే రికార్డు చేసింద్రు. మళ్ళీ కాంగ్రెన్ కార్యాలాపాలు మొదలైన నాటి నుంచి తమ దృక్కోణాన్ని మార్పు కున్నారు. చరిత్రను వక్కీకరించింద్రు. దీన్ని సపరించాల్సిన సందర్భమిది.

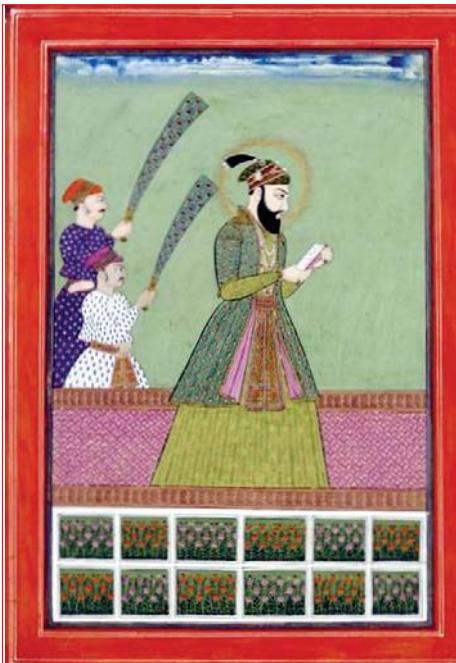
అనష్టాఫీలు 224 ఏండ్రు పాలించిందు. వీరి అధికారిక పాలన 1724లో ప్రారంభమైన 1948లో హైదరాబాద్ పై పోలీసు చర్యతో ముగిసింది. నిజామ్ కి 1724కన్నా ముందు నుంచే నిజామ్ రాజుల పాలన ఘరువయింది. వీరి పాలన ఒక మహాత్మర త్రాన్నిష్టన్ పీరియ్డెకు సాక్షం. అయినష్టాఫీకి నిజాముల చరిత్ర నిష్పాక్షికంగా, సముగ్రంగా ఎక్కడా రికార్డు కాలేదు. అరకొరగా కొన్ని ఉర్రూ, ఇంగ్లీషు పుస్తకాల్లో మాత్రం రికార్డుయింది. ఎ.ఆర్. రామచంద్రారెడ్డి లాంటి (తొలి, ఆధునిక హైదరాబాద్, కంపెనీ పాలన) ఒకరిద్దరు మినహా చాలా మంది తెలుగు చరిత్రకారులు బహుశా కావాలనే ఈ అంశాలను విస్మరించారనే అభిప్రాయమున్నది. రాజులు ముస్లింలు కావడం కూడా

ఇందుకు తోడ్పడింది. చరిత్రకారుల్లోని మత దృక్కోణమూ కారణమే! ఇప్పుడు తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాతైన తర్వాత కొత్తగా వచ్చిన సోయితో చరిత్రను సబ్బల్రూ దృక్కోణంతో పునర్నిర్మించుకోవాలి. అందులో భాగంగానే ఈ వ్యాసాన్ని కూడా చూడాలి.

‘కుతుబ్షాఫీల పాలనలో అక్కస్తు, మాదన్నలు వారి మేనల్లుడు రామదాసు ఇంకా చాలా మంది హిందువులు సైతం పరిపాలనలో భాగస్వామ్యమయింద్రు. కానీ అనష్టాఫీల పాలనలో అసలు హిందువులకు స్థానం లేదు’ అని చాలామంది స్విపిగ్ కామెంట్ చేస్తూ ఉంటారు. నిజామ్ అది అర్థసత్యం. నిజామ్ పాలనలో కూడా బ్రాహ్మణులు దివాన్లుగా (ప్రధాన మంత్రి) పనిజేసింద్రు.

కుట్టల ద్వారా తాము ఎవరి దగ్గరైతే పనిజేసింద్రో వారిని చంపేసింద్రు. ఇది ఇప్పటి వరకూ అంతగా వెలుగులోకి రాని అంశం.

కుతుబ్షాఫీల పాలన జెరంగజేబు దండయాత్రతో 1685లో ముగిసింది. 1707లో జెరంగజేబు చనిపోయిందు. అనష్టాఫీల పాలన 1724లో అధికారికంగా ప్రారంభమయింది. ఈ 1685-1724 సంవత్సరాల మధ్య కాలంలో అంటే 39 ఏండ్రు తెలంగాణ ఎవరి పరిపాలనలో ఉన్నది. ప్రజలు కప్పం ఎవరికి కట్టారు, వారి సామాజిక, ఆర్థిక జీవన స్థితిగతుల సంగతులు, అసలు హైదరాబాద్ రాజ్యంలో ఎలాంటి పరిస్థితి నెలకొని ఉండింది అనే విషయంలో పెదగా క్లారిటీ లేదు. మొదటి అనష్టాఫీ రాజు మీర్ ఖమ్ముద్దీన్ ఖాన్ అనే అతను నిజాముల్ ముల్క్, చిన్కల్లిచ్ ఖాన్ బిరుదులతో తన పాలనను 1724లో ప్రారంభించాడు. ఇతను 1748లో చనిపోయిందు. మొదటి నిజామ్ చనిపోయన తర్వాత 14 ఏండ్రు పాటు తెలంగాణ - రాజుల అంతర్యాధాలతో అతలాకుతల మయింది. ఈ కాలంలో మొఘుల్ రాజులు దక్కన్ పాలకులను కేవలం సుబేదర్లుగా మాత్రమే గుర్తించారు. నిజాముల్ ముల్క్ కొడుకులు ఘూజియుద్దీన్, నాసర్ జంగ్, సలాబత్ జంగ్, బసాలత్ జంగ్లు మనవడు ముజఖ్ జంగ్ సింహసనం కోసం, ఒకరిపై ఒకరు పైచేయి సాధించడం కోసం తమలో తాము కలహించుకున్నారు. చంపుకున్నరు. ఇందులో కొందరు ఫ్రెంచ్ వారితో మరి కొందరు

నాసిర్ జంగ్

బ్రిటీష్ వారితో చేతులు కలిపి కుట్టలు కుతంత్రాలకు తెరలేపింద్రు. నిజానికి స్థానికుల పరిపాలనలో విదేశీయులు జోక్యం చేసుకోవడం వీరి కాలంలోనే ప్రారంభమయింది. ఇట్లు ఫ్రెంచ్, బ్రిటీష్ వారు వైరప్పక్కలకు మధ్యతిచ్చాయి అట్లాగే మరాతాలు కూడా తిరుగుబాటు చేసిన ఘాజయుద్దిన్ పక్కాన నిలిచింద్రు. ఇవన్నింటినీ అధిగమించి చివరికి రెండో నిజామ్‌గా నిజాముల్ ముల్క్ అసఫ్ రూ (నిజాం అలీ) -2 తన అన్న సలాబత్ జంగ్‌ని బందిని చేసి అధికారాన్ని కైవసం చేసుకున్నాడు. ఇది 1762 జూలై ఎనిమిదిన జరిగింది. అంటే 1748 నుంచి 1762ల మధ్యన చోటు చేసుకున్న సంఘటనలు చరిత్రలో అంతగా రికార్డు కాలేదు. నిజామ్ చరిత్రను రాసిన కొంతమంది చరిత్రాలు సైతం ఒకటో నిజామ్ నుంచి దైర్క్యాగా రెండో నిజామ్‌కు వెళ్లిందు. అయితే వీరిద్వరి మధ్యకాలంలో 14 ఏండ్రుకాలంలో ఏమి జరిగిందనేది ఎప్పరూ పట్టించుకోలేదు. బహుశా ఈ చరిత్రలో శ్రావ్యాణ దివానుల కుట్టలు, కుతంత్రాలు కూడా దాగి ఉండడంతో వాటి గురించి రాయలేదేయా అనే అనుమానమూ కలుగుతుంది. ఇప్పుడిక్కుడ ఈ చీకటి కాలంపై కొంత వెలుగును ప్రసరిధ్యాం.

మొదటి నిజామ్ - నిజాముల్ ముల్క్ పెళ్ళి చెరంగాబాద్‌లో జరిగింది. ఈయన పూజహోన్ ప్రధాని సాదుల్లాభాన్ కుటుంబంలోని నజీబుల్లాభాన్ వాలా సాహి అనే నవాబు కూతురు సైదున్నీసా బేగమ్ ను వివాహమాడిందు. వీరి సంతానం వాజియుద్దిన్, నసీర్ జంగ్ అనే కుమారులు, పాద్మా బేగమ్, మొహసీనా బేగమ్ కుమార్తెలు. వీరితో పాటు తర్వాతి భార్యలకు పుట్టిన సలాబత్ జంగ్, బసాలత్ జంగ్, నిజామ్ అలీ, మొగల్ అలీ అనే కొడుకులు బద్రున్నీసా బేగమ్, మాబానో బేగమ్, భోజిస్త్రా బానో బేగమ్ (శ్రీరున్నీసా బేగమ్), మొక్కల్రిమా బేగమ్ అనే కూతుర్లన్నారు.

మొదటి నిజామ్ చనిపోయినప్పుడు తండ్రిచెంతే ఉన్నటువంటి రెండో కుమారుడు నాసి(జి)ర్ జంగ్ (1712-1750)ని రాజుగా ఆస్థానోద్యోగులు, ముఖ్య నవాబులు ప్రకటించారు. నాసిర్జంగ్ మొదట తన తండ్రి ఖజనాను వెంటనే ఆధినంలోకి తెచ్చుకున్నాడు. ఆ ఖజనాలోంచి తనకు సహకరించిన నవాబులకు పెద్ద ఎత్తున నజరానాలు చెల్లించుకున్నాడు. ఖజనా దక్కించుకోవడంతో సైనికులకు అప్పటివరకు బకాయిపడ్డ జీతాలను కూడా వెంటనే చెల్లించాడు. అయితే తన తర్వాత వారసత్వం కూతురు (శ్రీరున్నీసా-భోజిస్త్రా బానో, ఇవి రెండూ ఒక్కరి పేర్లే) కొడుకు, మనవదైన ముజఫ్ఫూర్ జంగ్‌కు దక్కాలని నిజామ్ కోరిక. ఇది కూడా రాజముద్రను దొంగిలించి సృష్టించిన పత్రమనే వాదన కూడా ఉన్నది. ముజఫ్మూర్ అప్పటి వరకు

సలాబత్ జంగ్

బీజాపూర్ సుబేదార్గా ఉన్నదు. ఇది ఆయన తండ్రి తాలిబ్ మొయయుద్దిన్ ముస్తావలీ భాన్ నుంచి వంశపారంపర్యంగా దక్కింది. అర్మాన్లో (కర్నాటిక్) 1732 నుంచి 1740 వరకు దోస్త్ అలీభాన్ అతనే పాలించాడు. అయితే ఇతని అల్లుడైన చాందాసాపోబ్ వారసత్వం కోసం నవాబ్ వాజియుల్లా మొహ్మద్ అలీ, అన్వరుద్దిన్ భాన్తో తలబడిందు. ఈ దశలో ఫ్రెంచ్ సైన్యం జింజి (చెంజి)లో జరిగిన యుద్ధంలో అన్వరుద్దిన్ ని ఓడించి చాందాసాపోబ్ని అర్మాన్ సింహసనంపై ప్రతిష్ఠింపజేసింద్రు. ఇది 1749లో జరిగింది. చాందాసాపోబ్కు మధ్యతుగా దూషైక్కు సైన్యం నిలిచింది. ఈతను తంజవూర్, తిరునల్వైలి ప్రాంతాలను మొఫుల్ పాలనలోకి తీసుకొచ్చిందు. అంఱుతే ఈ ప్రాంతమంతా అసష్టాప్తి పాలనలోనిదని, మొఫుల్ రాజులకు గాకుండా తమకే కప్పం కట్టలని నాసిర్జంగ్ బ్రిటీష్ వారి అండతో చాందాసాపోబ్పై దాడికి దిగిందు. ఈ దాడిలో నాజిర్ జంగ్కు అన్వరుద్దిన్ అండగా నిలిచిందు. ఈ సమయంలో డి.అపెనిల్ నేత్రత్వంలో 400ల మంది యూరోపియన్ సైనికులు, రెండు వేల మంది స్థానిక సైన్యం చాందాసాపోబ్కు మధ్యతుగా నిలిచిందు. ఈ యుద్ధంలో చాందాసాపోబ్ చేతిలో నాసిర్జంగ్ కుడి భుజమైన అన్వరుద్దిన్ వాతుడయిందు. దీంతో వగ తీర్చుకునేందుకు నాసిర్జంగ్ తన వటాలాన్ని పాండి చేపేరి వైము నడిపించాడు. మరోపైపు ఇంగ్లీషు దళాలు సైతం దూషైక్కుతో తలబడేందుకు

సిద్ధమయ్యాయి. అయితే నాసిర్జంగ్తో యుద్ధానికి సిద్ధమపుతున్న దశలోనే ఫ్రెంచ్ సైనికులు తమలో తామే తగవు పడిందు. అంతేకాద వారి నేత్రత్వంలోని సైనికులు సైతం కొట్టుకున్నారు. దీంతో వారందరినీ దూషైక్కు పాండి చేపేరికి పంపించాడు. అట్లు ఈ యుద్ధంలో చాందాసాపోబ్ ఓడిపోయిందు. పాండి చేపేరి పారిపోయిందు. అంతకుముందు నుంచే పాండి చేపేరిలోని ఫ్రెంచ్ కంపెనీ మనుగడలో ఉంది. దీనికి దూషైక్కు నేత్రత్వం వహించిదు. చాందాసాపోబ్ కప్పం కట్టక పోడమే గాకుండా తన ప్రత్యుధి ముజఫ్మూర్ జంగ్కు అతయిమివ్వడంతో నాసిర్ జంగ్ అర్మాన్ నవాబతో యుద్ధానికి సిద్ధమయిందు. ఇట్లు అర్మాన్లో అధిపత్య పోరు అటు ఫ్రెంచ్ వారు చాందా సాపోబ్కు, ఇటు బ్రిటీష్ వారు చేతిలో నాసిర్జంగ్కు మధ్యతివ్వడంతో యూరవ్ యుద్ధంగా మారింది. ముజఫ్మూర్ జంగ్కు అతయిమిచ్చిన చాందాసాపోబ్పై నాసిర్జంగ్కు కర్నాటిక్ నవాబు పై దండయాత్రకు బయలుదేరిందు. 70వేల గుర్తు సైన్యం, లక్షుమంది కాల్పలంతో పాల్గొన్న నాసిర్జంగ్కు ఈ యుద్ధంలో

గుత్తి జాగీర్ల్చార్, మైసురు రాజు, కడప, కర్నూలు, సావనూర్ (కర్నాటక) నవాబులు అండగా నిలిచిందు. వీరికి మద్రాసలో ఈస్థిందియా కంపెనీ ఆర్టీవి నెలకొల్చిన మేజర్ స్ట్రింగర్ లా నెత్తుత్వంలో కొంతమంది ఇంగ్లీష్ సైనికులు తోడుగా నిలిచిందు. అయితే ఈ దశలో ఫ్రెంచ్ సైన్యం ముజఫ్ఫర్ జంగ్ ని ఒంటరి వాన్ని చేసి యుద్ధ రంగం నుంచి తప్పుకుంది.

అట్లనే చాందా సాహెబ్ కూడా వెనుకడుగేసిందు. దీంతో నాసిర్ జంగ్ తన ప్రత్యుధి ముజఫ్ఫర్ జంగ్ ని అరెస్టు చేసి కారాగారంలో వేఱుస్తాడు. ఒకసారి నాసిర్జంగ్ చేతిలో ఓటమిపాలయిన దూష్టైన్ సైన్యం వారం తిరక్కుండానే మళ్ళీ యుద్ధానికి సిద్ధమయింది. అయితే వీరి పోరాట పటిమ తెలిసిన నాసిర్జంగ్ శాంతి ఒప్పందానికి అంగీకరించిందు. అయితే ఈ ఒప్పందంపై సంతకాలు జరిగే లోపే నాసిర్జంగ్పై ఫ్రెంచ్వారు యుద్ధం ప్రకటించారు. వారికి చాందాసాహెబ్, ముజఫ్ఫర్ జంగ్లు మధ్యతు ఇచ్చారు. ఒకానోక దశలో నాసిర్జంగ్కు చెందిన దొత్తుధికారులు ముజఫ్ఫర్ జంగ్తో మంత్రాలు జరిపి వేసినమామతో సభ్యులు ఉండేందుకు ఒప్పించడానికి ప్రయత్నించారు. అయితే అందుకు ముజఫ్ఫర్ జంగ్ ఒప్పుకోలేదు. ఈ దశలో బైదు నుంచే తనను రాజుగా చేసినట్లయితే ఫ్రెంచ్ వారు కోరుకున్న ప్రదేశాలను వారికి ధారాదత్తం చేస్తానని రహస్యంగా ముజఫ్ఫర్ జంగ్ దూష్టైన్కు పర్మానం పంపుతాడు. ఓటమితో అవమానం పాలైన చాందా సాహెబ్ కూడా ఇందుకు సై అన్నాడు.

అంతకు ముందు యుద్ధానంతరం నాసిర్జంగ్ ఆర్క్యుల్ నుంచి

ముజఫ్ఫర్ జంగ్

తిరిగి వస్తున్న క్రమంలో తమిళనాడులోని వాళ్ళనూర్ అనే ప్రాంతంలో క్యాంప్ ఏర్పాటు చేసిందు. ఈ సమయంలోనే కడప, కర్నూలు నవాబులు యుద్ధంలో చురుగ్గా పొల్హానక పోవడాన్ని గమనించిన నాసిర్ జంగ్ అదే విషయాన్ని వారి బెంట్ల దగ్గరికి వచ్చి ప్రత్యీంచిందు. ఇక్కడే మాటా మాటా పెరిగింది. దీంతో కర్నూలు నవాబు

హిముత్థీభాన్ వినుగుపై ఉండి కొట్టుడుతున్న నాసిర్జంగ్తో తలబడ్డాడు. (బ్యాస్ ఇన్ ద డక్టన్), ఈ దశలో పట్టుడప్పి కిందవడ్డ నాసిర్జంగ్ తలను తన కరవాలంతో ఖండించి దాన్ని ముజఫ్ఫర్జంగ్కు నమర్చించుకున్నాడు. ఈ నవాబులు దూష్టైన్ మధ్యతుతో నాసిర్జంగ్పై తిరుగుబాటును ప్రకటించారు. కర్నూలు నవాబు హిముత్థీ భాన్ 16 డిసెంబర్ 1750 నాడు నాసిర్జంగ్ని కుట్టుపూరితంగా తన ఖడ్డంతో చంపేస్తాడు. (ఐదు డిసెంబర్ అని బ్రిగ్స్ తన నిజామ్యు అనే పుస్తకంలో రాశిందు). ఇదంతా దూష్టైన్ కుట్టుపూరితంగా చేసిన పన్నాగమని మరాలల చరిత్రను రాశిన జేమ్స్ గ్రాంట్ డఫ్ పేర్కొన్నాడు. కవిత్వం, సాహిత్యం, కళలు అన్న అత్యంత మక్కువ గల నాసిర్జంగ్

బట్టికుంటే తండ్రిలాగా బాగా పరిపోలించేవాడు. ఈతను అంగ్ విద్యును ఆనాడే అభ్యసించిందు. నాసిర్జంగ్ మంచి రచయిత కూడా.

(తరువాయ వచ్చే సంచికలో)

-సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్

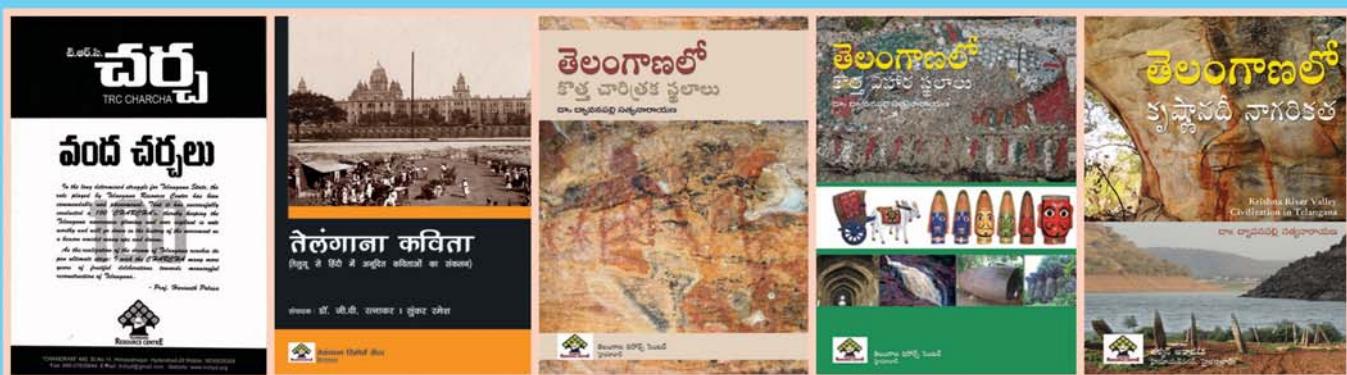
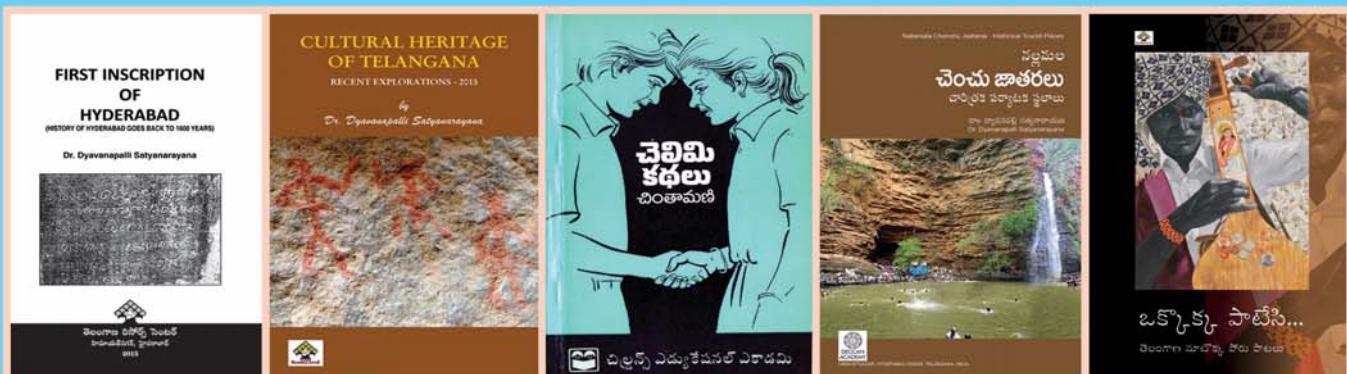
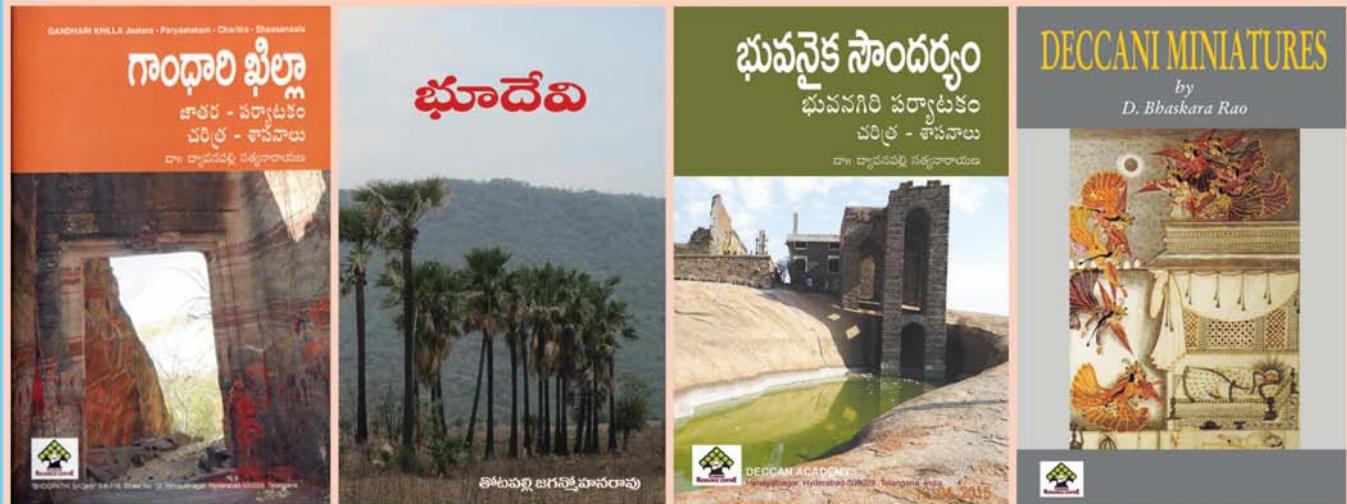
m : 9849220321

e : sangishettysrinivas@gmail.com

DECCAN
దక్కన్
సామాజిక, సాంస్కృతిక ఛానల్ CHANNEL

చరిత్, సాహిత్యం, వారసత్వం, పర్యాటకం, కళలు, సంస్కృతి, సామాజిక అంశాలు, తెలంగాణ ఉద్యమం.. ఇలా ఎన్నో అంశాలపై తెలంగాణ లశిర్స్ సింటర్ కొన్ని పుస్తకాలను ప్రచురించింది. ప్రచురించిన ప్రతి పుస్తకం కూడా ఆ రంగంలో లేదా విభాగంలో ఒక ఆశిముత్యంలా నిలిచింది.

రకరకాల కారణాలతో తెలంగాణ ప్రముఖుల చరిత్రలు అంతగా వెలుగులీకి రాకుండా పోయాయి. అయి ప్రముఖులవైపు ప్రజలకు ఒక అవగాహన కల్పించేలా విభిన్న వ్యాసాల సంకలనంతో మనిషి పీటిలు తెలంగాణ లశిర్స్ సింటర్ కొన్ని పుస్తకాలను ప్రచురించింది.

నన్న దేశబిష్ణురిని చేసిన నవల

‘ఛంఖిజ్యోతిం’

అక్షరాల వెంబడి కండ్లు పరిగెత్తడం నిజమే. కానీ కాళ్లు పరిగెత్తడం గురించి విన్నారా? అక్షరాలు మనల్ని ఆవాహన చేసినప్పుడు అందులోని దేశాలతో, ప్రదేశాలతో, పాత్రలతో తాధాత్మం చెందటం, అనుభూతి చెందటం సహజమే. కానీ ఆ దేశాలు, అందులోని ప్రదేశాలు, ఆ పాత్రల కోసం లేదా ఆ మనములు నడియాడని అడుగుజాడల అనేపణ కోసం దేశాల పొంట తిరగటం గురించి విన్నారా? అసలు చదువంటే ఏమిటి? అక్షరాల లక్ష్మం కేవలం అత్యాసందమేనా? లేక అక్షరాల అవలి వరిధిలో నత్యాన్వేషణ కోసం సంచరించటమా? లేక చదివిన ప్రతి అక్షరాన్ని నిత్యజీవితంలోకి అనుపదించు కోవటమా? చదివిన అక్షరాలను ఆవరణలోకి ‘తర్ఫుమా’ చేసుకోకపోతే ‘అరే బై! పడ్డే భీ క్యా ఘాయాదా?’

అగ్గి సరిగ్గా అట్లునే జరిగి నా జీవితంల. నా నవ యధ్వనం తొలిపొట్టలో నేను చదివిన ‘ఛంఖిజ్యోతిం’ నవల నన్ను చెడగొట్టిందో లేక బాగుచేసిందో నాకు తెలియదు కానీ దేశాల దిమ్మరిగా, దేశ సంచారిగా మార్చివేసింది. ఎంతో కొంత రచయితను కూడా అయ్యాను. మంచి పుస్తకం చదవటం అంటే మన జీవితాలను అతలాకుతలం చేసుకోవటమే. మన యథాతథ నిలవనీరు నిత్య జీవితాలను కొత్తపుంతలకు మల్లించి తుళ్లింతల పరవళకు గురిచేయటమే. పెను తుఫానులో చిగురుకలూ వణికిపోవటవే. కొత్త తీరాలకు తరలిపోవటమే.

నాకు బాల్యం లేదు అని గోర్కు అన్నట్టే బడి చదువులే కాదు, ఏటీచరూ నన్ను ఆకట్టుకోలేదు. ఆ విసుగుతో రోజుల తరబడి ‘బడి’ ఎగ్గాట్టే ఈ చెడు బాలడికి గ్రంథాలయమే అమ్మ ఒడిగా మారింది. నాకు అక్షరభిఖ్య పెట్టిన అమ్మగా మారింది. అట్ల నాకు ఇద్దరు తల్లులు. నా రెండో అమ్మపేరు ‘శాలిబండ గుణవర్ధక సంస్క గ్రంథాలయ భాందాగారము’. నన్ను గుణవంతుడిని, బలవంతుడిని చేసిన ‘తాలీం భానా’ (వాయూమశాల) అది. అక్షాంశులో దంగరీలో (మల్లయోధులు కుస్తీలు పట్టే స్థలం లేదా గోదా) నాకు ఛంఖిజ్యోతింతో దోస్తానా

ఏర్పడింది.

అప్పుడు పదిహేను, పదహారు మధ్య ఊయలలూగే వయసు నాది. అంత పెద్ద దొడ్డు నవల చదవటానికి నాకు వారం రోజులు పట్టింది. పొద్దుపొద్దున్నే ఏమినిది గంటలకు లైబ్రరీ తలుపులు తెరువకముందే మనం దర్జా దగ్గర పడిగాపులు కాయటం. అందరికాన్న ముందొచ్చే ఊధ్వేషామె ‘జీర్ జరుగు పిల్లగా’ అని కోపంతో ఊధ్వేషిన దుమ్మంతా మనవైపే తోసేది. మల్లీ రాత్రి దర్జాజాలు బంచ్ అయ్యేటప్పుడు ‘ఇగ నదువయ్యా’ అని చప్పాణితో మెడలు పట్టి గెంచించుకోవటమే. ‘స్లీష్ట్’. ఒక్క నిమిషం. ఇగ గీ ఒక్క పేటీనే’ అని బితిమిలాడటం ప్రతిదినం అలవాటే. ఇప్పటికీ ఆ గ్రంథాలయమంటే నాకెంత ఇష్టం అంటే నేనే నిజాం నవాబును అయ్యంటే నా ఆస్తి అంతా దానికి రాసి ఇచ్చేపాడిని.

ప్రతి దినం ఆ ఛంఖిజ్యోతిం నవల చదివి నేను భూమీద నడవకుండా ఊహాల పల్లకిలో ఊరేగుతూ గాలిలో తేలుతూ ఇంటికి చేరుకునే వాడిని. నా వెంబడి గోభీ ఎదారి నడిచి వచ్చేది. ఇసుక ఎదారిలో గాలికంటే వేగంగా పరిగెత్తే మధ్య ఆసియా గుర్రాల పదపుట్టనులు నా చెపుల్లో గింగురు తిరిగేవి. ఛంఖిజ్యోతిం తేజ్ తల్లుర్ మెరుపుల తళతళలు నా కళల్లో ప్రతిఫలించేవి. బ్లైం అందం నా లేతపయసుకు కోత పెట్టేది. తరాచర్, చమూగా, ప్రామాన్, సుబుటాయ్ భగతూరు

నన్న వెంబడిస్తూ నా వెనక నీడలా నడిచేవారు. మంగోలు, సంచార గుడారాలలో బస చేయాలనీ, తోలు తిత్తులలో పులియబెట్టిన గుర్రపు పొల సారాయిని తనిచి తీరా సేవించాలనీ, భగభగల గాడిపొయ్యాల మీద కళపెళా ఉడుకుతున్న డేగ్గాలలో నుంచి అప్పుడే వడ్డించిన ఆవిర్లతో పొగలు గల్కే గొప్రిపిల్ల లేత మాంసం తునకల్ని ఊదుకుంటూ, ఆపురావరుమని కడుపునిండా ఆరగించాలనీ, గోభీ ఇసుక ఎదారులలో రెండు మూపురాల బాక్సీయన్ ఒంటెలపై సపారి చేయాలనీ నీలిరంగు నెలవంక ఒయాసిస్టు ఒడిలో మినుకు మినుకుమని వెలిగే నక్కత్రాల పందిరి క్రింద విశ్రమించి

పరవశించాలనీ, మంగోలులు, తార్తార్లు, కజ్ఞన్, కిర్దిజ్ జాతి జనులతో కరచాలనాలు చేయాలనీ, తళ్ళమ్కాన్ ఎదారులలో బిడారులతో కలిసి ‘సార్ధవా మునిగా’ సాగిపోవాలనీ, తీన్ఫాన్ పర్వతాల ఇరుకుదారులలో ఒంటరి పథికుడిగా పనయించాలనీ అప్పుడే కలలు కన్నాయి.

అయితే కలలు కనడమే గాక, వాటిని సాకారం చేసుకునే బలమైన కాంక్ష జ్యులించే హృదయం నన్ను జీవితాంతం వెంటాడి, వేధించటం వలన సుమారు ఐశ్వర్ క్రితం ‘సిల్వరూట్లో’ సాహన యాత్ర’ చేసి తాప్ముంటు నుంచి బీజింగ్కు రెండు నెలలపాటు విశాల విశ్వంలో ఒంటరి బాటుసారినై వేలవేల కిలోమీటర్లు సంచరించాను. అలెగ్గాండర్, ఘాపియాన్, మాయాన్స్పంగ్, మార్కోపోలో, ఛంఫిజ్బాన్, బాబర్, ఛంఫిజ్ టెల్ మాతోవ్, మావో సేటుంగ్ అడుగుజాడలలో గతించిన జ్ఞాపకాలను అన్వేషిస్తూ ముందుకు సాగాను. తళ్ళయాన్, గోబీ ఎదారుల ఇసుక మీద నా పాదముదులను సంతకాలుగా చేసి నిల్చిప్పపరిచాను. రాహుల్ సాంకృతాయన్ ‘ఓల్లా

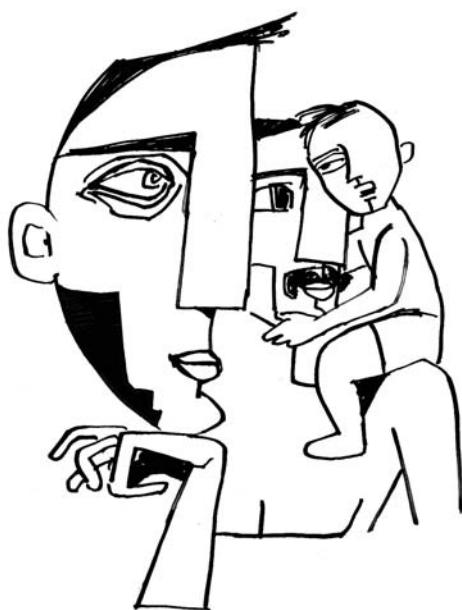
సే గంగా’ లాగానే తాప్ముంట్ టు ట్రైట్ వాల్కు సాగిపోయాను.

సాహిత్యం నాకు అపొమూళీ వ్యవహారం కాదు. కాలభేషం కోసం పడక కుర్చీ పరనం అంతకంటే కాదు. సాహిత్యం నన్ను ‘అగ్నిపుసీత సీతసు’ చేసి కాళ నాళికలో పురం పెట్టి పరీక్షిస్తుంది. నా కనుకొలనుల్లో ఇంకిన లక్షల అక్కరాలు నా నరాల్లో, దమనుల్లో, సిరల్లో సిరాగా మారి రక్తంగా ప్రవహించి నన్ను ఊరించి, ఉడికించి, ఉరికించి నా నిత్యజీవిత ఆచరణలో ప్రతిఫలిస్తుంటాయి. నిరంతర అద్భుతమనంలోని అక్కరాలు మన ఉచ్ఛాస నిక్షాసాలుగా మారకపోతే అద్భుతానికి, ఆచరణకు మధ్య అగాధం ఏర్పడదా? ఇక్కడ మచ్చుకు మాత్రమే ఒక ఛంఫిజ్బాన్ నవలను ప్రస్తావిస్తున్నాను. కానీ నన్ను నడిపించి, నన్ను అద్దరికి చేర్చి నావలు, నవలలు ఎన్నో... మరెన్నో...!

-పరవసు లోకేశ్వర్

m: 91606 80847

e : lokeshwar.hyderabad@gmail.com

నాన్న గుర్తులు

హోయిగా నప్పుకుంటున్న వేళ
ఆనందభాష్పాల్లో సీ రూపం కనబడి,
ఒక్కసాలిగా చూపులస్తీ అవిరైపోతాయి!

తృప్తిగా భుజున్న వేళ
ముద్ద ముద్దలో సీవే నిండిపోయి,

ఒక్కసాలిగా అనంతప్రీతిలో

సీ గులించి ఆకలి మొదలొతుంచి!

చల్లగా సేదతీరుతున్న వేళ

భద్రంగా గుండెలో దాగిన సీ స్పుందన,
ఒక్కసాలిగా ఉజికి ఉజికి మైకొస్తుంబి!

ఆనందాలు అందే ప్రతిసాలీ

సీపు లేవనే శున్మం
దృశ్యంలా కనబడుతుంచి!

ఒక్కిషెచ్చెట్టు ఎక్కేఫేళ

సీ భుజలే ఎక్కినంత సంబరం,
అంబరంలో దాగిన నుప్పు
ఆనంబిస్తేనే నా ఆత్మతృప్తి

ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకల్ని

వెంట తీసుకెళ్ళే వాడివి,
ఒక్కడివే...

ఎలా వెళ్ళిపోయాడు నాన్నా!

ఒక్కిషొలి ఒక్కడినే చేసేస్తాపు,
నిన్ను చేరేపరకే నా పయనమసిపిస్తుంబి,
నేనూ ఒక నాన్ననని గుర్తొచ్చి
మనసంతా నిశ్శలమైపోతుంచి!

- పుట్టి గిరిధర్

m : 9491493170

e : giridhar.gk15@gmail.com

పర్యావరణం - శాస్త్రం - నైతికత - తాత్త్విక దృక్పథాలు

మానవాళి చరిత్రలో పూర్వమెన్నడూ లేని విధంగా పర్యావరణ నమస్యలు, నంక్షోభాలు, నవాళ్ళు 21వ శతాబ్దానికిల్లా అధికమయ్యాయి. ఇవి నానాటికి మరింతగా పెరుగుతూ వస్తున్నాయి. పర్యావరణంగా మానవాళి ఎదురోవులసి వచ్చిన ప్రతి సంక్లోభానికి మూల కారణం మానవులు నిర్విర్తించే కార్యకలాపాలలోనే దాగి ఉండనేది వాస్తవం.

జనాభా పెరుగుతూ ఉండటం వలన సహజ వనరులు తగ్గిపోవడం, క్లీసోంచడం రెండు మూడింతలు అపుతుందని అధ్యయనాలు వెల్లడిస్తున్నాయి. వ్యర్థ విషపదార్థాలు పెరిగి భవిష్యత్తు తరాలను అనేక విధాలుగా బాధించే అవకాశాన్ని శాస్త్రవేత్తలు గుర్తించారు. ప్రపంచమంతటా అటవీ ప్రాంతాలు, అడవులు, వ్యవసాయభాషులు, చిత్రాలు, వచ్చిక బయట్లు వ్యక్తి చేయబడుతున్నాయి. వినియోగంలోకి వస్తున్నాయి. తద్వారా సంక్లోభం మరింత ముదురుతున్నది.

ఒకవైపు ఓజోన్ పొర విధ్వంసం, ఘలితంగా ఏర్పడే గ్రీన్హాజ్ ప్రభావం గ్లోబల్ వార్షికంగా దారి తీస్తున్నది. మొత్తం మీద మానవ కార్బూకలా పాలు వాతావరణాన్ని ప్రభావితం చేస్తూ అంతకంతకు ముప్పును స్ఫూర్హిస్తున్నాయి.

ఇప్పటికే అతి తీవ్రస్ాంగులో ఏర్పడిన సంక్లోభాలు భవిష్యత్తులో రెండింతలు కావటం జరుగుతుంది. వీటిని ఎదురోవాలన్న, అధిగమించాలన్న, పరిష్కరించాలన్న కీలకమైన నిర్ణయాలను మానవాళి తీసుకోవలసి వస్తుంది. ఈ నిర్ణయాత్మక సందర్భంలో జరిగే లేదా తీసుకునే నిర్ణయాలలో ఏది సరైన నిర్ణయం? ఏది కాదనే సంశయం, సందేహం మానవాళికి వస్తుంది. ఏ నిర్ణయం మేలు చేస్తుంది? ఏది కీడు చేస్తుంది? ఏది ముప్పును నివారించగలగుతుంది? ఏది ముప్పుకు కారణమవుతుందనే చర్చ జరిగే నిర్ణయాలపై వస్తుంది. ఈ చర్చ విషయం ఎట్లా ఉన్నా అసలు సరైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడమేలా అనే ప్రత్యుత్తము మరుతుంది. సరైన నిర్ణయం తీసుకోవడమనేది ఎక్కడ మొదలవు తుంది? ఎక్కడ ముగుస్తుంది? తీసుకున్న నిర్ణయ వలితాలు ఎలా ఉంటాయి. మొదలైనప్పుడు ప్రశ్నార్థకాలుగానే ఉంటాయి.

అంటే పర్యావరణ నమస్యలు ఎదురోవడానికి, పరిష్కరించడానికి గాని నిర్ణయం - అమలు - ఘలితం అనే మూడు అంశాలు ప్రధానంగా దోషదపడతాయి. ఆ మాటకూస్తే ఇవ్వాల ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్న అన్ని విధాల విపత్తులకు సమస్యలకు మూలం కూడా ఇంతకు పూర్వం తీసుకోబడిన నిర్ణయాలే.

అయినప్పటికీ అవి అప్పటి తరానికి మేలు కీళ్ళను సమానంగానే కలిగించాయి. అవి ఎంత లాభదాయకమైనవి అయినా వాటితో పాటు విధ్వంస పరిణామాలను ముందుకు తెచ్చాయి. కాబట్టి జరిగిన నిర్ణయాలను కాకుండా అనలు నిర్ణయక్రమాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలనే అవగాహన ఇటీవల కాలంలోని పర్యావరణ తాత్త్విక చర్చల ద్వారా వెలుగులోకి వచ్చింది.

ఈ కారణంగానే మానవాళి పాటిస్తున్న ఎథిక్స్ గురించిన చర్చ పర్యావరణ తాత్త్విక చర్చలో తరచుగా ప్రాముఖ్యం వహించింది. ఇప్పుడు ఎథిక్స్ అంటే ఏమిటి అనే ప్రత్యుత్తమైనది. దీని గురించి ఈ విధంగా పేర్కొన్నారు. "The word ethics is derived from the Greek word ethos, meaning "Custom". in This sense, ethics refers to the general beliefs, attitudes or standards that guide customary behavior".

స్థాలార్థంలో నైతికత అని ఎథిక్స్ పేర్కొన్నపచ్చ. అది ఒక కట్టుబాటు. సంప్రదాయం. జీవించే పద్ధతిని సూచించేది. ప్రవర్తనకు మార్గదర్శిగా ఉండేది. ప్రవర్తనా ప్రమాణాలను నిర్దేశించేది. దీనిలో

సాధారణ నమ్మకాలు, వైభరులు తదితరమైనవన్నీ ఉంటాయి. మరొక అర్థంలో పరస్పర హితార్థం అనివార్యంగా పాటించవలసిన నియమించిన జీవన ధర్మంగా కూడా భావించవచ్చు. ఈ నైతికత ఏం చేస్తుందనే విషయంగా ఆలోచించి నప్పుడు మరింత స్వప్తత వస్తుంది. పర్యావరణ తాత్త్విక చింతనకు సంబంధించిన వివరణ ఇట్లా ఉంది.

"Ethics involve a self conscious stepping back from our lives to reflect on what we should do, how we should act, and what kind of people we should be" ఈ వివరణను బట్టి చూస్తే మానవులుగా మనమేంచేయాలి, ఏ విధంగా వ్యవహరించాలి? ఎటువంటి వ్యక్తులుగా మనముండాలి అనే విషయాలను స్వీయచేతన్యంతే ఆలోచించటం ప్రతిష్ఠలనాత్మక యోచనతో ఉండటం ముఖ్యమని తేలుతున్నది. ఇవి మానవుల నైతికత (ఎథిక్స్)లో అంతర్మాగంగా ఉంటాయని అర్థం అపుతుంది.

దీనిలో మానవులుగా మనమేం చేయాలి అనేది ఆచరణకు సంబంధించింది కాగా, మనమెట్లా జీవిస్తాం అనేది కొంత అమ్మార్తతకు సంబంధించింది. అనలు మనం ఏం చేయాలి? దీనిని విలువగా పరిగణించాలి అనే ఆలోచన కూడా దీన్నో ఇమిడి ఉంది. ఈ విషయపై ఎంతో విష్టతమైన చర్చ పర్యావరణ తాత్త్వికాంశాల గురించి జరిగింది. జరుగుతూ ఉన్నది. పర్యావరణం అనేది శాస్త్ర సంబంధమైన విషయం,

సమస్య కాబట్టి శాస్త్ర, సాంకేతికమైన పరిష్కారాలు మాత్రమే డారి చూపుతాయనే వారున్నారు. పర్యావరణ సమస్యను కేవలం శాస్త్ర, సాంకేతిక అంశంగా కాకుండా ఒక జీవనవిధాన తాత్త్విక అంశంగా చూడాలనే అభిప్రాయంతో ఉన్నహారూ ఉన్నారు. ఈ రెండు అంశాలను నిలకడగా ఆలోచించవలసి ఉంది. అంటే ఒకరకంగా ఈ రెండు విధాలైన అభిప్రయాలు ఒకటి శాస్త్రం మీద సమ్మక, విశ్వాసాలను బలపరిచేచి రెండో మానవ నైతికత గురించి యోజన చేసేదిగా భావించాలి. శాస్త్రం ఒకటి పరిష్కారం చూపలేదు అనేది ఒకటితే, నైతికత మాత్రమే సమాధానం చూపదు అనేది రెండవ భావన.

శాస్త్రం - నైతికత :

పర్యావరణ సంబంధ సమస్యలకు సంబంధించిన విధాన నిర్ద్ధయాలలో, ప్రజల సంస్కృతిలో శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగాల ద్వారా పరిష్కారం దొరుకుతుందనే ఆశక్తుడా ఒకటి ప్రబలంగానే ఉంది. ఇందువల్ల శాస్త్రగత మార్గదర్శకాలాలై విశ్వాసం కనబరుస్తారు. వీరి విశ్వాసంలో ఒక వాస్తవం ఉంది. అదేమంటే పర్యావరణ సమస్య అధికంగా సాంకేతిక విషయాలతో ముదిపడి ఉంటుంది. ఇది హేతు బద్ధంగానే ఉన్నట్లు భావించవచ్చు. నిజానికి క్రిమి సంవోదంలో వాడకంలోని లాభ, నష్టాల గురించి ఒక తత్త్వవేత్త కంటే రసాయన శాస్త్రవేత్త బాగా చెప్పగలడు. అయితే ఇక్కడ ఇంకాక అంశం కూడా ప్రాధాన్యంలోకి వస్తుంది. అదేమంటే "Environmental issues raise fundamental questions about what we as human beings value, the kind of beings we are, the kind of lives we should live, our place in nature and the kind of world in which we might flourish".

వీటికి సంబంధించి సైన్సు చెప్పగల అంశాలు ఏమీ లేవు. కాబట్టి పర్యావరణ సమస్యలు నైతిక, తాత్త్విక ప్రత్యులను లేవనెత్తుతాయి కనుక, అవి మానవులు ఏ లక్ష్యాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ముందుకు సాగాలనేది నైతిక బోధించగలుగుతుంది. సైన్సు మీద ఎంత విశ్వాస సమ్మకాలు ఉన్నప్పటికి గమనించాలిన అంశం ఇదే. అందుకే పర్యావరణ సమస్యలకు సంబంధించిన నిర్ద్ధయాలను విషయ నిపుణులైన శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగాల వారికి విడిచి పెట్టడమంటే, వీరి నిర్మయాలు విలువల పరంగా ఉంటాయని కాదు. అవి వస్తు నిష్పమని కూడా కాదు. శాస్త్ర సాంకేతికతలమీద అధికంగా ఆధారపడుతూ ఉండటం సాధారణంగా జరిగేదే అయినప్పటికీ ఇదంత మంచిది కాదనే వాదం కూడా ఒకటి ఉంది. అయితే మానవ సంస్కృతిలో జ్ఞానం, సత్యం మొదలైన విషయాల గురించి ప్రశ్నించగల అధికారం అంతిమంగా శాస్త్రానికి ఉందనే సమ్మకం కూడ ప్రబలి ఉండన్న విషయాన్ని మరివకూడదు. పర్యావరణ సమస్యలనేవి ఏదో ఒక ప్రత్యేక అనుశాసన పరిష్కారం కోసం ఎదురుచూస్తున్న

సాంకేతికాంశాలు కావు. పర్యావరణ సమస్యల కోణాలు ఎప్పుడూ ఏదో ఒక అనుశాసన పరిధి, పరిమితులకు లోబడి ఉన్నటువంటి అంశం కాదనే అవగాహన ఇక్కడ ముఖ్యం. ఉదాహరణకు క్రిమి సంహరకాలవల్ల ఏర్పడుతున్న కాలుఘ్యంలో వ్యవసాయ రంగం, జీవవాస్త్రంలోని వివిధ శాఖలు, రసాయన వైద్య, ఆర్థిక, రాజకీయ, న్యాయశాస్త్రాలు ఇమిడిపోయి ఉంటాయి.

కాబట్టి విలువలకు సంబంధించిన ప్రశ్నవేయకుండా ఏ పర్యావరణ సంబంధాంశం విడిగా లేదు. విలువల ప్రమేయం లేకుండా పర్యావరణ సమస్యలను యాంత్రిక పద్ధతిలో చెప్పుకున్నా, అర్థం వివరించుకున్నా మనకు పర్యావరణ సంబంధాల పట్ల ఉన్న అవగాహనసు వల్ఫ్రీకరణకు గురిచేసే అవకాశం ఉంది.

శాస్త్రం ఇచ్చే సమాచారం లేదా వాస్త్వవాల మీదనే మనం పూర్తిగా ఆధారపడటం కుదరదు. ముఖ్యంగా పర్యావరణ సవాళ్లను ఎదురోపుటంలో శాస్త్రం మనకు ఎంత మెసులుబాటుతో ఉంటుందనేది కూడా ప్రశ్నార్థకమే. ఒకవేళ శాస్త్రం పేర్కొనే వాస్త్వవాలు నిశితమైనవి అయినా ఒక క్రమ పద్ధతిలో హేతుబద్ధంగా పరిశీలింపబడినవే అంగసమప్పటికీ ఆ వాస్త్వవాలు మాత్రమే పూర్తి విషయాలను ఆవిష్కరించవనేది గ్రహింపులో ఉండాల్సిన అంశం. అయితే ఏదైనా శాస్త్రం పూర్తి విషయాన్ని వివరించలేక పోయిందంటే అది ఆ శాస్త్ర సామర్థ్య రాహిత్యం కాదు సరికదా? ఆ శాస్త్రానికి ప్రత్యులు సంధించటంలో ఉన్న పరిమితులుగా అర్థం చేసుకోవాలి. పరిమితులు ప్రశ్నలపరంగా ఏర్పడువుడు, సమాధానాలలోనూ పరిమితులు వుంటాయి. పర్యావరణ పరంగా మనం శాస్త్రంపై ఆధారపడేముందు, అసలు శాస్త్రవేత్తలు అడిగే ప్రశ్నల గురించి తెలుసుకోవాలి. శాస్త్రవేత్తలు అడిగే ప్రశ్నలు ఎక్కువ సందర్భాలలో శాస్త్ర పరిధికి అపల ఉన్న కారణాలను నిర్దారిస్తూ ఉంటాయి. ఈ పరిమితులను శాస్త్ర విషయంగా గుర్తించిన పర్యావరణ విషేషకులు ఈ విధంగా చెపుతున్నారు.

"How we understand our world and, therefore how and what we value is significantly shaped by what science tell us about the world. The only serious alternative is to recognize that both science and ethics are essential if we hope to make meaningful progress in meeting the environmental challenges that confront us".

దీనిని ఐటీ చూస్తే ప్రపంచాన్ని అర్థం చేసుకోవటం, విలువైనవిగా పరిగణించవలేది ప్రపంచం గురించి సెన్సు మనకు తెలియజేపే విషయాలమీద ఆధారపడి రూపు దిద్దుకుంటుంది. "Science with out ethics is blind, ethics with out science is empty". కాబట్టి మానవాళి ఎదురూటున్న సమస్యలను పర్యావరణపరంగా పరిష్కరించాలంటే, అందుకు అర్థవంతమైన ప్రగతిని సాధించాలంటే ఈ రెండూ అవసరమే. ఒక తాత్త్విక దర్శనం

లేకుండా వొట్టి శాస్త్ర సమాచారం ఉన్నప్పుడు పర్యావరణ సమస్యలు పరిష్కరించబడవు. తాత్ప్రిక ఆలోచనలు మాత్రమే ఉండి శాస్త్రజ్ఞులం లోపించినప్పుడు పరిషారము దొరకదు. పర్యావరణ విధానాలకు, వాటి నీర్మాణాలకు వ్యక్తి, వ్యవస్థాగతంగా ఈ రెండూ ఉపకరించే అంశాలు.

పర్యావరణ - నైతికత (Ethics)

పర్యావరణ నైతికత అంటే సహజ పర్యావరణానికి మానవులకు మధ్య ఉండే సంబంధాలను గురించి ఒక క్రమ పద్ధతిలో పరిగణన చేయటం. దీనిని ఇలా నిర్వచించవచ్చు. "Environmental ethics assumes that moral norms can do govern human behavior towards the natural world"

నైతిక నియమాలు ప్రకృతి ప్రపంచం పట్ల మానవ ప్రవర్తన ఎట్లా ఉండాలనే విషయాలను నిర్దేశిస్తుంది. పర్యావరణ నైతికత పర్యావరణ నైతిక సిద్ధాంతం ఈ నైతిక నియమాలు ఏమిటి? ఇవి ఎవరికి? మానవులకున్న బాధ్యతలు ఏమిటి? ఏ విధంగా ఇవి సమంజసమైని మొదలైనవాటి గురించి వివరిస్తుంది.

ప్రశ్నలను బట్టి భిన్న సమాధానాలను భిన్న పర్యావరణ నైతిక సిద్ధాంతాలు అందిస్తాయి. కొద్దిమంది తాత్ప్రికులు సహజ ప్రపంచం పట్ల మానవులకు ఉన్న బాధ్యతలు పరోక్షమైనవని వాదిస్తారు. వనరుల పరిరక్షణ అనేది ఇతర మానవుల దృష్టిలో ఉంచుకొని నిర్వించాల్సిన బాధ్యతగా దీనిని అభివర్షించారు. ఈ వాదాన్ని మానవేంద్రక వాదంగా వ్యవహారిస్తున్నారు. దీని ప్రకారం "Anthropocentric ("human centered") ethics holds that only human beings have moral value, thus although we may be said to have responsibilities, regarding the natural world, we do not have direct responsibilities to the natural world".

మానవ కేంద్రక నైతిక సిద్ధాంతం ప్రకారం మానవులు మాత్రమే నైతిక విలువ కలిగి ఉంటారు. సహజ ప్రపంచం పట్ల మనుషులకు బాధ్యతలున్నాయని చెప్పబడినప్పటికే, సహజ ప్రపంచంలో మనుషులకు గల బాధ్యతలు పరోక్షమైనవే తప్ప, ప్రత్యుషమైనవి కావు. దీనిని బట్టి చూసినప్పుడు మనుషులకు తమ సహజ ప్రపంచంలో ఉండాల్సిన ప్రత్యుష పరోక్ష సంబంధాలను ఆధారం చేసుకుని నైతికతకు సంబంధించిన సిద్ధాంతాలు రూపుదిద్దుకున్నాయని, వీటిని ప్రాతిపదికగా చేసుకుని పర్యావరణ చింతనాలేర ఆలోచనలు కొనసాగి ప్రభావితం చేశాయని అర్థం చేసుకోవచ్చు.

భవిష్యత్తు మానవ తరాలను లక్ష్యంగా చేసుకుని మన నైతిక బాధ్యతలంటాయని గుర్తించడం ద్వారా మానవ కేంద్రక నైతిక సిద్ధాంతం కొంత విస్తరణను పొందుతుంది. ఈ విధానంలో అప్పటికి ఉనికిలో లేని మానవుల వట్ల కూడా మన బాధ్యతలు

విస్తరించబడతాయి. మనుషులు మాత్రమే పరిగణనలో ఉండటం అనేది మానవ కేంద్రక దృష్టి దీనిపై తొలినాళ్ల పర్యావరణ ఉద్యమంలో అనేక సమస్యలు చర్చకు వచ్చాయి. వనరులను కాపాడటం, అణువ్యర్థాల పంపిణి మొదలైనవి ఈ దృష్టికోణం కలవిగా పరిగణించ జడిసాయి.

మానవేంద్రక సిద్ధాంతమే కాకుండా, పర్యావరణ నైతిక సిద్ధాంతాలో మరొకటి కూడా ఉంది. మానవేతర కేంద్రక పర్యావరణ సిద్ధాంతమిది. దీని ప్రకారం తాత్ప్రికులు కొండరు చెప్పేదేమంటే మానవుల పట్లనే కాకుండా సహజ అంశాల పట్ల మానవులకు ప్రత్యేక బాధ్యతలున్నాయని, ఉండాలని వాదించారు. "Nonanthropocentric ethics grants moral standing to such natural objects as animals and plants" ఇక్కడ కూడా ప్రమాణబద్ధ నైతిక సూత్రాల విస్తరణ, పరిపర్చిత పరచడం అవసరం అవుతుంది. జంతువులను నైతిక జీవులుగా పరిగణించడం వల్ల ఎన్నో వివాదాలున్నాయి. అయితే అంతరించిపోతున్న వృక్షజాతులు, జంతుజాలం గురించిన వాదలన్నీ ఈ మానవేతర పర్యావరణ నైతికతా సిద్ధాంతం కోపలోకి వస్తాయి.

కాబట్టి మానవ, మానవేతర పర్యావరణ నైతిక సిద్ధాంతాలను వాటి తాత్ప్రిక మూలాలను, మూలాలను చెప్పించవలసి ఉంది.

చరిత్ర పొడవునా తాత్ప్రికులు మానవుల నైతిక ప్రవర్తన, జీవితం గురించి ఒక నిర్దిష్ట పద్ధతిని పాటి న్నా నంగ్రహాత్మక అవగాహనను వృధిపరచి అందిష్వాడానికి పూనకున్నారు. ఇవి ప్రవర్తనను అర్థం చేసుకోవడానికి విశ్లేషించడానికి, అంతిమంగా మూలాల్యంకన పరచడానికి ఒక ప్రాతిపదికను సమకూర్చాయి.

ప్రతి సమాజానికి కూడా దానివే అయిన కొన్ని రకాల విశ్వాసాలు, సమ్మకాలు, వైఖరులు, ప్రమాణాలు ఉంటాయి. వీటిని విభిగ్ం పాటించడం ఉంటుంది. ఏవి పాటించబడాలనేది ఆయా సామాజిక సందర్భాలు, అవసర, అనివార్యతల మీద ఆధారపడి రూపు దిద్దుకుంటాయి.

గ్రీకు తత్త్వశాస్త్రం తొలినాళ్ల నుండి కూడా తాత్ప్రిక నైతికత ఏది ప్రమాణబద్ధమో అది ఒప్పు అని అంగీకరించే విషయంలో సంతృప్తిచేందలేదు. ఇక్కడ ఒక అంశాన్ని ప్రస్తావించాలి. అదేమంటే "Ethics as a branch of philosophy seeks a reasoned examination of what custom tells us about how we ought to live" మనం ఎట్లా జీవించాల్సి ఉంటుందనేది సంప్రదాయం చెపుతుందో దానిని హేతుబద్ధమైన పరోక్షచేసే తాత్ప్రిక శాఖగా తత్వశాస్త్రం చూస్తుంది.

నేలను, భూమిని ధ్వంసం చేసుకొన్న మానవాలి కూడా తాను చేయున్నది నైతికమని భావించే స్థితిలో లేదు. ఇప్పుడు ఈ విషయ స్థితి గురించి చెపుతూ పర్యావరణ రచయితలైన Leopold, Rachel Carson నైతిక, తాత్ప్రిక విషయాలపై మనకు ఇంతకు ముందులేని

పర్యావరణ చైతన్యాలను అందించారని DES Jardins వ్యాఖ్యానించాడు. ఎందుకంటే ఈ ఇద్దరు రచయితలకు ముందు పర్యావరణ పరంగా సంప్రదాయ విశ్వాసాలు, వైఫలు, విలువలు మొదలైన వాటి గురించి మనం పరిమితమైన అవగాహనలోనే ఉన్నాయంటాడు.

ఈటువంటి నైతిక సిద్ధాంతం అనేక తాత్త్విక ప్రశ్నలకు ఒక పర్షాతి ప్రకారం సమాధానాలను ఇవ్వగలగుతుంది. ఇవి లేవనెత్తే ప్రశ్నలు వ్యక్తి నైతిక దృష్టికోణాల నుంచి వ్యవస్థకోణం నుంచి లేదా ప్రజావిధానం గురించి కూడా సమాధానాలను ఇవ్వగలగుతుంది. వీటి గురించి మరికొంత వివరంగా పేర్కొనవచ్చు. ఇందులో ఉండే నైతిక దృష్టికోణం నుంచి వచ్చే ప్రశ్నలు ఈ విధంగా ఉంటాయి.

"what should I do? what kind of person should I be? What do I value? How should I live? Questions of social philosophy or public policy include; What type of society is best? what policies should we follow as a group?"

ఎంతో విశ్వతంగా వచ్చే ప్రశ్నలకు సమాధానాలు చెప్పటమే నైతిక తాత్త్విక సిద్ధాంతాలు చేసే పని. అంటే నైతికత వ్యక్తి. సామాజిక నైతికతలను ప్రశ్నిస్తుంది. విశ్వతార్థంలో నైతిక సిద్ధాంత తాత్త్విక విశ్లేషణలో నైతికత, రాజకీయ, అర్థక, న్యాయ, సామాజిక ప్రశ్నలను కలిగి ఉంటుందని భావించవచ్చు.

పర్యావరణానికి సంబంధించి ఏయేనైతిక సంప్రదాయాలు ఏయే అంశాలను గురించి చర్చించాయో చూడవలసి ఉంది.

పర్యావరణ నైతికతకు సంబంధించి ఈ నాటీకి ప్రాసంగికంగా నిచే నైతిక సంప్రదాయాలలో అత్యంత ప్రాచీనమైనది ప్రకృతి నియమం (Natural law) లేదా ప్రలక్ష్యత్వక సంప్రదాయం (telological Tradition) ప్రకృతివాద తాత్త్వికుడిగా అరిస్టోలీర్ ఈ సంప్రదాయానికి ఒక ప్రాగ్రాహం (Archetype)గా నిలుస్తాడు.

ప్రకృతి వాడుల ప్రకారం విశ్వం మొత్తం ఒక క్రమానికి లోబడి చలనంలో ఉంటుంది. అది చాలా స్థిరంగా ప్రకృతి నియమాలకు లోబడి నడుస్తుంది. వీరి సిద్ధాంతం దృష్టి "Nature always acts with a purpose, and the key to understanding anything lies in determining its essential purpose"

దీనిని బట్టి ప్రకృతి ఒక ప్రయోజన నిమిత్తం చలిస్తూ ఉన్నదని భావించవచ్చు. దేనిని అవగతం చేసుకోవాలన్నా దాని ముఖ్యమైన అంతర్లీన ప్రయోజనం గురించి తెలుసుకోగలిగితే చాలు. సహజవాడులు ప్రకృతి మినహా మరొకటి ఏదీ ప్రకృతికి అతీతమైనది ప్రకృతిలో లేదని భావిస్తారు. వీరు విశ్వసించేదేమంటే human beings, although special are part of the natural order and behave according to fixed laws and principles"

మానవులు ప్రత్యేకమైన వారైనప్పటికీ సహజ క్రమంలో భాగం

కనుక నిర్మిత సూత్రాలు, నియమాలకు లోబడి మాత్రమే వారు వర్తిస్తారు.

ప్రకృతి నియమాలు, సూత్రాలమీద దృష్టిస్థారించిన అరిస్టోలీర్ సైన్సును, ఎథిక్సు విడదిసి చూడలేదు. ఆయన దృష్టిలో జీవ, మనువీజ్ఞాన శాస్త్రాలు నైతికశాస్త్రంలో ముఖ్యమైన అంగాలు. జీవశాస్త్రం, అరిస్టోలీర్ దృష్టిలో జ్ఞానపరంగా అగ్రవీరం వహిస్తుంది. జీవశాస్త్రం, నైతికతలను అరిస్టోలీర్ కలిపి చూడటం వలన పర్యావరణ విషయాలను ఈ సంప్రదాయ నైతిక సిద్ధాంతం ఉపకరించేదిగా మారింది.

ప్రతి జీవికి దానిదే అయిన లక్ష్యం లేదా ప్రయోజనం ఉంటుందనే దానితో పాటుగా, సహజ వస్తువులన్నిటికి దీనిని అన్వయించవచ్చనని విశ్వసించాడు. దీని ప్రకారం "All things have a natural activity of function things are good when they fulfill this function or in terms mane common to this tradition, when they actualize their potential"

అన్నీ వాటి వాటి సహజ చర్యలు లేదా ప్రకార్యాలని కలిగి ఉంటాయి. వాటినవి నెరవేర్బ్రొనపుడు అవి మంచివి అంటే వాటిపని అవి చేయాలి. వాటి సామర్థ్యాలను అవి వాస్తువీకరించుకుంటాయి.

పోవక కార్బ్యూకలాపాలను నెరవేర్బ్రొకేవటం వ్యక్తాలకు ఉత్తమం. ఫలితంగా అవి వ్యధి పొందుతాయి. ఉత్పత్తి చేస్తాయి. జంతువులకు సైతం ఇది వర్తిస్తుంది. వీటితో పాటే సహజాత మైన ఆకలిని తీర్చు కుంటాయి. మానవులకు కూడా ఇవి వర్తించేవి అయితే వీటితో పాటు మానవులు ఆలోచనాత్మక, ఉద్దేశ పూర్వక జీవితాన్ని గడుపుతారు. ఒక లక్ష్యం కోసం జీవించడమనే భావన ధామన్ ఆక్రీబాన్ రచనల్లో మరింతగా వ్యధిపొందింది. ధామన్ ఆక్రీబాన్ ప్రధానం చేసినదేమంటే అరిస్టోలీర్ సైన్సు, ఎథిక్సు, క్రిస్తువ మత ధర్మశాస్త్రాన్ని సంశోధించే పనిని చేపట్టారు. ఒక దివ్యప్రణాళిక ఏదో ప్రకృతి మొత్తాన్ని నిర్వహిస్తుంటది. అన్ని సహజాంశాల కార్బ్యూకలాపాలు దైవ ప్రణాళిక, ప్రయోజనాల అనుసారంగా నడుస్తుంటాయి. దైవం ఉత్పత్తమం. ప్రకృతిలో అవిప్పొర్చుమైన ప్రయోజనాలన్నీ దైవప్రయోజనాలే. ప్రకృతి సామరస్యపూర్వకంగా పని చేయటం ద్వారా ఈ దైవ ప్రణాళికను ప్రకటించగలుగుతున్నది. దీని ప్రకారం "Nature itself has a purpose and the harmonious functioning of nature the goodness of gods plan"

దీని ప్రకారం ప్రకృతి నియమాలు, సహజ న్యాయం ప్రకృతిలో మనకు కనిపిస్తాయి. ఇవి క్రమబద్ధంగా దివ్యప్రణాళిక ప్రకారమే వర్తిస్తాయి. నియమాత్మక, నిర్దేశాత్మక నియమాలను నైతికంగా మానవులు పాటించాల్సి ఉంటుంది. ప్రకృతిలో సామరస్యంగా ఉండటమనేది ఉత్తమమైన వ్యక్తి కార్బ్యూకలాపం. అసలు ఇది ప్రకృతి

సామర్థ్యంలోనే ఉన్న ప్రధాన ధర్మం. పర్మావరణ వాచుల ప్రకారం పర్మావరణ వ్యవస్థలకు ఒక పొందికతో కూడిన క్రమం, సామర్థ్యం ఉంటుంది. వీరి ప్రకారం "All parts of an ecosystem and especially in all its biotic members have a distinctive place in the over all scheme. Each contributes to the natural order in its own way. Nature undistrubed is good"

ప్రతీది దానిదైన పద్ధతిలో సహజక్రమానికి దోహదకారిగా నిలుస్తుంది. పర్మావరణ వ్యవస్థలు జీవం ఉన్నవిగా మొత్తం ప్రణాళికలో వేటికవే ప్రత్యేకస్థానాన్ని కలిగి ఉన్నటువంటివి.

కాబట్టి ప్రకృతిని ఏమీ చేయక పోవటం ఉత్తమం. ప్రకృతిని భంగపరచకుండా ఉంటే మంచిది. పర్మావరణ సమస్యలు ఉత్పన్న మయ్యేది ఎప్పుడంటే మానవుల జోక్యం పెరిగినప్పుడు మాత్రమే "Ecological problems arise when humans interfere with the natural order and treat other natural objects as having value only in so far as they serve human purposes"

మానవ ప్రయోజనాలను నెరవేర్చగలిగినప్పుడు మాత్రమే అవి విలువను కలిగి ఉండటం అనేది జరుగుతుంది. ప్రయోజనం తీర్చినప్పుడు సహజమైనవే అయినా విలువగలవాటిగా పరిగణన పొందక పోవటం అనేది జి జరుగుతుంది. ప్రకృతి మానవ ప్రమేయరహితంగా ఉన్నప్పుడు మాత్రమే సురక్షితం. ఈ అవగాహన వలన పర్మావరణ సమస్యల సంబోధనలో ప్రజావిధానాలను రూపొందించేటప్పుడు ఈ నైతిక సంప్రదాయం దోహదకారిగా నిలపగలుగుతుంది. ఈ విధంగా అరిస్టోతీల్ ఆలోచనా సంప్రదాయం ప్రతి జీవి సహజంగా ఏర్పడి ఉన్న లక్ష్మిసాధన క్రమం గురించి వివరిస్తుంది. లక్ష్మి పరిపూర్తి కావటం కోసమే అది చర్యలను చేపడుతుంది. దానిలో స్వీయ ఆసక్తులు ప్రయోజనమంటూ ఏమీ ఉండక పోవచ్చు. ఒకవేళ ఉన్న అదికూడా ప్రకృతి సృష్టించిన / కల్పించిన అవసరంలోనే భాగమే. ఈ విధంగా పర్మావరణ నైతికతను ఈ సంప్రదాయం విశదపరచింది.

(ఈ అధ్యాయంలోని మిగతా భాగం వచ్చే సంచికలో)

-డా॥ ఆర్. సీతారామారావు,

m : 9866563519

e : sitametaphor@gmail.com

కన్నెటి లోతు

గుండె లోతుల్లో నుంచి

తన్నుకొచ్చే ఎడుపు..... ఎదలోనే ఆగిపోతూ....

నా కంటేలోనీ... నీరు

నాతోం...

దోబూచులాడుతూనే

నన్న అవహేళన చేస్తేంటి...

నీవు కూడా నా ఉనికి పైనే ఆధారపడ్డావని అంటూనే....

నా చెక్కి పైన ముత్యంలా మెలిసిపోతుంది.....

కంటేలో నుంచి జాలువారుతూ....

నన్న గెలవటం ఎవలితరం????

అంటూ

గేలి చేస్తూనే...

గెలుపు ఓటుములు ఎవలకి ఎలా ఉన్న కూడా....

కస్టిటీ ప్రపాంలో

ఎవరైనా... ఎప్పుడైనా....

కొట్టుపోవలసిందే... నుమా....

అప్పుడే కస్టిటీ విలువ ఎరుగుట ఎవరైనా నౌధ్వం... అంటుంది

-శ్రుజామి,

m : 8639260193

e : srujaamisathyanarayana@gmail.com

చందాదారులుగా చేరండి!

దక్షన్ ల్యాండ్

చందాదారులను చేరించండి!

'ఎం.వేదరువుర్ సంపాదకత్వంలో' ప్రజాఉద్యమాల వేదికగా ఆరంభమైన 'దక్షన్ ల్యాండ్' తెలుగు సామాజిక రాజకీయ మాసప్రతిక అనతికాలంలోనే అన్ని వర్గాల ఆదరణ పొందింది. తెలంగాణ ఉద్యమకారులకు కరదిపికగా మారింది. ఈ ప్రతిక మరిన్ని వర్గాలకు చేరడంలో ఉద్యోగం, ఉపాధ్యాయ, మేధావుల అమూల్య సహకారాన్ని కోరుతున్నాం. చందాదారులుగా చేరండిపాటు తమకు తెలిసినవారిని చందాదారులుగా చేరించాలిందిగా అభ్యర్థిస్తున్నాం.

మా చిరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar

Hyderabad - 500 029. Mob: 9030626288

E-mail:desk.deccan@gmail.com, www.deccanland.com

చందా వివరాలు:

వార్షిక చందా : రూ. 300

2 సంాలకు : రూ. 600

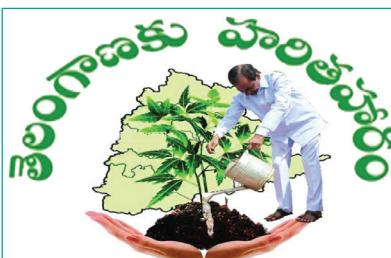
'దక్షన్ ల్యాండ్' పేరిట ఎంట, మనీయార్డ్, చెక్ లేదా నగదు రూపంలో చందామొత్తం చెల్లించవచ్చు.

హరితపోరంతో అడవులకు జీవం

శీదువారిన భూములు మళ్లీ వచ్చబడుతుండటం, మోదువారిన అడవులు జీవం పోసుకోవడం కృషి ఫలితమే. తెలంగాణకు హరితపోరం కార్బూక్మం కింద అటవీశాఖ చేపట్టిన రీజవెనేషన్ ఆఫ్ సీగ్రెడ్ ఫారెస్ట్ కార్బూక్మం సత్యవితాలిస్తున్నది. ఇప్పటికే దాదాపు 2.64 లక్షల హైక్షారలో అడవులకు జీవం పోసి రాష్ట్ర అటవీశాఖ ఇతర రాష్ట్రాలకు అదర్చంగా నిలిచింది. వచ్చే ఐదేండ్లలో దాదాపు 10 లక్షల హైక్షారల్లో చీఫించిన అటవీ భూముల్లో మొక్కలు పెంపకానికి అటవీశాఖ అధికారులు బృహత్తర ప్రణాళిక రూపొందించారు. రాష్ట్రంలో వచ్చడనాన్ని 33 శాతానికి పెంచడమే ధ్వేయంగా

2015లో ప్రారం భించిన హరితపోరం కార్బూక్మం కీఫించిన అడవులకు ఊపిరిపోస్తుంది. కోట్లల్లో మొక్కలు నాటి అడవులను పునరు ద్వరించాలన్న ముఖ్యమంత్రి కల్పకుంటల్ల చంద్రశేఖరర్థావు ఆదేశాలతో అటవీశాఖ ప్రత్యేకంగా రీజవెనేషన్ కార్బూక్మాన్ని చేపట్టింది. ఇందులో భాగంగా తొలుత అటవీ ప్రాంత సరిహద్దులను నిర్దిష్టంగా గుర్తించి చూరబాటును తగ్గించడానికి ప్రెంచులను ఏర్పాటు చేయడం, జ్ఞానకులుగా విభజించి ప్లాంటేషన్ చేపట్టడం వల్ల విధ్వంస మైన అడవులకు ఎయిడెస్ నాచురల్ రీజనరేషన్ పద్ధతిలో తిరిగి జీవం పోయడం అభినందనీయం. అడవుల సమగ్ర అభివృద్ధికి ఫారెస్ట్ 2.0 యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఏజెన్సీ ఫర్ ఇంటర్నేషనల్ డెవలవ్ వెంట్ మందుకురావడంతో పునరుజ్జీవన పనులు కొనసాగుతున్నాయి. అడవుల పునరుద్దరణ కోసం జరుగుతున్న కార్బూక్మాలను యూఎస్ ఎయిడ్ సంస్ అభినందించి అవసరమైన సహకారం అందిస్తామని చెప్పడం తెలంగాణ ప్రభుత్వ కృషి ఫలితమే. తెలంగాణ అటవీశాఖ మొత్తం 2,64,714 హైక్షారలో పునరుజ్జీవన కార్బూక్మాన్ని చేపట్టింది.

విద్యార్థులకు ఉన్నతమైన అటవీ విద్య, నాణ్యమైన

పరిశోధనలను తీసుకురావడమే లక్ష్యంగా ముఖ్యమంత్రి నియోజకవర్గం అయిన గజ్యోర్టలోని మొలుగు, ఫారెస్ట్ కాలేజీ అండ్ రీస్ట్రీ ఇన్సిట్యూట్ (ఎఫ్సీఆర్ఎస్) అధికారులు, అమెరికాకు చెందిన ఆబర్న్ యూనివర్సిటీ అధికారుల మధ్య ఒప్పందం కుదిరింది. అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా వర్షిటీని తీర్చిదిద్దాలనే

లక్ష్యంతో ప్రభుత్వం ఈ ఒప్పందం కుదుర్చు కుంది. అడవులు, పర్యావరణ పరిరక్షణకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ప్రాధాన్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని అటవీ విద్య, మాలిక సదుపాయాలు ఉండేలా అటవీ అధికారులు కనరత్త చేస్తున్నారు. కెనడాలోని బ్రిటిష్ కొలంబియా విశ్వవిద్యాలయం సేవలు

పొందేందుకుగాను అటవీశాఖ అధికారులు చర్చలు కొనసాగిస్తున్నారు.

ప్రాణానికి ఆయువు పోసేది ప్రాణవాయువు. చెట్ల నుండి ప్రాణ వాయువు లభిస్తుంది. అందుకోసం గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్ నడుం బిగించింది. సమాజం లోని ప్రతి ఒక్కరూ పర్యావరణంపై ప్రత్యేక తెద్దవహించే విధంగా ప్రభుత్వం చర్చలు తీసుకుంటుంది. అందులో భాగంగా గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్ను రాజ్యసభ సభ్యులు సంతోషికుమార్ ప్రతిప్రాత్మకంగా తీసుకోవడం సంతోషించాలి. గ్రీన్ చాలెంజ్లో భాగంగా ఒక్కక్కరూ మాడు మొక్కలు నాటి తిరిగి మరో మగ్గరికి గ్రీన్ చాలెంజ్ చేయడం, దీంతో దేశవ్యాప్తంగా ఎంతో మంది సినీ ప్రముఖులు, వ్యాపారవేత్తలు, రాజకీయ నాయకులు ఈ సహార్న స్వీకరించి మొక్కలు నాటడం హర్షాదాయకం. వచ్చడనాన్ని పెంచడానికి గ్రీన్ చాలెంజ్ను ఉద్యమంలా చేపట్టడం అభినందనీయం. ఇందులో ప్రతి ఒక్కరూ భాగస్వాములం కావాలి. పర్యావరణ పరిరక్షణ ప్రజలందరి బాధ్యత. ప్రజల భాగస్వామ్యమే ఏ అభివృద్ధికొనా కీలకాంశం.

- కట్ట ప్రభాకర్, m : 8106721111

హైదరాబాద్ లిటరరీ ఫెస్టివల్ 2020

హైదరాబాద్ లిటరరీ ఫెస్టివల్ 2020, జనవరి 24 నుంచి 26 వరకు హైదరాబాద్లో నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ లిటరరీ ఫెస్టివల్ దేశవ్యాప్తంగా రచయితలు, అకాడమిక్స్, స్ట్యూడెంట్స్, పబ్లిషర్స్, కళాకారులు, నటులు హాజరవుతారు. 2010లో ప్రారంభమైన ఈ

ఫెస్టివల్ గ్రీన్ సిటీలో ప్రతి సంవత్సరం అత్యంత ఘనంగా జరుగుతుంది. ఈ ఫెస్టివల్లో వర్క్షప్స్, ఎగ్జిబిషన్స్, పుస్తకా విపురణలు, కల్చరల్ ప్రోగ్రామ్స్, ఈవెంట్స్ తదితర కార్బూక్మాలను నిర్వహిస్తుంటారు.

చాళుక్య చక్రవర్తి త్రైలోక్యమల్లుని కొత్త శాసనం

ఇటీవల నేను ఎడిట్ చేసిన, నల్గొండ జిల్లా ఆమసగల్లు రాష్ట్రకూట శాసనం ఆధారంగా అకాలవర్షుడు పాలకుడుగా వున్నపుడు శంకరగండరస మండలేశ్వరుడుగా కొలనుపాక-20,000లాసుడును పాలించినట్టు తెలుస్తున్నది. గతంలో పూర్వస్తుశాఖ ప్రకటించిన ఆకునూరు, తుమ్మలగూడెం శాసనాలు కూడా కొలనుపాకను 20వేలాసుగనే పేర్కొన్నాయి.

వశీమ చాళుక్యులలో జయసింహుని పిదవ 1వ సోమేశ్వరుడనే త్రైలోక్యమల్లుడు చక్రవర్తి అయ్యాడు. రాజేంద్రచోళు ని దండయాత్రలు, అతని కుమారుడు రాజు రాజుచోళు ని దండయాత్ర కారణంగా కొలనుపాక-20,000ల నాడు నుంచి 7000ల నాడుగా, రాజధాని నుంచి ఉపరాజధాని స్థాయికి వచ్చింది. అందువల్లనే సోమేశ్వరుడు కళ్యాణీపట్టణాన్ని ముఖ్యరాజధాని పట్టణంగా నిర్మించాడంటారు చరిత్రకారులు. వశీమ చాళుక్యులు అందువల్లనే కళ్యాణీ చాళుక్యులని పిలువబడ్డారు.

1వ సోమేశ్వరుడు చోళుల దండయాత్రలకు ప్రతిగా వేంగై ప్రతీకారయుద్ధం చేసినపుడు సాయపడిన ధాన్యకటకపురవరాధీశ్వరుడు కోట భీమరసరను కొలిపాకకు తెచ్చి మహామండలేశ్వరుడిగా నియమించినట్టు క్రీ.శ. 1067 నాటి కొలనుపాక శాసనం నుంచి గ్రహించవచ్చు.

జయసింహుడు వరకు చాళుక్యరాజులందరు జైనులే. జయసింహుడు చివరిదశలో శైవదీక్ష తీసుకున్నాడు. అట్టే త్రైలోక్యమల్లుడు కూడా శైవుడే. క్రీ.శ. 1047 నాటి శాసనంలో త్రైలోక్యమల్లుడు కొల్లాపూర్ నెలపీడులో(తాత్కాలిక రాజధాని) ఉన్నపుడు, మహామండలేశ్వరుడు కొమ్మనయ్య ఆధ్యాత్మంలో కొలనుపాక 'సకరా'నికి చెందిన 60మంది సెట్టిలు, 12 మంది గావుండాలు కొలనుపాకలోని పంచమరూలక(?) దానాలు చేసారని చెప్పాడింది. మొదటి సోమేశ్వరుడైన ఇతని కాలంలోనే కొలనుపాకలో సోమసిద్ధాంతి శైవగురువు, విప్రుడు సోమిభట్టారకుడు వున్నట్టు మరొక శాసనంవల్ల తెలుస్తున్నది. క్రీ.శ. 1056 నాటి ఇంకొక శాసనంలో కొలిపాక సవ(9)పురాలు, పంచమరస్సానాలు, బసదులు, దేగులస్సానాలకు (దేవాలయాలు) దానాలు చేయబడ్డట్టు తెలుస్తున్నది. 1047, 1056 సం.ల శాసనాలలో పంచమరాల ప్రస్తావన వుంది. కానీ, కులమరాల ప్రస్తావన లేదు. కొలనుపాకలోని కులమరాలు తర్వాతికాలంలో చేయబడివుంటాయి. అయితే ఇప్పుడు కనిపించే అన్ని కులమరాలు ఒకప్పటి జైనబుసదులనడానికి అనేక ఆధారాలు లభిస్తున్నాయి.

మొదటి సోమేశ్వరుడుగా పిలువబడిన త్రైలోక్యమల్లుడు క్రీ.శ. 1042 నుంచి 1068 వరకు పాలకుడుగా వున్నట్టు శాసనాలు

సాక్షమిస్తున్నాయి. ఈ రాజు పాలనాకాలానికి చెందిన మరో రెండు శాసనాలు నాకు లభించాయి. ఒకటి మేడ్చుల్ జిల్లాలోని ఏదులాబాద్ శైవవుని గుట్ట మీద హానుమంతుని శిల్పం పైన చెక్కబడిన శాసనంలో త్రైలోక్యమల్లుని పేరాకటి లభించింది. రెండవ శాసనం కొలనుపాకకు 9కి.మీ.ల దూరంలో వున్న 'బూరుగుపల్లి'లోనిది. బూరుగుపల్లి పేరు కొలనుపాక శాసనాలలో ప్రస్తావించబడ్డపుట్టికి ఈ శాసనమే బూరుగుపల్లిని తొలిసారి ప్రస్తావించిన శాసనం. ఈ శాసనంలో శకసం. లభించలేదు కాని సర్వధారి పేరున్నది. 1వ సోమేశ్వరుని పాలనాకాలాన్ని బట్టి సర్వధారి క్రీ.శ. 1049 అని తెలుస్తున్నది. ఈ సం.లో పుష్యమాసంలో సంక్రాంతినాడు బూరుగుపల్లిలోని దేవాల యానికి(?) దానం చేసినట్టు చెప్పబడింది. ఎక్కువ మట్టుకు జీర్ణమైపోయినందువల్ల ఈ శాసనంలోని అక్షరాలు మలిగిపోయాయి.

బూరుగుపల్లిని ప్రస్తావించిన క్రీ.శ. 1082 నాటి కొలనుపాక శాసనం వల్ల త్రిభువనమల్ల విక్రమదిత్యుని భార్య లక్ష్మీదేవి పున్నియరెడ్డికి భట్టుగ్రామమైన బూరుగుపల్లిలో సుంకాలు చేయడానికి కొలిపాక ప్రధాని గుండమయ్యను ఆజ్ఞాపించినట్టు తెలుస్తున్నది.

త్రైలోక్యమల్లుని శాసనమన్నచోట బూరుగుపల్లిలో ఒక శిథిలదేవాలయ చిహ్న లున్నాయి.

గుడిగోదల నుంచి పెరిగిన మార్పిచెట్లులో చిక్కుకుని విరిగిన శివలింగం, కాండంలో నిలిచినున్న భూతభంజక హనుమంతుడు కనిపిస్తున్నారు.

బూరుగుపల్లి శాసనపాఠం:

(శివలింగం-ఉత్తరదిశ)

సప్పస్తి సమస్త

భూపాత్రయ

(క్రీ)పృథ్వీవల్లభ

మహారాజధిరా

(జప)రమేశ్వర

పరమభట్టార

క సత్యాత్రయకు

లతిళక చాళుక్య

(భర)ణశ్రీమత్రైళో

(క్య మ)భ్రమదేవర(రా)

జ్యముత్తరౌత్రరా

(భివృ)ప్రవర్ధ

మాన మా చంద్రా

(ఆవు దూడు - పడుమటు)

ర్భృతార బవ స

ల్లుత్తమివ (త్రైకో)

క్యమల్ల నాహ

వమల్లదేవజి

కళ్యాణద నెల

విది న్నిశనవి

సనెతవినేళ

ది రాజ్యగేయ

మదొ..సకవ

...సతనితి.....ళ...

సర్వధారి సంవ

త్పురద హౌష్యమా

సదుత్తరాయ

ఓ సికచేయ

ద..కర్మిత్యే...

రాసినదొదగ

..కొడపన్ని

.....

సూర్య, చంటులు-. దక్కిణాన

అద..బళియస

చిమ మళ్ళీయగ

వఱగ్వరద వన

త పఱబడియ

నమజ్య వ..ళ

వము..మందర..

పాలదదేర్పిస్సుఱ

లిస్సుదపాప...

పాలచివియుబు..

గపుల మ..న్నల

పాలత్తివఃఱుదడ

తబడు.....

..బ.....

దు...రి..

మరాజనడ్డెయూ

ళసోమనచ్చయదకో

...గుడికొట్టుపడి

పనిలమతపి...

తూర్పున

సర కొప

స్విపజస

..హ్యాద్దే..

విష్ణునది

యతిష్ఠి

...వి...

ఈ శాసనాన్ని అచ్చుతీసిపెట్టిన ఎల్లెటి చంటికి, సాయపడిన బారుగుపల్లి గ్రామస్తులకు, శాసనం గురించి చర్చించిన ప్రముఖ చరిత్రకారులు, ఎపిగ్రఫిస్టు దామరాజు సూర్యకుమార్ గారికి, ధన్యవాదాలు.

ఆధార గ్రంథాలు:

1. నల్లగొండ జిల్లా శాసనసంపుటి 1,2 భాగాలు

2. కొలనుపాక చరిత్ర-శాసనాలు - విరువంటి గోపాలకృష్ణ

-గ్రీటింగ్ హరగోపాల్

m : 9949498698

e : akshara25@gmail.com

జింటరైట్ ఆఫ్ థింగ్స్ :

నవ్యజగతికి చిరునామా..!

మీరు పని మీద వేరే ఊరికి వెళ్లి అక్కడి నుండే ఇంట్లో పేసీని లేదా వాపింగ్ మెప్సినుగానీ ఆఫ్ చేయాలనుకుంటున్నారా, దూరంగా ఉన్న ప్రదేశం నుండే మీ పెరట్లోని మొక్కలకు నీరు పారించాలనుకుంటున్నారా, మీ ఇంట్లో ఉన్న రిప్లిజిరేటర్ దానిలో నీల్వ ఉంచిన కూరగాయలు అయిపోగానే దానిని గుర్తించి మళ్లీ తీసుకురమ్మని మీకు ఆర్డర్ వేస్తే, ఘలానా ప్రాంతంలో ట్రాఫిక్ ఎక్స్‌ప్రోవగా ఉండి మీరు ఆ ప్రాంతం నుండి మీ గమ్మస్థానానికి వేరే మార్గం ద్వారా చేరుకోవడం మంచిదని మీ కారులోని సెన్సర్ సర్క్యూట్ మీకు సూచిస్తే... వినడానికి ఇవన్నీ ఆశ్చర్యంగానూ, వింతగానూ, విడ్యూరంగానూ ఉన్నప్పటికీ ఐటీ (జింటరైట్ ఆఫ్ థింగ్స్) అనే సాంకేతిక పరిజ్ఞానం న హాయంతో అతిత్వరలో వాస్తవరూపం దాల్చునున్నాయని శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. భవిష్యత్ అంతా ఐటీ పెక్కాలజీదేనని, దీని ద్వారా నేటి యువతకు విస్తృతంగా, ఉద్యోగ ఉపాధి అంటే వెంటే ఏమిదీ!

ఆవకాశాలు కలగ నున్నాయన్న విశేషాలు వినిపిస్తున్న నేపథ్యంలో ఐటీ (జింటరైట్ ఆఫ్ థింగ్స్) పెక్కాలజీ మీద ఎటుచూసినా విస్తృతంగా చర్చ జరుగుతోంది.

అసలు ఐటీ పెక్కాలజీ అంటే ఏమిదీ!

ఐటీ అంటే జింటరైట్ ఆఫ్ థింగ్స్. ఈ జింటరైట్ ఆఫ్ థింగ్స్ అనే పెక్కాలజీలో రెండు అంశాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. అవి ఒకటి ఇంటరైట్, రెండోది థింగ్స్ అంటే పరికరాలు లేదా ఉపకరణాలు. ఇంటరైట్తో కణ్ణ్ అయిన పరికరాల సమూహాయమే... ఇంటరైట్ ఆఫ్ థింగ్స్. ఇలా ఇంటరైట్ తో అనుసంధానమైన పరికరాల మధ్య సమాచారం / డేటా ప్రసారం జరుగుతుంది. ఎక్కడో ఉండి ఇంటరైట్ (అంతర్జాలం) ద్వారా ఒక కమాండ్ / ఆదేశం ఇస్తే, దానికి అనుగుణంగా ఒక ఉపకరణం పనిచేసేలా చూసే పెక్కాలజీని “జింటరైట్ ఆఫ్ థింగ్స్” (�టీ) అని వ్యవహరిస్తారు. ఇది ఒక రకంగా మేస్టిన్ టు మేస్టిన్ కమ్యూనికేషన్. మొత్తం ఐటీ ప్రకియలో ఇంటరైట్ వెన్నెముక లాంటిది. 1999లో మొదటసారిగా కెల్విన్ ఆఫ్టట్, తరువాత పీ & జీ కంపెనీ, అనంతరం ఎంపటి

(మసాచసెట్స్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ పెక్కాలజీ) వారి ఆటో ఐదీ సెంటర్ వారు “జింటరైసెట్ ఆఫ్ థింగ్స్” (�టీ) అనే పదాన్ని ఉపయోగించారు. ఐటీ అనే పదం కొత్తదైనా, కంప్యూటర్లను ఒకదానికొకటి అనుసంధానించడం యాంబియెంట్ ఇంటలిజెన్స్, యూబి కంప్యూటింగ్ మిథానం ద్వారా దీని నిర్వహణ విధానం శాస్త్రవేత్తలకు ఇది పరకే అవగాహన ఉందని నిపుణులు చెబుతున్నారు.

ఐటీ అవశ్యకత!

సమాజానికసరమైన విభిన్న రంగాలలో ఐటీని విస్తృతంగా, బహుముఖంగా ఉపయోగించు కునే అవకాశాలు పుష్టిలంగా ఉన్నాయి.

1. నిర్మాణ, విద్యుత్ రంగాలు :

ప్రభుత్వ రంగ నిర్మాణాలు, సదుపాయాలు లేదా భారీ వ్యాపారిక వసతులను ఐటీ ఆధారిత సెనార్స్ ద్వారా ఎప్పటికప్పడు పర్యవేక్షించ వచ్చు. ఏసీ, విద్యుత్ వినియోగ స్థాయిలను గమనించపుచ్చు. ఎవరూలేని గదుల్లో ఏసీ /

బల్బులు అనవసర వినియోగాన్ని అరికట్టపుచ్చు. స్టోర్స్, స్టోర్స్ మీటింగ్ సాల్యూషన్లలోనూ ఐటీ వ్యవస్థలను వినియోగించు కోవచ్చు.

2. విద్యుత్రంగం:

విద్యుత్ నాశ్చిత్త, వ్యుత్తిలైప్పుణ్ణాభీవ్యాధిల్లో, సదుపాయాల నిర్వహణ వంటివాటిని ఐటీ ద్వారా మెరుగుపరుచుకోవచ్చు. అదే విధంగా ఒక్కో విద్యుత్రా ఏ స్టోంలో ఉన్నాడో తెలుసుకోవచ్చు. ఉపాధ్యాయులకు శక్తివంతమైన విద్యుత్రంగ మౌకికాంశాలను సులువుగా అందజేయవచ్చు. విద్యుత్ వినియోగ పెంచడానికి అవసరమయ్యే సదుపాయాల కల్పన ద్వారా సమాచార సేకరణలో మరింత ముందుకు వెళ్లపుచ్చు.

3. తయారీ రంగం:

తయారీ రంగంలో స్టోర్స్ ప్లాకటర్లీని ఏర్పాటు చేయవచ్చు. ఉత్పత్తి ప్రక్రియల్లో ఆటోమేషన్ ద్వారా సౌమర్యాన్ని పెంచుకోవచ్చు. భద్రతను పెంచవచ్చు. ఆర్ఎఫ్ఐఐ రెడియో ట్రైక్స్పెన్స్ ఐడెంబిఫికేషన్) అభ్యుక్తివస్తును వైపై ద్వారా అనుసంధానించి ఎప్పటికప్పడు

ఉత్సాహకతను వర్యవేళ్లించవచ్చు, స్టోర్ టూల్స్ ను ఉపయోగించడం ద్వారా తయారీ ప్రక్రియలైన కొలవడం, డ్రైంగ్, బిగించడం వంటి వాటిని నిర్వహించవచ్చు. ఉత్సత్తి సామరథ్యాన్ని పెంచుకోవచ్చు. వివిధ వైర్య సామాగ్రి పరికరాలను సుధూరాల నుండి కూడా వర్యవేళ్లించవచ్చు. ఇంజన్సల్ సెన్సార్లను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా ముందస్తుగా మరమ్మత్తులను గుర్తించవచ్చు.

4. రహాణంగం:

ట్రాఫిక్ నియంత్రణ, పార్కింగ్ తదితర రవాణా వ్యవస్థల్లో ఐటిటీని చక్కగా వినియోగించుకోవచ్చు. సమాచారం, నియంత్రణ, దేటా పంపిణీ వంటి వాటిని మెరుగుపరచవచ్చు. వీధి కెమెరాలు, కదలికలను పసిగట్టే సెన్సార్లు, గస్తీ అధికారుల నుండి వచ్చే సమాచారాన్ని విశ్లేషించి ట్రాఫిక్ ధోరణలను పసిగట్టవచ్చు. వాస్తవ సమయ ట్రాఫిక్ సెన్సార్ల సమాచారం ద్వారా ప్రయాణీకుల రద్ది తక్కువ వుండే మార్గాలను ఎంచుకోవచ్చు. ఐటి సెన్సార్లను పయోగించి నౌకల సమాచారం రాబట్టివచ్చు. విమానాశ్రయాల్లో ఆర్ఎఫ్ పడీ ట్యూగ్స్ ద్వారా అన్ని బ్యాగేటీ కార్డులు, గ్రోండ్ మోటరైజ్డ్ సామాగ్రిని పర్యవేళ్లించవచ్చు.

5. అర్థిగ్ సంరక్షణ రంగం:

సులభతర పద్ధతిలో రోగులను రోజు మొత్తం గమనించవచ్చు. రోగుల పరిస్థితిని ఐటి వ్యవస్థల ద్వారా పర్యవేళ్లించ వచ్చు. ఈ పర్యవేళ్కక వ్యవస్థలో రోగి సమాచారాన్ని సెన్సార్ల ద్వారా రాబట్టి దానిని విశేషిస్తారు. క్లోడ్లో నిలుచేస్తారు.

దీనిని దాక్షర్థ తమ విశేషాలకు, సమీక్షకు వినియోగించు కోవచ్చు. నాడీ, హృదయ స్పందనలను సెన్సార్ల ద్వారా తెలుసుకోవచ్చు.

6. స్టోర్ సిటీల నిర్వహణలో:

సగరాలను స్టోర్ సిటీలుగా తీర్చిదిద్దుదానికి ఐటిటీని వినియోగించవచ్చు. జనాభావుధ్రి, మ్యాపింగ్, నీచిసరఫరా, ఆహార సరఫరా, రవాణాధోరణలు, సౌమాజిక సేవలు, భూ వినియోగం తదితర అంశాలను పరీక్షించి సరళీకరించవచ్చు. చెత్త నిర్వహణ, అత్యవసర సేవలు, మోటార్ మిషనుల పరీక్షలు వాటి అనుమతులు, లైసెన్సింగ్లను పర్యవేళ్లించి పూర్తి చేయవచ్చు.

7. విపత్తు సేవల నిర్వహణలో:

భూకంపాలు, సునామీల రాకను సెన్సార్ల ద్వారా ముందే పసిగట్టి వాటి ద్వారా సంభవించే నష్ట తీవ్రతను గణనీయంగా తగ్గించవచ్చు.

8. వ్యవసాయరంగం:

వ్యవసాయ కార్బ్యూకలాపాలు, వ్యవసాయ విశేషం, నిర్వహణ అంశాల్లో మానవ ప్రమేయాన్ని తగ్గించవచ్చు. ఐటి ఆధారిత వ్యవస్థలు పంటలు, నేల స్వభావాల్లో మార్పులను సైతం కనిపెడతాయి.

వ్యవసాయ సామాగ్రి సెన్సార్ల ద్వారా సాగునీటి పారుదల సమయాలపై, పంపులపై నియంత్రణ సాధించవచ్చు. సమీకరించిన సమాచారం ఆధారంగా చీడపీడల రాకను, రోగాలను ముందస్తుగా అంచనా వేయవచ్చు. ఉష్టోగ్రత, తేమశాతం, వెలుతురు, నేలసారం వంటివాటిని సెన్సార్ల ద్వారా గమనించవచ్చు.

ఐటిటీ ప్రభుత్వ వైఖలి

గార్ట్స్ నెర్ నివెదిక ప్రకారం 2020 నాటికి 1.7 ట్రైలియన్ దాలర్లకు భారత ఐటి మార్కెట్ చేరుకోనుంది. రానున్న ఐటిల్లో ఐటి ఆధారిత కార్బ్యూకలాపాల పరంగా ప్రపంచంలో మాడో పెద్ద దేశంగా భారత్ ఎదగునుంది. ఫలితంగా రానున్న రెండేళ్లలో జాతీయస్థాయిలో దాదాపునాలుగు లక్షల ఐటి ప్రాఫెషనల్ అవసరం.

ఈ నేపర్యంలో విభిన్న రంగాల్లో సమీప భవిష్యత్తులో ఐటి ఐక్యాలజీదే ఆగ్రాధిపత్యమని ప్రభుత్వం గుర్తించింది. దీంతో ఐటి ఐక్యాలజీని ప్రోత్సహించే చెధంగా ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు చేపట్టింది. ఐటి పాలనీని కూడా రూపొందించింది. మన దేశంలో 2020 నాటికల్లా 15 ట్రైలియన్ దాలర్ల ఐటి పరిశ్రమను సృష్టించడం ఐటి ఇండియా పాలనీ ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. దీనివల్ల 2020 కల్లా ప్రస్తుతం అనుసంధానమై ఉన్న 20 కోట్ల పరికరాలు కాన్త 270 కోట్లకు చేరుతాయి. మన దేశంలో 120కి పైగా ఐటి కంపెనీలు ఉన్నాయి. పెద్ద స్థాయి ప్రాజెక్టులను అమలు చేసి, ఐటి విషపంతో కీలక దేశంగా ఎదగడానికి, ఈ కంపెనీలకు సాంకేతిక పరిజ్ఞాన అవసరం చాలా ఎక్కువగా ఉంది.

ఇక మన తెలుగు రాష్ట్రాల విషయానికాన్నే ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్రాల ఇప్పటికే ఐటి పోర్ట్ వేర్ తయారీని రాష్ట్రవ్యాప్తంగా వేగవంతం చేయడానికి ప్రోత్సహించడానికి ఐటి పాలనీని ప్రకటించాయి. ఐటి అంధ్రప్రదేశ్ పాలనీ ప్రకారం కనీసం 50,000 మందికి ప్రత్యక్షంగా, 1,00,000 మందికి పరోక్షంగా ఉద్యోగ కల్పన చేయాలి. తెలంగాణ ఐటి విధానం ప్రకారం వచ్చే ఐటిల్లో 50,000 మందికి నేరుగా ఉద్యోగాలను కల్పించాలి.

విరివిగా యువతకు ఉపాధి అవకాశాలు - విభిన్న రంగాల్లో ఐటిని అమలు చేసే సందర్భంలో కోదింగ్, ప్రోగ్రామింగ్, దేటా అనలిచీక్స్, అప్లికేషన్ డిజైన్, పోర్ట్ వేర్ నెట్ వర్యంగ్ విభాగాలు కీలకంగా మారుతున్నాయి. ఎందుకంటే అటోమేటిక్గా ఏదైనా ఒక ఉపకరణం పని చేయాలంటే, ముందుగా సదరు ఉపకరణం విధులను గుర్తించి, దానికి అనుగుణంగా ప్రోగ్రామింగ్, అప్లికేషన్ డిజైన్

చేయాల్సి ఉంటుంది. దేటా అనలిటిక్స్ పరంగా క్రమరీతిలో లేని (అన్స్ట్రాక్చర్) దేటాను నిర్దిష్టంగా ఒక క్రమపద్ధతి (ప్రెక్చర్) దేటా గా మార్చాల్సి ఉంటుంది. అందుకు ఆయా వైపుణ్యాలున్న మానవ పనరుల అవసరం ఏర్పడుతోంది. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొనే వచ్చే రెండేళ్ళలో దాదాపు నాలుగు లక్షల కొలువులు ఐటి విభాగాల్లో లభిస్తాయనే అంచనాలు వెలువడుతున్నాయి. ప్రధానంగా కంప్యూటర్ పైన్, ఎలక్ట్రానిక్స్ విభాగాల్లో ఇంజనీరింగ్ పూర్తి చేసిన విద్యార్థులకు ఈ రంగంలో విస్తృత ఉపాధి అవకాశాలు లభించే అవకాశం ఉంది. అయితే వీరు తప్పనిసరిగా కోడింగ్, ప్రోగ్రామింగ్, అఫ్లైష్ ఎంజెన్సెన్ (ప్రోగ్రామింగ్), డాటాసెన్ట, ఐటి సెట్ పరిశ్రమ, మొబైల్ దెవలప్ మెంట్ తదీతర వైపుణ్యాలను సౌంతం చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఐటి వ్యవస్థలో పనిచేసే సెన్యూరటకు ఎటువంటి ఆటంకాలు కలగకుండా సైబర్ సెక్యూరిటీ నిపుణులతో, క్లోడ్ కంప్యూటింగ్ రంగంలో కూడా ఉపాధి అవకాశాలు మొందుగా ఉన్నాయి.

భారత్ అందిపుచ్చకోవాలి

ఐటి రంగానికి సంబంధించి విధాన రూపకల్పన చేసుకొని, లక్ష్మీలను నీర్దేశించుకోపడం పరకూ బాగానే ఉన్నప్పటికీ కార్యాచరణ విషయంలో భారత్ మెరుగైన పనితీరు కనబరచాలి. పొరుగున చైనా ఉత్పత్తి రంగంలో శరవేగంగా ముండుకెళ్ళన్న విషయం గమనార్థం. 2025 నాటికి మాన్యఘాక్షరింగ్ రంగంలో శిఖరస్థాయికి చేరాలన్న లక్ష్మితో మేడిన్ చైనా 2025 కార్బూక్మాన్ని చేపట్టి, ఆచరణలో వడి వడిగా అడుగులువేస్తోంది. అంతే కాకుండా “ఇంటర్వెట్ ప్లాన్” అన్న వ్యాప్తిన్ని కూడా రూపొందించుకొని మొబైల్ ఇంటర్వెట్, ఐటి రంగాలలో దిగ్గజ దేశంగా ఎదగాలని తలపోస్తోంది. రాబోయే 15 సంవత్సరాలలో ఐటి ద్వారా చైనా జీడీఎఫికి అదనంగా 196 బిలియన్ డాలర్లు నిధులు సమకూర్చలా అవకాశం ఉండని ఆర్థికవేత్తలు అంచనా. ఉత్సాహక రంగానికి ఐటి ద్వారా మంచి ప్రయోజనాలు చేకూరే

అవకాశం ఉండడంతో చైనా ఆ దిశగా చర్యలు చేపడుతోంది.

చివరానికి : సమాచార, కమ్యూనికేషన్ రంగానికి సంబంధించిన ఎలక్ట్రోనిక్ పరికరాలను చైనా కారుచోకగా ప్రపంచంలోని విధి దేశాలకు ఎగుపుతి చేస్తోంది. అగ్రరాజ్యం అమెరికా కూడా చైనా దెబ్బుకు తమ దేశియ పరిత్రమలన్నీ చిగురుటాకులా పణకుతున్నాయిని వాపోతోంది. రాబోయే రోజుల్లో డిజిటల్ ఇండియాగా రూపొంతరం చెందాలని లక్ష్మిరీశం చేసుకున్న భారత్, చైనా వలలో చిక్కుకోకుండా ఐటి రంగానికి సంబంధించిన విధి రకాల పరికరాలను ఉత్పత్తి చేయడంలో స్వాపలంబన సాధించాలి. రాబోయే రోజుల్లో విశ్వ వ్యాప్తంగా ఆర్థిక ప్రగతిరథ చక్కాలు ముందుకు నడవడంలో ఐటి రంగమే కీలక భూమిక పోషించచున్నదన్న విశేషంల నేపథ్యంలో ఐటి అవసరం ఎన్నోన్నోరెట్లు పెరిగే అవకాశం ఉంది. దాన్ని తీర్చుకోవడానికి మనం చైనా మీద అతిగా ఆధారపడితే దేశియంగా పరిత్రమలు కుదేలై, ఇక్కడి నిపుణులైన యువతకు ఉపాధి అవకాశాలు సన్మగిల్లే అవకాశం ఉంది. 2022 నాటికి ఎలక్ట్రోనిక్స్ వస్తువుల దిగువులులను నిలిపేయాలని కేంద్రం నిర్ణయించుకున్న దృష్ట్యా "Think Globally act locally" అన్న విధంగా ఐటి రంగ అభివృద్ధికి విధి దేశాలు అనుసరిస్తున్న వ్యాప్తులను అధ్యయనం చేసి, మేలైన విధానాలను మన దేశంలో ప్రవేశపెట్టాలి. ఐటి రంగ పరిత్రమల అభివృద్ధికి విరివిగా రాయితీలివ్వాలి. ప్రభుత్వ - ప్రైవెటు భాగ స్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించాలి. గుణాత్మక మార్పును తీసుకొచ్చేందుకు, విష్వవాత్సక సంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టేందుకు వెనుకంజ వేయరాదు. అప్పుడే నిరుద్యోగంతో సత్తమతమవుతున్న భారతీయ యువతకు ఉపాధి అవకాశాల అక్షయపొత్రగా ఐటి నిలుస్తుందనడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు.

-పుట్టా పెద్ద ఓబులేసు, m : 9550290047

e : obu.jmd@gmail.com

అంతేనా

కపులూ
చిన్నపిల్లలే
కాగితాలు చింపేయడంలో...
ఒక్క కవిత ఎగిరేయటానికి
చిత్రుకాగితాల రెపరైట్లన్నో...

కపులూ
అన్నమనసులై..
ఏదో చూసి
ఏమో అనుకున్నా
చివరికి వేణిలే అనుకుంటరు..

కపులూ
గొప్ప వైద్యులే
ఎంతకూ మానని
మను గాయాలకు
కవిత్వంతో మలాము రాస్తారు

కపులూ

కాకలు దీలన యోధులే...

ఎలరీ అందువి

శీఖరాలను సైతం

తమ కవిత్వంతో అభరోహిస్తారు

కపులూ థీరులే

సమస్యలను ధనుమాడటంలో..

తనకొస్తే మాత్రం కుదేలైపోతరు

తనదాకా వస్తే ఎవరైనా అంతేనా?

- సివిల్

m : 9985809434

e : srinivascv134@gmail.com

మూల సంగీత పరికరాలు రిజర్వ్ చేసుకోవాలి

- తెలంగాణ విద్యారథాలు కార్యదల్చి బి.జనార్థన్‌రెడ్డి
- స్టేట్ ఆర్ట్ గ్యాలరీలో 'ఆది ధ్వని' గెలిజన జానపద సంగీత వాద్య ప్రదర్శన

శీవిత వక్రాన్ని ఆపరించుకొని ఉండేదే సంగీతం. మానవ జీవితాల్చి శైతన్యమయం చేసి సమాజంలోని కళా ప్రపంచాన్ని కాస్త తట్టగలిగే ఏకైక సాధనం సంగీత గోప్తి. సమకాలీన సాంప్రదాయ నంగితానికి మూలాలను ఇచ్చిన మూల నంగితం, నేడు మూలకునెట్టబడింది. గుర్తింపుకు కూడా నోచుకోలేదు. భారతీయ సమాజంలోని వైవిధ్యత సంగీతంలో ప్రస్వటిస్తుంది. సంగీతాల సద్గా మూటను సాంతం చేసుకోనంత వరకు భారతీయ సంగీతపు పార్శ్వం సమగ్రం కాదు. మూల సంగీతాన్ని వలికించలేని నవమాజం తన నంగితపు మునాదులను బల పరుచుకోలేదు.

గెరిజన జానపద సంగీత వాద్య ప్రదర్శన 'ఆది ధ్వని' నవంబర్ 1 నుండి 13 వరకు జాబీహిల్స్‌లోని స్టేట్ ఆర్ట్ గ్యాలరీలో జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో ముఖ్య అతిథిగా తెలంగాణ విద్యారథ కార్యదర్శి బి.జనార్థన్‌రెడ్డి, ప్రముఖ దైరెక్షన్ వి.సరసింగరావు, జయధీర్ తిరుమలరావు, విమలకృష్ణ తెలంగాణ అదిధ్వని అధ్యయన వేదిక కస్టినర్ ఆచార్య గూడురు మనోజ తదితరులు పాల్చాన్నారు.

ఖాయిద్యాల్పై ప్లాటట్పాం అపసరం :

తెలంగాణ విద్యారథ కార్యదల్చి బి.జనార్థన్‌రెడ్డి

వంద మంది కళాకారులతో ఏదో ఒక చోట ముఖ్యాజియం లేదా ఎగ్గిపుణ్ ఏర్పాటు చేస్తే కళాకారులకు ఉపాధి లభిస్తుందని, కళలు కూడా సజీవంగా ఉంటాయని తెలంగాణ విద్యారథ కార్యదర్శి బి.జనార్థన్‌రెడ్డి పేర్కొన్నారు.

ఇన్ని ఖాయిద్యాలు ఉన్న సంగతి తనకు తెలియదన్నారు. ఖాయిద్యాలను రిజర్వ్ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉండన్నారు. వాషిద్గ్రం ముఖ్యాజియంత సంవత్సరానికి మూడు కోట్ల మంది వస్తువుట్లు చెప్పారు. ఒక ప్లాటట్పాంసు తయారు చేసుకుంటే..ఎక్కడైనా, ఏ పుభుర్యం జరిగినా వీళను పిలిచే వెనులుబాటును కల్పిస్తే ఆదాయం వస్తుందన్నారు.

కళాకారులతో ఒక వేదిక లాంటిది ఏర్పాటు చేస్తే వ్యాపారానికి వ్యాపారం..సంగీత వృత్తులు కనుమరుగు కాకుండా ఉంటుందన్నారు. చాలా మందికి కళలు చరాదాలని, వినాలని ఉంటుందన్నారు. తెలంగాణలో త్వరలో త్రైబల్ యూనివర్సిటీ కూడా రాబోతుందన్నారు. గిరిజన యూనివర్సిటీలో ఆది ధ్వని, మూలధ్వని నంగిత పరికరాలు, కోర్చులు, మూజియం ఇలా అనేక అంశాలు ఉంటాయన్నారు.

బయట ప్రపంచంలో మూలధ్వని పరికరాల దౌరకవు :

ప్రముఖ దైరెక్షన్ బి.సరసింగరావు

బయట ప్రపంచంలో మూలధ్వని పరికరాల దౌరకవని ప్రముఖ దైరెక్షన్ బి.సరసింగరావు అన్నారు. అలాంటి వాటిని సరిగ్గా పట్టించుకోవడం లేదని, వాటిని పట్టించుకొని, ప్రజాధరణ తీసుకురావాలన్నారు. ఇన్ని ఇస్తుప్రముంట్సు ఉన్నప్పుడు ముఖ్యాజియం చాలా అవసరం అవుతుందన్నారు. ఇంత మంచి వాటిని ముఖ్యాజియంలో పెట్టాలిన అవసరం ఎంతైనా ఉందన్నారు. గత 40 సంవత్సరాల నుండి జయధీర్ తిరుమలరావు మూలధ్వనిపై పనిచేయడం గర్వకారణం అన్నారు. మూలధ్వని ఓయులో చాలా అద్యాతంగా నిర్వహించారని, తాను కూడా మూడు రోజులు అక్కడే ఉన్నట్లు చెప్పారు. అప్పట్లో అనసూయాదేవి, రామారావు గారు, అదిశేఘారు మొదలైనవారు రాజమండ్రి మొదలైన ప్రాంతాలకు వెళ్లి మూల సంగీతపు పరికరాలను పరిశీలించినట్లు చెప్పారు. దేశంలో క్రాఫ్ ముఖ్యాజియం ఉందని, ఇండియాకు వచ్చే ఇతర దేశాల ప్రధానమంత్రులు, దేశాధినేతులు నేపస్తల ముఖ్యాజియంకు వెళ్లేవారన్నారు. కానీ కొన్ని సందర్భాల్లో ఆ ముఖ్యాజియంకు వెళ్లకుండానే వారు తిరిగి వెళ్లున్నట్లు చెప్పారు. 124 సంగీతపు మూల పరికరాలు ఉన్నాయంటే అవి తప్పకుండా ముఖ్యాజియంలోనే ఉండాలన్నారు. అదే యూరప్ లో ఇన్ని పరికరాలు ఉంటే పెద్ద ముఖ్యాజియం కిందే పరిగణిస్తారన్నారు. మన దేశంలో పెరిటోజ్ వస్తువులు లేదా ప్రాంతాలను కాపాడుకునే ఆలోచన

కాస్త తక్కువే అన్నారు. మనం తలుచుకుంటే కచ్చితంగా సంగీతపు పరికరాలకు పెద్ద మూడ్జియం ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చన్నారు.

ప్రతి వాయిద్యం ఇష్టటీకీ సజీవమైంది : జయథీర్ తిరుమలారు

ప్రతి వాయిద్యం ఇష్టటీకీ సజీవమైందని, అలాంటి వాటిని మనం గుర్తించడానికి, వినడానికి సాహసించడంలేదని జయథీర్ తిరుమలారు అన్నారు. వీటిని వాయించే వాదతులు ఉన్నారు.. పద్ధతులు ఉన్నట్టు చెప్పారు. చాలా వాయిద్యాలు పోయాయని, ఎందుకంటే దేశీయమైన సంగీతానికి తక్కువ విలువ ఇచ్చినట్టు చెప్పారు. దానిని గుర్తించలేదని, దాని మీద పరిశోధనలు జరిగేనాలీకి అవి నిష్పమించినట్టు చెప్పారు. అది పెద్ద విషాదం అన్నారు. ఎన్నో వ్యవస్థలు అంతరించిపోతున్నాయి, అందులో సంగీతం ఒకటి అన్నారు. సంగీత వాయిద్యం ఇస్తున్నప్పుడు వంతలు, వంతల సంగీత వాయిద్యాలు, పద్ధతి, వాయి స్తున్పుష్టు చెప్పే కథల రాగాల శైలిలు, భిన్నమైన శైలుడు.. ఇలాంటివేస్తే ఉండాలిన అవసరం ఉండన్నారు. ఇవ్వే ఒబేటో చూడాలంటే మూడ్జియం ఏర్పాటు చేసినప్పుడే సార్ధముపుతుండన్నారు. ఈ వాయిద్యాలకు చిన్న స్థానం కావాలి అన్నారు. ఇవి సురక్షితంగా, భవిష్యత్త్ తరాలకు అందాలన్నారు. సంగీతం మన శరీరాన్ని కదిలిస్తుంది. ఏ వాయిద్యాల్లో కూడా వయోలెన్స్ ఉండదన్నారు. మనకు కదలించే మాసవీయమైన సంగీతం కావాలని, అలాంటి సంగీతం ఆదిధ్యస్తల్లో ఉండన్నారు. ఒక మూడ్జియం, ఒక ప్రదర్శనశాల ఉండాలన్నారు. ఎన్నో వ్యవస్థలు అంతరించి పోతున్నాయి. కాబట్టి ఉన్న మూల సంగీతపు సంస్కృతిని కాపాడుకోవాలన్నారు.

భావితరాలకు సంగీత సంపద అవసరం : విమలక్ష

భావితరాలకు సంగీత సంపద ఎంతో అవసరమని విమలక్ష అన్నారు. ఇన్ని సంగీత వాయిద్యాలు ఉంటాయని కూడా చాలా మందికి తెలియదని, జానపద సంగీతం పుట్టిన తర్వాతనే శాస్త్రియ సంగీతం వచ్చిందన్నారు. అండకనే పనితోటి పొట అంటారని గుర్తు చేశారు. సంగీతానికి సంబంధించిన వాయిద్యాలను మనం కాపాడుకోవాలిన అవసరం ఉండన్నారు. ఈ సంపద భావితరాలకు అందించడం కోసం అందరిటైపు నుండి కృషి జరగాలన్నారు. వనిపోవడానికి దగ్గరగా ఉన్న వాయిద్యాలు బతికించుకోవాలన్నారు.

తెలంగాణ వాయిద్య సంస్కృతి ప్రపంచానికి తెలియదు :

తెలంగాణ ఆదిధ్యని అధ్యయన వేదిక కస్మీనర్ ఆదార్ గూడారు మనోజ్

తెలంగాణలో ఇంత గొప్ప సంగీత వాయిద్యాలు ఉన్నాయి.. వాద్య సంస్కృతి ఉంది.. ఇన్ని ఉన్నాయని కూడా బయలీ ప్రపంచానికి తెలియదని తెలంగాణ ఆదిధ్యని అధ్యయన వేదిక కస్మీనర్ ఆచార్య గూడారు మనోజ అన్నారు. తెలంగాణ సంస్కృతి, తెలంగాణ సంస్కృతి వైఖరులు, తెలంగాణ అస్తిత్వం అని ఉద్యమంలో మాత్రమే విన్నామని, తెలంగాణ సంగీతం బయట ప్రపంచానికి తెలియకపోవడం బాధాకరం అన్నారు. ఇది ఆరంభం మాత్రమే అని, ఇది ముందుకు వెళితే తప్పకుండా భారతీయ సంగీతంలో కీలకభూమిక పోషిస్తుందన్నారు.

తుద్ధునలో సంగీత వాద్యాలు :

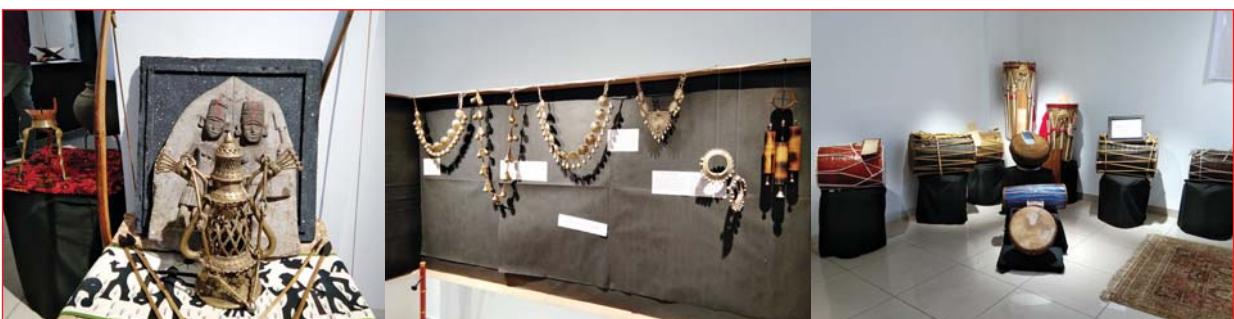
ఈ ప్రదర్శనలో మొత్తం 124 వాద్యాలను ఉంచారు.

1. ఆదివాసీ సగర
2. సగర సగర
3. డప్పులు (గోండి)
4. తుడుం
5. మర్యాద సగారా
6. గోండి తుడుం
7. మట్టి ధంకా
8. బిస్తర్ సగారా
9. దుబ్బు వాద్యం
10. బైజం
11. వీరణాలు (జోడు)
12. రుంజలు,
13. చామల్లాలి
14. మూగ
15. కోయదోలు
16. గోండి
17. గోండి డప్పు
18. సంభక్ష జోడు
19. ఆదివాసీ మాట్లాడ (చిన్నది లేదా పెద్దది)
20. ధమరుకం (ఇత్తడి)
21. బుప్రకథ బుత్ర
22. కష్టీ వాద్యాలు
23. కోయదోలు పెద్దది
24. మార్పా
25. డింకీ
26. పెద్ద జేగంట
27. పిల్లంగోయి జోడు
28. గోండి సన్నాయి చిన్న (జోడు)
29. గులకట్టు
30. ఫోన్ కా
31. పెద్ద ఇత్తడి జమిడిక
32. చెక్క జమిడికలు
33. డప్పులు (తెల్లవి)
34. కోయ కిరీటం
35. పెద్ద అక్కాం
36. బాణి (ఏక తారా)
37. రావణ హట్ట
38. విల్లు వాద్యం
39. అక్కు (చిన్నవి)
40. కొమ్ముబార
41. ఆదివాసీ కిస్సెర్
42. తుతూర
43. గిల్లకాయలు
44. పెద్ద గజ్జెలు
45. మధ్య గజ్జెలు
46. చిన్న గజ్జెలు
47. మెడ గజ్జెలు
48. సన్నాయిలు
49. కాలికోం
50. బిగుల్ మొదలైన వాయర్స్ పరికరాలను ఎగ్గిచిష్టెలో ప్రదర్శించారు.

- దక్కన్స్వాన్,

m : 9030 6262 88

e: desk.deccan@gmail.com

తెలుగు సాహితీ నింగిలో నిలిసిన నీలగిల కవిరత్న పద్మపాదాలు

నిజవిస్ములింగ కవి నీలా జంగయ్య పదాలు

కడుపుల పిండమై కలెదిరిగినందుకేమో భూమీదు పద్ధకానించి కాలోక్కూడ నిలుపలే. నిమ్మలంగ ఒక్క కాడ కనొలే. వీధిబికి పోవడం కన్న వీధుల వెంట తిరగడమే విజ్ఞానం అనుకున్నదు. సకల జీవేటోటిని పరిశేఖించిందు. ప్రకృతిపట్ల ఆరాధనను పెంచుకుండు. కుల మతాలక అతీతంగ జీవించడమే మనిషి పరమ లక్ష్మి కాపాలని ప్రబోధించిందు. వర్ణమై వల్లెల్లిని చుట్టూకొచ్చిందు. పాట్ల ప్రతిధ్వనించిందు. సాహిత్యమే జీవితంగా అనేక రచనలు చేసిందు. “వి సిద్ధాంతాలు మనిషిని బటికించ లేవు. పనిచేయటమే మనిషి సిద్ధాంతం. దరిద్రాన్ని ఎదిరించటమే చదువుకు పరమార్థం” అని చాటించిన నిజవిస్ములింగ కవి నీలా జంగయ్య గురించి నేటి మన అలుగెల్లిన పాటలో...

నల్లగొండ జిల్లా దేవరకొండ తాలూకాలోని ఇదంపల్లి గ్రామానికి చెందిన నీలా రాజయ్య - రాములమ్మ దంపతులకు నీలా జంగయ్య ఫిల్మపరి 9, 1939 లో జన్మించిందు. జంగయ్య సనేమిరా బడికి పోయేవాడు కాదు. నిలకడలేని తనంతో సంచారిగా తిరగడం మొదలు పెట్టిందు. ఇదంపల్లి లోని చాంద వంతులు వల్ల కలిగిన ప్రాథమిక విద్యాజ్ఞానంతో అమరకోశం, సీతిశాస్త్రం వంటి గ్రంథాలను చదివిందు. మొదటి సార్వత్రిక ఎన్నికల నాటికే నీలా జంగయ్య తన పాటలు, పద్మాలతో కమ్మునిస్టు పార్టీకి ప్రచారం చేసిందు. పదమూడు సంవత్సరాల వయసులోనే ఇదంపల్లిని విడిచిపెట్టి దేవరకొండకు వచ్చిన నీలా జంగయ్య కో-ఆపరేటివ్ స్టోర్లో కొంతకాలం పనిచేసిందు. ఈలోపు మళ్ళీ ఎన్నికలు రానేవచ్చినయి. ఈ ఎన్నికల నాటికి నీలా జంగయ్య కాంగ్రెసు పార్టీలో కీలకంగా మారి ప్రచార భాధ్యతలు తీసుకుండు. దీంతో దేవరకొండలో నీలా జంగయ్య పేరు దశిడశలా వ్యాపించింది. తన మాటలు పాటలతో పలుపురిని ఆకట్టుకుండు. ఆ తర్వాత దోముకొండలోని నేపసల్ కాలేజీలో వానమామలై వరదాచార్యులకు శిశ్యుడిగా చేరిందు. వీరి సాన్నిహిత్యం వల్ల కేవలం పదిహేడు సంవత్సరాల వయసులోనే ‘బాల గీతాంజలి’ అనే గ్రంథ రచనతో 1956లోనే సాహితీ ప్రపంచంలోకి అడుగుపెట్టిందు. “వినుర తెలుగుబాల వినుతశీల” అనే మకుటంతో ఆటవెలది పద్మాలు రాశిందు.

“వైశ్వకుల దీపిక” అనే బుర్రకథను రాసి స్వయంగ నీలా జంగయ్య కవి 1956లోనే నల్లగొండలో జరిగిన “వైశ్వ రాష్ట్ర మహాసభల్లో “ఓ భారతీయుడా ఓ వైశ్వ సోదరా / వినవయ్య ఈ గాథ కనవయ్య” అంటూ వైశ్వులుగా పుట్టి పేరు ప్రతిష్ఠలు గడించిన

మహోత్సాగాంధీ, పొట్టి శ్రీరాములు వంటి వారి త్యాగాలను గానం చేసిందు. “నవశక్తి, నేత” వంటి పుత్రికల కోసం అనేక పద్మాలు రాశిందు. ఒకానోక సందర్భంలో వానమామలై నీలా జంగయ్యను ‘కవిరత్న’ అని సంబోధించిందు. క్రమంగ జంగయ్య తెలుగు సాహిత్యంలో తనకంటూ ఒక ప్రత్యేక స్థానాన్ని పదిలపర్చుకుండు. అంతకుమందే అజ్ఞతుల్లా అనే ఉర్ధుకవి పరిచయంతో ఇద్దరు కలిసి ‘విష్ణవస్వరాలు’ అనే కవితలను రాశింద్రు.

ఈ పదాలు జనంలో బహుళ ప్రాచుర్యాన్ని పొందినవి. క్రమంగ పద్మరచనతో పాటు విద్యావ్యాసంగాన్ని కొనసాగించిందు.

ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు ద్వార 1959లో ‘విశారద’లో ఉత్తీర్ణదై నల్లగొండ జిల్లా పరిషత్ పారశాలలో ఉపాధ్యాయుడిగా పనిచేసిందు. ఇదే సమయంలో ప్రైవేట్ గా డి.ఐ.ఎల్., బి.ఐ.ఎల్., ఎం.బి.ఎల్ కూడ పూర్తి చేసిందు. ఈ క్రమంలోనే దేవులపల్లి రామానుజరావతో సన్నిహిత సంబంధం ఏర్పడింది. అది నల్లగొండ జిల్లాలో సాహితీ వైతన్యానికి బాటలు వేసింది. చర్చలు, సాహితీ గోప్యులు, కవిసమ్మేళనాలు వంటివి ఏర్పాటు చేసి, విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, వానమామలై, కాళోజీ వంటి వారిని ఎందరినో పిలిచి కార్యక్రమాలను రక్కి కట్టించేది. పది సంవత్సరాలు ఉపాధ్యాయుడిగా పనిచేసిన అనంతరం 1971లో డిప్యుటీపెన్ మీద ప్రాధాబాద్ తెలుగు అకాడమీలో డిగ్రీ పార్స్‌గ్రంథాల భాషా సపరాటతో పాటు, ప్రచురణ విభాగంలోను పనిచేసిందు. కపులు, రచయితల గ్రంథాలను గురించిన అవగాహనతో సాహిత్యశాస్త్ర తయారు చేయడంలోను, బడిపిల్లల శబ్దసంచికను తయారు చేయడంలోను తెలుగు అకాడమీ ద్వారా ఎనలేని సేవలు అందించిందు. ఈ క్రమంలోనే నల్చైకి పైగా రచనలను అచ్చవేయగలిగిందు. ఫిలిప్పరి 1,1961లో వీరబోమ్మ ఎల్లయ్య - లక్ష్ముల బిడ్డ లక్ష్మును పెండ్లి చేసుకుండు. ఏనాడు నీలా జంగయ్య ఇల్లు నంసారాన్ని అంతగా పట్టించుకోకుండ తిరిగినప్పటికి అన్నీ తానై సంసారాన్ని చక్కదిద్దుకుండి లక్ష్ము. పిల్లలకు ఏ లోటు రాకుండ విద్యాబుద్ధులు నేర్చించింది. ఆదర్శ గృహించిగా సడుచుకుంది.

“ఒకరి పొగడులకు కాక నా విధి నేను నిర్వహిస్తాను. బ్రతుకు ముగిసిన విధి నిర్వహణ ముగుస్తుంది. అందాక నా బ్రతుకుకు విభ్రాంతి లేదు” అంటడు నీలా జంగయ్య. అక్కరాల అయిన జీవితం కడదాక అట్లనే సాగింది. కట్టేసినట్టు ఒక దగ్గర కూర్చోవడం

జంగయ్యకు ఇష్టం ఉండేది కాదు. మనసుకు నచ్చినట్లు నేన్చుగా తిరగాలని, నిరంతరం ఏదో రాయాలనే తపనతో, లోక సంచారిగా మారిందు. అక్కరానికి పదునుపెట్టి, మదిలో మెదిలిన భావాన్ని ఏకబిగిన పూర్తిచేయగల సామర్థ్యంతో రచనలు చేసిందు. సామాజిక అవగాహనతో, ప్రాకృతిక సౌందర్యంతో పదాలల్చి సహజకవిగా అవశరించిందు. నీలా జంగయ్య ‘లచ్చనంగ బతుకు బుచ్చిలింగ’ అనే మకుటంతో 1967లో “బుచ్చిలింగ పద్మాలు” ప్రచురించిందు. మూడొందల పద్మాలకు పైగా ఉన్న ఈ శతకంలో

“ఖరము గడ్డినెక్కు ఘనతరాని విధమ్ము
గ్రంథమెంతో రాయ కపియు గాదు
ఎడ్డునెక్కువాడు ఈశ్వరుడొసురా

లచ్చనంగ బతుకు బుచ్చిలింగా” అంటూ వేమనను తలపిస్తుడు నీలా జంగయ్య. “మహినిగాంచినట్టి మంచి చెడ్డల గూర్చి / మారుచున్న కాలమహిమ నెంచి / ప్రగతిపథము దలచి పద్మాలు రచియింతు / రఘ్యగుణ శుభాంగ రామలింగ” అంటూ ‘రామలింగ పద్మాలు’ రాసిందు. “కన్యకా పరిమేశ్వరి చరిత్ర” 1980లో ప్రచురించబడింది. ఈ బుర్కథలో అంబైనై నీవేనమ్మా శారదాంబ / భారతాంబానై నీవేనమ్మా శారదాంబ” అంటూ వానవి అగ్నిపవేశం చేసే కథను అద్భుతంగా అలపిస్తుడు. “మాణిక్యప్రభు చరిత్ర” బుర్కథను 1981లో ప్రచురించిందు. మొత్తానికి ఏటన్నింటిని రాయడమే కాకుండ తానే స్వయంగ అనేకచేట్లు ప్రదర్శించిన సకలకళా సార్ఫోముడు నీలా జంగయ్య. “కులము పేర నొకడు బలము పేరొకడు / మతము పేర నొకడు బతుక నేర్చు / ఏది లేని వాడు ఇది గాంచి విలపించె” అంటూ ‘చారుగుణ కడంబ శారదాంబ’ అనే మకుటంతో 516 పద్మాలను ‘శారదాంబ పద్మాలు’గా 1982లో గ్రంథస్తం చేసిందు. ఇదే సంవత్సరంలో “లోకజీవనాన యాకలి ముఖ్యమా / చేయరాని పసులు చేయ నేర్చు / థర్చుభయములెల్ల దానినంటియొ యుండు” అంటూ ‘శ్రీ శైలవాస చిద్యులాస’ అనే మకుటంతో 403 పద్మాలను ‘చిద్యులాసం’ అను పేర గ్రంథస్తం చేసిందు. ‘భద్రగిరి నివాస పాపనాశ’ అనే మకుటంతో 1984లో “భద్రాద్రి మకుట నిర్వచనాలు” ప్రచురించిందు.

నీలా జంగయ్య “విష్వవస్తురాలు, సుమమాల, మహాప్రపంచం, రఘ్యపథము, భావజలధి, దర్శనము, జ్ఞానమందిరం, సంస్కృతభూషణము, మధువనం, కాంతిపుంజాలు, రసవిపంచి, కవితాచంద్రిక, కాంతిచక్రం, ఆణిముత్యాలు, కలంకల, బతుకుబాటలో పాటల మూట, స్వర్ణకమలం, పెళ్ళితోరణాలు, చిత్తుళ. విష్ణులింగాలు వ్యాస సంపుటి. ఇదే కాకుండ సాహిత్యాత్మేషమం, కవితారసోదయం, పదశారద వంటి వ్యాస సంపుటులను వెలువరించిందు. నీలా జంగయ్య పద్మం, గేయం, కవిత్వం, బుర్కథలు, భండకావ్యాలు, వ్యాసాలు,

విమర్శనాగ్రంథాలు కూడా రాసిందు. తన పుస్తకాలను ఆనాటి ముఖ్యమంత్రాలు మరి చెన్నారెడ్డి, కొణిజేటి రోశయులతో పాటు కొత్తారి నీతయ్య గుప్త, దేవులపల్లి రామానుజరావు, కాళోజీ నారాయణరావు, తూమాబి దోషప్ప వంటి రాజకీయ, సాహితీ ప్రముఖులకు అంకితం ఇచ్చిందు. ఉత్సవ సత్యనారాయణ చార్య ‘స్వప్నోలదుప్పటి’, మరియు దా॥ గుమ్మా శంకర్రీవు ‘జాతీయాలు - తీరుతీయాలు’ అనే గ్రంథాలను అంకితం పొందిన ఘనుడు నీలా జంగయ్య. ఈయన పద్మాలలో వేమనవద్య మాధుర్యం, లోతైన సామాజిక అవగాహన కనిపిస్తది. ఈయన పద్మాలన్నీ దాదాపుగా అటవెలదిలోనే రాయడం మరో విశేషం. ఇవే కాకుండ 1978లో ‘మధువనం’ నా పాటలు అనే పుస్తకాన్ని ప్రచురించిందు. ఇది తల్లి కొడుకుల సంవాదంతో మొదలైతది.

“కొండమీద నదుస్తున్న గుండ్రంగ వెలిగేటి పండు
పండ లేదా నేలపైబడ కుండదేమమ్మా” అంటే అపుడు ఆ పిల్లలవాని తల్లి

“అయ్యా బాబు దానికోసం ఆటలాడే కుర్కుంకలు

రాలగొట్టగ రాళ్ళ విసిరితె రాయికొక
చుక్కయ్య నింగిని

రాల లేదా పండుమాత్రం రార నా
బిడ్డా” అని చెప్పడంతో లాలిత్యంతో కూడిన భావసాందర్యాన్ని వ్యక్తం చేస్తుడు. ఇందులోనే కన్స్టెటికథ అనే మరో గేయంలో

“చిరుగాలి కెరటాల మరుమలై విరిసె
కొరగాని బటుకంత క్షీట దిసె”

అంటూ విరహగ్నిని రాజీస్తుడు. బతుకు బాటలో పాటలమూట, వంటి గేయ సంకలనాలను వెలువరించిందు. నీలా జంగయ్య ముఖ్యలింగ క్షీట ఇతివ్యత్తంతో రాసిన “చిత్తుళ” గేయకావ్యంలో అద్భుతమైన చందోబద్ధ ప్రయోగం ఉంటంది. ఛండస్సు మీద తనకు గల ఆధిపత్యాన్ని ఈ గేయంలో ప్రదర్శిస్తుడు.

నీలా జంగయ్య రచనలకు వానమామలై వరదాచార్యాలు, దాశరథి, సి. నారాయణరెడ్డి, సోమసుందర్ వంటి కపులు పీరికలు రాసినపుటికి తాను ప్రచురించిన ప్రతి పుస్తకానికి తాన్సక పీరిక రాసుకునేవాడు. అట్ల తాను చెప్పిన, చెప్పడల్చుకున్న విషయాలను ఆ పీరిక ద్వార వెల్లడించేవాడు. ఎలకూచి బాలసరస్వతి రాసిన ‘మల్భూపాలియవలు, పుష్పగిరి తిమ్మున నీతి శతకం’ గ్రంథాలకు నీలా జంగయ్య పీరికలు రాసిందు. ‘తెలుగులో తత్త్వకుపులు’ అనే గొప్ప పరిశోధనా గ్రంథాన్ని వెలువరించిందు. కందుకూరి రుద్రకవి జన్మస్థలం మీద అద్భుతమైన వ్యాసం రాసిందు. నీలా జంగయ్య ప్రధానంగ అభ్యుదయ లక్ష్మణమున్న పద్మాల. ఒక పద్మంలో ‘నీకయు గుండె తంబురను నిర్మల నాదములీన మీదితిన్’ అంటడు. మరోచోట రైతును, కవిని సరిపోల్చుతూ ‘బక్క నింగిజాచె నొకడు దిక్కులజూచె’ అంటడు. రాష్ట్రం నలుమూలల తన కవితాగానంతో అలరించిన

నీలా జంగయ్యను గురించి ఉత్సవ సత్యనారాయణాచార్యులు “రోజుకొక్క చేట నీ జంటనగరాల కనిపించు జంగమ కల్పకంబు” అంటాడు. కీర్తి ప్రతిష్ఠలు ఎన్నోళ్లినా నిండైన అమాయకత్వంతో, నిగర్పిగా జీవించిన భోజంకరుడే నీలా జంగయ్య. ఆయన రచనల్లోకిల్లా అత్యంత అద్భుతమైన ‘శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరి చరిత్ర’ ముద్రించ బడక పోవడం బాధాకరమైన అంశం. జంగయ్య అభివాసులు 1976 దినెంబర్లో పాతికేళ్ళ సారస్వత రజతోత్సవాన్ని, అదేవిధంగ 1989లో జంగయ్యకు యాభై వసంతాలు నిండిన సందర్భంగ స్వర్ంతువ సభలు జరిపి ప్రత్యేక సంచికలు వెలువరించిందు.

నీలా జంగయ్య నాటి ముఖ్యమంత్రి ఎన్.టి.ఆర్ చేతులమీదుగా తెలుగువిశ్వవిద్యాలయం గౌరవ పురస్కారాలు అందుకున్నాడు. ‘ఖస్తులింగాలు, కవిత్తు’ బిరుదులతో ప్రసిద్ధి చెందిన నీలా జంగయ్య 52 సంవత్సరాల వయసులో తెలుగు అకాడమీలో పనిచేస్తున్న

సమయంలోనే నవంబర్ 27, 1991లో తన తుది శ్యాసన విడిచిందు. అప్పటి వరకు ఆయన రచనా ప్రక్రియను కొనసాగించిందు.

తండ్రిజ్ఞాపకార్థం ఆయన అభివాసులతో పాటు పెద్దకొడుకు డా॥ నీలా శ్రీధర్ ఆధ్వర్యంలో 1992 నుంచి ప్రతి యేటా నీలా జంగయ్య అవార్డును ప్రధానం చేస్తున్నారు. నీలగిరి ముడ్డుబిడ్డ నీలా జంగయ్య పేరు మీద ప్రభుత్వం ఒక అవార్డు నెలకొల్పాలని వారి కుటుంబ సభ్యులతో పాటు నల్గొండ సాహితీ అభివాసులు కూడ బలంగా కోరుకుంటున్న తరుణంలో వారి ఆకాంక్ష నెరవేరాలని కోరుకుందాం.

(నవంబర్ 27, నీలా జంగయ్య

కవి వర్తంతి సందర్భంగా....)

నీలా గిరిధర్

సెల్: 9885724133

-అంబటి వేకువ, m: 94927 55448

e: varji.ambati@gmail.com

6

కూడికకు రొందురోకుల

బైలెల్లుడుకే తీర్మానంజేసుకున్నంక వత్తువత్త ఇంటిని కాలబెట్టి అడుగు బైలపెడుతం. తెలిగి వచ్చేదన్యాంతికుంపటిల కుతకుత ఉడికిపోతయి లోపలి పానాలస్నే మంటపట్టందే సందు దొరకదు.

ఆత్మియంగ అల్లుకున్న ప్రేమపూర్వ తీగలస్తి కాళ్ళకు అడ్డంబడుతయి. బెల్లంగిట్టిన రాయలెక్క ఒక్కుకొన్నే వుండలేసితనం. కాలు నిలువదు. తెగదెంపులు జేసుకున్నంత పవైతని.

తొప్పపాడుగూతబోతాంటే కలవబోయే ఆరాటాలను మంచానికి నులకనల్లినట్టు వొడువుగ ఇగురంతోచీ మ్యాఫిఫోన్స్ తయారై మెడకోలు బరువైతని.

గున్నగున్న నడ్డి చిన్నబోయినా సుత భారీ ఐహిరంగసభల రాజకీయ నాయకుడి ఆగమనం తీర్మాతాంటికి తయారుగున్న పుష్పల్లా సోపతిగాళ్ళ ఎదురోణ్లి మతాబులు పేళ్ళి అలాయ్ బలాయ్ బీసుకుంటారు. మందలిచ్చె తీరుగ మందలిచ్చె ఇంకోపాలి తీరుబడి యివ్వారం కూడదని మాటలీసుకుంటారు.

ఎప్పుడు మాటల బుడుగులో బిగబడిపోతమో ఆస్టులు పెయి మీద నోయి పుండుడు. మొగలి పాట్టేల కమ్ముటి వాసనల్ని గుండెల నిండుగ నింపుకుంట కాలపలీక్కకు హజురై ఎదురు నిలబడతం.

పాంపెలు పాంపెలు ముచ్చుట్లు ములిచి బతుకు గొప్పదనం మీద బీర్దుకావ్యాలల్లి పాడుకుంట సాగిపోతనే వుంటం.గెందుకే గద గంటలు గంటలు తీరుబడిగాచ్చే దీస్తుకోసం ఆగమాగమై సందులు గొందులు కలెబిలీంబి జిరపుస్తు నవ్వులకోసం పెయ్యంత కంఢేసుకుని కిత్త సాలుకు ఎదురుసూచిస్త్టు ఎంత సంబురం? ఎంత ఉత్సార?

జంబిబెల్లుగొట్టిన సూర్య ముసుగుదశ్శి పన్నంక సుత ఒడ్డుని ముచ్చుట్లే కాపలాగాత్తంటయి. పిట్టులు రాయబూరం మోనుకొచ్చే యాల్లియి తొంటబి. ఆడిజడ్సను అత్తగాలింబికి సాగదోలినట్టు మనసంతా ఒకపే బుగులైతాంటబి. ఒక్కుక్కలుగ తలో తొప్పిబట్టుకుని బోతాంట బడిల వీడ్జీలు సమావేశం యాభిత్తికి.కండ్లసీళ్లిత్తుకునుడే దక్కువు.

జల్లుబేరేటాల్లకు ఏ నడిజాము రాతిరైతదో దెల్ఫుదు. అప్పటికే కర్మా కొనసాగుతున్న ప్రాంతమి. అల్లర్న జలగే అవకాశమున్నందున పైలంగుండమని ఆకాశరామమున్నందున అందుతయి.

-బందారి రాజ్ కుమార్,

m : 9959914956

e : bandarirajkumar02@gmail.com

6

విజయవంతమైన తెలంగాణ పాట -

సమగ్ర సమాలీచన జాతీయ సదస్య

ఒజాంకళాశాల, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి సంయుక్త నిర్వహణలో 'తెలంగాణ పాట సమగ్ర సమాలీచన' జాతీయ సదస్య నవంబర్ 7, 8 తేదీలలో నిజం కళాశాలలోని ఆడిటోరియంలో విజయంతగా నిర్వహించారు.

ప్రారంభ సమావేశం నవంబర్ 7 ఉదయం 11 గంటలకు ప్రారంభమైంది. సదస్యును డా. నందిని సిధారెడ్డి ప్రారంభించారు. జ్యోతిప్రజ్వలన అనంతరం ప్రారంభోపన్యాసంలో సభాధృత్కులు సదస్య పైర్యం ఆచార్య ఎల్. బి. లక్ష్మీకాంత్ రాథోడ్ సదస్య నిర్వహణ విశేషాలు తెలుపుతూ 'పాట' ప్రాశస్త్యాన్ని కొనియాడారు. సదస్య ఉద్దేశం గురించి, సదస్య సంచాలకులు డా.క.నరేంద్ర వివరించారు. 'పాట' తెలంగాణ బ్రతుకుతో, ప్రజలతో పెనవేసుకొన్న పాట శ్రమ శౌందర్యం నుంచి వికిసించింది. నాగరిక సమాజ ప్రారంభంలో దేశి ప్రజల చమట చుక్కలు నుంచి ఆపవుగా రాలిన మాఫిక ప్రక్రియ పాట. పాట అంటే పాడబెడ్ది. దుఃఖం, సంతోషం, వేదన, బాధ లాంటి సందర్భంలో రాగం లయతో పుట్టింది పాట. జానపదుల జీవితం నుంచి నేటి కంప్యూటర్ జీవితం వరకు యుగాల చారిత్రక నేపథ్యం పాటకు వుంది. సుదీర్ఘ వయస్సు కూడా పాటకు ఉంది. మనిషి నుండి మొదట వికిసించిన సాహిత్య ప్రక్రియ 'పాట' అది దేశి ప్రజల నాల్గులైపై నాట్యం ఆడింది కనుక శిష్ట ప్రామాణికంలో గుర్తించబడలేదు. శిష్టసాంప్రదాయ వాదులు, సంస్కృతంలో ఉన్న 'గీతం' అనే మాటలు విశ్రత ప్రచారం చేశారు. అందుకే చాలా కాలం వరకు 'గీతం, గేయం' అనే మాటలే వినిపించాయి. ప్రస్తుతం 'పాట' అనే అచ్చ తెలుగు పదం ప్రాచుర్యం పొందుతుంది. సాహిత్యంలో భాగంగా సాహిత్య ప్రక్రియగా 'పాట'ను పేర్కొన్నారి.

ఈ సదస్యులో 15 అంశాలను ప్రస్తావిస్తున్నాం. 15 అంశాలలో పరిశోధకులు, పండితులు, విమర్శకులు, పరిశోధక విద్యార్థులు ముప్పై మంది రెండురోజుల సదస్యులో ప్రతి సమర్పణలు చేస్తారు. మా తెలుగు శాఖ ఆచార్యులు ఆరు సమాలీచనలకు అధ్యక్షులుగా ఉంటారు అన్నారు.

ఆత్మీయ అతిథిగా పాల్గొన్న ప్రముఖ నవలా రచయిత అంపశయ్య నవీన్ మాట్లాడుతూ తెలంగాణా ఉద్యోగంలో పాట విస్తృతిని పొందింది అన్నారు.

మరో ఆత్మీయ అతిథి తెలుగు శాఖ ఉన్నానియా విశ్వవిద్యాలయం అధ్యక్షులు డి. సూర్యధనంజయ్ ప్రసంగిస్తూ ఉన్నానియా తెలుగు శాఖ శతాబ్ది ఉత్సవాల సందర్భంగా ఈ సదస్యును నిర్వహించడం చాలా అనందంగా ఉంది.

జనవరి నుంచి సదస్యులు, కవి సమేళనాలు, వర్షాషాపులు ఉన్నానియా తెలుగు శాఖలో నిర్వహించాం. వాటికి కొనసాగింపుగా ఈ సదస్య నిర్వహించడం గొప్ప విషయం. డా. నరేంద్రసు, ఆచార్య ఎల్.బి. లక్ష్మీకాంత్ రాథోడ్ ని అభినందిస్తున్నాను అన్నారు.

ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న డా. నందిని సిధారెడ్డి అధ్యక్షులు, తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమి మాట్లాడుతూ.. తెలంగాణలో ఏ ఉత్సవమైనా పాట ప్రధానమని, పుట్టుక నుంచి చావు వరకు అన్ని దశల్లో, పాట కీలక పాత్ర పోషిస్తుందిన పేర్కొన్నారు. తెలంగాణ అంటే పాట గుర్తుస్తుంది. పాట కష్టపుఖాలలో, దుఃఖంలోను పాట మనిషి వెంటే ఉంటుంది. తెలంగాణ ఉద్యోగంలో ఆస్తిత్వాన్ని, ప్రజల కోరికను వ్యక్తికరించింది పాట, ఆర్థిక, సాంఘిక, సామాజిక అంశాలలోను పాట కీలకమైంది. రెండు రోజుల సదస్యులో తెలంగాణ ప్రజలకు పాటకు ఉన్న అనుబంధాన్ని తెలుసుకోవడానికి సదస్య ఉపకరిస్తుంది. తర్వాత పాటలైపై సుదీర్ఘ ప్రసంగం చేసిన దేశపతి శ్రీనివాస్ ఓ.ఎ.ఎస్.డి. ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం తెలంగాణ. జానపద పాటల నుంచి నేటి తెలంగాణ ఉద్యోగం వరకు పాట ప్రవహించిన తీరును వివరిస్తూ ప్రసంగించారు. గద్దర్, గోరటి వెంకన్న, గూడ అంజన్న, సుద్దాల, బండి యాదగిరిల పాటలను పాడుతూ వాటి నేపథ్యాన్ని వివరించారు.

ప్రారంభ సమావేశం ముగిసిన అనంతరం మొదటి సమాలీచన ప్రారంభమైంది. జానపద పాటలైపై సాగర్జు పద్మ, హరితవాదంలైపై సీతారాం ప్రసంగించారు. పాటకు ఉన్న గొప్పతనాన్ని ఆచార్య వి. నిత్యానందరావు విఖేషించారు.

రెండవ సమాలీచన మధ్యాహ్నం 2.30 నిమిషాలకు ప్రారంభమైంది. వేడేపల్లి కృష్ణ లలిత గేయాలమీద, రైతాంగ పోరాట పాటలైపై సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్, సామాజిక సమస్యలమీద అట్టెం దత్తయ్య, డా. యాకమ్మ ప్రసంగించి పత్రాలు సమర్పించారు. 'పాటకు' వున్న ప్రాశస్త్యాన్ని వారు కొనియాడారు. పాట, గీతం, గేయంల మధ్య వున్న వ్యత్యాసాన్ని సాగి కమలాకర్ణశర్మ వివరించారు. వారు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు.

సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు మూడావ సమాలీచన ప్రారంభమైంది. ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యోగ పాటలను వాటి నేపథ్యాన్ని ఉద్యోగంలో 'పాట' ఆవశ్యకతను డా. సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి విఖేషించారు. 'అభ్యుదయ ఉద్యోగం పాట' అంశంలైపై డా. కోయి కోబేశ్వరరావు ప్రసంగిస్తూ అభ్యుదయ వాటల ఆవశ్యకతను

మాట్లాడుతున్న శివకుమార్, గోరటి వెంకన్, సీతారామారావు, అల్లం నారాయణ, వెలుదండ నిత్యానందరావు, టి. గారీంకంకర్

వివరించారు.

8 సవంబర్ ఉదయం 11 గంటలకు నాలుగవ సమాలోచన ప్రారంభమైంది. డా.పి. వారిజారాణి స్థీలపాటలపై ప్రసంగించారు. వెమరటితరం స్థీల పాటలను పరిచయం చేసారు.

సినిమా పాటలు అంశంపై ఆచార్య టి. గారీంకంకర్ ప్రసంగించారు. సినిమాలో తెలంగాణ బతుకు చిత్రణ విశ్లేషించారు.

పిల్లల పాటలను భూపాల్ విశ్లేషించారు. వదనంకీర్తనలై డా. పి. భాస్కరాయగి ప్రసంగించారు. వద సంకీర్తనకారులను పరిచయం చేశారు. డా.పి.కిషన్, డా.వి. పరుశురాం, మంత్రి శ్రీనివాస్ పాటలు పాడుతూ పాటల నేపథ్యాన్ని పాడుతూ వివరించారు.

వద సమాలోచన 12 గంటలకు ప్రారంభమైంది. తెలంగాణ అస్తీత్వ ఉద్ఘమాలు పాట అంశంపై డా.ఎన్.రఘు ప్రసంగిస్తూ ‘పాట’ వివిధ అస్తీత్వ ఉద్ఘమాలతో అనుంబంధాన్ని పెంచుకుండి అన్నారు. వారు ఈ సమాలోచనకు అధ్యక్షులుగా వ్యవహరించారు.

డా. పసునూరి రవీందర్, మంత్రి తెలంగాణోద్ఘమం పాట అనే అంశంపై ప్రసంగిస్తూ పాట, ఉద్ఘమ అవశ్యకతను తెలిపారు. డా. ఎన్. రజని ‘పాట’ ఉద్ఘమంలో శోషించిన తీరును వివరించారు. డా. సురేఖి, పి. రామకృష్ణ, ఎలికంతి రవి, నన్నె నరేష్లు ‘పాటకు ఉన్న ప్రాధాన్యతను వివరించారు.

ఆరవ సమాలోచన భోజన విరామం అనుంతరం ప్రారంభమైంది. అధ్యక్షులుగా ఆచార్య పి. కనకయ్య వ్యవహరించారు. తెలంగాణ ఉద్ఘమంలో పాట గొప్పతనాన్ని కొనియాడారు.

మానవసంబంధాలు పాట అంశంపై డా. శ్రీకూర్చాచల శంకరస్సుమి ప్రసంగించారు. పాటలలో ఉన్న మానవ సంబంధాలను, విలువలను వివరించారు.

‘కుల వృత్తులు’ పాట అంశమీద పొన్నాల మహాందర్, అనిల్, హంసమ్మ, డా. వీణ, ఎన్. పరుశురాములు ప్రసంగించారు. మాయమైన కులవృత్తులను పాట వర్ణించిన తీరును వారు పాట పాడుతూ విశ్లేషించారు.

నాలుగు గంటల ముపై నిమిపాలకు ముగింపుసభ ప్రారంభ

మైంది. సభాధ్యక్షులుగా సదస్య చైర్మన్, ప్రీన్యూపాల్ ఆచార్య ఎల్.బి. ల్యాప్రైకాంత్ రాథోడ్ వ్యవహరించారు. ముఖ్య అతిథిగా బి. శివకుమార్, తెలంగాణ నాటక అకాడమి అధ్యక్షులు పాల్గొన్నారు. గౌరవ అతిథిలుగా ప్రముఖ కవి గోరటి వెంకన్ పాల్గొన్నారు. ఆత్మీయ అతిథిగా డా. విద్యాసాగర్ ఎస్సి, ఎస్టి కమీషన్ సభ్యులు పాల్గొన్నారు. మానవ పరిణామ క్రమంలో తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఒక్క పాట మాత్రమే పరిఫిల్మిండని అల్లం నారాయణ అభిప్రాయపడ్డారు. తెలుగు సాహిత్య ప్రక్కియలన్నిటిలో ‘పాట’నే అగ్రస్థానంలో ఉంది. తెలంగాణాంధ్రమంలో పాటనే మూలాధారం.

ఉద్ఘమంలో ‘పాట’ ఉద్ఘమమైంది ‘పాట’ తెలంగాణోద్ఘమాన్ని నడిపించిదని తెలంగాణ నాటక అకాడమి అధ్యక్షులు బి. శివకుమార్ అన్నారు. ఉద్ఘమ నాయకులుగా, విద్యార్థి నేతగా ఉద్ఘమంలో పాల్గొన్నాను. అందుకే నేను ఈ రోజు ఇక్కడ మాట్లాడుతున్నానని తెలంగాణోద్ఘమంలో ‘పాట’ పత్రకస్థాయికి చేరిందని ఎస్సి, ఎస్టి కమీషన్ తెలంగాణ సభ్యులు డా. విద్యాసాగర్ పేర్కొన్నారు.

ఓవన సౌందర్యం, జీవితంపై ఆశ, తపన, మానవ వికాసం అన్ని పాటతో ముడిపడి ఉన్నాయని గోరటి వెంకన్ పేర్కొన్నారు. ప్రజా వాగ్దేయకారుడిగా పాటనే సద్గు ఈ స్థాయిలో నిలబెట్టిందన్నారు. జాసపదాలు, సజీవ మానవ చిత్రాలు అప్పట్టెన దేశి ప్రజల నుండి పుట్టినవన్నారు.

నవంబర్ 7, 8 రోజులలో ‘పాట’పై లోతైన అధ్యయనం, సమాలోచన జిరిగిందని సదస్య సంచాలకులు డా. కె. నరేందర్ పేర్కొన్నారు. తెలంగాణ సాహిత్య, అకాడమి వారికి, నిజం కళాశాల సమూహానికి, మిద్యార్థులకు, సాహిత్యకారులకు, పరిశోభక మిద్యార్థులకు, అధ్యాపకులకు, పుత్ర సమర్పకులకు, సదస్య విజయవంతం చేసిన ప్రతి బక్కరికి కృతజ్ఞతలు. రెండు రోజుల సదస్య విశేషాలు ప్రింట్ మీడియా, ఎలక్ట్రోనిక్ మీడియా విస్తృత ప్రచారం చేసింది. వారందరికి కృతజ్ఞతలు. ఈ పత్రాలు ముద్రించడం వల్ల ‘పాట’ చారిత్రక నేపథ్యాన్ని, పాట అవశ్యకతను బహుళ ప్రచారం చేయవచ్చు.

-డా. కె. నరేందర్

m : 94915 48748

తెలంగాణలో బాలల వికాస దిశగా...

‘బాలచెలిమి గ్రంథాలయాలు’

‘గ్రంథాలయాలు మౌన విద్యాలయాలు’ అంటారు జ్ఞానపీఠ పురస్కార గ్రహీత డా. సి. నారాయణ రెడ్డి గారు. నేటి అధునిక కంప్యూటర్, సాంకేతిక యుగంలోని మన పిల్లలు ఎలక్ట్రానిక్ గ్లోబ్స్ కు అలవాటయిన క్రమంలో పుస్తకం అంతగా రుచించక పోవచ్చ కానీ మనమంతా ఆ పుస్తకాల నుంచి ఎదిగిన వాళ్ళమే. ‘పుస్తకాన్ని జండాగా చేసుకుని నడిచి వచ్చిన వాళ్ళమే.’ పుస్తకం విలువ తెలిసిన పుస్తక ప్రేమికులు, ప్రభుత్వాలు గ్రంథాలయాలను నడిపిస్తున్నాయి. గతంలో లాగా సాహిత్యాన్ని అధ్యయనం చేసే పారకులు రాకున్నా పోటీ ప్రపంచంలో ఉద్యోగాన్నేపుకులన మన పిల్లలకు గ్రంథాలయాలు ఆశ్రయించున్నాయి. ఆ స్వార్థ కొనసాగించేందుకు దేశ వ్యాప్తంగా నవంబరు 14 నుండి 20 పరకు మనం ‘జాతీయ గ్రంథాలయ వారోత్సవాలు’ మరియు ‘జాతీయ పుస్తక వారోత్సవాలు’ జరుపుకున్నాం. అదే స్వార్థిని గ్రంథాలయాలు లేని మారుమాల పట్టల్లో అందించాలని ‘చిల్డన్స్ ఎడ్యుకేషనల్ అకాడమీ’, ‘బాలచెలిమి’ నంయిక్తంగా తెలంగాణలోని 33 జిల్లాల్లోని ఎంపిక చేసిన పట్టలు, తండ్రాల్లో ‘బాల చెలిమి గ్రంథాలయాలు’ ప్రారంభించేందుకు ప్రణాళికను సిద్ధం చేసి ఆ దిశగా పనిని పూర్తి చేసింది.

అందులో భాగంగా తొలి అడుగును ఒక్క తెలంగాణంలోనే కాదు జాతీయాద్యమ చరిత్రలో అత్యంత ప్రాముఖ్యం కలిగిన చేసేతల భూమి ‘భూదాన్ పోచంపల్చి’ నుండి ప్రారంభిస్తున్నాం. అందులోనూ ‘మూన్సీ’ని నది ఒడ్డున, తెలంగాణాను స్వతంత్రంగా పాలించిన తెలంగాణ పాలకుల రాజధాని రాచకొండకు అతి సమీపంలో పోచంపల్చి ఉండడం కూడా అందుకు మరో కారణం. బాలల వికాసం కోసం ప్రారంభించ బడినసంస్థ ‘చిల్డన్స్ ఎడ్యుకేషనల్ అకాడమీ’. బాలల విద్యా వికాస దిశగా పనిచేసేందుకు 1982 సంవత్సరంలో ప్రారంభించ బడింది. బాలల సమగ్ర వికాసం కేవలం పార్శ్వపుస్తకాలతోనే సాధ్యం కాదని, సంపూర్ణ వికాసానికి స్విజనాత్మక ఏద్య, సాహిత్యం సరియైనదని నమ్మి ఆ దిశగా ట్రస్టు పనిచేస్తోంది. నిన్నటి దాకా మన దేశ ప్రజలనే కాదు ప్రపంచ సినీ ప్రియులను అలరించిన ‘అంతర్జాతీయ బాలల చలన చిత్రోత్సవం’ మొదలుకుని అనేక కార్యక్రమాలకు మన ప్రైదరాబాద్ వేదికగా నిచే ప్రక్రియలో భాగంగా పలు ప్రభుత్వ, స్వచ్ఛ సంస్థలతో అకాడమి పనిచేసింది. హమారా ప్రైదరాబాద్ మొదలుకుని మన చరిత్ర,

సంస్కృతి, ఫిల్స్ మేకింగ్, రచనా పంటి అనేక రంగాల్లో పిల్లలను భాగస్వామం చేసిన ఉద్యమాల్లో బాధ్యతను పంచుకుంది. తెలంగాణా అవిర్భావం తర్వాత సాహిత్య, సాంస్కృతిక రంగాల్లో మన చరిత్రను మళ్ళీ మనం పుస్తకాల్యాంకనం చేసుకుంటున్న క్రమంలో ఆకాడమి బాల చెలిమి ముచ్చట్లు, గ్రంథాలయాలు, బాల సాహిత్య ప్రమాదాలను చేపట్టింది. అందుకోసం కార్యక్రమాలను వివిధ క్లైంటాలు, మాధ్యమాల ద్వారా నిర్వహిస్తోంది. ఈ యజ్ఞాలో ఎందరో ఆలోచనాపరులు, ‘బాలచెలిమి’కారులు, వివిధ సంస్కలు కలిసి సదుస్తున్నాయి.

‘బాలచెలిమి’ పిల్లల వికాస పత్రికను అకాడమీ తీసుకువచ్చింది. బాలల కోసం, వారికి నచ్చే సాహిత్యాన్ని, చైతన్య వరిచే విజ్ఞానాన్ని, వికాస పరిచే అంశాల్ని అందించే మిత్రునిగా ఉండాలన్న సంకల్పంతో 1989లో ఈ బాలల వికాస పత్రిక కనులు తెరిచింది. బాలల వికాసం కోసం పనిచేసింది, చేస్తోంది. పత్రికతో పాటు బాలలు మెచ్చే పుస్తకాలను అందుబాటులో ఉంచాలన్న సంకల్పంతో చిల్డన్స్ ఎడ్యుకేషనల్ అకాడమి తన బాధ్యతగా బాల సాహిత్య ప్రమాదాలను చేపట్టింది. అందులో భాగంగా తొలుత దేశశాల జానపద కథలను మన పిల్లల కోసం అందించాలని ‘గాడిద తెలివి : ఇతర కథలు’, ‘గుల్లేరు బాలుడు : ఇతర కథలు’, ‘అంతర్కాల దొంగలు : ఇతర కథలు’, ‘టంగీయంగీ : ఇతర కథలు’ పేరుతో పుస్తకాలు తెచ్చింది.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం జిరిపిన ప్రపంచ తెలుగు మహా సభలు తెలంగాణలో కలిగించిన స్వార్థ గోప్యది. అందులోనూ బాల సాహిత్యం, బాల సాహిత్యకారుల విషయంలో మరింత ఉపయోగం జరిగింది. ఇవ్వాళ్ళ తెలంగాణలోనే కాదు రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని బాల బాలికల్లో, బాలల రచయితల్లో ఆ ఉత్సాహం ఇప్పటికీ చూడొచ్చు. చిల్డన్స్ ఎడ్యుకేషనల్ అకాడమి అదే తెల్పున్యంతో బాలల గురించి రాసేవాళ్ళు, మాటలుదేవాళ్ళతో పాటు, సాహితీ వేత్తలు, ప్రమాదాల, సినిమా, మీడియా ఇతర రంగాల్లో పిల్లల కోసం చింతన చేసేవాళ్ళందరిని ఒక వేదికపైన కూర్చుండబెట్టాలన్న అశయం ‘బాల చెలిమి ముచ్చట్లు’ కార్యక్రమానికి శీకారం చుట్టింది. ఏప్రిల్ 2, 2018న అంతర్జాతీయ బాలల పుస్తక దినోత్సవం రోజున ప్రారంభపైన ఈ కార్యక్రమం ఒక ఉద్యమస్వార్థితో కొనసాగుతోంది. ‘బాల చెలిమి ముచ్చట్లు’ కార్యక్రమం కేవలం ప్రైదరాబాద్కే పరిమితం కాలేదు. నెల నెలా జరుపుతున్న ఈ

కార్బోక్రమంలో భాగంగా పడ్డణిమిదవ నెల నుండి తెలంగాణలోని జిల్లా కేంద్రాల్లో ప్రారంభమైంది. అందులో భాగంగా 20వ బాలచెలిమి ముచ్చట్టు భూదాన పోచంపల్లిలో ఈ రోజు జరగడం విశేషం.

పైన చెప్పిన 2017 ప్రపంచ తెలుగు మహా సభల స్వార్థితో బాల బాలికల రచనలు కూడా తెలంగాణలో విరివిగా వెలువడ్డాయి. ఇంకా మస్తన్నాయి. బాలచెలిమి ప్రచురణల కన్సైనర్ గిరిపల్లి అశోక్ సేకరించిన పుస్తకాలు, విపరాల ప్రకారం ఆ సంఖ్య తెలంగాణలోనే 180 దాటింది. ఈ కొత్త పిల్లల రచనల ప్రచురణల యాగంలో సీజివి తన వంతు పాత్రము నిర్వహించేందుకు ప్రచురణ కార్బోక్రమాన్ని చేపట్టింది. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల పిల్లలు ఆ దిశగా వికాస వంతంగా పనిచేస్తున్నపుట్టికీ తెలంగాణ నుండి ఇంకా ముందు వరుసలో ఉండడం విశేషం. గతంలో

పిల్లల పుస్తకాల వచ్చినపుట్టికీ అవస్నీ ఆయా గ్రామాలు, పారశాలల వరకి పరిమిత మయ్యాయి. తెలంగాణ ఆన్ని జిల్లాల నుండి బాలలు రాసిన కథలను సమగ్రంగా తేవాలన్న సంకలన్ మేళ ఆకాడమిని తెలంగాణ బడి పిల్లల కథలు' ప్రచురించేలా నడిపించింది. బాల చెలిమి సంపాదకులు మహికొరడ వేడకుమార్ ప్రధాన సంపాదకులుగా, వివిధ జిల్లాల్లోని పలువురు బాల సాహితీవేత్తలు, రచయితలు కన్సైనర్లుగా ఈ పని జరిగింది. ఈ సంకలనాల కోసం చిల్డ్రన్ ఎడ్యూకేషనల్ ఆకాడమి తెలంగాణ అన్ని జిల్లాల నుండి బడి పిల్లలు రాసిన కథలను నేరించి బాల సాహిత్య రంగంలో నిష్టాత్మన రచయితలు, వికాసకారులతో కార్బోక్రమాల జరిపి వాటిలోంచి కథలను ఎంపిక చేసింది. ఆ ఎంపికైన కథలకు బోమ్మల కోసం 14 మంది చిత్రకారులతో కార్బోక్రమాల జరిపి బోమ్మలను గీయించింది. ఈ సంకలనాలు డిసెంబర్, 2019లో మన పిల్లల చేతుల్లోకి రానున్నాయి. సీజివి మన పిల్లల కోసం చేసిన మరో పని తెలంగాణ జిల్లాల్లోని బాల సాహితీవేత్తలు రాసిన కథలను పిల్లలకు అందమైన బోమ్మలతో ముద్రించి అందించడం. ఆ దిశగా కూడా ముందడగు పడింది. వందలాది కథల నుండి నిష్టాత్మలు ఎంపిక చేసిన కథలను అచ్చువేసి మన పిల్లలకు చేతికి అందించనుంది. ఎంపిక ప్రక్రియ పూర్తయ్య బోమ్మలు వేసే పని నడుస్తోంది.

పీటన్నిటితో పాటు మొదట చెప్పినట్టు 'బాల చెలిమి' గ్రంథాలయాలు తెలంగాణలోని అన్ని జిల్లాల్లో ఆకాడమి నెలకొల్ప నుంది. అందులోనూ అసలే గ్రంథాలయాలు లేని చోట, పుస్తకాలు దొరకని చోట, మన తెలంగాణలోని మారుమూల ప్రాంతాల్లో ఏర్పాటు చేయాలన్న ఆశయంతో సీజివి ఈ పనిని నిర్వహిస్తోంది. ఈ గ్రంథాలయాల్లో తొలుత విల్లలకు మానసిక వికాసానికి

ఉపయోగపడే దాదాపు 600 వందల పుస్తకాలను మొదట విడతగా అందిస్తోంది. పీటికి తోడు పిల్లల పత్రికలు, వివిధ మ్యాగజైనర్లను అందుబాటులో ఉంచుతోంది. వ్యవస్థాపనా వ్యాయామాన్ని పూర్తిగా సీజివి స్వీకరించింది. అయితే పుస్తక యజ్ఞం నిర్మిష్టంగా కొనుగోచిందుకు కలిసి నడిచే అందరి సహాయ సహకారాలు తీసుకోవాలన్న ఉద్దేశ్యంతో నిర్వహణ విషయంలో స్నానికంగా ఉండే పుస్తక ప్రియులను కూడా భాగస్వామ్యం చేస్తోంది. సీజివి కొనుగోలు చేసిన పుస్తకాలే కాకుండా

ఇతర ప్రచురణ కర్తలు, పుస్తక ప్రియులు అందించే ఇతర పుస్తకాలను కూడా ఈ బాల గ్రంథాలయాల్లో సీజివి ఉంచుతుంది. పీటికి తోడు స్నానిక సాహితీవేత్తలు, ఉపాధ్యాయ మిత్రుల నహయంతో పిల్లల్ని సృజనశక్తిని పెంచేందుకు 'చెలిమి క్లబ్' నిర్వహించనుంది.

అందులో భాగంగా పిల్లలకోసం నిర్వహణ, స్క్రిప్ట్, సోర్ట్ టెల్లింగ్, పెయింటింగ్, వర్షప్రావ్ కూడా ఈ గ్రంథాలయాలనే వేదికగా చేయాలన్నది ఆకాడమి ఉద్దేశ్యం.

పుస్తకం లేనిదే మనం లేము. మానవ నాగరికత వికాసానికి కూడా, గూడు, గుడ్డ లాగే పుస్తకం కూడా ముఖ్యమైందే. అందులోనూ ఎదుగుతున్న మొక్కకు ఎలుపును అందించి యాజమాన్యం చేసినట్టు ఎదుగుతున్న పిల్లల మేధోవికాసానికి పుస్తకాలను అందించి తోడ్పునిప్పుడే ఉత్తమ సమాజ నిర్మాణం జరుగుతుంది. అ దిశగా చిల్డ్రన్ ఎడ్యూకేషనల్ ఆకాడమి చేస్తున్న ప్రయత్నాల్లో ఒక భాగమే ఈ

'బాల చెలిమి గ్రంథాలయం'.

తెలంగాణ ప్రభుత్వ గ్రంథాలయ సంస్థ, ప్రభుత్వ పారశాలలు, బాల వికాస కేంద్రాలతో సమన్వయంగా పనిచేస్తూ 2020లోగా అన్ని జిల్లాల్లో ఈ గ్రంథాలయాలను స్థాపన పూర్తిచేయడం అకాడమి లక్ష్యం. తొలి 'బాల చెలిమి గ్రంథాలయం' 23 నవంబర్, 2019 భూదాన పోచంపల్లి శాఖా గ్రంథాలయంలో ప్రారంభం అందింది. పుస్తక సంస్థతి పరివ్యాప్తమైపుప్పుడే సమసమాజం నిర్మాణమవుతుంది. పుస్తకం సామాన్యులిచేతకు చేరినప్పుడే విజ్ఞానం గ్రామీణ ప్రాంతాలకు అందుతుంది. అందుకు పూనుకుని చిల్డ్రన్ ఎద్యూకేషనల్ ఆకాడమి ఈ 'బాల చెలిమి గ్రంథాలయాలు' ప్రారంభించడం అభినందనీయం. పుస్తకం జిందాబాద్.

(దా.అయిచితం శ్రీధర్, అధ్యక్షులు, తెలంగాణ గ్రంథాలయ పరిషత్ చేతుల మీదుగా తొలి గ్రంథాలయం భూదాన పోచంపల్లిలో నవంబర్ 23న ప్రారంభమైన సందర్భంగా...)

- డా. పత్రిపాక మహాన్,

m : 9966229548

e : mohannbtindia@gmail.com

పిల్లలు మనో వికాసం కోసం పార్టీతర గ్రంథాలు చదవాలి

- రాష్ట్ర గ్రంథాలయ పరిషత్ చైర్మన్ ఆయాచితం శ్రీధర్
- భూదాన్ పోచంపల్లిలో బాలచెలిమి మొదటి గ్రంథాలయం ప్రారంభం

భాల్లోని సృజనాత్మకతను గుర్తించి దానిని వెలుగులోకి తేవడానికి నిరంతరం క్షమించేనున్న చిల్డ్స్ ఎడ్యూకేషన్ల్ అకాడమీ, బాలచెలిమి పిల్లల వికాస పత్రిక ప్రతినిధిల్ రెండవ జనివారం నిర్వహిస్తున్న బాలచెలిమి ముచ్చట్లు ఇప్పటి వరకు 19 పూర్తి చేసుకున్నది. పైదరాబాద్లోనే కాక తెలంగాణలోని వివిధ జిల్లాల్లో కూడా నిర్వహించాలని 18వ ముచ్చట్లు జక్కాపూర్ లోనూ, 19వ ముచ్చట్లు కామారెడ్లోనూ నిర్వహించింది. బాలచెలిమి ముచ్చట్లు కార్యక్రమమే కాకుండా వివిధ జిల్లాల్లో బాలచెలిమి గ్రంథాలయాల ఏర్పాటుకు శీకారం చుట్టింది.

ముందుగా జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థ ప్రధాన కార్యదర్శి ఓ. బాలమ్మ తెలంగాణ రచయితల సంఘం జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీమతి బండారు జయశ్రీ, గ్రంథాలయ కమిటీ సభ్యులు పట్టు పారిజాత, జ్ఞానలత తదితరులు జ్యోతి ప్రజ్ఞలన చేసారు. శాఖా గ్రంథాలయంలో బాలచెలిమి వెందటి గ్రంథాలయం 23 సపెంబర్ 2019న చారిత్రక నేవధ్యమున్న భూదాన్ పోచంపల్లిలో శాఖా గ్రంథాలయంలో తెలంగాణ గ్రంథాలయ పరిషత్ అధ్యక్షులు డా॥ ఆయాచితం శ్రీధర్ ప్రారంభించారు.

శ్రీధర్ మాట్లాడుతా బాలచెలిమి పిల్లల వికాస పత్రిక, బాలచెలిమి ముచ్చట్లు నిర్వహామంగా నిర్వహిస్తున్న చిల్డ్స్ ఎడ్యూకేషన్ అకాడమీ అధ్యక్షులు యం. వేదకుమార్ నేత్యత్వంలో పిల్లల కోసం గ్రంథాలయం ఏర్పాటు చేయడం అభినందనీయమన్నారు. భూదాన్ ఉద్యమానికి దేశంలోనే మొదటిసారిగా శీకారం చుట్టిన ఘనత భూదాన్ పోచంపల్లికి ఉండని, ఇక్కడ ప్రారంభమైన గ్రంథాలయం పలు ప్రాంతాలకు విస్తరించి విజయం సాధిస్తున్డని అన్నారు. పిల్లల మనోవికాసానికి పుస్తక పరసం ఉపయోగ పదుతుందని అన్నారు. పిల్లల మానసిక ఒత్తిడి తగ్గించి ఆత్మషైర్యాన్ని ఇప్పుడంలో పుస్తక పరసం దోహదపదుతుందన్నారు. పరసాస్క్రిన్ పెంపాందించడానికి రాష్ట్ర వ్యాపంగా అన్ని గ్రంథాలయాలలో బాలచెలిమి గ్రంథాలయాలను ఏర్పాటు చేయాలని గ్రంథాలయాలకు అభివృద్ధి కమిటీలు అవసరమని, దీనికి స్థానిక ప్రజల భాగస్వామ్యం

చిత్రకారుడు కూరెళ్ళ శ్రీనివాస్కు సన్మాన చేస్తున్న ఆయాచితం శ్రీధర్

అవసరమన్నారు. గ్రంథాలయ నిర్వహణలో, పిల్లల విభాగాల ఏర్పాట్లలో వేదకుమార్గారి సలహాలు, సూచనలు తీసుకుంటామన్నారు.

సభాధ్యక్షులు చిల్డ్స్ ఎడ్యూకేషన్ల్ అకాడమీ పైర్స్ మణికొండ వేదకుమార్ మాట్లాడుతూ మూసీనది పరిరక్షణ యాత్ర సమయంలో ఈ ప్రాంతానికి 15 ఏక్ల క్రితమే వచ్చానని అన్నారు. భూదాన ఉ ద్వయంతోనూ, చేసేత రంగంతోనూ ఈ భూదాన్ పోచంపల్లికి దేశవ్యాప్తి కీర్తి ఉండన్నారు. అలాంటి చోట వెందటి గ్రంథాలయాన్ని ప్రారంభించడం ఆనందంగా ఉండన్నారు. పిల్లల మనోవికాసానికి, సృజనాత్మకతకు కేవలం పార్ట్యుప్స్కాలు మాత్రమే సరిపోవని పలు విభాగాలకు చెందిన పుస్తకాలున్న యిటువంటి గ్రంథాలయాలే ఆపని చేయగలవన్నారు. ముందు ముందు మరిన్ని పుస్తకాలు అందిస్తామన్నారు. ఉపయోగాలుల విద్యార్థులతో ఏర్పడిన కమిటీ వీటిని నిర్వహిస్తే ఎక్కువ ఉపయోగం ఉంటుందన్నారు. పిల్లలో సృజనాత్మకతక పెంచడం కోసం వారిలోని ప్రతిభను వెలికి తీయడానికి వివిధ జిల్లాలలోని బాలల రాసిన కథల పుస్తకాలు 10, బాలల కోసం బాల సాహిత్యకారులు రాసిన కథల పుస్తకాలు 10 బోమ్మలతో సహా త్వరలో వెలువరి స్తున్నామన్నారు. ఇప్పటికే అనువాద మన్త్ర కాలు తెచ్చామన్నారు. ఈ గ్రంథాలయాలు బాలచెలిమి

క్లబ్కు, పిల్లల మధ్య స్నేహ సంబంధాలకు, వారి క్రియాశీలతను ఒకరికాకరు పేర్ చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడాలన్నారు. వాటికి ఈ గ్రంథాలయం ఒక సమూహానికి కావాలన్నారు.

మున్సిపల్ కమీషనర్ బాలశంకర్ మాట్లాడుతూ మాచిన్నప్పుడు ఇలాంటి అవకాశాలు లేవని డిగ్రీ పూర్తి చేసి గ్రావ్ ఎగ్జామ్స్ రాసి ప్రతమంలో మొదటిసారి చిక్కడపల్లి లైట్రేరీకి వెళ్ళానని, అమ్మబడిలోకి వెళ్ళినట్లు అనిపించిందన్నారు. అమ్మ ఆలనాపాలనా మనకి బతుకునిస్తే గ్రంథాలయాలు జీవితాన్నిస్తాయన్నారు. ఈ గ్రంథాలయ నిర్వహణలో తన సహాయ సహకారాలుంటాయని, విద్యార్థులు ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకొని వారిలోని అమూల్య శక్తులకు జీవం పోసుకోవాలని అన్నారు.

యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థ అధ్యక్షులు డా॥ జడల అమరేందర్ గౌడ్ మాట్లాడుతూ మొదటి బాలచెలిమి గ్రంథాలయాన్ని ఇక్కడ ఏర్పాటు చేయడం అనందంగా ఉండని, ఇక్కడి విద్యార్థులు దీన్ని సద్గ్యినియోగం చేసుకోవాలని రోజుకో గంట సేపైనా సమయాన్ని దీనికోసం కేటాయించుకోవాలన్నారు.

యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థ కార్యదర్శి బి. బాలమ్మ మాట్లాడుతూ ఇక్కడ గ్రంథాలయ ఏర్పాటు చాలా సంతోషంగా ఉండని, గ్రంథాలయ నిర్వహణకు కావాల్సిన సిబ్బంది లేరని, డెట్సోర్స్ ఏర్పాటు చేసుకోవాలని అన్నారు. పిల్లలు గ్రంథాలయానికి రావాలని పుస్తకాలు చదవాలని కోరారు. గ్రంథాలయ భిశ్చధికి తన వంతు సహకారం అదిస్తానని అన్నారు.

బాలచెలిమి ప్రచురణలు కన్స్ట్యూనర్ గరివల్లి అశోక్ బాలల జిల్లా కథల సంకలనాల గురించి వివరించారు.

ఈ పారశాల పూర్వ ఉపాధ్యాయులు, ప్రముఖ చిత్రకారులు, బాలచెలిమి కథల పుస్తకాలకు చిత్రకారుల కార్యశాల కన్స్ట్యూనర్ కూరెళ్ళ శ్రీనివాసని ఆయాచితం శ్రీధర్, వేదకుమార్ శాలవాతో సత్కరించారు. వేదకుమార్ని మిగతా ఆహాతులందరినీ గ్రంథాలయ కమిటీ అధ్యక్షులు డా॥ సీతాభాస్కర్ ఉపాధ్యాయులు సుతారపు వెంకట నారాయణ సేత్తుర్వంలో సత్కరించారు.

తొలుత సుతారపు వెంకటనారాయణ అతిథులను, వారి విశిష్టతలను పరిచయం చేసారు. బాలసహాతీవేత్త వి.ఆర్.శర్మగారు గ్రంథాలయ అవశ్యకతను వివరించి శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. గ్రంథాలయ కమిటీ సభ్యులు శ్రీమతి పట్టం పారిజాత, బోనాల పూర్ణిమాచారి, గడ్డం చంద్రశేఖర్, శ్రీసాయిని భరత్, శ్రీ ఎఫ్ సురేష్ తదితరులు ప్రసంగించారు.

బాలచెలిమి ముచ్చట్లు - 20

బాలచెలిమి ముచ్చట్లు కన్స్ట్యూనర్ పత్రిపాక మోహన్ నిర్వహణలో బాలచెలిమి 20వ కార్యక్రమం జరిగింది. విద్యార్థులు, పాత్రికేయులు, రచయితలు, బాలసహాత్యంలో తమకున్న అనుభవాలను పంచుకున్నారు.

విద్యార్థిని ఎం. భావన మాట్లాడుతూ తనకి కథల పుస్తకాలంటే చాలా ఇష్టమని, కథలు చదువుతానని, చెబుదానని, ఇష్టప్పి నుండి ఇక్కడ పుస్తకాలన్నీ చదివి తాను కూడా కథలు రాస్తానని చెప్పింది.

విద్యార్థిని నవ్యతీ తనకి కథలు వినడం చాలా యిష్టమని, తనకు కథలు చెప్పటం కూడా ఇష్టమని, ‘ఏం జరిగినా మనమంచికే’ అన్న కథను చెప్పింది.

విద్యార్థిని సిరి : తనకి కూడా కథలు ఇష్టమని, మేమేందరం కథలు చెప్పాకుంటూ ఆడుకుంటూ ఉంటామని చెప్పింది కొత్త పుస్తకాలు వచ్చాయిగా ఇక ఇవి అందరం కలిసి చదువుకుంటామని చెప్పింది.

విద్యార్థిని ఎ.భావన తనకి కథలంటే ఇష్టమని అంతకంటే ఎక్కుపు పొడుపు కథలు ఇష్టమని, అనేకం పొడుపు కథల్ని వినిపించింది.

పాండాల మహేశ్వర్ మాట్లాడుతూ పంచతంత్రం, రామలింగకవి

కథలు చదివి ప్రేరణ పొందానని, ఆస్తితో రచయితగా ఎదిగానని చెప్పారు. వారు రాసిన పాటను వినిపించారు.

విశ్రాత ఉపాధ్యాయులు జయప్రకాష్ మాట్లాడుతూ చందులు, బాలమిత్ర ప్రతికలంటే ఇష్టమని, అమృతాన్నలు ఇచ్చిన చిల్లర పైసల్ని దాచుకొని వాటిని కొనుక్కునే వాళ్ళమన్నారు. 8వ తరగతి నుంచి ఈ డెబ్బె ఏళ్ళ వయస్సులోనూ పేరు చదవకుండా ఒక్కరోజు కూడా ఉండలేనని చెప్పారు. పుస్తకాలు, సాహిత్యం మనిషికి కైర్యాన్సాలు యన్నారు. ఈ లైబ్రరీని ఎవరు ఎక్కువ ఉపయోగించుకుంటారో ఆ విద్యార్థికి బహుమతులు ఇస్తానని ఆ బాధ్యతను ఉపాధ్యాయులు సుతారపు వెంకట నారాయణికి అప్పగించారు.

పాత్రికేయులు పరీక్ష : తెలుగు తన మాతృభాష కాకపోయినప్పటికీ బాగా నేర్చుకున్నానని, తెలుగు పుస్తకాలు బాగా చదువుతానని, ముప్పె నలబై కవితలు కూడా రాసానని నేను కూడా ఈ గ్రంథాలయాన్ని బాగా ఉపయోగించుకుంటానని చెప్పారు.

సంక్లేష పారశాల ఉపాధ్యాయుని, కపయాత్రి విజయలక్ష్మి పుస్తక పరస ఆవశ్యకతను వివరించి తను రాసిన పిల్లల పాట పాడి వినిపించారు.

ఉపాధ్యాయుని డా. లింగా అరుణ తన చిన్నతనంలో ఇన్ని అవకాశాలు లేవని, కాని అందుబాటులోకి ప్రతి పుస్తకాన్ని చదివే వారమని, స్టోర్సులంం ఒకటీంగా పోటీపడతా మస్తకాలు చదివామన్నారు. ఇప్పటి విద్యార్థులు కూడా టీంలుగా ఏర్పడి పుస్తక పరసం చేస్తే ఎక్కువ ఉపయోగమన్నారు. పాట పాడి వినిపించారు. వేదకుమార్గారికి అభినందనలు తెలిపారు.

తెలంగాం రచయితల సంఘం జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీమతి బండారు జయశ్రీ మాట్లాడుతూ ఒక్కసారిగా ఇక్కడ ఇన్ని పుస్తకాలు చూస్తుంటే ఇక్కడే ఉండిపోయి మొత్తం ఒకేసారి చదువాలనిపిస్తున్నదని అన్నారు. చిన్నప్పుడు చందులూ కథలతో పాటు బేతాళ కథలు అంతే ఇష్టంగా చదివామన్నారు. వేదకుమార్గారికి అభినందనలు చెప్పారు.

దోర్మాల శ్రీనివాస్ ఇపాశ పిల్లలు స్టోర్సోనికి, గెమ్స్ కి అలవాటు పడ్డారని వారిలో పుస్తక పరస ఆస్తిని పెంచాలన్నారు. మానసిక ఎదుగుదలకు పుస్తకాలు చదవడం అవసరమాన్నారు.

జ్ఞానాలతగారు తమ వాక్యాత్మర్యాతో విద్యార్థులలో పుస్తకాలు చదవాలనే ఆస్తిని, స్టోర్ని కలిగించారు.

కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు యం. వేదకుమార్ ప్రశంసా ప్రాణులు అండజెశారు.

ఈ కార్యక్రమానికి మొదటి నుండి చివరి పరకు డా. పత్రిపాక మోహన్ నిర్వహణకునూ, నిర్వాహకుడగాను వ్యవహరించారు.

- జాగ్రే విలి,

m : 9030 6262 88

e: desk.deccan@gmail.com

విలక్షణమైన పెయింటింగ్స్ గీయడం

శ్రీకాంత్ కుర్వ విశిష్టత

కళలకు లిపి లేదు.. కానీ భావం ఉంది. ఒక ఔన్నత్యం ఉంది.. అద్యాత్మమైన కళకు ప్రాణం పోసి బెరా అనిపిస్తున్నారు శ్రీకాంత్ కుర్వ. గుర్తింపుకు నోచుకోని వస్తువులకు సైతం వినూత్వ రూపమిచ్చి అద్యాత్మమైన ప్రయోగాలు చేస్తున్నారు. ఒక కళాకారుడు కళను సృష్టించడం ఎంత ముఖ్యమో ఆ కళను ప్రదర్శించడం కూడా అంతే ముఖ్యం. నేడు కళలను అభ్యాసించడం, కళలను ప్రదర్శించడం కషాపసాధ్యమైన విషయం. ఇంకా చెప్పాలంటే ఎంతో శ్రమతో కూడాకున్నది. అలాంటి కళాత్మకమైన ప్రదర్శనలు, లైవ్ ప్రాజెక్టుకు పెట్టింది పేరు శ్రీకాంత్ కుర్వ. విలక్షణ పెయింటింగ్స్ గీయడం, బొమ్మలకు ప్రాణం పోయడం, భిన్నమైన పెయింటింగ్స్ వేసి వాతిని కళా ప్రదర్శనల్లో ఉంచడం ఇవన్నీ శ్రీకాంత్కు వెన్నుతో పెట్టిన విద్య అంటే అతిశయ్యాకీ కాదు.

కుంచెతో ప్రయోగాలు:

కుంచెతో కుదురుగా బొమ్మలు గీనే శ్రీకాంత్ కుర్వ 1968లో జన్మించారు. అందవికారమైన బొమ్మలను అత్యార్థుతంగా చిత్రించడంలో, మలచడంలో దిట్ట. అందమైన

జంతువుల బొమ్మలను గీయడమే కాదు, ఆకర్షించే మహిళా బొమ్మలు గీయడంలో ఆయనకు ఆయనే సాటి. శ్రీకాంత్ గీసిన బొమ్మలు చూస్తే మనస్సు ఉల్లాసపడకుండా ఉండదు. చేప, కోడిపుంజు, ఎద్దు, మేక, గుడ్లగూబి, దుప్పి ఇలా అనేక రకాల బొమ్మలు విలక్షణంగా ఆయన కుంచె నుండి జాలువారాయి.

విద్యాభ్యాసం :

ప్రాదరాబాద్ లోని జవహర్ లల్ నెహ్రూ యూనివరిటీ నుండి 1994లో బ్యాచిలర్ ఆఫ్ ఫైన్ ఆర్ట్ డిగ్రీ పూర్తి చేశారు. బరోదాలోని ఎంఎస్.యూనివరిటీ నుండి 1996లో మాస్టర్ ఆఫ్ ఫైన్ ఆర్ట్ ఇన్ గ్రాఫిస్ట్స్ పై పీజీ డిగ్రీ పూర్తి చేశారు.

నాలో పోలు :

శ్రీకాంత్ మన రాష్ట్రంలోనే కాకుండా చెప్పే, కలకత్తా, స్వాధిలీ, పూణీలతో పాటు అమెరికాలోని స్వాయార్కూలోనూ తన పెయింటింగ్స్ ను ప్రదర్శించారు. ఇతర చిత్రకారులతో కలిపి అనేక బృంద కళా ప్రదర్శనల్లోనూ పాల్గొన్నారు.

- 2000 బరోదాలో ఆర్ట్ కోర్ గ్యాలరీ
- 2000 ప్రాదరాబాద్ లో దైరా ఆర్ట్ గ్యాలరీ

- 2005 ప్రాదరాబాద్‌లో సృష్టి ఆర్ట్ గ్యాలరీ రూప్ ఏస్లు:

- 1990లో హెచాటల్ అశోకా కాస్టింగ్ హోల్ వరంగల్, ఏపీ
- 1994 కాలేజీ ఆర్ పైన్ ఆర్ట్ గ్యాలరీ, జేవెన్టీయా, ప్రాదరాబాద్
- 1994 ఆర్ కోర్ గ్యాలరీ, బరోదా
- 1994 అలయ్యాన్ ప్రొంచెన్ గ్యాలరీ, ప్రాదరాబాద్
- 2006 స్పైన్ ఆర్ గ్యాలరీ, ప్రాదరాబాద్
- 1994 జహంగీర్ ఆర్ గ్యాలరీ, బొంబె
- 1994 ఆర్ కన్సెల్, స్క్యాఫిల్స్
- 1994 ఫోరం అండ్ స్పైన్ యాన్ ఎగ్జిబిషన్ ఆర్ డ్రాయింగ్ అండ్ ఇన్స్ట్రోషన్స్
- 1994 కాంపెంపర్ ఆర్ ఐసీఎస్ ఆర్ట్, కళాభవన్, ప్రాదరాబాద్
- 1996 ఆర్ ఇన్ ఆజ్యెక్ట్, హలిదే ఇన్ కృష్ణ, ప్రాదరాబాద్

- 1997 అలిండియా కాంపెంపర్ ఆర్ ఇండియన్ ఆర్ట్స్ సీసీఎంబీ, ఉపుల్, ప్రాదరాబాద్
- 1999 (రూప్ రేఖ) లక్షణ ఆర్ గ్యాలరీ, ప్రాదరాబాద్

- 1999 కాంపెంపర్ దక్కన్ ఎన్యూ జనరేషన్ ఆర్ ఆర్ట్స్ సీసీఎంబీ, ఉపుల్, ప్రాదరాబాద్
- 2000 బిర్లా అకాడమీ గ్యాలరీ, కలకత్తా
- 2001 లక్షణ ఆర్ గ్యాలరీ, ప్రాదరాబాద్
- 2002 లక్షణ ఆర్ గ్యాలరీ, చెన్నై
- 2003 కళాకృతి ఆర్ గ్యాలరీ, ప్రాదరాబాద్
- 2006 మైట్ స్టోక్స్ గ్యాలరీ, వూషే
- 2006 స్టోన్ సెన్స్ గ్యాలరీ, స్క్యాయార్ట్స్

- రామకృష్ణ కాంపాటి,

m : 9866168863

e: ramakrishna.praja@gmail.com

శ్రీ జీవన దృష్టకావ్యాలు శ్యాంబెనగల్ చిత్రాలు

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత తొలి రెండు, మూడు దశాబ్దాలలో కమర్సియల్ సినిమాలు తమ సత్తాను చాటుకోసాగాయి. ఈనేపద్ధంలో అసలు సిసలైన సమాంతర సినిమాను స్ఫోషించిన గొప్పతనం శ్యాం బెనగళ్లోది. మొత్తం భారతీయ సినిమాలనే అంతర్జాతీయ స్థాయికి ఎద్దిగేలా చేసిన అతికొద్దిమంది దర్శకుల్లో ఆయన అగ్రగణ్యులు.

శ్యాం బెనగళ్ ఇప్పటిదాకా తీసిన సినిమాలన్ను మేధావులను, అభ్యుదయమాదులను, సినీ విమర్శకులను, విలక్షణాభిరుచిగల సినిమా ప్రేక్షకులను మెప్పించి ఒప్పించినవే.

చిన్నప్పటి నుంచి బెనగళ్కు సినిమాలంటే విపరీతమైన వ్యాఘాపాం. నెలకు రెండు సినిమాలు మాత్రమే చూడాలనే తన తల్లి నియమాన్ని పైతం ఆయన పట్టించుకోలేదు. వాళ్ళ ఇంటి దగ్గర్లోని ‘అర్ధి కంటోన్యూంట్ ధి యేటర్’ అవటటర్ సహాయంతో అక్కడ విడుదలనై అన్ని సినిమాలను చూసేవారు. వాసొచ్చినా, వరదొచ్చినా సైకిల్ మీద వెళ్ళి సినిమాలు చూసే శ్యామ్కి అంత చిన్న వయసులోనే సినీ దర్శకుడిని కావాలనే తపస బలంగా నాటుకుండి.

12 ఏళ్ళ వయస్సులో తండ్రి కొనిచ్చిన మూఢి కెమెరాను భూజన వేసుకున్నారు. తండ్రి ప్రేరణతో ఫోటోగ్రఫీ కంటే కూడా సినిమాలవట్టే అభిరుచిని పెంచుకున్నారు. తనమైన సినిమాల రూపకల్పన దిశగా అడగులు వేశారు. జీవితం, సమాజంలోని కొత్తక విలువలకే పట్టం కట్టారు. ఒక గొప్ప సూతన ఒరవడిని ఆయన ప్రవేశ పెట్టారు.

శ్యామ్ 1934 డిసెంబర్ 14న సికింద్రాబాదులోని అల్వార్లో జన్మించారు. ఆయన నిజాం కాలేజీ స్టడెంటు. ఎకనామిక్స్ లో పీజీ చేశాక, బొంబాయికి తరలి వెళ్ళారు. అక్కడ తొలుత అడ్వరెజింగ్ రంగాన్ని వ్యత్తిగా ఎంచుకున్నారు. ‘లింటాన్’ సంస్థలో ఫిల్మ్ అసిస్టెంటగా 1953 నుండి 1963 వరకూ పనిచేశారు. తర్వాత అడ్వరెజ్జెషన్ రంగంలో ఫిల్మ్, రేడియో ఎగ్జిక్యూటివ్గా, సెల్స్ ప్రమాటర్గా 1974 వరకూ కొనసాగారు. తర్వాత ఫోస్టన్లోని టెలివిజన్ కంపెనీలో తన అధ్యయనాన్ని కొనసాగిస్తూ అక్కడే పనిచేశారు. ప్రఖ్యాత శాస్త్రవేత్త ‘హామిబాబా ఫెలోపివ్స్’ పై న్యాయార్ట్లో చిన్నపిల్లల టెలివిజన్ కార్యక్రమాల వర్క్షషాపులో ఆయన పాల్గొన్నారు. వీటన్నింటికి సమాంతరంగానే 1967లో దాక్కుమెంటరీ దర్శకుడైనారు.

అలా ఆయన తీసిన తొలి దాక్కుమెంటరీ చిత్రం ‘ఎ షైల్డ్ ఆఫ్ స్ట్రీట్’.

1974లో ‘అంకుర్’ చిత్రం ద్వారా కథాచిత్రాల దర్శకుడిగా శ్యామ్ తన సినీ కెరీర్ ప్రారంభించారు. ఈ తొలి చిత్రంతోనే సామాజిక స్ఫూహ కలిగిన కథను తెరకెక్కించారాయన. ఈ తొలిచిత్రవే దేశ వ్యాప్తంగా సంచలనం స్ఫోషించింది. వ్యాపార పరంగానూ లాభాలు తేవడమేకాక 46 అవార్డులను అందుకుంది. ఈ చిత్రం ద్వారానే లక్ష్మి పాత్రతో సినిమాలకు పరిచయమైన షబనా ఆశ్చే కూడా జాతీయ స్థాయిలో ‘ఉత్తమ నటి’ అవార్డు అందుకుంది. ఇంతే! ఇక ఆయన వెనుదిరిగి చూడలేదు.

బెనగల్ ఇప్పటిదాక 20కిమీగా కథా చిత్రాలు తీశారు. వాస్తవిక కథాంశమే ప్రాణంగా సినిమా తీయడంలో ఆయనకాయనే సాటి. ప్రయోగాత్మకంగా కథను నడిపించడం ఆయన ప్రత్యేకత. ప్రధానంగా తన చిత్రాల్లో స్ట్రీ పాత్రలను మలవడంలో బెనగల్ ప్రతిభ మనకు గొప్పగా కనిపిస్తుంది. అది ఆయన తొలిచిత్రం “అంకుర్” (1974)తోనే మొదలైంది.

అంకుర్:

ఇది తెలంగాణ గ్రామీణ ప్రాంతాలు దేవీముఖ్, దొరల పాలనలో ఉన్న కాలంనాటి కథ. లక్ష్మి భర్త కిష్టయ్య అమాయకుడు. పైగా మూగవాడు. మొరటు మనిషి లక్ష్మి అందంగా ఉంటుంది. దొర సూర్యం లక్ష్మి, కిష్టయ్యకు నరిజీడి కాదనుకుంటాడు. లక్ష్మిని ఎలాగైనా తన దారికి తెచ్చుకోవాలనేది సూర్యం దూరాలోచన. లక్ష్మి జీవితంలో కూడా సుఖం ఉండడు. ఏ పనీ చెయ్యిని కిష్టయ్య తన అనమర్థతను కప్పి పుష్పకనేందుకు రోజుా తాగివచ్చి తన మానాన తాను నివపోతాడు. లక్ష్మి ఎందుకు తాగావని తిడుతుంది. మూగవాడైన కిష్టయ్య బదులు చెప్పడు. ఇంతలో ఒక నాడు కిష్టయ్య తన జమీలో కూలీకి కుదుర్చుకుంటాడు దొర. లక్ష్మికి ఈ రకంగానైనా దగ్గర కావచునని. ఇంతలో తన అనుమతి లేకుండా దొర పాలంలో తాడి చెట్టిక్కి కల్లు తాగడంతో కిష్టయ్యపై నేరం మోపి తలగొరిగించి ఊర్చోంచి వెళ్ళగొడతాడు సూర్యం. ఒంటరి లక్ష్మి ఎటు పోలుపోక ఒకదశలో ఆకలి, పేదరికం తట్టుకోలేక సూర్యానికి లొంగిపోతుంది. లక్ష్మి తన బరువు బాధ్యతలు దొర చూసుకుంటాడని భావిస్తుంది. కానీ ఇంతలో సూర్యం భార్య కాపురానికి రావడంతో అంతా తారుమార్పుతుంది. గడి నుండి లక్ష్మిని దూరం పెడతారు. లక్ష్మి గర్భవతి కావడంతో

కలవరపడిన దొర కడువు తీయించకోమంటాడు. ఏం కావాలన్నా ఇస్తోనంటాడు. లక్ష్మి అంగీకరించదు. “తన బిడ్డ భాధ్యత తానే వహిస్తానని, నీ పరువు ప్రతిష్ఠను నీవద్దే ఉంచుకో” మంటుంది. ఇంతలో ఒకనాడు తెల్లగానే గుడిసెలో కిష్టయ్య కనవిస్తాడు. లక్ష్మి గ్రృహతి కావడం తనకూ సంతోషమే అనే భావన వ్యక్తపరుస్తాడు. కానీ లక్ష్మి భర్తకు ద్రోహం ఏ పరిస్థితుల్లో చేయవలసి వచ్చిందో చెప్పులేక దుఃఖపడుతుంది.

అయితే కిష్టయ్య మళ్ళీ తనకేదయినా వని జివ్వించవని అడగటానికి దొర వద్దకు బయలుదేరుతాడు. చేతిలో కర్తతో పసున్న కిష్టయ్యును చూసిన దొర తనపైకి ప్రతికారం తీర్చుకోవడానికి వస్తున్నాడని భయపడి తన మనుషులతో కొట్టిస్తాడు. అది చూసిన లక్ష్మి ఆవేశంతో భర్తను దగ్గరికి తీసుకొని దొరను శాపనార్థాలు పెడుతూ తిడుతుంది. దొర భయపడి ఇంట్లోకిల్లి తలుపులు మూనుకుంటాడు. మొత్తం ఈ సినిమా అంతా కూడా లక్ష్మి చుట్టూరానే తిరుగుతుంది. వొక చదువు రాని ఆడమనిషి తను ఏ పరిస్థితుల్లో దారి తప్పినా అణచివేతను అనుభవించినా, పిరికితనం లేకుండా దైర్యంతో తిరుగబడవలసి వచ్చినపుడు మాత్రం తను చూపించే తెగువ ఏ పురుషుడికి తీసిపోదని చెబుతుంది లక్ష్మి పాత్ర. “అంకుర్” చిత్రం 1974లో కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉత్తమ చిత్రంగా పఱానా, సాదుమెహర్లు ఉత్తమ నటీసటులుగా అవార్డులు అందుకున్నారు. ఇక అంతర్జాతీయ అవార్డులు లెక్కలేవు.

ఇషాంత:

తెలంగాణలోని 1945 నాదీ ఘూడల్ వ్యవస్థలో స్థీల జీవితాలకు దర్శణం పడుతూ తీసిన చిత్రం. నలుగురు అనుదమ్ములు జాగీర్గా ఉన్న ఆ గ్రామంలోకి వచ్చిన టీచర్ భార్య సుశీలను బలవంతంగా ఎత్తుకుపోయి ఆమెపై అత్యాచారానికి పాలుడూతారు. వొక్క చివరి వాడు విశ్వం మాత్రం ఆమె పరిశీలని చూసి జాలిపడి సానుభూతి చూపిస్తాడు. సుశీల మొదట పాత సామాన్లుంచే గదిలో బంధించబడినా మెల్లగా వాళ్ళింట్లో, స్థానం సంపాదించుకుంటుంది. ఒక దశలో భర్తను కలునుకుని నన్నెత్తుకుపోయిన దొరలపై ప్రతీకారం తీర్చుకోని అశక్తుడని తిడుతుంది. విశ్వం ఇంట్లో తన భార్య రుక్మిణితో సమాప్తమన స్థానం కల్పించి సుశీలకు చేరువుతాడు. ఇదంతా సుశీల వ్యాహం అని మనకర్థం కాదు.

బయట టీచర్, పూజారి కలిసి దొరలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలను కూడగడుతారు. దేవుడి ఉండిగింపులో కదిలిన ప్రజలంతా దొర బంగళాపై దాడి చేస్తారు. ఆ దాడిలో దొరలు విశ్వం భార్య రుక్మిణి, టీచర్ భార్య సుశీల కూడా హతమవుతారు. సాధారణ ప్రేక్షకుడికి అర్థం కావడానికి కాస్త సమయం పట్టే ఈ చిత్రంలో సుశీల తానెలాగూ మళ్ళీ భర్తతో

కలిసి జీవించలేదు గనుక తనను నాశసం చేసిన దొరలను తడ ముట్టించాలని వారి పంచనే ఉండి ప్రతీకారం తీర్చుకోవడంతో విజయం సాధిస్తుంది. స్నేతాపాలీల్, పఱానా అజ్ఞీలు సటీంచిన ఈ చిత్రం జాతీయ స్థాయిలో ఉత్తమ చిత్రంగా పలు అవార్డులు పొందింది. నిషాంత్ “అంకుర్”కి కొనసాగింపు చిత్రంగా విమర్శకులు చెబుతారు.

భూమిక:

1976లో ప్రసిద్ధ మరాలి నది హంసావాడేకర్ జీవిత కథ అధారంగా తీసిన సినిమా ఇది. ఇందులో వొక స్ట్రీ తన వ్యక్తిగత జీవితంలో పురుషాదిపత్యానికి అన్ని సందర్భాల్లోనూ అణిగిమణిగి ఉండటానికి ఇష్టపడదు. ఒక నటుడు, ఒక భూస్వామి, మరొక వ్యక్తి ఎవ్వరూ కూడా ఆమెను పరిపూర్ణంగా అర్థం చేసుకోరు. చివరికి ఆమె ఏ పురుషుడి సాయం లేకుండానే హంటరిగా బతకడానికి నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. హంసావాడేకర్ పాతలో స్నేతాపాలీల్ పాత్ర పోషణ హిమాలయ శ్యాంగాన్ని అందుకున్నది. జాతీయ స్థాయిలో ఉత్తమసటి అవార్డు అందుకున్నదామె. శ్రీవాద దృక్కోణంలోంచి “భూమిక”ను మలిచిన తీరు శ్యాంబెనెగ్క దర్శక ప్రతిభకు దర్శణం పడుతుంది.

తన సినిమాలకు ఇతివ్యతాలను ఎంచు కోవడంలోనే బెనెగళ్ ప్రత్యేకత కనిపిస్తుంది. కొత్తదనాన్ని చూపించాలనుకునే తపన ఆయన ప్రతి చిత్రంలో ప్రస్తుత మవుతుంది. వాస్తవికతను కళాత్మకంగా చూపడంలో మాత్రం రాజీపడరు. తన సినిమాల్లో సటీంచే నటీసటుల్లో అంతర్తమంగా ఉండే ప్రతిభా సామర్ఖ్యాలను బయలీకి తీయడంలో ఆయన సామర్ఖ్యాన్ని మనం అంచనా చేయవచ్చు. అందుకే ఆయన సినిమాలన్నీ దృశ్యకావ్యాలే. పఱానా, స్నేతాపాలీల్ నటన ఉన్నత స్థాయిలో కనిపించేది శ్యాం చిత్రాల్లోనే.

వేశ్యాగృహాల్లో ఉండే స్టీల దీనస్థితుల నేపథ్యంలో తీసిన “మండి” మరో గొప్ప చిత్రం. అలాగే జుసాన్, సురాట్ కా సొత్తాఫ్యోడా మంటి చిత్రాల్లోని స్ట్రీ పాత్రలు కూడా గొప్పగా ఉంటాయి. “మమ్మౌ” (1995) దేశ విభజన నాటి గాయాలను స్పృహించే చిత్రం. కొకే సాంఘిక నేపథ్యం, సంస్కృతి కలిగిన ప్రజలు దేశం నిలువునా డెండుగా చీలి వారి నడుమ నరిహద్దులు ఏర్పడడాన్ని వ్యాదయ విదార్థకంగా తీస్తాడు శ్యాం. దేశ విభజన ముగ్గురు అక్కాచెల్లెల్ల నడుమ సృష్టించిన విషాదాన్ని కళకు కట్టి చూపుతాడు శ్యాంబెనెగ్క.

సర్టార్ బేగం:

సాంప్రదాయక కుటుంబంలో పుట్టిన ఓ కళాకారిణి ఆ సాంప్రదాయాల మీద తిరుగుబాటు చేసిన చిత్రం ఇది. తెప్పాజీబ్ అనే ముస్లిం యువతి ధితీలో విలేకరిగా పని చేస్తూ ఉంటుంది. అప్పుడే సర్టార్ బేగం అనే నడివయసురూలు ప్రమాదంలో మరణిస్తుంది. ఆమె

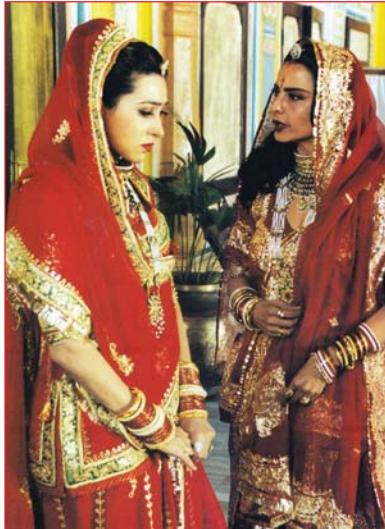
టుట్టీ గాయని. తెహజీబ్‌కి సర్దారీ బేగం స్వయం మేనత్త అని తెలుస్తుంది. తన తండ్రి జబ్బారు ఏనాడూ మేనత్త విషయం ప్రస్తావించేవాడు కాదు. జబ్బారు తన చెల్లెలు సంగీత పాలాలు నేర్చుకోవడాన్ని వ్యతిరేకిస్తాడు. దాంతో ఆమె ఇల్లు విడిచి పోతుంది. ఇలా తన మేనత్త విషయాల సేకరణకు సిద్ధపడుతుంది తెహజీబ్. సర్దారీబేగం ఇల్లోంచి బయటపడి జీవన గమనంలో చాలా కష్టాలనుభవిస్తుంది. కోపిట్లి అన్న మొసం చేసిన భర్త, నమ్మకస్తుడెన సారంగి మాస్టర్, మ్యూజిక్ కంపెనీ కైరెక్స్ సర్దారీ బేగం పట్ల ఆకర్షితులవుతారు. కానీ పెళ్లి చేసుకోవాలనుకోరు. ఆమెనూ, ఆమె సంగీతాన్ని ఇప్పపడినా, ఆమె ఆనందం కోసం ఆలోచించరు. అయితే ఇన్ని సమస్యలో కూడా తన వ్యక్తిత్వాన్ని, తనలోని కళానూ కాపాడుకుంటా దైర్యశాలిగా సర్దారీబేగం నిలబడుతుందని శ్యాంబెనెగ్గే చూపుతాడు.

పాలభఱ :-

ఈ చిత్రంలో స్త్రీల పునరుత్థతి హక్కులే కథాంశం. బిడ్డను కనే విషయంలో కొత్త కోణం కనిపిస్తుంది. పెరిగే జనాభాను అరికట్టడంలో స్త్రీలే ప్రధాన పాత్ర పోషించాలని చెబుతాడు. ట్రైకి తన శరీరంపై నియంత్రణ ఉన్నప్పుడే ఈ సమస్య పరిష్కార మపుతుండంటాడు. పురుషుని జోక్కాన్ని వ్యతిరేకిస్తాడు. ఎంత మండికి జన్మనివ్వాలనేది ట్రై ఇప్పొనికే వదిలిపెట్టాలని ఈ చిత్రంలో చెబుతాడు. “అల్లా తనకు ప్రసాదించిన కొద్ది మండి పిల్లలనే పెంచి పెద్ద చేయడంలోనే తన సుఖశాంతు లున్నాయి” అని ఒక పాత్రతో చెప్పిస్తాడాయన.

జీబేదా :-

తను కోరుకున్న స్వేచ్ఛ కోసం స్త్రీ ఏ సాహసానికైనా వొడిగట్టుతుందని, పైగా ప్రేమ కోసుపైతే ఆ సాహసానికి పాటులే ఉండవని తెలియజేప్పే చిత్రం ‘జీబేదా’. ఇది 1940-80 నాటి కథ. స్ఫూడియో నదిపే సులేమాన్ కూతురు జీబేదా. ఆమెకు సినిమాల్లో నటించాలని ఉంటుంది. తండ్రి కాదంటాడు. అయినా సరే బంజారా లింగ్ సినిమా చిత్రికరణలో పొల్గంటుంది. ఘాటింగ్ నుండి ఇంటికి బలవంతంగా తీసుకెళ్లిన సులేమాన్ పాకిస్తాన్ నుండి వచ్చిన తన మిత్రుని కొడుకిచ్చి జీబేదా పెళ్లి చేస్తాడు.

అయిష్టంగానే వొప్పుకున్న తనలోని స్వేచ్ఛాకాంక్షలు చంపుకోచు. కొడుకు మట్టక భర్త నుండి విడివడుతుంది. న్యూతహోగా గొప్ప సాందర్భపంతురాలైన జీబేదాను ఫతేపూర్ రాజు విషయంద్రసింగ్ తొలిచూపులోనే ప్రేమిస్తాడు. పెళ్లికి వొప్పిస్తాడు. కాని తల్లి అంగికరించదు. పెళ్లి విషయంలో అప్పటికే వంచనకు గురైన జీబేదా రాజును పెళ్లాడి తీరతానంటుంది. చివరికి తన కొడుకును తల్లి పద్మనే విడిచే వొప్పుండంతో తల్లిని వొప్పిస్తుంది. పెళ్లితో రాజుంతఃపురంలోకి వచ్చిన జీబేదాకు ఇక్కడ నవతి మందిరాదేవి ఆంక్షలు స్వేచ్ఛకు ప్రతిభింభడకమవుతాయి. మరోవైపు మరిది వేధింపులు. స్వేచ్ఛ కోరిన జీబేదా రాజు మందిరంలో బందిగా మారానా అను కుంటుంది. భర్త ప్రేమ తనకే చెందాలను కుంటుంది. ఆవసర వైతే అందుకు ప్రాణత్యాగానికి సిద్ధపడుతుంది. చివరికి విమాన ప్రమాదంలో స్వేచ్ఛగా భర్త వొడిలోనే వోగిపోతుంది. ఈ కథంతా ఇక్కడ అమ్మమ్మ గారింట్లో పెరిగిన కొడుకు రియాజ్ జర్వులిస్టగా మారి తన తల్లి విషయాలను శోధించే వనిలో నడుస్తుంది. అతను తల్లి స్వత్య గురువు, భతేవార్ రాజ వంశికులు, రాజీ మందిరా దేవిలను కలుస్తాడు. చివరికి రాణి మందిరాదేవి పద్మ సేకరించిన “బంజార లడ్డు” క్యాసెట్సు వారంతా చూస్తుం డగా సినిమా ముగుస్తుంది. సినిమా అంతా ఒక ఉద్యగ్గంగా సాగుతుంది.

శ్యాం బెనెగల్ చిత్రాలు - అవార్డులు

అంకర్ (1974), నిశాంత్ (1975), మంథన్ (1976), భూమిక (1977), జుస్మాన్, అనుగ్రహం, కొండూరా (1978), కలియుగ్, ఆరోహణ్ (1981), మండి (1983), త్రికార్ (1985), సుస్మాన్, కథాసాగర్, యూత్ర (టి.వి. సీరియస్) (1986), బివి సీరియస్ భారత్ ఏం ఫోజ్ (1988), అంతర్వ్యాస్ (1991), సూరజ్ కా సాత్యా ఫోడా (1992), మమ్మ (1995), మేకింగ్ ఆఫ్ మహేత్యా (1995), సర్దారీ బేగం (1996), సమర్ (1998), హరిబరి (1999), జీబేదా (2000), నేతాజీ సుభాజ్ చంద్రబోస్ : ది ఫర్ గాటీన్ హోర్స్ (2005), వెలక్కమ్ టు సజ్జెన్ పూర్ (2008), వెల్లన్ అబ్బా (2010), పలు దాక్ష్యమెంటరీలు తీశారు. అస్త్రీ జాతీయ, అంతర్జాతీయ అవార్డులందుకున్నవి.

పోమీబాబా ఫిలోషిప్ (1970-72), పద్మల్ (1976), సోవియట్ లాండ్ నెప్రూరా అవార్డు (1989), పద్మభావువ్ (1991), కలకత్తా వర్షిటీ గౌ॥ దాక్షరేటు (2012), గ్రావియర్ ఐటిఎమ్ యూనివరిటీ గౌ॥ దాక్షరేటు (2016), దాదా సాపోబ్ ఫాల్స్ (2005).

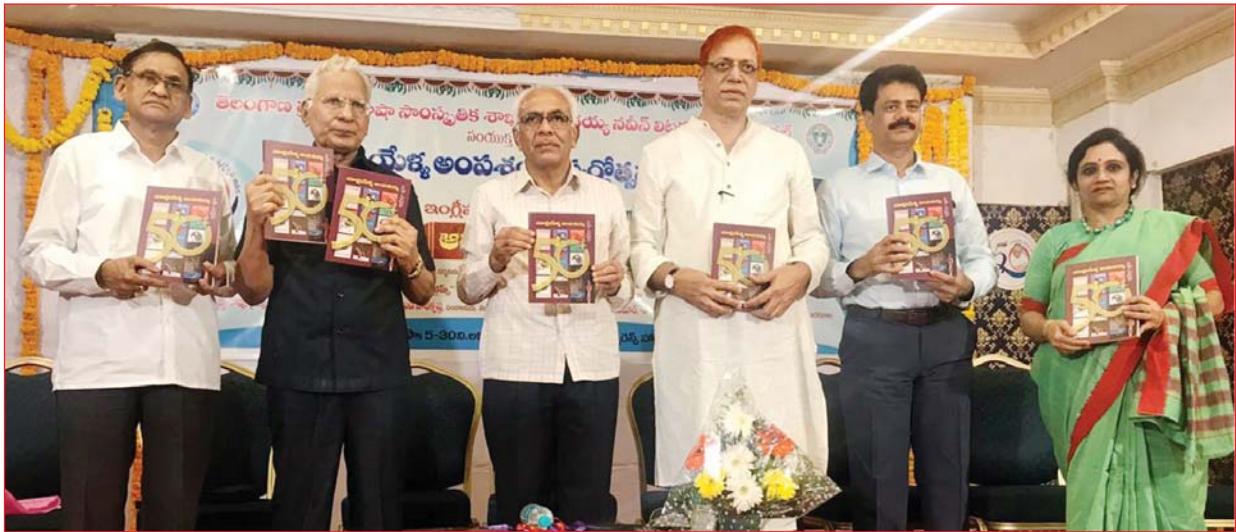
ప్రైదరూబాదు పరిసరాల్లో తయారైనవే. తెలుగులో ఆయన తీసిన ఒకే వోక చిత్రం “అనుగ్రహం” (1978). దేశదేశాల్లో గొప్ప పేరున్న శ్యాంబెనెగ్గే తెలంగాణ నా జన్మభూమి అని సగర్వంగా చెప్పుకుంటారు.

- హిమేష్ బాబు,

m: 7780736386

e: hrameshbabu5@gmail.com

యాభై యేళ్ళ అంపశయ్య స్వర్ణిత్వ జ్ఞాపిక, కాలరేఖలు ఇంగీషు అనువాదం

‘ఇంప్రింట్ ఆఫ్ ట్రైమ్’ - ఆవిష్కరణ సభ

అంపశయ్య నవల వెలువడి 50 సంవత్సరాలు పూర్తయిన సందర్భంగా అంపశయ్య నవీన్ లిటరరీ ట్రస్టు వారు “యాభై యేళ్ళ అంపశయ్య స్వర్ణిత్వ జ్ఞాపిక” పేరుతో దాదాపు 67 మంది రచయితలు రచించిన వ్యాసాలతో ఒక సంకలనాన్ని త్రచురించారు.

ఈ సంకలనాన్ని 23-11-2019 నాడు ప్రైధరాబాద్ లోని రహింద్రబారికి సమావేశ మందిరంలో ఆవిష్కరింప జేశారు. ఈ స్వర్ణిత్వ జ్ఞాపికతో పాటు అంపశయ్య నవీన్ రచించిన “కాలరేఖలు” నవల ఇంగీషు అనువాదాన్ని - “ఇంప్రింట్ ఆఫ్ ట్రైమ్”ను కూడా ఈ సమావేశంలోనే ఆవిష్కరించారు. ఈ సమావేశాన్ని ‘అంపశయ్య నవీన్ లిటరరీ ట్రస్టు’, తెలంగాం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ భాషా సాంస్కృతిక శాఖ సంయుక్త ఆధ్యర్థంలో నిర్వహించారు.

ఈ సమావేశానికి ప్రముఖ కళాత్మక చలనచిత్రాల నిర్మాత, దర్శకుడు బి. నర్సింగరావు గారు అధ్యక్షులుగా వ్యపరించారు. అధ్యక్షుల వ్యాసం చేస్తూ “తెలుగులో వచ్చిన ఐదు గొప్ప నవలల్ని చెప్పమంచే వాటిల్లో ‘అంపశయ్య’ తప్పకుండా ఉంటుందన్నారు. ఒక నవల పేరే ఆ రచయిత ఇంటిపేరుగా మారటం చాలా అరుదుగా ఉంటుందని, ఇలాంటిది సినిమా రంగంలో ఉంటుంది గాని సాహిత్యరంగంలో ఆ గౌరవం ఒక్క నవీన్ గారికి దక్కిందని అన్నారు. ఒక నవల 50 సంవత్సరాలు సజీవంగా ఉండటం చాలా గొప్ప విషయమని, ఈ నవల ఎప్పటికీ చిరంజీవిగానే ఉంటుందని, నవీన్ గారు నవయోవన సృజనాత్మక రచయిత అని కొనియాడారు.

యాభై యేళ్ళ అంపశయ్య స్వర్ణిత్వ జ్ఞాపికను ఆవిష్కరించిన అడిషనల్ డేంపి కె. శ్రీనివాసరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ తాను ఉన్నాయి విశ్వవిద్యాలయంలో ఎం.వ. చదువుతున్న రోజుల్లోనే

“అంపశయ్య” చదివానని, ఆ నవలలోని రవి పాత్రలో నన్ను నేను చూసుకున్నానని, ఆ తర్వాత అనేకసార్లు ‘అంపశయ్య’ను చదివానని ఎన్నిసార్లు చదివినా నిత్య సూతసంగా గోచరించిందని అన్నారు. తను పరంగల్లో ఎస్.పి.గా పనిచేస్తున్న రోజుల్లో నవీన్గారితో పరిచయం యేర్పడిందని, ఆ పరిచయం స్నేహంగా మారిందని, ఆ స్నేహం ఈసాటికి చెక్కుచెదరకుండా నిల్చిందని, నవీన్ రచించిన ఇతర నవలలు “కాలరేఖలు”, చలం జీవితాత్మక నవల “ప్రేమకు ఆపలితీరం” లాంటి నవలల్ని కూడా చదివానని, నవీన్ నవలల్లో గొప్ప పరసీయతా గుణం ఉంటుందని శ్రీనివాసరెడ్డి గారు చెప్పారు.

“కాలరేఖలు” ఇంగీషు అనువాదం “ఇంప్రింట్ ఆఫ్ ట్రైమ్”ను తెలంగాం సాహిత్య అకాడమి అధ్యక్షుడు నందిని సిధారెడ్డి గారు ఆవిష్కరించారు. “కాలరేఖలు” ఇంగీషు అనువాదాన్ని అరుణా రవికుమార్ గారు రచించారు. కాలరేఖలు నవలను గురించి మాట్లాడుతూ నందిని సిధారెడ్డి ఈ నవలలో రాజు పాత్రలో తను చూసుకున్నానని, ఆనాటి తెలంగాణాలో రజాకార్లు జరిపిన హింసాత్మక సంఘటనల్ని ఈ నవల అద్భుతంగా చిత్రించిందని, రజాకార్లను తెలంగాణా స్త్రీలు ఎదురుకున్న సంఘటనలు పారకుల శరీరాల్ని గురుపొడించాయని, ఈ నవలలోని అనేక సంఘటనలు తనకు కన్స్ట్యూట్యూ తెప్పించాయని చెప్పారు. తెలంగాణా నవలా సాహిత్యంలో “కాలరేఖలు”కు ప్రత్యేక స్థానం ఉంటుందని, చారిత్రక నవలను ఎలా రాయాలో ఈ నవలను చదివి తెలుసుకోవాలని, కవిత్వానికి సినారేలా, నవలకు గొప్ప గ్లామర్ కల్గించినవాడు నవీనేనని సిధారెడ్డి చెప్పాడు.

‘మైత్రేతస్యప్రవంతి’ శిల్పం మీద పరిశోధన చేసిన వై. రామకృష్ణ

రావు మాట్లాడుతూ ఆ శిల్పాన్ని నవలంతా ప్రయోగించిన వాడు ఒక్క నవీన్ గారేనని, ఈ శిల్పంలో మళ్ళీ “అంపశయ్య” లాంటి నవల తెలుగులో రాలేదని, మైత్రేష్యస్పష్టమంతి శిల్పంలో నవల రాయలని నవీన్ రాయలేదని, ఆ శిల్పం ఆయనకు అత్యంత సహజంగా అభీందని రామకృష్ణారావు చెప్పారు. ఈరోజు జరుగుతున్న ఈ సభ చరిత్రాత్మకమైనదని, ఒక నవలకు యాభైయేళ్ళ ఉత్సవం ఇంతమంది సాహిత్యాఖ్యానమానుల సమక్షంలో ఇరగటం ఇదివరకెప్పుడూ జరగలేదని, తెలుగు సాహిత్యంలో “అంపశయ్య” ఎప్పుడూ చిరంజీవిగా ఉంటుందని, ఈ నవల నూరేళ్ళ ఉత్సవం కూడా జరుపుకుంటుందని రామకృష్ణారావు గారు అన్నారు.

తెలంగాణ రాష్ట్ర భాషా సాంస్కృతికశాఖ సంచాలకుడు మామిడి హారికృష్ణ మాట్లాడుతూ తనను గాధంగా ప్రభావితం చేసిన నవలలో “అంపశయ్య” చాలా ముఖ్యమైనదని, ఈ నవలను చలనచిత్రంగా రూపొందించాలని స్నేహప్పే కూడా రానుకున్నానని, పాశ్చాత్య సాహిత్యంలో వెలవడిన “యథీసెన్” లాంటి గొప్ప నవలలతో అంపశయ్యను పోల్చుపుచ్చనని, ప్రభాకర్ జైనీ లాంటి సినిమా దర్శకుడు ఎన్నో కష్టమప్పాలకోర్చి ఈ నవలను ఇటీవలే సినిమాగా నిర్మించాడని, తను చెయ్యలేని పనిని ప్రభాకర్ జైనీ చేసి చూపించాడని హారికృష్ణ గారు అన్నారు.

కాలరేఖలు “ఇంప్రోట్ట్ ఆఫ్ టైమ్”గా అనువాదం చేసిన అరుణా రవికుమార్ మాట్లాడుతూ ఈ నవల తన హృదయానికి హత్తుకుందని, ఈ నవలలోని స్త్రీ పాత్రల్ని చూశాక తనకు తెలంగాణ స్త్రీల మీద చాలా గౌరవం కల్గిందని, ఈ నవలలోని స్త్రీ పాత్రలు రజాకార్ధన ఎదిరించిన దృశ్యాలు అద్భుతమని, ఈ నవలను ఇంగ్లీషులోకి అనువదించే అవకాశం కల్గించిన కేంద్ర సాహిత్య అకాడమి వారికి కృతజ్ఞతలని అరుణా రవికుమార్ అన్నారు.

వెలిచాల కొండలరావు, వెలిచాల ప్రేంచంద, వీ.ఆర్. విద్యార్థి, నాగిళ్ళ రామశాస్త్రి, ముకుండ రామారావు, మురళీధర్ గౌడ్, భూపతి వెంకటేశ్వరర్లు లాంటి ఎందరో సాహితీవేత్తలు, అనేకమంది పాత్రికేయులు ఈ సభలో పాల్గొన్నారు. అంపశయ్య నవీన్ లిటరరీ ట్రిస్టు కార్యదర్శి డి. స్పృష్టి వందన సమర్పణతో ఈ సమావేశం ముగిసింది.

- దక్షన్స్యాన్ ని : 9030 6262 88
e: desk.deccan@gmail.com

భూపతి చంద్ర మెమోరియల్ ట్రిస్ట్

ప్రజాపూర్, గజ్యోర్, సిద్ధిపేట్ జిల్లా, తెలంగాణ

అంపశయ్య నవీన్కు “కీర్తిశిఖర” పురస్కారం

తెలుగు సాహిత్యంలో విశేష కృషి చేస్తున్న ప్రముఖ నవలాకారుడు, కథా రచయిత, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహీత అంపశయ్య నవీన్ భూపతి చంద్ర మెమోరియల్ ట్రిస్ట్ (బీసీఎంటీ) జీవన సాఫల్య పురస్కారానికి ఎంపికయ్యారు. ఈ పురస్కారం క్రింద వీరిని లక్ష రూపాయల నగదు, జ్ఞాపికతో సత్కరించనున్నారు.

ఈ ఏడాది డిసెంబర్ 11వ తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు నాంపల్లి తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం ఆడిటోరియంలో పురస్కారం ప్రదానం చేయసున్నట్టు ట్రిస్ట్ సభ్యులు చెప్పారు.

ప్రముఖ స్వాతంత్య నమర యోధులు, గ్రంథాలయాద్యమ నాయకులు మజికొండ భూపతిరావు, సతీమణి చంద్రమ్మ పేర్లతో ఆయన కుటుంబ సభ్యులు ఏర్పాటు చేసిన ఈ ట్రిస్ట్ నుంచి ప్రతీ ఏడాది సాహిత్య, కళా రంగాలలో విశిష్ట కృషి చేసిన వారికి ‘కీర్తి శిఖర’ పురస్కారాన్ని అందించాలని కుటుంబ సభ్యులు నిర్ణయించినట్టు ట్రిస్ట్ సభ్యులు తెలిపారు.

భూపతి చంద్రమ్మ దంపతులకు ఒక కుమారె, ఐదుగురు కుమారులు యం. లక్ష్మీకాంతరావు, బి.నర్సింగ్రావు, యం. విజయ్కుమార్, యం. వేదకుమార్, యం. అశోక్కుమార్, కుమారె యం. శకుంతలాదేవి.

- దక్షన్స్యాన్

ప్రాదరాబాద్ లో తెలంగాణ సాహితి 4వ ఫెస్ట్ 14, 15, 16 డిసెంబర్ 2019

తెలంగాణ సాహితి ప్రతి సంవత్సరం నిర్వహించే లిటరరీఫెస్ట్ ఈ సాలి ‘తెలుగెత్తి జైకింట్లు’ అంతర్జాతీయ సంస్కృతును 2019 డిసెంబర్ 14-16 తేదీలలో హైదరాబాద్, సుందరయ్య విజ్ఞానకేంద్రంలో నిర్వహించున్నారు. ఈ సంస్కృతులో తెలుగుభాషా వికాసానికి విశేష కృషి చేసిన శతాధిక సాహిత్యకారుల జీవితం, సాహిత్యంపై పత్ర సమర్పణలు, పుస్తక ఆవిష్కరణలు, కవిసమ్మశిలనలు, కళాప్రదర్శనలు తచ్చితర కార్యక్రమాలంటాయి.

ఫోన్ : 9948 78 7660 / 88977 65417

ఆవిష్కరణ

బక్కి పదం
బక్కి తూటా
తూటాలస్తీ వరుసగా
వాక్య నిర్మాణం

వాక్యం
జనవాక్యై నినదిస్తుంటే
సిల్చుతమైన వాక్యం వెనుక నుస్తు
భావజాలం వ్యాప్తి

వాక్యం
ర్ధంథమై
ఇప్పు పూల వాసనోలే
సమాజమంతా విస్తరిస్తే
వోలిక మార్పు అనివార్యం

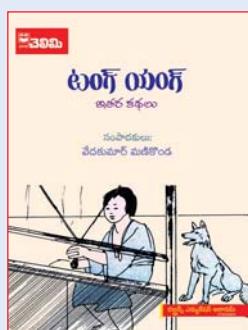
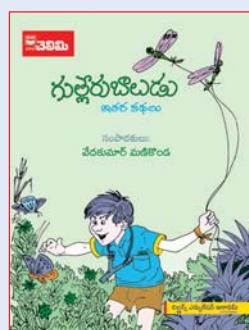
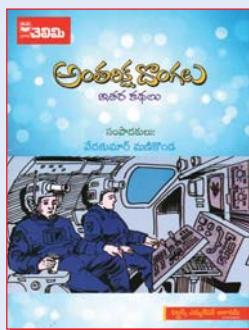
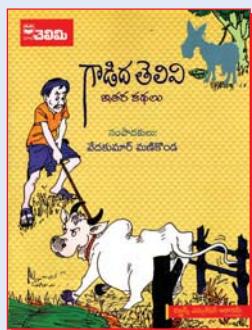
ర్ధంథంలో
బక్కి పద్దు
బక్కి పథాన నడిపిస్తుంటే
అన్ని పథాల గమ్యం
తర్వం వైపు సాగితే
చివరికి ముద్దాడు గమ్యం

గమ్యం
పాడిచే పాద్యోలే
అవిష్కరణ ఒకే తెరపై

- గిరి ప్రసాద్ చెలమల్లు

m : 9493388201

e : gpchelamallu@gmail.com

చిల్చున్న ఎడ్డుకేపనల్ అకాడమీ ఆధ్వర్యంలో బాలచెలిమి ప్రచురించిన 'గాడిద తెలిపి', 'అంతర్జాత్యాయిలు' (2018 నవంబర్), 'శుద్ధిర్భజీబడు', 'టంగ్ యంగ్' (2018 డిసెంబర్) అనే నాలుగు కథల పుస్తకాలు వెలువడినందుకు సంతోషం ప్యక్షం చేస్తున్నాము. ప్రతులు కావళ్ళిన వారు ఈ క్రింది చిరునామా నుండి పాందవమ్మను.

విడి ప్రతి వెల: రూ.30/-

'Bhoopathi Sadan' 3-6-716, Street No.12, Himayathnagar,
Hyderabad-500029, Telangana. Mob: 9030626288

మరియు

- Nava Telangana ● Manchi Pustakam
- Nava Chetana ● Navodaya Book House

బాల చెలిమి పిల్లల మానపత్రిక 52 పేజీలు రంగులతో డిసెంబర్ మాసం నుండి మీ చేతుల్లోకి.

తెలంగాణ ఉద్యమానికి పాట ఒక వరం

- ప్రేస్ అకాడమీ చైర్‌మన్ అల్లం నారాయణ
- ఎందెందు వెతికినా గోరటి కనిపిస్తారు : తీవ్రస్థితిలో చైర్‌మన్ అల్లం నారాయణ
- తెలుగు వర్షాలో గోరటి వెంకన్ రచనల ఆవిష్కరణ సభ

గళి సిన్నది.. గిరిబోళ కథ పెద్దది... అయ్యానివా నువ్వు అబ్బోనివా తెలంగాణకు తోటి పాలోనివా... వానొచ్చునమ్మా.. వరదొచ్చునమ్మా, వరదతోపాటు వఱకొచ్చేనమ్మా.. అంటూ పాడినా, పట్ల కస్తురు పెడుతుందో కనిపించని కుట్టులా.. నా తల్లి బండి అవుతుండో కనిపించని కుట్టులా.. అంటూ పాట రాసినా అది గోరటి వెంకన్ కే చెల్లింది. ప్రఖ్యాత రచయిత, గాయకుడు గోరటి వెంకన్ పాడిన పాటలు తెలుగు ప్రజల మృదుయాలను నిత్యం మీటుతునే ఉంటాయి. గోరటి పాడిన పాటలు వేటికవే ఆణిముత్యాలంబో అతిశయోక్తి కాదు. గోరటి వెంకన్ రాసిన వల్లంకి తాళం, ‘పూసిన పున్నమి’, ‘ది వేవ్ ఆఫ్ ది ల్రైసంట్’ పుస్తకాల ఆవిష్కరణ సభ నవంబర్ రెన తెలుగు యూనివర్సిటీలోని ఆడిటోరియంలో జరిగింది.

ఈ కార్యక్రమంలో తెలంగాణ ప్రేస్ అకాడమీ చైర్‌మన్ అల్లం నారాయణ, తీవ్రస్థితిలో చైర్‌మన్ ఫుంటా చక్కపాణి, అంధ్రజ్యోతి సంపాదకులు డా.కె.శ్రీనివాస్, డైరెక్టర్ ఆర్.నారాయణమూర్తి, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహీత డి.శివారెడ్డి, కవి యాకుబ్, కథా, నవలా రచయిత బండి నారాయణస్టోమి, కథా రచయిత అప్పుల్చయుడు, కేంద్ర సాహిత్య యువ పురస్కార గ్రహీత పసునూరి రవీందర్, అంధ్ర సారస్వత పరిపత్త కార్యదర్శి జె.చెన్నయ్య, విల్వన్ సుధాకర్, తీఆర్పి చైర్‌మన్ మణికొండ వేదకుమార్, కాక్షియ యూనివర్సిటీ మాజీ వీసీ బన్న అయిలయ్యతో పాటు పలువురు రచయితలు, కవులు,

కన్నడ సాహిత్యవేత్త ప్రి. పొచ్. ఎస్. శివప్రకార్,
గోరటి వెంకన్, భాదర్ మొహియదీన్

కళాకారులు పాల్గొన్నారు.

తెలంగాణ ఉద్యమానికి పాట ప్రాంగం: ప్రేస్ అకాడమీ చైర్‌మన్ అల్లం నారాయణ

తెలంగాణ ఉద్యమానికి పాట ఒక వనరైందని తెలంగాణ ప్రేస్ అకాడమీ చైర్‌మన్ అల్లం నారాయణ పేర్కొన్నారు. గోరటి వెంకన్ ముందుమాటలు, ఆయన చెప్పన్న విషయాలను చదివితే వెంకన్ ఇంత గొప్పవాడా, ఇంత సంక్లిష్టత గలవాడా, ఆయన్ని అర్థం చేసుకోవడంలో ఆయన విషపు కవినా.. ఇలా అనేక విషయాలు

దాగి ఉన్నాయా అనిపిస్తుం దన్నారు. మొత్తం కవిత్వం, పాట భిన్నమైన రాపాలు అని, ముఖ్యంగా తెలంగాణకు నంబంధించి, తెలంగాణ జీవితంలో భాగమైంది పాట అన్నారు. ధూం ధాం కంటే ముందు గోరటి వెంకన్ ఉన్నాడు తెలంగాణ వెంట ఉన్నాడు. కవులు ఎవరా స్పృశించని, రాయని మల్లమ్మ అడవుల గురించి గోరటి వెంకనే పాట రాసి ఔరా అనిపించాడు. వెన్నెల గురించి, వాగు గురించి, చెరువు గురించి ఏది రాసినా వైవిధ్యమే. తెలంగాణ పాట సాహిత్యంలో గోరటిది ప్రత్యేక ధోరణి అన్నారు. తెలంగాణ పరిణామ క్రమంలో పచ్చిన అన్ని మలుపుల్లో గోరటి వెంకన్ ఉన్నట్లు చెప్పారు. అందువల్లనే ఆయన కవిత్వంలో సజీవంగా ఉండి ముందుకు సాగుతున్నట్లు చెప్పారు. లచ్చుమమ్మ గురించి రాసిన పాట చాలా గొప్ప పాట అన్నారు. కవిత్వంలో అంతకు మించిన పాట తనకైతే కనిపించలేదన్నారు.

ఘంటా చక్రపాణి, అల్లం నారాయణ, దేవీప్రియ, అట్టడ అవల్మాయుదు, అర్.నారాయణమూర్తి, బండి నారాయణస్వామి, బన్న లలయ్య

గోరటి పుస్తకాలను ఇంగీషీలో చదివాలని ఎదురు చూశా :

టీఎస్ఎస్ చైర్మన్ ఘంటా చక్రపాణి

గోరటి వెంకన్ పుస్తకాలను ఇంగీషీలో చదివాలని ఎప్పటినంచో ఎదురు చూస్తున్నట్లు టీఎస్ఎస్ చైర్మన్ ఘంటా చక్రపాణి అన్నారు. ఇందు వలడు అందులేదు సందేహం వలడు.. ఎందెందు తెలికి చూసినా అందెందే కలడు గోరటి వెంకన్ అస్వది వాస్తవం అన్నారు. దేశంలోనే అత్యస్తుతి సాహిత్య పురస్కారం అయినటువంటి సరస్వతి సమ్మాన అప్పార్చు తీసుకుస్తుటువంటి కియారెడ్డి గారు గోరటి వెంకన్ పేరు తలచుకుంటే ప్రపంచంలోనే ఉన్నటువంటి కవితావైతాళికులు అందరూ స్వారణకు వస్తారని చెప్పడం గర్వకారణం అన్నారు. గోరటి వెంకన్ వెంకన్ లాగే ఉండాలన్నారు.

తెలంగాణ తనంత తానుగా ఎంచుకున్న గొంతు గోరటి వెంకన్ :

అంద్రజ్యోతి సంపాదకులు డా.కె.ల్రీనివాస్

ఆవిష్కరణ అనేది నిజంగా పుస్తకాన్ని తీసుకురావడం అనుకుంటాం కానీ, ఒక కవి చాలా క్రమ క్రమంగా ఆవిష్కరించి వుంటారని అంద్రజ్యోతి సంపాదకులు డా.కె.ల్రీనివాస్ అన్నారు. అలా రెండున్నర దశాబ్దాలుగా విచ్చుకుంటూ వచ్చిన కవి గోరటి వెంకన్ అన్నారు. ఒక పారకుడుగా, శ్రేతగా, అభిమానిగా తాను దగ్గరగా చూసినట్లు చెప్పారు. ఆ విచ్చుకోవడం ఇంకా పూర్తికాలేదని, అది ఇంకా విష్టతరూపంగా, సమస్త సృజనాత్మకత, సమస్త భావుకత, తాత్ప్రవ్యక్తి, చివరి అంచులకు చేరేదాకా అలా విచ్చుకుంటూ పోవాలని ఆకాంక్షించారు. గోరటి వెంకన్ ప్రతి పాట విన్నప్పుడల్లా ఎట్లా అర్థం చేసుకోవాలనే ప్రత్యుషమవుతున్నట్లు చెప్పారు. నా మటుకు అయిన తెలంగాణ చాలా మూగగా ఉన్నప్పుడు, తెలంగాణ తనంత తానుగా ఎంచుకున్న గొంతులాగ అనిపించిందన్నారు. గోరటి వెంకన్ కవిత్వం ప్రజల సాహిత్యం, ప్రజల కవిత్వం కావచ్చ కాని, అయిన శ్రేతలందరూ మధ్యతరగతి, ఆక్రాంత కలిగినవారేనన్నారు. మన చేత సీతాకోక చిలుకలను ఎగిరించి మనల్ని అనందింపజేస్తున్నట్లు చెప్పారు. తెలంగాణ ఉద్యమం, తెలంగాణ అస్త్రిత్వం, తన కేసం తాను రూపొందించుకున్న, తన కేసం తాను పెగుల్చుకున్న గొంతుగా వెంకన్ నిలిచినట్లు చెప్పారు. మరిన్ని పుస్తకాలను గోరటి తీసుకు రావాలని ఆకాంక్షించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన గోరటి వెంకన్ రాసిన వల్లంకితాళం పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించారు.

తెలంగాణ అంటే గోరటి వెంకన్ : కవి యాకుబ్

గోరటి వెంకన్ అంటే పాట అని, తెలంగాణ అంటే గోరటి

వెంకన్ అని కవి యాకుబ్ అన్నారు. వనపట్ల నుబ్బయ్య రాసిన కవితను యాకుబ్ చదివి వినిపించారు. సముద్రాన్ని, భూమిని వేరు చేయాలేం.. ఆకాశాన్ని, వేధావిని వేరుచేయాలేం.. పున్నమి పండువెన్నెలను ఆరబ్ధస్తే వెంకన్.. అంటూ ఆయన రాసిన కవితను చదివి వినిపించారు.

పాలమూరు పాలపిట్ల గోరటి : దైరెక్టర్ అర్.నారాయణమూర్

పాలమూరు తెలంగాణ పాలపిట్ల, ముద్దుబిడ్డ గోరటి వెంకన్ అని, తమ చిత్ర విజయాలకు గోరటి పాటలు ఎంతో కీలకపొత్త పోషించినట్లు దైరెక్టర్ అర్.నారాయణమూర్తి అన్నారు. గోరటి వెంకన్, గద్దర్, వంగపడ ఈ ముగ్గురూ ఎంతో గొప్పవాళ్లన్నారు. గోరటిలో ఎంతో మానవ కోణం దాగి ఉండన్నారు.

గోరటి ఇస్తుమైన పడియాలజీ ఉంటి : కవి భాదర్మోహిన్స్తీన్

కవి ఒకరు.. ఆవిష్కరిం అయ్యే పుస్తకాలు మూడు అని కవి భాదర్మోహిన్స్తీన్ అన్నారు. సంప్రదాయాన్ని గౌరవిస్తూ ముచ్చటగా ఈ ఆవిష్కరణ కార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటు చేసినట్లు తెలిపారు. గోరటి వెంకన్కు అన్ని రకాల పడియాలజీ ఉండని, అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదన్నారు.

సమాజం అనేబి రచయితను నిర్మిస్తుంటి :

కథా, నవలా రచయిత బండి నారాయణస్వామి

గోరటి రాసిన పుస్తకాల గురించి మాట్లాడితే, ఆయన గురించి మాట్లాడిసట్టేనని, ఆయన రాసిన పుస్తకాల గురించి మాట్లాడితే ఆయన గురించి మాట్లాడిసట్టేనని కథా, నవలా రచయిత బండి నారాయణస్వామి అన్నారు. వెంకన్ లాంటి కళాకారుడు నిమిత్త మాత్రుడు. ఆయన పుట్టిన కాలం, ఆయన పుట్టిన సమాజం అనేది ఒక రచయితను నిర్మిస్తుం దన్నారు. ఒక గొప్ప కవి గాని, ఒక రచయిత గాని పైనుండి ఊడిపడరన్నారు. అలాంటి గొప్ప వ్యక్తి సమాజం నిర్మించిన గొప్ప కవి గోరటి అన్నారు. గ్రామీణ వాదం కోసం వెంకన్ కొత్త కసరత్తు చేసినట్లు చెప్పారు.

సర్ప ప్రపంచాన్ని తమలో ఇసుమడింప చేసే శక్తి సాహిత్యానికే ఉంటి :

కేంద్ర సాహిత్య లక్షణాది అవార్డు రహ్మాత కె.శివారెడ్డి

వ్యక్తులను లోపలకి స్పీకరించే శక్తి వల్ల కవిత్వం వస్తుందని కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహీత కె.శివారెడ్డి అన్నారు. సర్ప ప్రపంచాన్ని తమలో ఇనుమడింపచేసే శక్తి సాహిత్యానికే ఉండన్నారు. వెంకన్ పాటలు చదివినప్పుడు తాను తిరిగి మళ్ళీ జన్మించినట్లు అనిపిస్తుందన్నారు. తద్వారా తనలో పునర్నీరూణ

కార్బోక్రమం జరిగినట్లు చెప్పారు. అయ్యతమైన సౌందర్యహాది, గొప్ప సోషలిస్ట్ వాది గోరటి వెంకన్న అన్నారు. కవిత్వం బతకమని, హాయిగా ఉండమని చెప్పండన్నారు. విశ్వజనీన కవి ఎవరన్నా ఉన్నారంటే అది వెంకన్న అన్నారు. ఏ ప్రాంతాన్నానా హత్తుకునే కవి గోరటి అన్నారు.

ప్రకృతి, మానవులను తేమంచేదే కవిత్వం : కవి అప్పుల్యాయుదు

సామూహిక వ్యక్తికరణ ఎంత అవసరమో, ఆ సమూహంలో ఉన్న విభిన్నమైన కోణంలోంచి గలి చిన్నదీ అనే పాట ఉధ్వవించినట్లు కవి అప్పుల్యాయుడు అన్నారు. ప్రకృతి, మానవుడు ఒకదానినికటి పరస్పరమైన ప్రభావిత స్వభావాన్ని వ్యక్తం చేసే విధంగా వెంకన్న పాటలు రాయడం అమోఫుం అన్నారు.

గోరటి ప్రజల్లోనే ఉండాలి : కవి, సినియర్ పాత్రికేయులు దేవిప్రియ

గోరటి వెంకన్నను చూపించాల్సిన రీతిలో చూపించలేదని, ప్రదర్శించాల్సినరీతిలో ప్రదర్శించలేదని తాను భావిస్తున్నట్లు కవి దేవిప్రియ అన్నారు. ఎక్కడాతే ఉద్యమాలు జరుగుతాయో అక్కడ కవులు పుడుతూనే ఉంటారన్నారు. మానవ హక్కుల వాగీయకారుడు, గొప్ప పాటలు పాడిన శ్రీధర్కు ఎలాంటి అవార్డులు రాలేదని, అవార్డులు రాసంతమాత్రాన బాధపడాల్సిన పనిలేదన్నారు. వెంకన్న ప్రజల్లో ఉన్నాడని, ఇంకా ప్రజల్లోనే ఉండాలని, ప్రజలకు అవసరమైన దారిచూపించగలిగిన కవిత్వాన్ని రాయాలన్నారు. ఇంతకంటే గొప్ప

గుర్తింపు ఏముంటుండన్నారు. గోరటి వెంకన్న గుళ్లు, గోప్పరాలు చుట్టూ తిరిగే కవిగా కాకుండా ప్రజాకవిగా ఎల్లకాలం ఉండాలన్నారు. **మనిషిని చూడను.. పూర్వ మానవుని బాధను చూస్తాను :**

కవి, గాయకుడు గోరటి వెంకన్న

ఒక దళితుడు బాధపడితే ఎంత బాధపడతానో.. బ్రాహ్మణులు బాధపడినా అదేరీతిలో బాధపడతానని కవి, గాయకుడు గోరటి వెంకన్న అన్నారు. మహాకవి కృష్ణశాస్త్రిలతోపాటు కవులందరి గురించి తాను చదువుకున్నట్లు చెప్పారు. తాను మనిషిని చూడనని, పూర్వ మానవుని బాధను చూస్తానన్నారు. ఆరు అరకల పెద్ద రైతు గురించి రాసినా, రాజ్యాధికారం కోసం పోరాదమని పాట రాసినా, నగ్గల్చరి గురించి పాట రాసినా, నగ్గల్చరి హింసను రాసినా, నగ్గల్చరి మానవతావాదం రాసినా అన్ని ప్రజలు పడే అవేదన నుండి వచ్చినట్లు చెప్పారు. బుడ్డుడి మానవతావాదం తనకు ఆదర్శం అన్నారు. ప్రపంచం అంటే ఏంటో తెలియని పరిస్థితిలో నన్న ఇంట్లో పెట్టుకొని ఇరవై రోజులపాటు అన్నం పెట్టిన అమ్మ లాంటి అమ్మ శిలాలోపిత అన్నారు. యాకుబ్ గారి పరిచయమే తనకు కొత్త జీవితం ప్రసాదించిందన్నారు.

- దక్షన్మ్యాస్, m : 9030 6262 88

e: desk.deccan@gmail.com

ఆత్మబంధువు - కవితా సంపుటి ఆవిష్కరణ

సాహిత్య, సాంస్కృతిక బంధు, పాలమూరు జిల్లా ప్రముఖ న్యాయహాది పల్లపురెడ్డి మనోహర్ రెడ్డి 75వ జన్మదిన వేడుకలను పురుషురించుకుని రూపొందించిన 'ఆత్మబంధువు' కవితా సంకలనాన్ని రాష్ట్ర ప్రాహింపన్, ఎక్కువ్, యువజన సర్వీసులు, సాంస్కృతిక, పురావస్తు శాఖ మంత్రి డాక్టర్ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్ ఆపిష్టరించారు. నవంబర్ 1న మహాబాబ్ నగర్ జిల్లా కేంద్రంలోని అంబేడ్కర్ కళాభవనలో జరిగిన కార్బోక్రమంలో ఆయన ఆపిష్టరించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాటల్చడుతూ పాలమూరు జిల్లాకే అణిముత్యమైన వి.మనోహర్ రెడ్డి పైన 75 మంది కవులు చక్కని కవిత్వం రాయడం శుభపరిణామమన్నారు. 75 వయసులో కూడా ఎంతో చలాకీగా ఉంటూ

తమలాంటి ఎందరికో స్వార్థిదాయకంగా నిలిచారన్నారు. ఒక మంచిమనిషి మీద కవితా సంకలనాన్ని రూపొందించిన సంపాదకులు డాక్టర్ భీంపల్లి శ్రీకాంత్ ను అభినందించారు. ఈ కార్బోక్రమంలో జి.పి.ఎ.ఎస్.శైర్పుర్ రవికుమార్, జిల్లా కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షులు ఒబేదుల్లూ కొత్తాల్, సింగిల్ విండ్స్ షైర్పుర్ కోరమాని వెంకటయ్య, మాజీ మార్కెట్ కమిటీ షైర్పుర్ రాజేశ్వర్, జిల్లా జె.ఎ.సి మాజీ షైర్పుర్ రాజేందర్ రెడ్డి, ఇంతియాజ్ ఇసాక్, వెంకట్టే మాస్టర్, డాక్టర్ చందోజిరావు, లయన్ లక్ష్మణ్, డాక్టర్ గుంటి గోపి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

- దక్షన్మ్యాస్

కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ కవిసమ్మేళనంలో పాల్గొన్న పాలమూరు కవులు

ఓచ్ కుమత గురువు గురునానక్ 550వ జయంతిని పురస్కరించుకుని ఈ నెల 8 నుంచి 11 వరకు పంజాబ్ రాష్ట్రంలోని ఇండ్స్-ప్రోక్ బార్డర్లోని కర్తార్ పూర్ కారిడార్ సమీపంలో గల దేరాబాబా నానక్ గురువు జాతీయ కవిసమ్మేళనంలో పాలమూరు జిల్లాకు చెందిన కవులు దాక్కర్ భీంపల్లి శ్రీకాంత్, దాక్కర్ గుంటి గోవిలు పాల్గొన్నారు. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ ఆర్ధవ్యాపారంలో పంజాబ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్వహణలో నవంబర్ 10న జరిగిన ఈ కవిసమ్మేళనంలో ఉమ్మడి రాష్ట్రం నుంచి వీళ్ళిద్దరే పాల్గొని కవితాగానం చేశారు. దాక్కర్

భీంపల్లి శ్రీకాంత్ “సంస్కృత సంపన్నుడు”, దాక్కర్ గుంటి గోవిలు గురువేశ్వరప్ప” అనే కవితలను చదివారు. వీరి తెలుగు కవితలను పంజాబ్ విశ్వ విద్యాలయం ప్రాఫెసర్ స్వరణ్ జిత్ సావి వంజాబ్లోకి అనువదించి చదివారు. అనంతరం వీరిని కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ కార్యదర్శి దాక్కర్ మన్మోహన్ సింగ్, మన్మోర్ సింగ్, జస్వంత్ జాఫర్, ప్రాఫెసర్ స్వరణ్ జిత్ సావిలు ప్రశంసాప్రతిం, నగదు పురస్కారంతో సన్మానించారు.

- దక్కన్ మ్యాన్

చందాదారులుగా చేరండి... చేల్చించండి...

పారకులకు, రచయితలకు, పరిశోధకులకు... నమస్కులు.

తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భంలో పుట్టిన తెలుగు మాసపత్రిక దక్కన్ లాండ్ ఏడేళ్ళు పూర్తి చేసుకొని ఎనిమిదవ సంవత్సరంలోనికి అడుగు పెడుతున్నది. తెలంగాణ సాధన ఉద్యమ సమయంలో ఉద్యమానికి దిశా నిర్దేశం చేసేలా ఎందరో ప్రముఖుల వ్యాసాలను అందించింది. టీఆర్ఎస్ 'చర్చ' సారాంశాలను ప్రజల్లోకి తీసుతేశ్చింది. తెలంగాణ భావజాలాన్ని బలోపేతం చేసింది.

స్వరాష్ట అవిర్ాపం తర్వాత దక్కన్ లాండ్ తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణంతో తనమైన పొత్తును పోషిస్తున్నది. తెలంగాణ తనమైన అమ్మిత్తాన్ని కాపాడుకోవడానికి, మరింత పరిపుష్టం చేసుకునేడానికి దోహదం చేస్తున్నది.

ఈ నేపథ్యంలో సామాజిక అంశాలతోపాటు, చరిత్ర, సాహిత్యం, వివిధ చేతివృత్తుల కళారూపాలు, వైపుణ్యాలు, వారసత్వం, పర్యావరణం, పర్యాటకం లాంటి అంశాలపై కథనాలను వెలువరి స్తున్నది కథ, కవితలు, పుస్తక పరిచయాలు, సమీక్షలు విశ్లేషణలతో మీ ముందుంచుచున్నాము. ప్రజా సంక్లేషమం కోసం జరుగుతున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను ప్రజల దృష్టికి తీసుకెళుతుంది. 2012 సెప్టెంబర్లో ప్రారంభమైన పత్రిక ఇప్పటి వరకూ మీ అందరి సహకారాలతో కొనసాగుతూ వస్తుంది. ఇప్పటికే ఎంతో మంది మిత్రులు, శ్రేయోభిలాషులు, తమ చందాలతో పాటు, చందాదారులను చేర్చించడంలో తమ సహకారాన్ని అందిస్తున్నారు. వారికి ధన్యవాదాలు.

అయినప్పటికీ పత్రిక నిర్వహణ కష్టసాధ్యంగా ఉంది. దక్కన్ లాండ్ మనండరిది. పదికాలాల పాటు పత్రిక సజ్ఞావుగా వెలువదే బాధ్యత మన అందరిది.

చందా పూర్తయిన వారు తమ చందాలను రెన్యూవల్ చేసుకుని కాంప్లింమెంటరీ కాపీలు అందుతున్న వారు కూడా చందాదారులుగా చేరి, మిత్రులను చేర్చించి సహకరిస్తారని ఆశిస్తూ...

ధన్యవాదాలతో... మీ
- మణికొండ వేదకుమార్
సంపాదకులు

చందా వివరాలు:

వార్లిక చందా :	రూ. 300
2 సంాలకు :	రూ. 600
దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట ఎంట, మనీయార్డర్, చెక్ లేదా నగదు రూపంలో చందామొత్తం చెల్లించవచ్చు.	

చిరునామా :

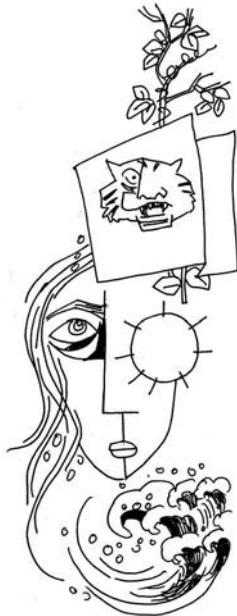
DECCAN LAND :

"CHANDRAM" 3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029, Telangana
Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail:desk.deccan@gmail.com www.deccanland.com

దక్కన్ ల్యాండ్ బ్యాంకు భాతా వివరములు:

Name	: DECCAN LAND
Bank	: KOTAK MAHINDRA BANK
A/c No	: 7111218829
IFSC Code	: KKBK0007463
Branch Code	: 007463

ఇది వరకు సీరియల్గా వచ్చి సంవత్సరం తరువాత మళ్ళీ కొనసాగే దీర్ఘ కవిత
“అప్పుడప్పుడు” మళ్ళీ ఈ 9వ భాగంతో కొనసాగుతుంది. -ఎడిటర్

అప్పుడప్పుడు - 9

దాలి పాడుగుతా
పలుకలించే

చెట్టు చేమా
కొమ్మలను అల్లుకున్న తీగలు

తమలో తాము

ఆలపించుకునే

రాగాల గునగునలు

ఆక్షణ్యానికి

ఎంతో ఆతురతగా

విషయాన్ని

చేరడానికి

మనసుపడే ఆదుర్త

భీనికి ఆచి అంతం లేదు

ఒకసారకడు

మరోసాలకడు

ఎక్కడా శార్యోత మొఖంలేదు

అలలు అలలుగా కబిలే
మజలీలే మజలీలు

కాంతులీనే కళ్ళపై
నిలిప్పతా పరదాలు
ఉదయం
కళ్ళలో
కాంతి కిరణాలు
సాయంకాలం
మెత్తమెత్తటి
వెన్నలూంటి వెలుతురు

లోకమంతా గాలించే
ఆలోచనా లోతులు
మనసును రంగరిస్తాయి
ఎశ్చి పస్తీ జల్లులో
ఎంత స్వేచ్ఛ
పెరుగుతున్న కొఱ్ఱ
ఎన్నెన్ని ఆశలు
చిక్కవి సమయం
అతలాకుతలం
అస్తీ నింపాచిగా
జిలగిపోతోంటాలు
అవి
ఎవ్వలి ఆమోదముద్రకు
లోంగపు

మరీయాత్త
మరీ బిత్తమైనది
పర్మితం కూరుకవోతుందా?
ఎవలికి వినబడకుండా
చెపుల్లికి పోకే
ఎన్నెన్ని సందేశాలు
మోగి మోగి
ఆగిపోయిన పిల్లగాలి
విశ్రాంతి కోలింబి
ఆడోల్ఫ్ పై దెబ్బ పడడానికి
జంకోక్క క్షణకాలమ్
మిగిలి ఉంబి

పులితల
గోడకు అతక్కుపోయి
గాంప్రీస్తున్నట్టుగా
అనిపిస్తుంది
చచ్చి పోయి చర్చంగా మిగిలినా
భయానకమైన
దాని మొఖం మారలేదు.

ఇప్పుడు
కాస్త విశ్రాంతి కావాలి
చల్ల చిలుకుతున్నప్పుడు
చిమ్ముతున్న తుంపిర్రలా
శలీరంలో ఏదో తెలియని
వేడి వఱకు

కోలికలను అభిగమించిన
ఒక మర్యాదరమైన జీవితం
ఎంత హోస్టాప్సుదం
ఎంతెంత విషాదం
ఈ సన్నిహితాలన్నింటినీ
భారమితిలా పట్టుకునే
ప్రయత్నం!

ప్రతి అవకాశం
అవసరాన్ని తీర్చే
క్రమంలో
కదుల్లుంది
సందేహాలేదు
జీవితంలో వాంచ
నిద్దేశిస్తుంటుంది
నిధుంటువుని
కించిచ్చిబి ఎక్కులుగా
చబివిస్తుంటుంది.

ఎవరు మాత్రం ఏం చేయగలరు
దాన్ని
అనుసరించడం తప్ప
ఉండి ఉండి
కోలికా భగ్గన మండుతుంది
మనసును అతలాకుతలం చేసి
ఒక్కోసాలి
ఆత్మన్యానతకి దారితీస్తుంది.

నమ్మిన నిజాలను
అనుభవాలు ఇచ్చిన
ప్రసాదాలను
నింగి నుండి నేలపరక
పరుస్తూ పోతుంటే
ఎక్కుడో
చిరునామా పోగొట్టుకున్న
అనుభూతి

తెలిసీ తెలియని అనుభూతి
ఆస్త్రీ తెలిసి
గింతిలో పడే చాకచక్కం

ఈ పయనం
నిజంగా
ఎంతించే అబ్బిరషైనది
ప్రత్యేకమైనది
ఎన్నో వింతలను
నిలువెల్లా ప్రసవించేబి
ప్రవచించేబి

ఆ కాలువను
నాలోకి విసినేసుకుంటూ
అంతా కలగా పులగంగా
అందని తారా విశేషంగా
గుభేర్ గుభేర్
గుండెదడ పెరుగుతుంబి
అంతా అస్వష్టంగా
అభద్రంగా
ఎన్నో అంతస్తులపై నుండి
కింబికి దూకుతున్నట్టుగా

హుడావుడిగా
అడుగులు వేసే
ఈ చిందు
భూగోళానికి
జీవితం శీద
బోల్లించుకున్న
భూగోళానికి

పనికి
పాటకు
వేటకు
అంతిమ
గాటుకు
ఆక్షరాల
ఆర్తికి
అనురాగపు
దీప్తికి
అసాచేలి
రాగపు కొనుకు
మనుగడను
ప్రశ్నించే
కాలపు
గాలానికి
గాలిలో
కొట్టుకవచ్చే
గానానికి
ఎగిరే
గాలిపట్టాన్ని

-ఖి. నరసింగరావు

పారశాలల్లో మంచినీళ్ళ గంట - రోజుకి రెండుసార్లు-గోవా ప్రభుత్వ నిర్ణయం

చదువుల ఒక్కిడికి గురయ్యే విద్యార్థులు నిర్ణిత సమయాలలో తరచుగా మంచినీరు తాగటం అవసరం. ఎక్కువ నీరు తాగితే బాటూంకి వెళ్ళపలసివుస్తుందని బాలికలు నీళ్ళు తాగటం మానేస్తున్నారు. ఇది విద్యార్థుల ఆరోగ్యంపై తీవ్ర ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపి వారి ఆరోగ్యార్గయ్యలకు కారణమవుతుంది. దీని నివారణ కోసం కేరళ ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న విధానాన్ని పలురాష్ట్రాలు స్వార్థిగా తీసుకున్నాయి. గోవా ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలోని అన్ని ప్రభుత్వాలు, ప్రవేట్, ఎయిడెడ్, అన్వయిడెడ్ పారశాలల్లో నిత్యం తాగునీరు గంటను రెండుసార్లు మోగించాలని, రెండవ, ఆరవ పీరియడ్లలో రెండు నిమిషాలు కేటాయించాలని నిర్ణయించడం అభినందనీయం. ఈ స్వార్థితో దేశంలోని అన్ని పారశాలల్లో దీన్ని అమలుచేసి, విద్యార్థులకు తగిన మంచినీటి సౌకర్యం, మూత్రశాలల వసతిని కల్పించాల్సిన బాధ్యత అన్ని రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలమీద ఉంది.

గోధుమ రంగు పిల్లి

శాయంకాలం కాలేజీ నుండి ఇంటికి వస్తూ సెల్లర్లో స్వాస్థీ పొర్కు చేస్తుంచే వాచ్చమెన్ రూం ముందర పోలీసులు అప్పార్ట్‌మెంట్ జనాలు బయటి జనాలు గుమిగుడి ఉండటం చూసి ఏమైందంటూ వెళ్ళి చూడునుగడా.. రాజవ్వ వెల్లకిలా పడుకొని ఉంది.. నెత్తికాడ దీపం.. అంటే రాజవ్వ “రాజవ్వ” అరుపు నా గుండెల్లోంచి వచ్చి గొంతులో చిక్కుపడి పోయింది. బైటికి మాత్రం పీలగా ‘రాజవ్వ’ సన్మటి స్వరం నాక్కుడా వినపడలే..

ఈ మధ్య జిరిగిన పరిణామాలతో.. కాసింత ముఖంగానే కనిపిస్తున్న రాజవ్వ ఇంత తీప్రంగ నిర్భయం తీసుకుంటుందనుకోలేదు.

ఏంది అన్యాయం

రాజవ్వ.. రాజవ్వ అని ఏడుస్తూ పక్కన కూలబడ్డాను..

ఎవరెవరో ఏమేమా మాట్లాడుతున్నారు.

“పిల్లలు లేరన్న మనాది తోనే గట్ట ఉరేసుకుందేవో రాజవ్వ”.. ఎవరో ముసలామె.. వెనకకి తిరిగి చూస్తే పక్కింటి వాచ్చమెన్ తల్లి ..

“పిల్లలు పుట్టకుంటె ఉరేసుకుని సొవాల్సు..

ఎంత చెప్పినా ఇనకుండ అన్న బిడ్డను తెచ్చుకొని సాక్కుంటనే ఉండే.. ఇప్పుడు అన్యాయం చేసి పాయె”.... ఏం జరగనట్టే చాలా మామూలుగ మాట్లాడుతున్నదు. రాజవ్వ మొగుడు చంద్రప్ప.... ఏ మాత్రం బాధా పశ్చాత్పాలు ధ్వనించి చంద్రప్ప స్వరం నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఇంతలో పోలీస్ కానిస్టేబుల్ “మీరు లేవండి మేడమ్.. శవాన్ని పోస్తే మార్మెకు తీసుకెళ్లాలి” అని మమ్మల్ని పక్కకు జరిపి శవాన్ని తీసున్నదు...

“అమ్మ.. నువ్వు లేక పోతే నేనెట్ల బతకాల్సు” అని పద్మ గట్టిగ ఏడుస్తున్నది.. నిన్న మొన్న జ్వరంతోని కన్న తెరవని పిల్ల తఱోజు పాపం ఏడుపే ఆహారం! ఏడుపే మందు! గా వెక్కి వెక్కి.. ఏడుస్తున్నది.

పద్మ రాజవ్వ అన్న బిడ్డ.. అన్న వదిన పొలంలో పొక్క కొట్టి చనిపోతే రెండేనుండి తనే తెచ్చి సాకుతున్నది.. వరసకు మేనత్తెనా “అమ్మ” అని పిలిపించు కుంటున్నది..

రాజవ్వను అంబులెన్స్ ఎక్కించి ఆస్ట్రోటికి తరలించే ప్రాక్రియ మొదలైంది. పద్మ ఏడుపు ఇంకా ఎక్కువైంది.. నా గుండెలు నా లోపలే తెగిపడుతున్నాయి అన్నంత భారంగా.. బాధగా..

పాపం పద్మ.

మేడమ్... ఈ రాజవ్వను గురించి మీకు తెలిసినంత వరకు చెప్పండి అడిగాడు కానిస్టేబుల్, ఏం చెప్పాలి... ఎంతని చెప్పాలి.... రాజవ్వ గురించా? రాజవ్వ పడిన వేడన గురించా? చెప్పుంటే పయసు, వృత్తి పరిచయాలు నా ఇంట్లో పనిమనిషిగ చేస్తుంది. అప్పార్ట్‌మెంట్ వాచ్చమున్ భార్గగా రాసుకున్నాడే గానీ.. ఆమె బాధల గురించి చెప్పేంత కారణాలేందని అడగలేదు. రికార్డు చేయలేదు. అంతలోనే “ఈ అమ్మాయికి ఆరోగ్యం బాగా లేదట కదా.... ఆస్ట్రోటికి, భాననానికి ఈ అమ్మాయి అవసరం లేదు. అతడాచ్చేంత వరకూ ఈ అమ్మాయిని చూసుకోండి మేడమ్”..... అభ్యర్థన కన్నా ఆర్డర్స్ ధ్వనించేలా.. చెప్పాడా ఎన్.ఐ. ముందర అంబులెన్స్ లో రాజవ్వతో పాటు చంద్రప్ప వెనక పోలీస్ జీపు....

పద్మను బుజ్జిగించి, బతిమాలి నా ప్లాట్లోనికి తెచ్చుకునేసరికి చీకటి పడింది. ముందుగదిలో తైటు వేసి నేనట్లు సోపాలో కూలబడిపోయిన. పద్మ నేల మీద పడి ఏడుస్తున్నది..

“పాపం.. పద్మ.. తల్లి దండ్రులను పోగొట్టుకుని. ఆశ్రయ మిచ్చిన అత్తను పోగొట్టుకుని.. నా మనసు ఐదేండ్ర జ్ఞాపకాలను నెపురేస్తుంది. దుఃఖిస్తూనే.....

* * *

అప్పార్ట్‌మెంట్ కట్టేటప్పుడే మేం బుక్క చేసుకున్న ప్లాట్ క్రిక్కెట్ చూడటానికి వచ్చే వాళ్ళం నేనూ సురేంద్ర.. ఔతు బెటరాఫ్... అక్కడే నీళ్ళు కొట్టే పనిచేస్తున్న రాజవ్వతో పలకరింపులు. పరిచయాలు. ఈ ఇంట్లో చేసినప్పటి నుండి నాకు పని మనిషిగా కన్నా.. పనికొచ్చే మనిషిగా మారిపోయింది రాజవ్వ.. ఇద్దరం ముప్పె ఐదుదాటిన వాళ్ళమే కాక మా ఇద్దరి కామన్ పాయింట్ పిల్లలు లేకపోవడం. పెట్టే దశబ్బార్ దాటినా మాకున్నలోటు గురించే ఎక్కువగా మాట్లాడుకునే వాళ్ళం.. రాజవ్వ భర్త చంద్రప్ప పేరుకే అప్పార్ట్‌మెంట్ వాచ్చమన్. పగలంతా బయట బలాదూర్ తిరిగొచ్చేవాడు. వాచ్చమన్ పనీ, పనిమనిషిపనీ ఒక్కతే చకచక చక్కబెట్టేది.. ప్రయవేట్ ఉద్గోగాలు చేసే మా ఆయన సురేంద్ర వాళ్లితో విసిగిపోయి ఊర్లో వ్యవసాయాలు, రాజకీయాలనుకుంటూ ఇక్కడి రావడం తగ్గించాడు. ఇంకా పచ్చి నిజంలా చెప్పాలంటే పిల్లలు లేరనే నాబాధను చూడలేక నన్ను చదివించి, నాకు ఉద్యోగం వచ్చేదాకా వేచి చూసి నాకోగూడు ఏర్పాటు చేసి వెళ్ళాడు. పిల్లలు కాలేదనే బాధ సురేంద్రకెందుకో అంతగా

లేదేమో. నేను పండించే పంట తిన్న వాళ్ళంతా నా పిల్లలే అంటాడిస్తుడు. స్థితిప్రజ్ఞడా?... ఏమో.... నేను సాయంత్రం ఇంటికొచ్చింది మొదలు నా దగ్గర కాసేపు ముచ్చట్లాడేది. బాగా చీకటయ్యాక కిందకెళ్ళేది రాజమ్ము.....

* * *

ఒక రోజు చిన్న పిల్లి కూనును తీసుకొని నా దగ్గరికొచ్చింది “ఈ పిల్లికూనకాలికేమా దబ్బు తగిలినట్లుంది. కూలబడి పోతున్నది.. కొంచెం పాలు పొయిమ్మా... అన్నద్ని ఒక గిన్సు వెతికి కాసిని పాలు పోసిన.. అదిమొదలు అదేగిన్నె.. అట్లనేపాలు, పెరుగన్నం.. మురిపెంగా పెరిగింది పిల్లి పిల్ల మా మధ్య.. కాకపోతే దబ్బుతగిలిన కాలు సొట్టపోయిందని రాజవ్య దాన్ని కుంటి అని పిలిచేది.. అట్లా అన్నద్నని ‘క్యాపీ’ అని పిలిచేదాన్ని:

రండెళ్ళక్కితం రాజమ్ము ఒక రోజు వాళ్ళ ఊరికి పోయింది. ఏదో ఆపత్తిందని.. పది రోజులకొచ్చింది. వచ్చేటప్పుడు మేనకోడలు పద్మను వెంట తెచ్చుకుంది. ఆ రోజు నా దగ్గరి కొచ్చి పెద్ద దు:ఖ సముద్రాన్ని ఈదిని. అన్న పదిన చనిపోయారనీ, వద్దను చేరీదుడానికి అమ్మ తరపున, నాన్న తరపున అన్నదమ్ములేవరూ ముందుకు రాలేదనీ.. చెప్పి వలపోసి దు:ఖించింది. పద్మను ఇక తానే పెంచుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నా తొమ్మిదో తరగతి మర్మలో ఉండని ఏదైనా నశ్శాల్లో చేర్పించమని అడిగింది. ప్రయాత్తుంమీద కిలోమీటర్ దూరంలో ఉన్న గపర్చుమెంట్ స్కూల్లో చేర్పించిన. పద్మ వచ్చిన దగ్గర్నుండి రాజవ్యలో కొత్త జీవమొచ్చింది. మాటిమాటికి ‘నా పిల్లకిది కావలే. నా పిల్లకడికావలే’ అనేది.. నాకు మాలతీ చందూర్ నవల ‘శతాబ్ది సురీడు’ గుర్తుకొచ్చేది.

నా పిల్ల అనే భావన ఎంత తీపి.. ఎంతబాధ.. ఎంతమాయ....

నాకూడా నా క్యాటీతో బంధమేర్పుడి పోయింది. కాలు బాగాలేకపోయినా కారిడార్లో తిని అట్లా అట్లా కింద తిరిగాచేసి. అనుకోకుండా ఒక రోజు ఒక గోధుమరంగు పిల్లి క్యాటీని తరుముతూ వచ్చింది. కారిడార్లో క్యాటీ అరుపులకు బైటికొచ్చి చూసి గోధుమరంగు పిల్లిని తరిమిన.. లేకపోతే క్యాటీని మీదపడి రక్కదే.. గోధుమరంగు పిల్లి నుండి నా క్యాటీని కాపాడుకోవడం నాకు నిత్యకృత్యమైంది.

రోజులు గడుస్తున్నయి. ఈ నడుమెందుకో రాజవ్య మొకంల దిగులు మబ్బులు కమ్ముకుంటున్నాయి. మాట్లాడుకుంట మాట్లాడుకుంటనే ఏదో ఆలోచన పడిపోతున్నది. చాలాసార్లు గమనించిన. సాయంత్రం ముచ్చట్లు చెప్పునే హరాత్తుగా మధ్యలో ఆగిపోయేది. నేను మాట్లాడుతుంటే మత్తుగా ఊ కొట్టేది. పద్మను

బంటరిగా పదిలి పెట్టుట్టేదు..

అసలేప్పెందని నిలదీసాను.. కాసేపు నసిగినా మెల్లగా విషయం చెప్పుకొచ్చింది. పద్మ వచ్చిన ఒక సంవత్సరం దాకా బాగానే చూసుకున్న చంద్రప్ప, ఈ మధ్య పద్మ కాలేజీ చదువుల కొచ్చాక అదరోలాగ చూస్తున్నడంట. అయిన దానికి కాని దానికి పిల్లను తాకడం రాత్రిపూట బయట మంచంలో పడుకున్న వాడల్ల లోపలి కొచ్చి పద్మ పక్కలో పడుకోవడం. ఇదేమంటే ‘మనవిల్లే’ కదా అంటున్నడంట.

‘నిన్నగాక మొన్న పడుకున్న పిల్ల మీద కాలేసి ఎదమీద చెయ్యిసి పడుకున్నడమ్మా... ఏన్ని బొండ బెట్టా అని ఏట్టింది. రాజవ్యను ఓ దార్చి ఆ రోజు నుండి పద్మను నా ప్లాట్లో పడుకోబెట్టుకుంటున్నా..

* * *

అప్పట్టుండీ రాజవ్యను ఇంకోలా హింసించడం మొదలు పెట్టాడు చంద్రప్ప, పద్మ వయసు కొచ్చింది. తనకిచ్చి పెళ్ళిచేయమని..

నెత్తిని పిడుగు పద్మట్లుంచ్చింది రాజవ్యకు. పడగనిదన ఉన్నట్లే ఉండని నా దగ్గర వాపోయింది. “ఈ కాస్త ఇంటర్ అయిపోనివ్వు ఇంజనీరింగో, డిగ్రీనో చదివితే ఏదైనా హస్టల్లో వేద్దామని ఓదార్చిన రాజవ్యను. ‘ఇదపిల్లను ప్రతి క్షణం కాపాడుకోవాల్సా.. మరీ ఇంత అన్యాయమా.. సాంతమనుషులు కూడ చెరింద్రు’..... అని ఏట్టేది..

పద్మకు మొన్ననే ఇంటర్ ఫస్టియర్ పరీక్లుపోయినయి నిన్న ఉదయం వని చేయడానికొచ్చినపడు పద్మకు జ్వర మొచ్చిందని చెప్పింది. రాజవ్య.. కొంచెం బ్రెడ్, పాలు ఇచ్చి తినిపించమని చెప్పి తేరుకున్నంక డాక్టర్ దగ్గరికి తీసుకుపొమ్మని చెప్పిన.

పద్మను పలకరిద్దామని వాచేమెన్ రూంలోనికి తొంగిచూస్తే మగతనిద్దలో ఉన్నట్లుంది, స్పాట్ వాల్వ్యేప్సెన్కు వెళ్ళేముందు.

వచ్చేటప్పుడు చూడునుగడా.. రాజవ్య రూంముందల కూర్చుని ఏడుస్తున్నది. ఏమైందని అడిగిన గాబారాగా..

“ఏం చెప్పమన్మా! పైన ప్లాట్లోల్లు పిలుస్తున్నరని.. మల్లిప్పుడే వస్తుగడాని పది నిమిషాలు పైకి పోయమ్మా.. పద్మ పండుకున్నది గడాని తలుపుదగ్గరికి పెట్టి పోయిని.. పదినిమిషాలల్ల హొచ్చి చూతును గదా.. మా పాపిష్టి ముండాకొడుకు తలుపులు దగ్గరికి పిల్లమీద కూసున్నడు.. అది భయ్యానికి అరవ జోతే నోరు మాసిండు గట్టిగ.. ఆ భయానక సన్నిహితం చెప్పలేక విలివిలాడింది రాజవ్య.. “మరేమి చేసినవు” అడిగిన.. “బైలీకెల్లగాట్టి తలుపులేనుకున్ననమ్మా.. ఇంకేమిచేతు తల్లి..” నెత్తికి చేతులు బెట్టి ఏడుస్తున్నది.

“బైలీసు కంపైంట్ ఇద్దామా”... అని అడిగిన.....

“దరిద్రపు ముండాకొడుకు-ఉల్లానోరేసుకుని అరిచి నానా

పంచాతి చేస్తడు. నా పిల్ల ఆగమైందని ప్రచారం చేస్తడమ్మ.. అని ఏడ్చింది. “జరగనిదాన్ని.. జరగకుండా ఆపుతున్నదాని.. జరిగిపోయిందని ప్రచారం చేస్తడా.. అబ్బా. వాడు చచ్చిపోతే బాగుండు”. లోపల్నే అనుకోబోయి పైకి అన్నావేమా “జౌమ్మా.. గట్టయితేనే బాగుండు”

అన్నది రాజవు

ఎమైనా సరే ఇంగ చంద్రపును ఇంట్లకి రానిప్పనని తీర్మానించుకుంది.

తలచిందొకటి...

జరిగింది మరొకటి..

రాత్రి పెద్దగొడవైందట..

చంద్రపు రాజవ్వని కొట్టడట.. తెల్లవార్లూ ఏడ్చిందిట పాపం.

జ్వరం తగ్గని పద్మ ఈ రోజు పొద్దునే నాదగరి కొచ్చి ఏదన్నా టూబైట్ ఉంటే ఇవ్వమని అడిగింది. టూబైట్ ఇచ్చి ఇక్కడే వేసుకోమని చెప్పి కొంచెంటి, బ్రెడ్ ఇచ్చి ఇక్కడే తినమన్నాను.

వెళ్లూ.. వెళ్లూ.. చెప్పింది పద్మ..

రాజవు రాత్రంత ఏడుస్తానే ఉందని..

ఈ రోజు పనిచేయడానికి రాదేమానని..

నేనొక్క దాన్ని....

నాకేమంత పనుంటదని..

రాజమ్మెన్నే.. ఆ మాటా.. ఈ మాటా...

మాట్లాడితే నాకింత రిలీఫ్....

రాజవు సమస్య ఎలా పరిష్కారమైతదా అనుకున్న..

ఇంతలోనే..

ఇలా అనంబద్ద మ ముగింపు ఇస్తదనుకోలేదు..

ఆలోచనల నల్లని రంగు పులుముకొని ఇంకో ఆలోచన లేకుండా చేస్తుండగా.. క్యాటీ మూలుగు వినిపించింది. కారిడార్లో....

గబుక్కున పెళ్ళి చూడ్దునగడా.. క్యాటీ మీద గోధుమరంగు పిల్లి దర్జాగా కూర్చుంది.. ఇష్ట.. ఇష్ట.. ఇష్ట.. విచిత్రంగా క్యాటీ నుండి ఏ ప్రతిఘటనా లేదు.

ఏ ఆలోచనలు లేకుండా తలపేసాను..

బలవంతంగా కళ్ళు మూసుకుని పడుకున్నా....

కలలాంటి కలత నిద్రలో పడ్డా, క్యాటీ....

గోధుమరంగు పిల్లి.. చంద్రపో....

X X X

పద్మ ఆ రోజు నుండి నాదగరీ ఉండేది.

నేను బైటికి వెళ్ళినా తను ఇంట్లోనే

ఉండుని చేపేదాన్ని.. ఇతర షాట్లు

వాళ్ళ పిలిస్తే వెళ్ళేది..

చిన్న చితకా పని చేసేదేమా..

ఉన్నట్లుండి మా అమ్మ చేసిన పని నేను కూడా చేసుకుంటానమ్మ.. నాకు కాలక్షేపమూ, డబ్బులొస్తాయన్నది.. నాకిష్టం లేకపోయా పనిలో పడితే ఆలోచనలకు తెరిపి ఇచ్చినట్లయితదని సరేనన్నా.. కాలేజీకి సెలవులాయే.. మళ్ళీ కాలేజీ తెరిచేలోగా తనకేదో దారి వెతకాలని నిర్ణయించుకున్నా..

స్పృట్ వ్యాల్యూయేషన్ రేపు అయిపో తుందనగా... సురేంద్ర నుండి ఫోన్ ఆరోగ్యం బాగాలేదు. ఒకసారి రమ్మని అర్జంటుగా.... నేను కూడా ఈ సెలవుల్లో వెళ్ళేదే... కాక పోతే ఒక రోజు ముందు.

ఊరికి వెళ్ళేనరికి...

సురేంద్ర దాదాపు అచేతనంగా..

అతిగా పొగతాగే అలవాటున్న వాడు...

ఆ పొగలోనే మాయమయ్యాడు నిమోనియాతో...

ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకున్నాం నేనూ సురేంద్ర...

పిల్లలు లేని మా బంధం రాను రానూ... పేలపైంది...

సురేంద్ర నాకే బాధా లేదంటూనే

విపరీతంగా సిగరిట్లు తాగి ఆత్మదహనం చేసుకున్నాడు..

ఎంతో అభిరుచితో పెంచుకున్న తోటలు.. పొలాలు.. అన్నింటినీ ఉన్నవళంగా పదల లేక.. రాలేక... రెండు నెలలు అక్కడే ఉండి... కొన్ని పరిష్కారాలతో కొన్ని నిర్ణయాలతో తిరుగు ప్రయాణమయ్యాను. దారి పొడవునా పడ్డును ఇక్కెన నా బిడ్డగా తలుచుకుంటా వచ్చాను. .. పద్మ ఇక్కెన నాతో ఉంటుందని నాతో నేనే నిర్ణయించేసుకుని వచ్చాను...

సెల్లార్లోకి అడుగు పెట్టి లివ్స్ లోకి ఎక్కబోతుంటే... చంద్రపు అతి వినయంగా నమస్కారం పెట్టి మోటర్ ఆన్ చేసున్నాడు.. వాచుమన్ రూంలోకి తొంగి చూడ్దును గదా.. పడ్డు మామిడికాయలు తింటూ స్టూర్ట్ ఫోన్లో ఏదో చూస్తుంది.. నన్ను చూసి సిగ్గు పడుతూ ఒకసారి బైటికొచ్చి లోపలికి పోయి వాంతి చేసుకుంటుంది. బైటు ఉన్న చంద్రపు గబగబాలోపలి కొచ్చిపడ్డతల పట్టుకుంటున్నదు నాకెందుకో ఆసహ్యంగా ఉంది. ఆప్టోర్మెంట్ కొచ్చి షాట్ తలుపుతీసి క్యారిడార్లోకి తొంగి చూస్తే క్యాటీ పక్కన రెండు గోధుమ రంగు పిల్లి పిల్లలు. నా మెదడంతా శూన్యమైంది..

ప్రకృతి లక్ష్మణులు వికృతంగా కళ్ళుముందే కనపడుతుంటే.. నువ్వేమి చేయలేవు.... అపగలిగే కర్త.. కర్త.. క్రియ.. ఏదీ నీవు కాలేవు.. కావుకూడా.. ఇది మాయా ప్రపంచం.... జయించలేనంత మాయా ప్రపంచం.

- కోట్ల వనజాత

m : 7981686254

e : kotla9440233261@gmail.com

స్వార్థిదాయకంగా నివిచిన బాలల కథారచనా కార్యశాల

17 సప్తమి 2019న ఆంధ్రప్రదీ గ్రామర్ స్కూల్లో తెలంగాణ

సాహిత్య అకాడమి సౌజన్యంతో డా. మాడభూషి రంగాచార్య స్వారక సమితి నిర్వహణలో 'బాలల కథారచనా కార్యశాల' కార్యక్రమాన్ని మాడభూషి లలితాదేవి నిర్వహించారు. వివిధ పారశాలలకు చెందిన ఉపాధ్యాయినీ ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

అధ్యక్షులు, తెలుగుశాఖ ఉపాధ్యాయులు విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన ఆచార్య సూర్య ధనంజయ్ ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్నారు. పిల్లల, కథలు ఎలా రాయాలో ఉపాధ్యాయుల కథలో కూడిన కథల ద్వారా సందేశం ఇచ్చారు.

సాహిత్య అకాడమి బాల సాహిత్య పురస్కార గ్రహీత వోక్కాపు వెంకటరమణ పిల్లలకు హోస్పిటారిత కథలు ఏ విధంగా రాయాలో తమ మిమికీ ద్వారా, ఇంద్రజాల విద్య ద్వారా చాలా హోస్పిటారికంగా వివరించారు.

ఉపాధ్యాయుని, బాలసాహితీవేత్త పైడిమప్రి గిరిజ విద్యార్థులు ఒత్తిడిల నుండి దూరం కావాలంటే హారికి వచ్చిన ఆలోచనలను చిన్న చిన్న కథలు, కవితలు రాయాడం ద్వారా తగ్గించుకోవచ్చని విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహక పూర్వకమైన సందేశం ఇచ్చారు.

తెలంగాణ విశ్వవిద్య మహిళా పురస్కార గ్రహీత (బాలసాహిత్యం) డా. సిరి క్రమ పద్ధతిలో కథారచన ఎలా చేయాలో విద్యార్థులకు

వివరించారు.

బాల సాహితీవేత్త అధ్యక్షులు పిల్లలలోకం డా.వి.ఆర్.శర్మ కథ రాయాలంటే కథా పస్తువు కుతూహలంగా ఉండాలని వివరించారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఆంధ్రప్రదీ గ్రామర్ స్కూల్, హైదరాబాద్ పట్టికస్కూల్, శ్రీ విద్యా సెకండరీ స్కూల్, యల్.బి.స్కూల్, జాస్పన్ గ్రామర్స్కూల్, సెంట్ జోస్ప్స్ స్కూల్, పి.ఆర్. విద్యాలయం జెఫ్టీప్లైస్కూల్ - బోల్లారం, జెఫ్టీ ప్లైస్కూల్ సీతాఫల్మండి మొ. పారశాలల నుండి 88 మంది విద్యార్థినీ విద్యార్థులు ఎంతో ఉత్సాహంతో కథల పోటీలో పాల్గొన్నారు. వివిధ రకాల కథలను రాశారు.

పైడిపల్లి మోహన్ కార్య నిర్వహణాధికారిగా నిర్వహించారు. సి. భవానిదేవి, శీలా సుభద్రాదేవి, బాల బాలికలకు స్ట్రిఫికెట్లు ఒప్పమతి ప్రదానం జిరిపారు.

ముగింపు సభకు విచ్చేసిన ప్రముఖ రచయిత్రి శీలా సుభద్రాదేవి పిల్లలు తప్పకుండా సాహిత్యాభిరుచి కలిగి ఉండాలని, పర్యావరణ రక్షణను పెంచాలని కోరారు. బాల సాహితీవేత్త ప్రముఖ రచయిత్రి సి. భవానిదేవి నేటి పిల్లలే రేపటి రచయితలు, రచయితులుగా ఎదగాలని, సృజనాత్మకంగా కథలు రాయాలని అన్నారు.

-సమ్యద్ బైజర్ భాష, m : 9030 6262 88
e: desk.deccan@gmail.com

మాకు

నడక నేర్చిన ఆ వేక్కు
అచేతనంగా వాలిపోయాయి..
మూడుతరాల మా పెద్దర్వాజ
మా చేతుల్లోనే బలగిపోతోంది..
జండుడు భారాన్ని మోసిన మా ఎనగర
పుడమితల్లి ఒడిలోకి కుంగిపోతోంది
ఇన్నాళ్లు..
వెలుగుపూలు పూయించిన
మా ఇంబి దీపం
జంతలోనే భీకటి నింపి వెళ్లిపోతోంది

ఉత్తముడూ.. ఉదాత్మడినీ
కోల్పోయిన చలతపేణీ
నాలాగే మానంగా రోభిస్తోంది..
మరుజష్టంటూ ఉంటే..నాన్న
మల్లా నీ కడుపులనే పుట్టాలచినుందే.. భాష..

-నాంపల్లి సుజాత,
m : 9848059893
e : nampallysujatha@gmail.com

నాన్నా ఓ.. నాన్నా..

పిలుస్తునే ఉన్నాం..
నలుగురం నలుచిక్కులా
నాన్నా..లేమ్మంటూ
కుబిపేస్తున్నాం.. ఆత్తంగా
ఒక్కపోలి..

కళ్ళతెరవండంటూ..
ప్రాథేయ పడుతున్నాం ...ఆల్లిగా
మంచిల్లన్నా మింగండంటూ..
పెదాలని తడిపేస్తున్నాం..ఆరగా
నా పిలుపు..
నాన్నని చేలనట్టుంటి..
ఒక్కబుక్కా గుటుకుసు గొంతుజాలింటి..

మాకు

లోక్కాన్ని మాపిన ఆ కళ్ళ
గొజుగోళాల్లా మాలిపోతున్నయి
ఓటమే ఎరుగని నాన్న
ఏదిచేప్పాలని ఓడిపోతున్నాడు
మా పిలుపులు వినబడనంత
శున్నానికి వెళ్లిపోతున్నాడు
కళ్ళముందే
మంచురాయాగా బరువెక్కిపోతున్నాడు.

కన్నడ భాషలో 'ప్రజాకవి వేమన'

డా. ఎస్. గోపి రచించిన పిహెచ్.డి., సిద్ధాంత గ్రంథం 'ప్రజాకవి వేమన' కన్నడ భాషలోకి అనువాదమైంది. ధార్యాధ్రీ కర్ణాటక విశ్వవిద్యాలయంలోని పహోయాగివేమనపీరం వారు ఇటీవల దీనిని ప్రచురించారు. త్రేయశ్శాంగ్ దేవరాయ విశ్వవిద్యాలయ పూర్వ ఆచార్యులు డా. అర్ణ. శేఖాంగ్ అనువాదకులుగా పనిచేశారు. ఇదొక అపురూపమైన సాహిత్య వార్త. ఒక పిహెచ్.డి., థిసిన్, అందునా తెలుగు పరిశోధన గ్రంథం ఇతర భాషలోకి వెళ్ళడం అత్యంత అరుదైన విషయం. ఇదొక రికార్డు.

కర్ణాటక విశ్వవిద్యాలయం కులపతి(కులపతి గళ) ప్రాఫెసర్ ప్రమోద భీ గాయ ముందుమాట రాస్తూ కన్నడంలోని సరజ్ఞని లాగే వేమన ఒక 'జనపర కవి' (అంటే ప్రజాకవి), సంతకవి (అంటే యోగి కవి) అనీ, సామాన్య జనులకు లోతైన సూక్తులనందించిన మహానుభావుడనీ, అతని పైన ప్రామాణిక పరిశోధనతో వెలువడిన తెలుగు గ్రంథాన్ని కన్నడంలోకి తెచ్చుకోవడం ముదాపహమనీ, ఇది తులనాత్మక అధ్యయనానికి తోడ్పుడుతుందని గోపి గారి పైన ప్రశంసల జల్లు కురిపించారు. వేమన పీరం సంచాలకులు డా. హెచ్.బి. సీలగుండ ఒక తెలుగు పరిశోధన గ్రంథం కన్నడ అనువాదాన్ని పీరం ద్వారా ప్రచురిస్తున్నందుకు తన సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేశారు.

గోపి గారి 'ప్రజాకవి వేమన' మొదటి సుందిరికార్యలు సృష్టిస్తూనే వచ్చింది. 1979 లో అంటే నలభై యేళ్ళ కిందట వెలువడిన ఈ గ్రంథం ఆ రోజుల్లో ప్రామాణిక పరిశోధనగా పేరు తెచ్చుకుంది. అచ్చుపుస్తకాలతో ఆగక తాళవప్త గ్రంథాల మూలాల్లోకి వెళ్లి, విశేష పరిశుషు కోర్చు తీర్చిన రచనగా గౌరవానికి నోచుకుంది. ఇంత వరకు విశ్వవిద్యాలయ తెలుగు శాఖలన్నింటినుంచి దాచాపు నాలుగు వేల థిసీస్సులు వచ్చాయని ఒక అంచనా. వాటిలో ఓ ఇరువైదాకా పరమ ప్రామాణికమై, పరన పాతవాల్లో నలుగుతూ, ఉటింకింపుల కాలవాలమై పరామర్శ గ్రంథాలుగా (Reference books) నిలిచాయని కాలం చెబుతున్న తీర్పు. వాటిలో 'ప్రజాకవి వేమన' అగ్రదేశిలో నిలవటం విశేషం. గోపి గారి ఈ పరిశోధన గ్రంథం ఇప్పటి వరకు అరు ముద్రణలు పొందింది. నాకు తెలిసినంత వరకు తెలుగు థిసీస్సుల్లో ఇన్ని ముద్రణలు పొందిన గ్రంథం ఇంకోటి లేదు. ఇది మరొ రికార్డు.

'ప్రజాకవి వేమన' తొలిసారి 1980 లో అచ్చయ్యంది. మూడు నెలల్లోనే వెయ్యి కాపేలు చెల్లిపోయినై. తర్వాత రెండో ముద్రణ గోపిగారే సాంతంగా వేసుకున్నారు. అనంతరం 2000, 2005, 2012, సంపత్సురాల్లో విశాలాంధ్ర వారు ప్రచురించారు. అలాగే రెండేళ్ళ త్రితం ప్రజాశక్తి వారు ప్రచురించారు. ఇప్పుడు వారే ఏడో ముద్రణగా ప్రచురించారు. ఈ పరిశోధన వల్ల గోపి గారికి విశేషభ్యాంతి లభించింది. 'వేమన గోపి' అంటూ వేమన ఆయన ఇంటి పేరుగా మారిపోయాడు.

చేసిన పని పరంగా ప్రసిద్ధి కలగడం ఆ పని నాణ్యతకూ దానికి లభించిన పారికాదరణకూ నిర్దరసంగా భావించవచ్చు.

ఈ కన్నడానువాదానికి అనుకూలమైన నేపథ్యాన్ని గురించి ఒకలీ రెండు మాటలు. 17 వ శతాబ్దానికి చెందిన వేమన దళ్ళిణి భారతంలోని చాలా ప్రాంతాల్లో పర్యాటించాడనడానికి దాఖలాలున్నాయి. ముఖ్యంగా కన్నడ దేశంలో. ఉత్తర కర్ణాటక, బహురా, కోలార్ జిల్లాలు, బెంగళూరు ప్రాంతాల్లో ఎందరో తెలుగు వారున్నారు. ఎన్నో వేమన అర్పమాలున్నాయి. లక్షల సంఖ్యలో వేమన భక్తులున్నారు. 10, 12 తరువాతగా తెలుగు మరిచి పోయినా వేమనను ఆరాధిస్తున్నారు.

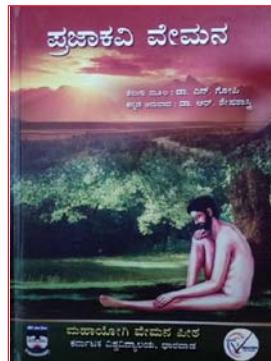
అల్లరచిల్డరగా తిరిగి వేమను మనసు మార్చి యోగిగా పరిప్రచురక కారణమైన వేమను వదిన వేమారెడ్డి మల్లమ్మ' కన్నడ దేశంలో

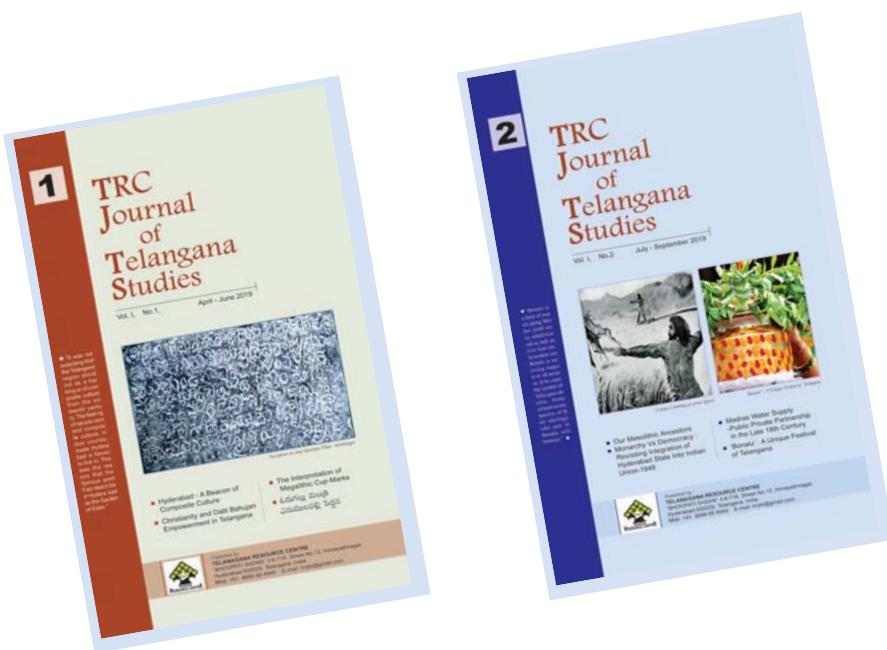
నిత్యవ్యాజలందుకుంటున్నది. వేమను ప్రేమికులు కర్ణాటకలో ఇప్పుడ్డాక ఓటుబ్యాంకు. గోపాగారు ఇటీవల బెంగళూరులోని 'విధాన సాధ' లో వేమన పై యావత్తి ప్రజాప్రతినిధుల ముందు ప్రసంగించి, అప్పటి ముఖ్యమంత్రి సిద్ధరామయ్య చేతుల మీదుగా సన్మానం పొంది వచ్చారు. అప్పటి రివెన్యూ మంత్రి హెచ్.కె. పాటిల్ చౌరాత్తోనే వేమన పీరం స్థాపన జరిగింది. ఆయన పినతండ్రి ఎన్. అర్ణ. పాటిల్ 400 వేమన పద్యాలను కన్నడంలోకి అనువదించి ప్రచురించారు. యోగి జీవితం గడిపారు.

ఈ సందర్భంగా ఒక విషయాన్ని గుర్తు చేసుకోవాలి. ఉత్తర భారతదేశంలో ఆ మాటకొన్ని యావధ్యారతంలోనే కబీరు కన్నడ ప్రాచుర్యం మరే కవికి లేదు. హిందీలో ఉండటం వల్ల కూడా అది సాధ్యమయ్యాంది. వేమన పద్యాలు కబీరుదోషోల కన్నడ ప్రామాణికమై, పరన పాతవాల్లో విమిటో గాని ఆయన ఇంటినే సరిగ్గా గెలవలేక పోయాడు. తెలుగు సమాజమంతా ఆత్మిమర్య చేసుకోవలనిన విషయమిది. వేమన హిందీలోకి అనువదించబడితే అప్పిల భారతకవిగా మారి పోతాడు. కబీరు, వేమన ఇద్దరూ సంత్త కవులే. 17 వ శతాబ్దం నాటి కీళి వ్యాప్తశిలను తూర్పురా బట్టిన వారే. వేపధారులను దునుమాడి త్తాత్త్వ స్ఫుర్తం కోసం పాటు వడిన వారే. ముఖ్యంగా నేటితరం జీవన సంక్లోభంలో పడి కొట్టుక పోతున్న తరుణంలో వేమను ప్రభోధాల అవసరం చాలా వుంది. తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని సాహితీ సాంస్కృతిక సంస్థలు దీనిపై దృష్టి పెట్టలపసివుంది.

ఆచార్య గోపి ఏకకాలంలో కవిత్వాన్ని పరిశోధనూ అత్యస్తు స్థాయికి తీసికెళ్లిన భావుకసంపన్నడు, విద్యత శేముషీ దురంధరుడు. పరిశోధన కృషితో వేమనను భాషా సరిహద్దులను దాటించినందుకు ఆయనకు తెలుగు వారు రుణపడి ఉన్నారనేది నిర్వివాచాంశం.

- **డా. గిన్నారపు అదినారాయణ,** m : 9949532456
e : prof.ngopi@gmail.com

జర్నల్ అఫ్ తెలంగాణ స్టడీస్-తైమాసిక

TRC Journal of Telangana Studies

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ (TRC) ఆధ్వర్యంలో 'టీఆర్స్ జర్నల్ అఫ్ తెలంగాణ స్టడీస్' తైమాసిక జర్నల్ (జూలై-అక్టోబర్ రెండవ సంచిక) వెలువడింది. దీనికి ఒయ్యా మాజీ ప్రాఫేసర్ అడపా సత్యనారాయణ ఎదిటర్గా, తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ చైర్యన్ మణికొండ వేదకుమార్ పట్టిషర్గా ఉన్నారు. ఈ జర్నల్ ఇంగ్లీష్, తెలుగు భాషల్లో ప్రచురితమవుతుంది. తెలంగాణ చరిత్ర, సంస్కృతి, సాహిత్యంపై ప్రముఖంగా వచ్చిన వ్యాసాలను ఈ జర్నల్లో ప్రచురిస్తారు. టీఆర్స్ జర్నల్ అఫ్ తెలంగాణ స్టడీస్ (TRC Journal of Telangana Studies)లో వివిధ రాష్ట్రాల నుండి ఎమినెంట్ స్కూలర్స్ రాసిన పరిశోధన పత్రాలను ప్రచురిస్తారు. మేధావులైన ఎడిటోరియల్ బోర్డు పర్యవేక్షణలో ఈ తైమాసిక జర్నల్ అక్షర రూపంగా వెలువడుతుంది. తెలంగాణ రాష్ట్ర చరిత్ర, అర్థయాలజీ, ఆర్ట్ అండ్ లిటరేచర్, హారిటీస్ మొదలైన సామాజిక అంశాలపై విస్తరంగా, పరిశోధనాత్మకంగా వ్యాసాలను క్రోడీకరించి వాటిని ప్రపంచంలోని పలు యూనివర్సిటీలకు అందించేందుకు కృతనిశ్చయంతో ఉంది.

Books for reviews may be sent to the postal address:

"BHOOPATHI SADAN" 3-6-716, Street :12, Himayathnagar,
Hyderabad-500029, Telangana.

Mob: +91 8686 66 4949

email: trcjts@gmail.com

Subscription:

- Individual (India) : Rs. 250/issue;
- Institution (India) : Rs. 400/issue;
- Foreign Individual : US\$ 65/issue;
- Foreign Institution : US\$ 70/issue;
- Annual Subscription Rs. 800/-
- Annual Subscription Rs. 1,500/-
- Annual Subscription US\$ 260
- Annual Subscription US\$ 280

ACCOUNT DETAILS:

A/C Name :

Telangana Resource Centre

Bank Name :

Telangana Grameena Bank

A/c. No. : 79009067970

IFSC No. : SBIN0RRDCGB;

Branch Code : 229

సినారె సాహితీ పరిమళం

అధునిక తెలుగు సాహితీ విసీలాకాశంపై డా. సి. నారాయణరెడ్డి (1931-2017)ది చెరిగిపోని వెన్నెల సంతకం. కవిత్వాన్నే తన మాతృభాషగా చేసుకొని చివరి క్షణం పరకు సాహితీ స్పజన చేస్తూ ఈ లోకాన్ని వీడిన ధన్యజీవి. పరిశోధకునిగా, అధ్యాపకునిగా, కవిగా, సినీ గేయ రచయితగా, ఉత్తమ ప్రసంగ కర్తగా, వ్యాఖ్యాతగా, పాలనాదక్షణిగా ఇవన్నింటినీ మించి సమన్వయ హిమవత్పరుత శిబరం వంచి వ్యక్తిత్వంతో మానవత్వపు పరిమళాలను వెదజల్లిన మనిషి, అక్షరోపాసకుడు, బహుముఖ ప్రజ్ఞాతాలి డా. సి. నారాయణరెడ్డి. తెలుగు సాహిత్యానికి సరికొత్త గ్రామర్సన్దిన సాహితీవేత్త, తెలంగాణకు తొలి జ్ఞానపీఠాన్ని సముప్పాంచి పెట్టిన అపర శ్రీనాథుడు డా. సి. నారాయణరెడ్డి. దాదాపు తొంపై వసంతాలు జీవించి తణ్ణాధిక గ్రంథాలను వెలువరించి తను అడుగుపెట్టిన ప్రతి రంగంలో తనాన్ని ప్రత్యేక ముద్రను వేసిన స్వార్థి ప్రదాత డా. సి. నారాయణరెడ్డి. ఆయన ఈ ప్రపంచాన్ని వీడి దివికేగిన సందర్భంలో దేశంలోని చాలా విశ్వవిద్యాలయాలు, కళాశాలలు, సాహితీ సంస్థలు, వ్యక్తులు ఆయన స్వరంలో ఆయన స్పజించిన సాహిత్యాన్ని పునర్వ్యాపాంకనం చేసే ప్రయత్నం చేశారు. ఆ కోవలోనే ఉస్కానియా విశ్వవిద్యాలయం తెలుగు శాఖ తన శతాబ్ది ఉత్సవాల్లో భాగంగా ‘సినారె సాహితీ వైభవం’ పేర రెండు రోజుల జాతీయ సద్భుత్వం 30, 31 ఆగష్ట 2017)ను నిర్వహించి దేశంలోని పలు విశ్వవిద్యాలయ ఆచార్యులచే విలువైన ప్రసంగాలు చేయించి అవస్త్వ వాయిలీసం కాకుండా పుస్తకరూపంలో పొరకలోకానికి అందించింది. ఈ గ్రంథంలోని పాతిక వ్యాసాల్లో డా. సి. నారాయణరెడ్డి బహుముఖ సాహితీ స్వరూపం కనబడుతుంది.

డా. సి. నారాయణరెడ్డి జీవితంలోనే గొప్ప మేలిమలుపు ఆయన సినిమా పాటల రచయితగా అవసరించడం. సినిమా పాటలకు కావ్యారవాన్ని తీసుకొచ్చిన విశిష్ట కలం ఆయనది. తన బాల్యంలో విన్న హరికథలు, బుప్రకథలు, పొలం పనుల్లో పాడుకునే పల్లెపదాల నుంచి బాణీలను కూర్చి సినారె సినిమా పాటలను మరింత వినసాంపూర్ణ తీర్చిదిద్దరు. అచార్య ఎండ్రూల్ సుధాకర్ సినారె సినిమా గీతాల వైభవం’ లోతైన పరిశీలనతో సాగిన వ్యాసం. “సినారె చేతిలో మాటలు వైనమ ముడ్డల్లా ఒదిగిపోతాయి. ఆయన బహుభాషాకోచిదుడు. లయ రహస్యాలు తెలిసిన సంగీత మర్జుజ్ఞుడు. సినిమా పాటల్లో సాహిత్యం ఏముంటుందిలే అని పెదవులు

విరిచేవారికి నవరసాల మధువులందించారు. సినిమా పాటలలో సందేశం కనిపించదే అని నొనలు చిట్టించే వాళ్ళకు నూతన సందేశాలతో కూడిన అభ్యుదయ గీతాలు వినిపించాడు. సినారె సినీగీతాలకు మానవీయమైన విలువల్ని అపాదించాడు. కోట్లాది మంది తెలుగు శ్రోతుల్ని మెప్పించి ఆబాలగోపాలాన్ని రేడియోల డగ్గరికి రప్పించాడు. వెలయాలి మీద రాసిన దేశమాత పెదవివైన మాసిన చిరునవ్వులు..’, ‘ఈ నల్లని రాళ్ళలో.. ఏ కన్నులు దాగెనో..’, ‘సీ చరణ కమలాల నీడయే చాలు ఎందుకోయా స్వ్యామి బృందావానాలు..’, ‘చరణ కింకుణులు ఘల్లుఘల్లుమన..’, ‘రిమ్జిమ్ రిమ్జిమ్ హైదరాబాద్..’, ‘అన్నయ్ సన్నిధి అదే నాకు పెన్నిధి..’, ‘చెల్లాయి పెల్లికూతురూయైనే..’, భలే మంచి రోజు పసందైన రోజు..’, ‘ఎంత వారు గానీ వేదాంతులునానీ’ లాంటి పాటలను పేర్కొని వాటిల్లోని శిల్పి, ఛందో రహస్యాలనేగాక సినారె చేసిన ప్రయోగాలను కూడా ఎత్తిచూశారు ఆచార్య ఎండ్రూల్ సుధాకర్.

సినారె సినిమా పాటలు పండితులను, పామరులను సమ్మాహితల్ని చేస్తే ఆయన బోధన ఉస్కానియా విశ్వవిద్యాలయాలు విద్యార్థులను అయస్కాంతంలాగా ఆకషించింది. ‘గొప్ప అధ్యాపకునిగా సినారె’ అనే వ్యాసంలో డా. ఎవ్. గోపి సినారె అధ్యాపక జీవితాన్ని విశిష్ట బోధన, విలక్షణ వ్యక్తిత్వం అని రెండు భాగాలుగా వింగడించి విశ్లేషించారు. “సినారె గొప్ప బోధకుడు. అరవైల్లో డిగ్రీ విద్యార్థులు తండ్రోపతండ్రాలుగా అయన క్లాస్ రూములో కిక్కిర్చిన పోయేవాళ్ళ తెలుగు సెకండ్ లాంగ్వేజ్ కానివాళ్ళ కూడా మంత్రముగ్గం చేసే ఆయన పాటాన్ని వివిధానికి దూసుకొచ్చేవారు. తెలుగు పీరియడ్ కోసం సైన్స్ కాలేజీ నుండి ఆర్ట్ కాలేజీ వైపు పరుగులు తీసే గుంపుల వల్ల తెలిసిపోయేది ఆ రోజు సినారె క్లాసు వుందని.” అని ఆరోజుల్లో సినారె ఉత్తమ అధ్యాపకత్వాన్ని గురించి వివరించారు. “సినారె బోధకడిగా ఎంత గొప్పవాడో వ్యక్తిగా అంత జెచిత్యుం తెలిసినవాడు. విద్యార్థి వ్యాదయుమర్జుజ్ఞుడు. క్రమశిక్షణకు మారుపేరు.” అని ఆయన విలక్షణ వ్యక్తిత్వం గురించి వివరించారు. అంతేకాదు పారం చెప్పేటప్పుడు ఎలా చెప్పేవారో వివరిస్తూ ఇప్పటి తెలుగు అధ్యాపకులను ఉపయోగపడే ఎన్నో బోధనా రహస్యాలను విప్పి చెప్పారు.

సినారె ఏది రాసినా అందులో ఏదో కొత్తదనం కనబడుతుంది. అలాంటి ఒక ప్రయోగశిలీ వ్యాస సంకలనం ‘మా ఊరు మాటల్లాడింది’. సినారె పశుల పోషప్పతో మాటల్లాడిన సందర్భంలో దొర్రిన తెలంగాణ

పదాల సాగును వివరించారు “మా ఊరు మాట్లాడింది - తెలంగాణ భాషా సౌందర్యం” అనే వ్యాసంలో డా॥ గుమ్మన్నగారి బాలశ్రీనివాసమార్థి “మా ఊరు మాట్లాడింది సినారె బాల్య భూత స్ఫృతుల సమ్మేళనం. వ్యాసాల్ని చదివిసపుడు సినారె సాధించిన వ్యుత్తుత్తి అర్థమపుతుంది. మూలాలను అన్వేషించడం, వాటి ఛాయలు పూర్కవి ప్రయోగాల్లో ఉంటే వెనువెంటనే వాటిని వివరించడం సినారె అపార వ్యుత్తున్నతకు సూచిక. అధునిక కవిత్వాన్ని బెపోషపట్టిన ఆయన సంప్రదాయ తెలుగు కవిత్వ అధ్యయనంలోనూ అద్వితీయులని ఆర్థం అవుతుంది.” అని సినారె పాండితీ ప్రకర్షను వివరించారు.

సినారె ప్రధానంగా గేయకి అయినా వచన కవిత్వాన్ని కూడా విరివిగా రాసి 33 వచన కవితా సంపుటాలను వెలువరించారు. ‘తొలిదశ సినారె వచన కవిత్వం - పరిశీలన’ అనే వ్యాసంలో ఆచార్య రాచపాశెం చంద్రశేఖరరెడ్డి సినారె మొత్తం వచన కవిత్వాన్ని మూడు దశలుగా విభజించి 1952లో కవిగా మొదలైన సినారె తొలిదశ ((ప్రారంభం నుండి 1980)లో చూపించిన వస్తవేమిద్యాన్ని; ఆయన అభ్యుదయ దృక్పథాన్ని వివరించారు. నిజానికి సినారె కవితా ప్రయాణంలో ఈ దశ చాలా సంక్లిష్టమైంది. ఈ దశలో ఒక కవిగా సినారె ఎలా స్పుందించారు? ఎవరి వైపు నిలబడ్డారో రాచపాశెం సోదాహరణంగా వివరించారు. ‘సమసమాజకామన, మార్పునకు ఆపోనం, భౌతికవాదం, మిర్చనాత్మక వాస్తవికత, విరసం - సినారె, ప్రత్యేక సమైక్య రాష్ట్రోద్యమాలు - సినారె, బంగార్దేశ అవతరణ - సినారె, మతోన్నాదం - సినారె శీర్షికల కింద సినారెను అంచనా వేయడానికి ప్రయత్నించారు. “ఒక రాష్ట్రం రెండు రాష్ట్రాలు కావాలంటే వ్యతిరేకించిన సినారె, ఒక దేశంగా ఉన్న పాకిస్తాన్ నుండి బంగార్దేశ విధిపోవాలంటే ఆ ఉప్పుమానికి మధ్యదురు పలికారు” అని సినారె చూపిన దైదీభావాన్ని ఎత్తి చూపారు రాచపాశెం.

తొలినాళ్ల నుంచి కూడా సినారె కాలంతో పాటు కలిసి నడిచే కవి. డా॥ ఎన్. రఘు సినారె వచన కవిత్వం - సమకాలీనత వ్యాసంలో సినారె “వర్ధమాన కాలాన్ని నిశితంగా పరిశీలిస్తూ తన అనుభవంతో సామాజిక పరిణామాలపై ఆలోచనాత్మక వ్యాఖ్యానం చేశారు. మనుషుల జీవితాలపై, సామాజిక పరిణామాలపై అత్యంత ప్రభావాన్ని చూపుతున్న రాజకీయ వ్యవస్థలోని ప్రతికూల విధానాలు, లోపాలను ఎత్తిచూపుతూ కవికుండె చైతన్యాన్ని లోకంలో విస్తరించే ప్రయత్నం చేశారు.” అని సినారె కవిత ప్రాసంగికతను వివరించారు. కాలాన్ని ఒరుసుకుంటూ సినారె ఎలా తరలిపోయారో ఈ వ్యాసం సమగ్రంగా చర్చించింది.

బహుభాషా కోవిదు సినారె. తెలుగు, సంస్కృతం, హిందీ, జింగీషు, ఉర్దూ ఇలా బాహాపల్లీ పాండిత్యం సంపాదించిన వారు. అందుకే అటు సినిమా పాటల్లోనూ, ఇటు ఇతర అనువాద రచనల్లోనూ సినారెది అందే వేసిన చేయగా కనిపిస్తుంది. “సినారె అనువాద రచనలు”పై డా॥ ఎం. గేతావాణి విలక్షణమైన వ్యాసం రాశారు. “సినారె అనువాదకుండిగా మూలం నుండి యథాతథంగా

అనువదించకుండా మూలంలోకి పరకాయ ప్రవేశ చేసి అలపి అలపతో అద్భుతాలు సృష్టించారు. అది ఆయన ప్రయోగించే శబ్ద సౌందర్యం వల్ల సాధ్యపడింది.” అని సినారె అనువాదాలు ఏ కైలిలో సాగాయో వివరించారు. అంతేగాక సినారె స్వీయ రచనలు కూడా కొన్ని ఇతర భాషల్లో వెళ్లాయి వాటి వివరాలు కూడా పొందుపరిచారు ఈ వ్యాసంలో రచయిత్రి.

సినారె కీర్తిశేషులైన తరువాత ఆయన తెలుగు వారికి వదిలి వెళ్లిన సాహిత్యంపైన ఎంతో విశేషం జరిగింది. ఎన్నో సదస్సులు జరిగాయి. ఎన్నో పుస్తకాలు వెలువడ్డాయి. పలు పత్రికలు కూడా విఫి వ్యాసాలను, ప్రత్యేక సంచికలను విడుదల చేశాయి. అయితే వాటన్నింటిలో కెల్లా ఈ గ్రంథం ప్రత్యేకమైనది. దానికి కారణం వ్యాసాలన్నీ లభ్యతిష్ఠులు రాయడమే. దాని పల్ల వ్యాసాలకు ఒక ప్రామాణికత అశ్చింది. ప్రతి వ్యాసం ఇప్పుటి తరానికి చెందిన సాహిత్య విద్యార్థులకు ఒక నమూనాగా నిలిచే వ్యాసమేగాకుండా సినారె సాహిత్య దృక్పథాన్ని, ఆయన సాహిత్యంలో చేసిన వినూత్తు ప్రయోగాలను పట్టి చూపుతుంది. కర్మార వసంతరాయలు - వైశిష్ట్యం (ఆచార్య భమిడిపాటి విశ్వనాథీ), సినారె కావ్య వర్ణనలు (డా. పి. వారిజారాణి), సినారె గేయ నాటీకలు (డా. ఏలై విజయలక్ష్మి), విశ్వంభర కావ్యతత్త్వం (డా. చింతకింది కాశీం), మట్టి మనిషి ఆకాశం - సందేశం (డా. తిరుపతి భూక్య), మంటలు మానవుడూ - సామాజికత (ఆచార్య బన్సు లలయ్య), కవిత నా చిరునామా - సినారె కవితా దృక్పథం (డా. ఎన్. రజని), ప్రపంచ పదులు' - తాత్త్విక దృక్పథం (డా. సాగి కమలాకరరశ్రు) సినారె కవిత్వం - ప్రతీకాత్మకత (డా. వి. త్రివేణి), కలం స్వాగా కవిత్వం ప్రపచించిన ద్విపదులు (ఆచార్య కె. ఆశాజ్యోతిశి), సినారె విమర్శ - పరిశేధన వ్యక్తిత్వం (ఆచార్య పిల్లలమార్పి రాములు), జ్ఞాతీయ కవిగా సినారె (ఆచార్య కనిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి), సినారె లోకానబంధమే క్షేత్రబంధం (ఆచార్య మసన చెన్నప్పు), భాగీళమంత మనిషి బోమ్మ - వస్తురూప విలక్షణత (ఆచార్య వెలుదండ నిత్యానందరావు), సినారె జీవితం - వ్యక్తిత్వం (ఆచార్య శర్మ జ్యోతిశ్శార్మాణి), సినారె వాక్యాలు వయసు లేదు (ఆచార్య సూర్యాధనంజయ్య), పాటలో ఏముంది నా మాటలో ఏముంది - కవితాత్మకత (ఆచార్య పి. కనకర్మయ్య), సినారె సినీ గీతాలు - తెలంగాణ భాషా పదాలు (డా. కె. లావణ్య), సినారె యాత్రా చరిత్రలు (ఆచార్య ఎం. గోనాయాక్), లాంటి వ్యాసాలు సినారె నాహింది వ్యాసాలు. సినారె మూడు దశాబ్దాల పాటు ఆచార్యులుగా ఉన్న ఉన్స్టానియా విశ్వవిద్యాలయం తెలుగుశాఖ నుండి ఈ వ్యాస సంకలనం రావడం ముదావహం. సందర్భచితతం. దీనికి ఇత్తేధికంగా కృషి చేసిన ఆచార్య సూర్యాధనంజయ్యని, డా. ఎన్. రఘులును అభినందించి తప్పడు. సినారె అపార భమిడిపాటి విశ్వనాథీ మరోసారి ప్రతి సాహిత్య విధ్యార్థి చదివి ఆకర గ్రంథంగా దాచుకోదగ్గ పుస్తకం.

-డా. వెల్లండి శ్రీధర్

m : 9866977741

e : sridharveldani@gmail.com

బాల్యంలోనే స్వజనాత్మకత..

- పార్శ్వంశాలు, విద్యార్థుల వికాసం - బాలసాహిత్యం ● కామారెడ్డిలో బాల చెలిమి ముచ్చట్లు 19

బాలలో దాగియున్న స్వజనాత్మకతను వెలికితీయడానికి చిల్డ్ల్స్ ఎడ్యుకేషనల్ అకాడమీ, బాలచెలిమి పిల్లల వికాస పత్రిక ఎంతో కృషి చేస్తుంది. పిల్లలకు వైవిధ్యమైన విజ్ఞానాన్ని అందించేందుకు ప్రతి నెల రెండవ శనివారం ‘బాలచెలిమి ముచ్చట్లు’ కపులు, రచయితలు, ఉపాధ్యాయులు, పిల్లలతో ప్రౌదరాబాద్ హిమాయత్ సగర్లోని ఆక్స్స్ ఫర్డ్ గ్రామర్ స్కూల్లో నిర్వహిస్తూ వస్తోంది. ఇప్పటి వరకు 18 బాలచెలిమి ముచ్చట్లు కార్యక్రమాలను దిగ్విజయంగా పూర్తి చేసుకుంది. ఒక్క ప్రౌదరాబాద్లోనే కాకుండా వివిధ జిల్లలో గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కూడా నిర్వహించాలని భావించి 18వ కార్యక్రమం సిద్ధిపేట జిల్లా జక్కాపూర్ ఉన్నత పొరశాలో నిర్వహించింది. 19వ బాలచెలిమి ముచ్చట్లు కార్యక్రమం అశోక్ బర్ 26న కామారెడ్డిలోని కర్రక్ బీరండీ కళాశాలలో ‘పార్శ్వంశాలు, విద్యార్థుల వికాసం - బాలసాహిత్యం’ అనే అంశంపై జరిగింది. ముఖ్య అతిథిగా టీఆర్ఎస్ షైర్ప్రైన్ మణికిండ వేదకుమార్, నేపసల్ బుక్ ట్రస్ట్ తెలుగు రాష్ట్రాల కార్యాన్వయణాధికారి పత్రిపాక మోహన్, బాల చెలిమి పుస్తకాల కన్సీనర్ గరిపెల్లి అశోక్, డా.రఘేంద్ర, శంకర్, జుగాణ్ విలి, విజయ రామారాజు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

ధూంసమవుతున్న మానవసంబంధాలు :

అంగ్ ఉపస్థితులు విజయరామరాజు

ప్రారంభో పాన్యాసంలో విజయరామరాజు మాట్లాడుతూ సమాజంలో, కుటుంబంలో విధ్యంసుమవుతున్న మానవ సంబంధాల గురించి ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. పిల్లలతో, విద్యార్థులలో మానవీయ ధృక్కోణాన్ని పెంపొందించే కృషి నిరంతరం జరగాలన్నారు. అందుకు సాహిత్య పరిసం దోహదం చేస్తుందని, బాలసాహిత్యం ద్వారా పిల్లలోని స్వజనాత్మక శక్తులను వెలికితీయాలన్నారు.

సమాజాన్ని తీర్చిచిద్దే శక్తి ఉపాధ్యాయులకు ఉం :

టీఆర్ఎస్ శైర్ప్రైన్ మణికిండ వేదకుమార్

సాంకేతికత ఎంతగా అభివృద్ధి చెందినప్పటికీ మన సంస్కృతిని మరచిపోకూడదని, దానిని గుర్తించి విలువనివ్వాలని తెలంగాణ

రిసోర్స్ సెంటర్ షైర్ప్రైన్ మణికిండ వేదకుమార్ పేర్కొన్నారు. శిశువు తల్లి గర్భంలో ఉన్నప్పటి సుంచే నేర్చుకుంటాడన్నారు. పిల్లలు పుట్టినప్పటి సుంది ఒత్తిడి పెరిగిందని, తల్లి గర్భంలో ఉన్నప్పటి సుంచి శిశువుని గౌరవించాలని, అలాంటి తల్లికి స్నేచ్ఛ ఉండాలన్నారు. చిన్న గూడం సుంచి వచ్చిన టూటా బిల్లా, అబ్బల్ కలాం వంటివాళ్ల దేశంలో అత్యున్నత శిఖరాలను అధిరోహించినట్లు చెప్పారు. ప్రతి వ్యక్తిలో బాల్యం దాగి ఉంటుంది. బాల్యాన్ని తాకగలగాలి. అప్పుడే సమాజాన్ని గౌరవిస్తామని, పర్యావరణాన్ని, తోటి మానవుడిని కూడా గౌరవిస్తామని అన్నారు. సమాజాన్ని తీర్చిచిద్దే శక్తి ఉపాధ్యాయులకు మాత్రమే ఉందని, కాబోయే ఉపాధ్యాయులు సైతం సమాజ నిర్మాణంలో కీలకభూమిక పోషించాలన్నారు. సమాజం అభివృద్ధి నిర్మాణంలో పిల్లల పొత్తు ఎంతో ఉండాలని, కాబట్టి పిల్లల గురించి, పిల్లల కోసం, పిల్లల చేయించే పనుల గురించి మాట్లాడుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉండన్నారు. నూతన విద్యా విదాసం, విద్యా విధానాలలో వచ్చే మార్పులు, ఉపాధ్యాయులుగా మీరు తీసుకునే బాధ్యతల గురించి విశేషించుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉండన్నారు. దేశవ్యాప్తంగా నూతన విద్యా విధానంలో అనేక మార్పుల వస్తున్నాయని, వాటికి అనుగుణంగా చాల్ట్రో ఉపాధ్యాయులు సన్మద్దం కావాలన్నారు. సాహిత్యం అనేది వ్యక్తి గురించిన ఒకే అంశానికి సంబంధించినది కాదని, అది వ్యక్తి విస్తుత వికాసాంశాలను కలిగి ఉంటుండన్నారు.

భవిష్యత్తులో విద్యార్థుల మంచి సాహిత్యాన్ని రాయాలి : నేపసల్ బుక్ ట్రస్ట్ తెలుగు రాష్ట్రాల కార్యాన్వయణాధికారి పత్రిపాక మోహన్

‘మేదడు తీర్చిచిద్దినట్టి మేధావి ఎవరయ్యా, బచువు నేర్చినట్టి సద్గురుండు’ అంటూ ఒక కవి చెప్పారని, అలాంటి మేధావులను తయారు చేసేది ఒక్క ఉపాధ్యాయులేనని నేపసల్ బుక్ ట్రస్ట్ తెలుగు రాష్ట్రాల కార్యాన్వయణాధికారి పత్రిపాక మోహన్ అన్నారు. పిల్లలకు బోధన మాత్రమాపలోనే జరగాలని, భవిష్యత్తులో విద్యార్థులు మంచి సాహిత్యాన్ని రాసి సమాజాన్ని షైతన్యపంతం చేయాలన్నారు. తాము

ఎన్.కె.రఘేద్, విశ్వనాథం, గరవల్లి అశోక్, విఆర్.శర్మ, బైతి దుర్భయ్, ఉపాధ్యాయని రజని

చదువుకున్న కాలంలో ప్రభుత్వ పారశాలల్లో సరైన వసతులు ఉండేవి కావని, కానీ నాటి పిల్లలకు ఆ పరిస్థితులు లేవన్నారు. తెలంగాణలో ఒకటో తరగతి నుండి ఐదో తరగతి వరకు తెలిసిన విషయాలను మాత్రమే పార్శ్వాంశాల్లో పెట్టినట్లు చెప్పారు. నిబిడ్డత కలిగిన ఉపాధ్యాయుడు పూనుకుంటే ఏదైనా సాధ్యమేనన్నారు. అందుకు ఉండాహారణ మహారాష్ట్రలో 7వ తరగతి విద్యార్థి రాసిన కథను 8వ తరగతి పార్శ్వాంశాల్లో చేర్చే ప్రయత్నమేనన్నారు. ఇది ఒక ఉపాధ్యాయుడు బాలసాహిత్యంపై గల నిబిడ్డతతో చేసినట్లు తెలిపారు. ఉపాధ్యాయుడు చేసిన 45 నిమిషాల పార్శ్వాంశాన్ని విద్యార్థి విని సాంతంగా కథ రాయగలిగినప్పుడు, గేయం రాయగలిగినప్పుడు వాడు ఒక మహాత్మాగాంధీ లేదా అబ్బల్ కలాం అయ్యే అవకాశం ఉండన్నారు. ప్రాథమిక స్థాయి పిల్లలందరికి మాత్రభాషలోనే బోధన జరగాలి, అప్పుడే వారికి ఉన్నతంగా అర్థం అవుతుందన్నారు.

పిల్లలకు పారశాలల్లో ఒత్తిడి తగ్గించాలి :

కళాశాల కరస్పాండంబీ పి.విశ్వనాథం

పిల్లలకు ఇంట్లో ఒత్తిడి, పారశాలల్లో ఒత్తిడి, సమాజంలోని వ్యక్తుల చేత కూడా ఒత్తిడికి గురవుతున్నట్లు విశ్వనాథం చెప్పారు. పిల్లలచేత చందమామ, బాలమిత్ర, బాలసాహిత్యం వంచి పుస్తకాలు పరిచయం చేసి వారితో చదివించాలన్నారు. చదివించే ప్రయత్నాన్ని తల్లిదంప్రులే చేయాలన్నారు. పిల్లలను ఒత్తిడిలోకి నెట్టకుండా తానంతట తానుగా ఆలోచించుకొని ఎదిగేలా చేయాలన్నారు. కరికులంతో పాటు సంగీతం, ఆటలు, ప్రతివారంలో ఒకరోజు నేర్చించే ప్రయత్నం చేయాలన్నారు. కళాశాలలో నిర్వహించబడే కార్యక్రమాలతో పిల్లలో వికాసాన్ని పెంపాందించేందుకు ప్రయత్నించాలన్నారు. పిల్లలకు ప్రాథమిక స్థాయిలో అన్ని రకాల అవకాశాలు కల్పించే విధంగా వసరులు ఉండాలన్నారు.

భవిష్యత్ బాగుండాలంబో టీచర్ బాగుండాలి :

కళాశాల ప్రీన్సిపాల్ డా.ఎన్.కె.రఘేద్

భవిష్యత్ బాగుండాలంబో టీచర్ బాగుండాలని స్థాపి వివేకానంద 'సౌంద స్ట్రోండ్ ఇన్ వి సౌంద బాసీ' అన్నారన్నారు. పిల్లలతోనే సమాజంలో మార్పు వస్తుందన్నారు. ఒక ఉపాధ్యాయుడు విద్యార్థిని విద్యార్థిగా చూస్తే అతడు విద్యార్థిగానే ఉంటాడు.. అదే అతనిని మేధావిగా చూస్తే మేధావిలా కనిపిస్తారన్నారు. ఈ కార్యక్రమానికి అద్యాత్మ వహించిన డా.ఎన్.కె.రఘేద్ పిల్లలకు దిశానిర్దేశం చేశారు.

ఉపాధ్యాయుని జీవితం, ఉద్యోగం

అంతా పిల్లల మధ్యనే ఉంటుంది : డా.విఆర్.శర్మ

ఉపాధ్యాయుని జీవితం, ఉద్యోగం అంతా పిల్లల మధ్యనే

ఉంటుందని డా.విఆర్.శర్మ అన్నారు. బాల్యం చాలా అమూల్యమైందన్నారు. బాల్యంలో ఎన్నో జ్ఞాపకాలు, మరెన్నో అనుభూతులు ఉంటాయన్నారు. ప్రస్తుతం చిన్న చిన్న సమస్యలను తల్లికునే శక్తి కూడా పిల్లలకు లేదన్నారు. వివిధ కథలు, పద్మాలు, పదాల ద్వారా వ్యక్తిత్వ వికాసం అభివృద్ధి చెందుతుందన్నారు. పద్యం మన జీవితంలో నిలబడటానికి ఆలోచనను, దైర్యాన్నిస్తుందన్నారు. మనసులో ఉన్న విషయాలను చెప్పుకునే పరిస్థితి ప్రస్తుతం లేకుండా పోయిందన్నారు. బాలమిత్ర, చందమామ పుస్తకాలు పోటీ పడుతూ చదివే రోజులు రావాలన్నారు. ఇంతకు ముందు ఉన్న అనుభూతులు, అనుభవాలు మళ్ళీ ఇప్పుడు ఉన్న పిల్లలో పెంపాందించడానికి బాలచెలిమి ముచ్చట్లు ద్వారా తెలియపరుస్తున్నట్లు చెప్పారు.

పిల్లలకు కథలు, పద్మాలు, పాటలు, జీవిత అంశాల బోధించాలి :

బాల చెలిమి పుస్తకాల కస్టినర్ గిలపెల్లి అశోక్

పిల్లలకు కథలు, పద్మాలు, పాటలతో పాటు జీవించే అంశాలను పార్శ్వాంశాల్లో జోడిస్తూ వారిలో వికాసాన్ని పెంపాందింపజేయాలని బాల చెలిమి పుస్తకాల కస్టినర్ గిలపెల్లి అశోక్ అన్నారు. విద్యార్థంగం పిల్లలలో దాగి ఉన్న సృజనాత్మకతను వెలికితీసేలా బోధన ఉండాలన్నారు. బాలసాహిత్యం పిల్లలను మనిషిగా, మనీషిగా తీర్చిదిద్దానికి అనుకూలంగా ఉంటుందన్నారు.

సాహిత్యం వ్యక్తిత్వ వికాసాన్ని పెంపాందిస్తుంది : డా.శంకర్

ఇప్పుడున్న వ్యవస్థలో చాలా మంది విద్యార్థులు కార్బోర్టర్ వ్యవస్థ నుంచి ఉత్పత్తి అయిన వారే అన్నారు. సమాజంలో ఎదురుయే సమస్యల పట్ల అవగాహన రాహిత్యం చాలా ఎక్కువై పోయిందన్నారు. సాహిత్యాన్ని అధ్యయనం చేయడం అంటే వ్యక్తిత్వ వికాసాన్ని పెంపాందించుకోవడం అన్నారు. ప్రస్తుత సమాజంలో ప్రతి పనికి పర్సనాలిటి డెవలప్మెంట్స్ కు సంబంధించిన శిక్షణ అవసరం అవుతుందన్నారు. దాని సుండి వ్యక్తి బయటకు వచ్చి ఆలోచించి పిల్లలను తీర్చిదిద్దాలన్నారు.

పిల్లలు స్నేహిత్వా పెరగాలి : జగాష్ విలి

స్వాదయం అంటే మానవీకరించబడిన బుద్ధి అని, మానవీయ స్వరూపేని ప్రతిభ ఎంత గొప్పదైనా అది అర్దరహితమని జగాష్ విలి అన్నారు. పిల్లలు తల్లిదంప్రుల ద్వారా వస్తారు, తల్లిదంప్రుల కోసం కాదు' అని ఖలీల్జిఓన్ అన్న మాటలను గుర్తు చేశారు. పిల్లలు స్వేచ్ఛగా పెరగాలని, వారి అభిరుచులను తల్లిదంప్రులు, ఉపాధ్యాయులు గుర్తించి గొరవించాలని, ఆ అభిరుచులను ప్రోత్సహించి పిల్లలో సృజనాత్మకతను పెంచాలన్నారు. పిల్లలు ఏమి కావాలనుకుంటున్నారో వారే ఎంపిక చేసుకోవాలన్నారు. పిల్లలు

పత్రిపాక మాహన్, జుగాఫ్ విలి, విద్యార్థులు : జబీన్ సుల్తాన్, ఎస్. సునీల్, కె. గాయత్రి, కరుణాకర్, శేత్

జవిష్టత్ చాత్రోపాధ్యాయులైన మీచేతుల్లోనే ఉండన్నారు.

బాలసాహిత్యం ఉపాధ్యాయులకు ఒక సాధనం : బైత దుర్దయ్య

కవి, ఉపాధ్యాయులు, అభ్యర్థనేర్చుం ట్రస్ట్ బాధ్యులు బైతి దుర్దయ్య మాట్లాడుతూ బాలసాహిత్యం ఉపాధ్యాయులకు ఒక సాధనంగా ఉంటుందన్నారు. పుస్తక పరసం పిల్లలతో జ్ఞానాన్ని వికసింపజేసి వారిలోని స్మఱనాత్మక శక్తులను మెరుగులు దిద్దుతుందన్నారు. జక్కాపూర్వా ఐడి కథల నేపథ్యాన్ని, విద్యార్థుల ఉత్సాహాన్ని వివరించారు. పిల్లలకు వికాసం, బైతస్తుం చాలా అపసరం : ఉపాధ్యాయ సంఘం నాయకులు కె.వేసుగోపాల్

పిల్లల మూర్తిమత్స్యం, వికాసం మరియు చైతన్యం చాలా అవసరమని, ఇప్పన్నీ ఉన్న పిల్లలు చాలా మేధావులుగా వరిగచించ బడతారని ఉపాధ్యాయ సంఘం నాయకులు, ఉపాధ్యాయదర్శిని సంపాదకులు వేణుగోపాల్ అన్నారు. పిల్లల సమస్యలు ఏంటో తెలుసుకొని వాటిని పరిష్కరించి, వారిని భావిభారత పోరులుగా తీర్చిద్దాలన్నారు.

విద్య లేకపోతే ఎవ్వరూ

గుర్తించరు : ఉపాధ్యాయులాలు రజని

మా నాస్తి గారు నాలో ఉన్న కళను గుర్తించి నాకు నాట్యం నేర్చించారని, మనలో సకల శక్తులు ఉన్నా విద్యలేకపోతే ఎవరూ గుర్తించరని ఉపాధ్యాయులాలు రజని తెలిపారు. తల్లిదండ్రులు పిల్లల్లో సాహిత్య పరమైన అంశాలను పెంపొందించేలా కృషి చేయాలన్నారు. బాల్యం నుండి ఇప్పటి వరకు తన జీవితపు నేపథ్యాన్ని, ఎదిగిన తీరును సూటిదాయకంగా వివరించారు.

బాలచెలిమికి కృత్జ్ఞతలు : విద్యార్థి డి.సేత్

తమ కళాశాలలో బాలచెలిమి ముఖ్యం పేరుతో కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేసినందుకు కృత్జ్ఞతలు తెలుపుతన్నట్లు విద్యార్థి డి.సేత్ చెప్పారు. ఇలాంటి మరెన్నో కార్యక్రమాలు నిర్వహించాలని ఆకాంక్షించారు.

తనకు బాటుం గుర్తుకు వచ్చించి : విద్యార్థి ఎం.త్రివిషాన్

ప్రస్తుతం ఉన్న విద్యావ్యవస్థలో నమూల మార్పులు చేటుచేసుకున్నట్లు విద్యార్థి ఎం.త్రివిషాన్ చెప్పారు. ప్రస్తుత కార్పొరేట్ సూక్షలో సీటు రావాలంబే పేరెంట్స్ ఎగ్జమ్ రాస్తున్నట్లు చెప్పారు.

పిల్లలకు పేరెంట్స్ రాంగ్ గైడెన్స్ ఇస్తున్నట్లు వివరించారు. పిల్లలకు ఆటలు ఆడుకోవడానికి సరియైన గ్రోండ్లు అందుబాటులో లేవన్నారు. ఇందులో పాల్గొనడం ద్వారా తన బాల్యం మరొకసారి గుర్తు చేసుకున్నట్లు చెప్పారు.

అస్త్రి పెరిగించి : సునీల్

తమ బాల్య జీవితమంతా ఈ సద్గు ద్వారా గుర్తు చేసుకున్నట్లు సునీల్ అన్నారు. పారశాలకు వెళ్లాలంబే ఇష్టం ఉండేది కాదని, తమ ఉపాధ్యాయులు చిన్న చిన్న బహుమతులు ఇచ్చి పారశాలకు వచ్చేలా ప్రయత్నించినట్లు చెప్పారు.

భగవద్గీత, ఖురాన్, బైజుల్ లందరూ చదవాలి : జబీన్ సుల్తాన్

భగవద్గీత, ఖురాన్, బైబిల్ అందరూ చదవాలని, అన్నిట్లోనూ నీతి ఒకటేనని, వీటిలోంచి మంచికథలు రాయవచ్చని, మతద్వేషాలు పనికిరావని జబీన్ సుల్తాన్ అన్నారు. కె.గాయత్రి, కరుణకుమార్ తమ నేపథ్యాలను వివరించి ఈ కార్యక్రమం తమకు ప్రేరణవిచ్చించాల్సారు. కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ ఎస్.కె.రష్టిడ్ తన

ముగింపు ఉపయోగంలో రాబోయే తరాలకు మన సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను అందించే ఇటువంటి కార్యక్రమాలు అవసరమని, ఇది మన కళాశాలలో జరగడం సంతోషంగా ఉందన్నారు.

బాలసాహిత్య కథా కార్యక్రమాల :

ఈ కార్యక్రమానికి అనుబంధంగా మధ్యాహ్నం చాత్రోపాధ్యాయులకు బాలసాహిత్య కథా కార్యాశాల జరిగింది. విఆర్.శర్మ కథా వస్తువు, కథా నిర్మాణం శైలి, ఒకే వస్తువు తీసుకొని వివిధ కోణాలలో ఎలా రాయవచ్చే సోదాహారణంగా వివరించి వారికి ప్రేరణనిచ్చారు. సుమారు యాభై మంది చాత్రోపాధ్యాయులు కథలు రాశారు.

ప్రశంసా పత్రాలు ప్రధానం :

ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న వారందరికి ‘బాలచెలిమి’ సంపాదకులు మణికొండ వేదకుమార్ ప్రశంసా పత్రాలను అందజేశారు.

- డక్టర్ నవ్వున్,

m : 9030 6262 88

e: desk.deccan@gmail.com

తపస్స లాంటి

రఘుని పిలుస్తుంటానా
కొమ్మెక్కు కూర్చుంటవు
బతిమిలాడుతుంటానా
చేదు పండ్లను రాల్చుతూ ఆట పడ్డిస్తుంటవు
రూపమిద్దామనుకుంటానా
వెన్నెల వలయాలు మట్టుతూ ఆకాశంలో
ఏ వలయంలోనో దాక్కుంటవు
వొడ్డిని పట్టుకుందామనుకొంటానా
వొడ్డునుంచి మరిన జలతరంగినివై ఎగిలపాటుంటవు
మనసులో కట్టేయాలనుకొంటానా
బాహుబలివై పెరుగుతుంటవు

నిష్టుతంగా వుండలేకపోతానా
వర్షపు మట్టి వాసనతో చక్కెలగుల చేస్తుంటవు
శిద్రలో కలవలస్తుంటానా
దోసిట్లో చెంగలిస్తుంటవు
నడకై, చెమట పదుతుంటానా
అడుగుల సంగీతమై వెంబడిస్తుంటవు
రక్కం కక్కుని మరణిస్తుంటానా
సుదుట సింధూరపు పాద్మపొడుపు బిబ్బి బతికిస్తుంటవు

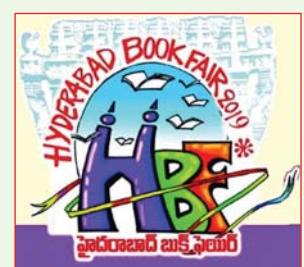
కర్కుతమైనా సుస్నుతమైనా
హృదయానికి
చిల్లపెంకులదైనా సుఖతీరాలదైనా
జీవితానికి
అఱవంగచూలనా శాంతికపోత మెగరేసినా
ప్రపంచానికి
నువ్వుక
అవసరానిని
అనుబంధానిని
నిత్యాక్రమిత ఆక్రమానిని
కవిత్వమా
వథ్థల్లు
నువ్వు నాతో
నేను సీతో

- దాసరాజు రామారావు
m : 9618224503
e : daasaraju@gmail.com

డిసెంబర్ 23 నుండి హైదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్

33వ హైదరాబాద్ బుక్ ఫెయిర్ 2019, డిసెంబర్ 23 నుండి జనవరి 1, 2020 వరకు జరగనుంది. హైదరాబాద్ నేషనల్ బుక్ ఫెయిర్ మొట్ట మొదటిసారిగా 1985లో సిటీ సెంట్రల్ లైబ్రారీలో ప్రారంభమైంది. కాలక్రమంలో మంచి ఆదరణ రావడంతో నిజాం కాలేజీ గ్రాండ్స్, తర్వాత పట్టిక గార్డెన్స్, ఎగ్జిప్షన్ గ్రాండ్స్, కేశవ మెమోరియల్ హైదరాబాద్ గ్రాండ్ మొదలైన ప్రాంతాల్లో ఏర్పాటు చేశారు. గత నాలుగు సంవత్సరాల నుండి తెలంగాణ కళా భారతి, (ఎన్టీఆర్ గ్రాండ్) స్టేడియంలో నిర్వహిస్తున్నారు. ఈ ఎగ్జిప్షన్లో పుస్తక ప్రేమికులు, రచయితలు, కవులు, కళాకారులు, ప్రజలు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొంటారు. ముఖ్యంగా రచయితలు, అకాడమిక్స్, స్కూలర్స్, పట్టిషన్లు మొదలైనవారు తమ అనుభవాలను పంచుకుంటారు. ఈ బుక్ ఫెయిర్లో సాహితీ సభలు, కవి

సమ్మేళనాలు, సూతన పుస్తకాల ఆవిష్కరణలు ఉంటాయి.

ఫోన్: 72073 79241 : www.hyderabadbookfair.com

సామాజిక స్థితిగతులను ఆవిష్కరించిన గవ్వలు

సాహిత్యం నమాజాన్ని వేలుకొల్పుతుంది. అందుకే సాహిత్యము అన్నారు పెద్దలు. హితము చేసేది సాహిత్యం. సాహిత్యములో అనేక ప్రక్రియలున్నాయి. కవిత్వము ఒక ప్రక్రియ అని చెప్పవచ్చు. కవిత్వమును ఇంగ్లీష్‌లో పోయెటీ అంటున్నాము. కవి రాసినది ఆయన తాత్క్వికతను అక్షరబద్ధము చేసినది కవిత్వం అంటున్నాము. బుటి కానివాడు కవి కాలేజిని పెద్దలు చెబుతున్నారు. “నాన్యాశి కురులే కావ్యమ్” అన్నారు. జగన్నాథుడు “రమణీయార్థ ప్రతిపాదక శబ్దమ్” అన్నాడు. విశ్వాంఘుడు ‘పాకయమ్ రసాత్మకమ్ కావ్యమ్’ అన్నాడు.

ఏది ఏమైనా కవిత్వం నమాజాన్ని ప్రతిచించించాలి. సమాజంలోని అనేక కోణాలను స్పృషించాలి, సమస్యలను తెలుపాలి, పరిష్కారాలు వీలైనంత చెప్పాలి, కవిత్వపం చైతన్యం చేయాలి, మంచి మార్గంలో నడించాలి, మహత్తరమైన ప్రపంచాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి. ఆయతే ఇవ్వాల్స చాలామంది కవులు సమాజంకోసం, చైతన్యం కోసం పరితపిస్తున్నారు సంతోషకరం. కాని కొండరు కవులు పేరుగా కోసం, దబ్బు కోసం తహతహలాడుతున్నారు. అవార్డుల కోసం ఎగిబడుతున్నారు. వాలీలో రాజకీయం చేస్తున్నారు, ఇది మంచిదికాదు. కవి కవిత్వంలో రాసే విషయానికి, వ్యక్తిగత జీవితానికి సరిపోవాలి. చెప్పేదొకటి తాను చేసేదొకటిగా ఉండరాదు. కవి వ్యక్తిగా, కవిగా సమాజానికి ఆదర్శప్రాయయడు కావాలి. తాను వందల వేల పుస్తకాలు రాసి సమాజాన్ని ఆగం చేయాలిన పనిలేదు. రాసినది కొంచెన్మాన నిక్షేపాన మంచి నీలమెక్కటి చాలన్స్ట్రోండాలి. ఇలాంటి ఆదర్శప్రాయములన కవి జిందం అశోక్‌గారు అభ్యర్థుడయ సాహిత్యం రాస్తున్నారు. చెప్పేది చేసేది ఒక్కటి. నిష్పల్చుపులు.

జిందం అశోక్‌గారు “గవ్వలు” పుస్తకం రాశారు. కవరు పేజీపై గవ్వలను, ఆడే ఆటను అద్భుతంగా చిత్రించారు. పరోక్షంగా జీవిత

సంఘటనలు వీటితో పోల్చినట్టుగా ఉంది. వీరు ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయులు. ఎన్నో ఒడిదొడుకులు ఎదుర్కొని ధైర్యంగా నిలబడిన వ్యక్తి అశోక్‌గారు. తన సాహిత్యంలో అభ్యర్థుడయం ఉంటుంది. వీరి ‘అదృశ్య కిరణాలు’ పుస్తకం నుండి గవ్వలపరకు అన్ని సామాజిక జీవితాలను అవిష్కరించినవే. ప్రక్రియలు వేరు కావచ్చ. నాకు 20 సంవత్సరాలుగా పరిచయం. గవ్వలు మానేరు రచయితల సంఘం ఆద్వర్యం 48వ పుస్తకంగా ప్రచురితమైంది. 2017లో పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంవారి ఆర్థిక సహాయంతో ప్రచురితమైంది. కవరుపై చిత్రమును అన్నపరం శ్రీనివాస్‌గారు వేతారు. 60 రూఱాల ధర నిర్ణయించబడింది. పుస్తకం కీ.శే.ఎస్కు

వెంకటాదిగారికి అంకితం చేయబడింది. డా॥ పత్తిపాక మోహన్‌గారు ముందుమాట రాశారు. 60 పేజీల పుస్తకం ఇది.

అమ్మ గురించి అశోక్‌గారు గొప్పగా చెప్పారు. బ్రహ్మకన్నా గొప్పది అన్నారు. అనలు కళముందును దేవండ్లే తల్లిదండ్రులు వీరికంటే గొప్పవారు దైవం ఎవరుంటారు. ఉంటే వీరి తర్వాతే...

“నమాసాలు మోసి నొప్పులు పడి బీడ్డకు జన్మనిచ్చింది బ్రహ్మకన్నా గొప్పది ‘అమ్మ’ ఇంట్లో అందరికీ సెల్ఫోన్లు ఉన్నాయి కాని మరుగుదొడ్డిలేదని కవి ప్రశ్నిస్తాడు. సాంకేతికంగా గొప్ప అని చెప్పుకున్న పరిపుట్టతలో ఎక్కడున్నాము అంటూ ప్రశ్నిస్తారు. బుట్టి ఉండాలి అంటారు.

“ఆ ఇంట్లో అందరికుండి మొబైల్ ఫోన్...లేనిది మరుగుదొడ్డి.... కాసింత బుట్టి” మరొకదగ్గర నాయకుల గురించి చెబుతారు. నాయకులు ఎన్నికల్లో ఎన్నో చెబుతారు. గెలిచినాక వేరే ఉంటుందని, నియోజకవర్గంలో ఎన్నికలప్పుడు తిరుగుతారు. గెలిచినంక నగరాలల్లో ఉంటారు అని ప్రశ్నిస్తారు.

పారకులు, రచయితలకు నుభవార్థ

దక్షన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక ISSN అమోదం

దక్షన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక ISSN (International Standard Serial Number) అమోదం పొందినదని తెలియజేయడానికి సంతోషప్పున్నామి. మా ISSN 2581-3188. ప్రముఖ, శైతాపిాక, వశ్వమాట రచయితలు, పరోక్షంగా తమ పరిశోధనాత్మక, విశేషభాషాత్మక రచనలను ప్రచురించజేసి వినియోగించుకోవడం దాప్రాప్తమర్యాద చేసుకోవడానికి ఈ సదవకాశాన్ని

సంఖ్యానియోగపరుచుకోవాలని కోరుతున్నామి.

రచయితలు తమ రచనలను పంపవలసిన చిరునామా :

“చంద్రం” 3-6-712/2, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029 Telangana.

సంప్రించవచ్చిన అభ్యోస్థితిను ఫిన్ ఫిన్ : 9030626288

E-mail: desk.deccan@gmail.com

website: www.deccanland.com

- ఎఫిటర్

“గలిచేదాకనే

నియోజకవర్గంలో

తర్వాత మహానగరంలో మంత్రివర్యులు

జప్పబి పిల్లలు కార్పొరేట్ విద్యల పేరుతో సహజత్వాన్ని తెలుసుకోలేకపోతున్నారని వాపోతారు. వఢగింజలు ఎక్కుడి నుండి వస్తున్నాయని, ఎవరు పండిస్తున్నారని కూడా తెలియదు. ఈ మధ్య నేను ఒక పిల్లవాన్ని అడిగాను. బియ్యం ఎక్కుడి నుండి వస్తున్నాయని ఆ పిల్లవాడు జీవ్ సుండి అని టక్కమని సమాధానం చెప్పాడు. నాకు తల తిరిగినంత పణయింది. నేటి విద్య ఎటుపోతుంది ఎవరిని మేఘావులను చేస్తుందనేది భాధాకరం. వ్యాపార విద్యగా మారడం దుర్భాగ్యము.

“వఢ గింజలు తెల్పుదు

బియ్యం తప్ప

చదివింది కార్పొరేటు స్కూల్ ”

అలాగే ప్రైవేట్ విద్యపేరిట రకరకాల కానెస్ట్, టెక్న్ మొదలగు పేరుతో ఫీజులు అధికంగా గుంజుతున్నారని అందులో ఏమీలేదని అంతా టక్కు అని కుండలు బఢ్లలు కొడుతారు. నిజమే కదా! అనలు నా అభిప్రాయమైతే ప్రైవేట్ విద్య, వైద్యం ఉండరాదు. ఈ రెండు మాత్రము ఖచ్చితంగా ప్రభుత్వంలో ఉండి నడుపాలి విద్యను వ్యాపారం చేశారు. వైద్యమును వ్యాపారం చేశారు. విలువలు వ్యాపార మయ్యాయి. ఇది పోవాలి.

అదే విధంగా ఆడపిల్లలను ఆడవాళ్లే చంపుతున్నారని బాధను వెల్లగుట్టారు. స్టైలు, మగిల్లలను కావాలని, ఆడపిల్లలైతే కడుపులోనే చంపుతున్నారని ఈ హత్యలు మంచిది కాదంటారు.

“చుట్టూ... ఆడవాళ్లే - ఆడిశిపు మాయం

‘బంగారుతల్లి’ భూణిహత్య”

కొడుకులు, కూతుళ్లు ఉన్నత చదువులు చదివి విదేశాలలో స్థిరపడుతున్నారని, ఈ దేశంలో వారి తల్లిదండ్రులు బిక్కుబిక్కు మంటున్నారని, దీనస్తితిలో ఉన్నారని, వారిని పట్టించుకునేవారు కరుపయ్యారని ఆవేదన చెందారు.

“కూతురు అమెరికాలో

కొడుకు లండన్లో

భారతమాతా తల్లిదండ్రులది దీనస్తితి.

ఓటర్లు ఓట్టేసిన నాయకులు హమీలిచ్చిన ఎండమావిలాగానే ఉండని పేదవాళ్లు బతుకులు మారటంలేదని ఘలాలు అందరికీ అందటంలేదని, ప్రజాస్వామ్యం పాలన అందని ద్రాక్షగానే ఉండంటారు అశోక్గారు.

“ఓటరు బావా ! ఓటరు బావా !

ఓటప్పురికి వేసినా

ప్రజాస్వామ్య పాలన అందనిద్రాక్షే”

అదే విధంగా నేడు రేడియోపన్ విపరీతంగా పెరిగిపోతుందని మానవ మనుగడే కష్టమని అంటారు. నిజమేకదా ఇంటికొక్కబీకాదు వ్యక్తికి రెండు మూడు సెలఫోన్స్యాయాయి. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో పక్కలెన్నో చనిపోతున్నాయి. సహజత్వం పోతుంది. మానవులు నపుంసకులుగా మారే పరిస్థితి ఏర్పడితే, జీవరాసి బతుకడం కష్టమయితే మానవ మనుగడ ప్రశ్నార్థకమే కవి అన్నది వాస్తవమే అనిపిస్తుంది.

ఇందులో అశోక్గారు ఎన్నో విషయాల ప్రస్తావనకు తెచ్చారు. అనేకమైన సామాజిక రుగ్గుతలను ఎత్తిచూపారు. మనకు సహజంగా కనబడకపోయినా, పరిశీలించకపోయినా కవి కోణం వేరు సమాజాన్ని చదువుతారు, పరిశీలిస్తారు. కవి సామాజిక అశ్చర్యయనకారుడు అందుకే అశోక్గారు సమాజంలో అనేక విషయాలను ప్రస్తావనకు తెచ్చారు. మానవ వైజ్ఞానికి తెలిపారు. స్టోరం, కులిలం, దుర్భాగ్యం, క్రూరత్వం, దురాశ, లోభత్వం మొదలగు దుర్భాగ్య కోణాలను ఎత్తిచూపారు. “నేను బఱికితే చాలు సమాజం ఏమన్నాగాని” అనే ధోరణిలో మానవులు ప్రయాణించినంతకాలం ప్రమాదమే, ప్రశయమే అవుతుందనేది, నా అభిప్రాయం. సామాజిక స్థితిగతులను ఆవిష్కరించిన గప్పలు రచయిత అశోక్గారు అభినందనీయులు.

ప్రతులక : జిందం క్రీలేష, ఇం.నె.ఐ/5/546/బి, పోచమ్మ వాడ, కొత్తిరంపూర్ - కరీంనగర్, కరీంనగర్ జిల్లా. **వెల:** రూ. 60

- డా॥ వాసరవేణి పరపురాం

m : 9492193437

e : parsharamulutvrs@gmail.com

పత్రికలు - పరిచయం:

గమనిక: ఈ శీర్షకాలను ప్రచురించేందుకు ఆయా పత్రికలు, ప్రత్యేక సంచికల విప్రాలవాపాకు తెలియ జేయగలారు.

ప్రతి

ప్రధాన సంపాదకులు :
కొనకాల రమేశ్

ఫోన్: 836 757 3339

యోజన

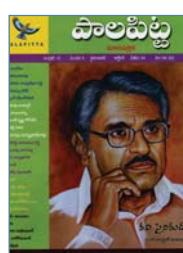
సంపాదకులు :
మహామృద్ద సిరాజ్ బేట్

ఫోన్: 040-2955 0352

పాలపిట్ట

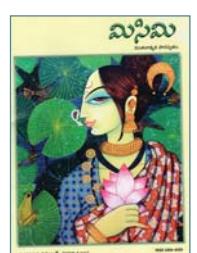
పర్మింగ్ ఎడిటర్ :
కె.పి.అశోక్ కుమార్

ఫోన్: 9848 78 7284

మిసిమీ

సంపాదకులు :
వల్లభనేని అశ్వినీకుమార్

ఫోన్: 040-27645536

బాల్యానికి భరీనా

అ. వెంకటరెడ్డి

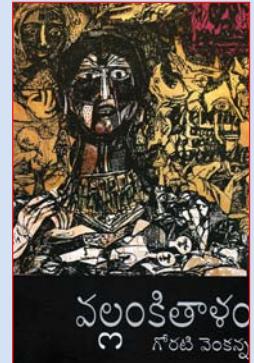
బాలకార్యక వ్యవస్థ నిర్మాలనకు, పిల్లల విద్య హక్కు పరిరక్షణకు గత ముపై ఏళ్లకు పైగా ఎం.వి.శాందేషన్ చేస్తున్న కార్యాచరణకు, దేశవ్యాప్తంగా, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా చేస్తున్న ఉధృమానికి సారథ్యం వహిస్తూ వస్తున్న ఎం.వి.శాందేషన్ జాతీయ కన్సైనర్, ఆర్. వెంకటరెడ్డి వివిధ ప్రతికల్లో రాసిన వ్యాపాల సంపుటి ఇది. ప్రజా క్లైటంలో విష్ణుత అనుభవం ఉన్న వెంకటరెడ్డి వ్యాపాలు కేవలం సైద్ధాంతిక విన్యాసాలు కావు. నిత్యం హక్కుల ఉల్లంఘనలు ఎదుర్కొంటున్న పిల్లల ఆవేదనలు, తమ పిల్లల విద్య వికాసాల హక్కులను నిలబెట్టుకొనికి నిత్య సంఘర్షణలో ఉన్న పేదల అభ్యర్థనలు, నిత్యం మారే ప్రభుత్వ విధానాలు, వాటి ప్రాముఖ్యతల మధ్య మార్గనీదేశం కొరవడ్డ ఉపాధ్యాయులు, ప్రభుత్వ సిబ్బంది ఆందోళనలు, అన్విటిని మూట కట్టి, కాటా వేసి విశ్లేషించి, వ్యవస్థను ప్రశ్నించడానికి నిలబడ్డ గొంతుకే ఈ వ్యాపాల్లోని ప్రతి పుటలో కనిపిస్తుంది.

బాల్యానికి భరీనా రచన : ఆర్.వెంకటరెడ్డి, ప్రచురణ : మంచి పుస్తకం వెల : రూ. 80

ప్రతులకు : 12-13-439, స్ట్రీట్ నెం. 1, తార్కాక, సికింద్రాబాద్-500017. ఫోన్: 9490746614

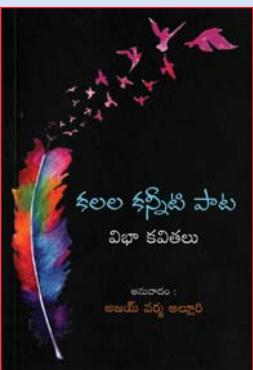
గోరటి వెంకన్... ఒక పాటను విసురుతూ ఒక ఆవరణాన్ని అల్లీస్తాడు. మొద్దుబారిన, ఎండిపోయిన నరాల కొసలను తన జీరగాంతుతో నిద్ర లేపుతాడు. ఏమి జరుగుతుందో తెలియదు కానీ, ఒక మహాబుభవంలో మనం అలసిపోతాము... ప్రకృతి విహిత జీవనం, నిర్మల ప్రేమతత్వం, పర్యావరణం, సాధుతత్వం, సౌధర్యతత్వం, సామరస్యం, నిస్పదం, ప్రలోభాల విముఖత్వం, తరచు అంతర్ముఖత్వం - ఇవ్వే గోరటి పాటల్ని సమగ్రం చేశాయి. ఊరు చివరి దొంకదారి కానీ, నల్లతుమ్మ పొడలు కానీ ట్రోతులోని జ్ఞాపకాలను నిద్రలేపి అబ్బార పరుస్తాయి. ప్రియురాలి తియ్యబి గొంతును కంచెరిగి తియ్యదనంతో పోల్చి కవి కొత్త అలంకారికతను ఆవిష్కరిస్తాడు. కవిగా వెంకన్లో స్థానికత రాజకీయమైనది మాత్రమే కాదు. అది మెట్ట ప్రాంతాల భావకత. అది బైరాగి సౌందర్యత్వకత.

వలంకితాం రచన : గోరటి వెంకన్, ప్రచురణ : ఐక్యాచ వెల : రూ. 225 ప్రతులకు : నవ తెలంగాణ, నవచేతన, విశాలాంధ్ర, ప్రజాశక్తి, నవోదయ, బోధి మరియు ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో.

వలంకితాం

గోరటి వెంకన్

జరవై ఆరేళ్ళ లేత వయసులోనే ఈ లోకాన్ని వదిలివెళ్లిపోయిన విభా ఆభిమాన కన్వడ కపయిత్తి. కర్మాలకలోని కవిత్వ ప్రేమికులకు పరిచయం అక్కర్చేని పేరు. ఉన్నన్ని రోజులు కవిత్వమే తన ఊపిరిగా, కవిత్వమే తన ఉనికిగా బతికింది. జీవితాన్ని అదెంత ప్రేమగా అనుభవిస్తే, జీవితంలో ఎంత లోతుగా మనిగిపోతే తప్ప ఇంత అద్భుతమైన కవిత్వం పదుతుంది! ఇక్కడ ప్రతి కవితలోనూ మనం వెతకాల్సినది ఆప్రేమని, చూడాల్సినది ఆ లోతుని, అనుభవించాల్సినది ఆ గాఢతని.

కలల కన్నిటి పాట (ఇఖా కవితలు) అనువాదం : అజయ్ వర్మ అల్లారి,

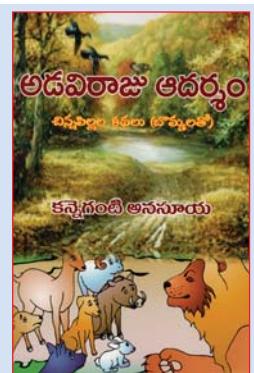
ప్రచురణ : రాష్ట్ర ప్రచురణలు వెల : రూ. 60

ప్రతులకు : అజయ్ వర్మ అల్లారి 106, 4వ క్రాన్, మారుతీ టెంపుల్ రోడ్, గంగోత్రి లే-అవుట్, మైసూర్ - 6, కర్నాటక. ఫోన్: 9535576037. ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో.

200 పైగా కథలూ, 100 కవితలు, 50 పైగా బాలల కథలూ, 2 నవలలూ ప్రాసారు. ఇప్పటి వరకూ “జీవన లీప్సం”, “పొడిచే పొద్దు”, “దీప తోరణం” అనే మూడు కథా సంకలనాలను కూడా వెలువరించారు. “అడవిరాజు అదర్పం” అనే బాలల కథల సంపుటి అనుసూయగారి నాలుగవ కథల సంపుటి. ఈ కథల సంపుటిలోని “బుద్ధి బలం” అనే కథ కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ వారి కథల సంకలనంలో చోటు సంపాదించుకుని దేశవ్యాప్తంగా 22 భాషల్లోకి అనువదించబడింది.

అడవిరాజు అదర్పం రచన : కన్నెగంటి అనుసూయ ప్రచురణ : శ్రీ రవి విష్ణు పట్టికేషన్స్

వెల : రూ. 120 ప్రతులకు : 406, విద్య-4, కూకట్టపల్లి వై జంక్షన్, జయ భారతి గార్డెన్స్, కూకట్టపల్లి, ప్రాంద్రాజాద్. ఫోన్: 92946541249

అడవిరాజు అదర్పం

అనుసూయ (ప్రాంద్రాజాద్)

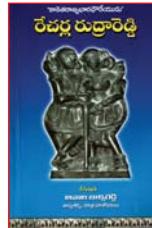
కన్నెగంటి అనుసూయ

సూచన : ఈ శీర్షికలో ప్రచురణ కోసం : డించు పుస్తకాలను పంపించాలి.

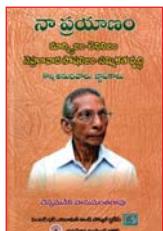
అస్తిత్వ (కథలు)

ప్రధాన సంపాదకులు : డా. నందిని సిధారెడ్డి
ప్రచురణ : తెలంగాణ సాహిత్య ఉకాడమి
వెల : రూ. 250
ప్రతులకు : తెలంగాణ సాహిత్య ఉకాడమి
కళాభవన్, రవీంద్రబారతి ప్రాంగణం,
హైదరాబాద్ - 04. ఫోన్: 040-29703142

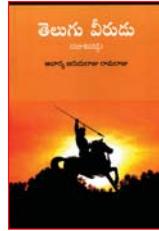

రచయితలు

రచయిత : ఆవాల బుశ్వరెడ్డి
వెల : రూ. 120
ప్రతులకు : 16-11-511/డి/48,
శాఖాపాన సగర్, ముసారాంబాగ్, హైదరాబాద్.
ఫోన్: 9493207198

నా ప్రయాణం (కొన్ని అనుభవాలు - జ్ఞాపకాలు)
రచన : చెంమున్నేని వానుమంతరావు
ప్రచురణ : సెంటర్ ఎక్సామిన్ అండ్ సెట్పర్ స్టడీస్
వెల : రూ. 210
ప్రతులకు : నవచేతన పజ్జిషింగ్ పశాన్, గీలప్రసాద్
భవన్, బండ్లగుడు (సాగరీల్), జిల్లా. ఏ. పోర్స్.
హైదరాబాద్. ఫోన్: 29884453/54

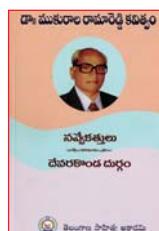
తెలుగు వీరుడు (సదాశివరెడ్డి)

సంపాదకులు : జి. రామరాజు
ప్రచురణ : తెలంగాణ సాహిత్య ఉకాడమి
వెల : రూ. 40
ప్రతులకు : తెలంగాణ సాహిత్య ఉకాడమి
కళాభవన్, రవీంద్రబారతి ప్రాంగణం,
హైదరాబాద్ - 04. ఫోన్: 040-29703142

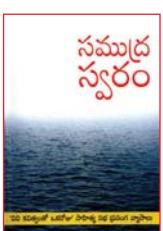
బిడిపెటిపద్ము

సంపాదకులు : జాలుఅరు గౌరీశంకర్
ప్రచురణ : ఖుటక ముద్రణ - హైదరాబాద్
వెల : రూ. 100
ప్రతులకు : ఎం.ఎస్.కె. టివ్రో. ప్లాట్ నెం.410,
ప్లీట్ నెం.11, హిమాయత్ సగర్, హైదరాబాద్.
ప్రముఖ పుస్తక కేరంప్రాలలో

ముకురా దామాపెడ్డి కుమార్ (కవిత్వం)

రచన : డా. ముకురాల రామారెడ్డి
ప్రచురణ : తెలంగాణ సాహిత్య ఉకాడమి
వెల : రూ. 50
ప్రతులకు : కళాభవన్, రవీంద్రబారతి ప్రాంగణం,
హైదరాబాద్ - 004. ఫోన్: 040-29703142

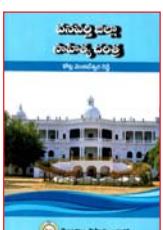
సముద్ర స్వరం (ప్రసంగ వ్యాపాలు)

ప్రచురణ : పాలముఅరు అధ్యయన వేదిక
వెల : రూ. 150
ప్రతులకు : ఎం. రాఘవాచారి, ప్లాట్ నెం.41,
శాంతి చంద్రిక, ఇం.నెం.14-3-148, బాలాజీ
సగర్, మహాబుభోసగర్. ఫోన్: 9490703857

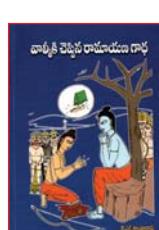
బహుజన శ్రామిక ప్రస్తావం

రచన : మారోజు వీర్సు
ప్రచురణ : బహుజన కమ్యూనిస్టు పార్టీ
వెల : రూ. 120
ప్రతులకు : కె. పర్సుతాలు, రాష్ట్ర కార్యదర్శి,
జి.సి.పి. తెలంగాణ ఫోన్: 9701745987,
ఉ.సా. 9849346707

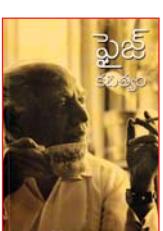
వనపర్త జల్లి - సాహిత్య చరిత్ర

రచన : కోట్ల వెంకట్ శ్రవంరెడ్డి
ప్రచురణ : తెలంగాణ సాహిత్య ఉకాడమి
వెల : రూ. 120
ప్రతులకు : తెలంగాణ సాహిత్య ఉకాడమి
కళాభవనతి, రవీంద్రబారతి ప్రాంగణం,
హైదరాబాద్-04. ఫోన్: 040-29703142

వార్తీకి చెప్పిన రామాయణ గాథ

సంపాదకులు : కె.ఎల్.కంతారావు
ప్రచురణ : క్లైబార్ట్ ప్రచురణ
వెల : రూ. 60
ప్రతులకు : ప్రజాశక్తి బుక్సపశాన్,
నవతెలంగాణ బుక్స్ పశాన్ అన్ని భూంచిలు

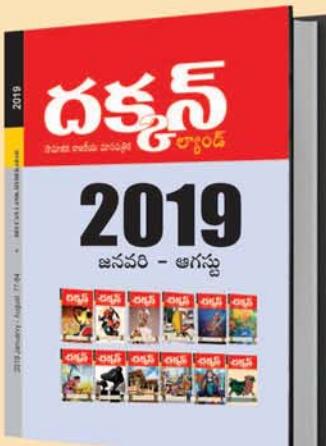
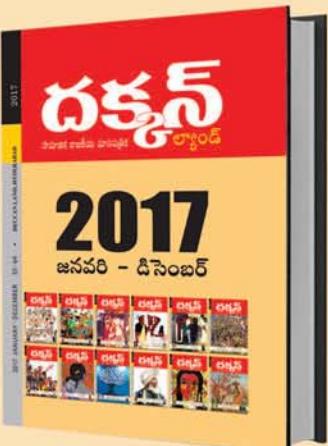
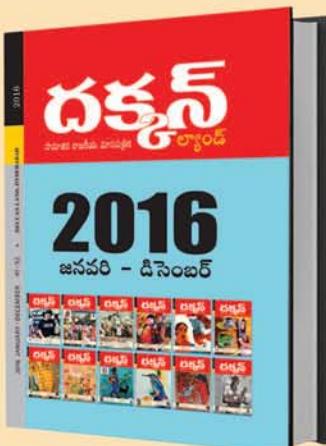
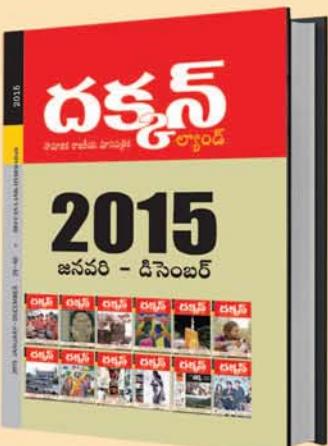
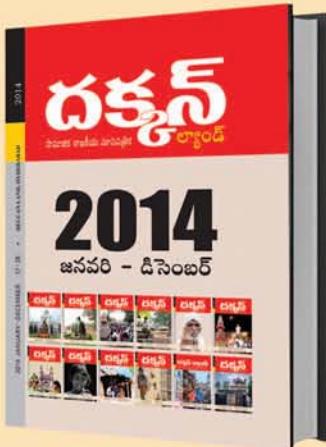
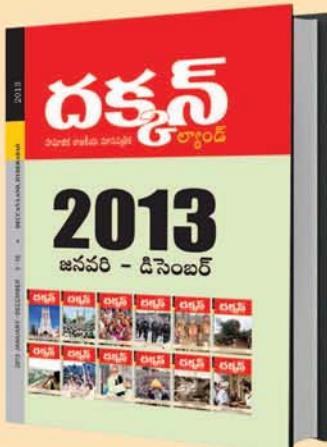
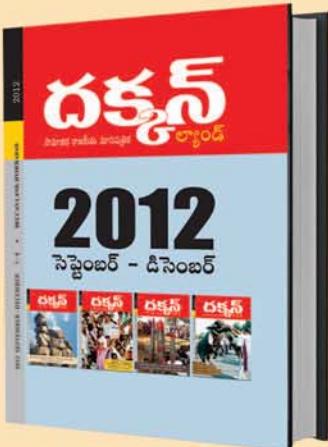
ప్రైజ్ (కవిత్వం)

అనువాదం : జలజం సత్యనారాయణ
ప్రచురణ : ధ్వని ప్రచురణలు - మహాబుభోసగర్
వెల : రూ. 200
ప్రతులకు : 7-5-297, లాట్స్ సగర్ కాలసీ,
మహాబుభోసగర్. ఫోన్: 9849444944.
ప్రముఖ పుస్తక కేరంప్రాలలో

తెలంగాణ మహిళ

ప్రధాన సంపాదకులు : సింగిరెడ్డి నిరంజనరెడ్డి
ప్రచురణ : పాలముఅరు సాహిత్య
వెల : రూ. 200
ప్రతులకు : డా. భింపల్లి శ్రీకాంట,
ఇం.నెం.8-5-38, టీచర్స్ కాలసీ,
మహాబుభోసగర్. ఫోన్: 9032844017

సంకలనాలు ఎందెందుకు మా బిరునాయా:

ఎడిటర్, దక්ෂల్యాండ్
3-6-712/2, స్ట్రీట్ నెం.12.
బోమాయితిసగర్.
హైదరాబాదు-500029, తెలంగాణ
ఫోన్: 9030626288

Email: desk.deccan@gmail.com
Website: www.deccanland.com

ఆంలైన్ డాక్టర్ చెలింపులోని:

NAME : DECCAN LAND
BANK : KOTAKMAHINDRABANK
ACCOUNT NO : 7111218829
IFSC CODE : KKBK000555
BANK CODE : 000555
MICR CODE : 500485007

తెలంగాణ ఉద్యమ కాలంలో ఆచిర్యానించిన దక්ෂల్యాండ్ మాసపత్రిక 2019 సెప్టెంబర్ నంబికలో 85 నెలలు పూర్తిమేళుకుంది. ఈ ఏదు సంవత్సరాల కాలంలో తెలంగాణ భావాలూల్చి వాట్టిచేసి, పునర్జ్యులు అపసరాల్చి వాచి చేప్పేందుకు దక්ෂల్యాండ్ క్షణి చేశించి ఇప్పటి పరట వెలువచ్చిన సంబిలను 12 నెలలకు ఒక సంపుల్గించి (2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019) రూపొందించి పారకుల కోర్కెల మేరకు అందిస్తున్నామి. భవిష్యత్తులో వచ్చే సంబిలను కూడా ఇదేవిధంగా కీసుకుప్పొమ్మి తెలియ జీస్సున్నామి. ఆస్క్రిప్టలవారు ఒక్కొ సంపుల్గిచి రూ.400/-లకు పాందవమ్మ (పాల్చు చాల్చులు అదనం), బాల్సివెన్వెన్ ఆమోదం పాంచిన దక්ෂల్యాండ్ మాసపత్రిక పట్ల మాపుతున్న ఆదరణకు ధన్యవాదాలు.

I go to Oxford (ogs)
to learn life!

Oxford
Grammar School

13TH STREET, HIMAYATNAGAR, HYD.

RECONNECTING
CHILDREN WITH NATURE

Phone: 040-27636214, Mobile: 9959612345,
email: ogshyd@gmail.com
website: www.oxfordgrammarschool.com